

Tirsdag den 17. april 2012 (D)

1

69. møde

Tirsdag den 17. april 2012 kl. 12.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til fødevareministeren om behandling af dyr.

Af Dennis Flydtkjær (DF) m.fl.

(Anmeldelse 13.04.2012 (omtrykt)).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til justitsministeren om vanvidsbilister.

Af Kim Christiansen (DF) m.fl.

(Anmeldelse 13.04.2012).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til statsministeren og justitsministeren om PET's sletning af sagsmapper (hasteforespørgsel).

Af Karsten Lauritzen (V), Peter Skaarup (DF), Per Clausen (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Tom Behnke (KF).

(Anmeldelse 13.04.2012).

4) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 20 [afstemning]:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren og social- og integrationsministeren om indvandring af arbejdskraft.

Af Martin Henriksen (DF) og Bent Bøgsted (DF).

(Anmeldelse 01.02.2012. Fremme 03.02.2012. Forhandling

10.04.2012. Forslag til vedtagelse nr. V 47 af Leif Lahn Jensen (S), Nadeem Farooq (RV), Eigil Andersen (SF) og Finn Sørensen (EL).

Forslag til vedtagelse nr. V 45 af Martin Henriksen (DF). Forslag til vedtagelse nr. V 46 af Inger Støjberg (V) og Mike Legarth (KF).

Forslag til vedtagelse nr. V 48 af Joachim B. Olsen (LA)).

5) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 23 [afstemning]:

Forespørgsel til justitsministeren om straf for økonomisk henholdsvis personfarlig kriminalitet.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Anmeldelse 21.02.2012. Fremme 23.02.2012. Forhandling

10.04.2012. Forslag til vedtagelse nr. V 43 af Peter Skaarup (DF),

Karsten Lauritzen (V) og Tom Behnke (KF). Forslag til vedtagelse

nr. V 44 af Pernille Skipper (EL), Ole Hækkerup (S), Jeppe Mikkelsen (RV) og Jonas Dahl (SF)).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven. (Ophævelse af kommunal og regional pligt til konkurrenceudsættelse).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsættelse 11.01.2012. 1. behandling 31.01.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af fiskeriloven. (Rådgivende udvalg, fiskeri af laks i visse vandsystemer, EU-pointsystem for alvorlige overtrædelser, beslaglæggelse af fiskeredskaber m.v. og straffemyndighed for visse eksteritoriale overtrædelser).

Af fødevareministeren (Mette Gjerskov).

(Fremsættelse 23.02.2012. 1. behandling 01.03.2012. Betænkning

29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til olieberedskabslov.

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard).

(Fremsættelse 08.02.2012. 1. behandling 23.02.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger, lov om bygnings- og boligregistrering samt bygge-loven. (Fremrykning af pligten til energimærkning af bygninger, annoncere-ring af energimærket ved salg og udleje, sanktioner og godkendelsesordning for installatører og montører af små VE-anlæg, styrkelse af dataindsamling om energiforbrug, ophævelse af monopol på udstedelse af VA-godkendelser og omfanget af pligten til at tegne en byggeskadeforsikring m.v.).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard).

(Fremsættelse 08.02.2012. 1. behandling 23.02.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om anvendelse af Christianiaområdet. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard).

(Fremsættelse 29.02.2012. 1. behandling 13.03.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012).

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven, pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og skattekontrolloven.

(Ændret afkastbeskatning af pengeinstitutordninger placeret i unoterede aktier og ved personers ophør af skattepligt, harmonisering af fristen for afregning af institutskat og indvidskat ved pensionsinstitutters ophør af skattepligt, mulighed for uden afgift at stoppe udbetalingen af en livsvarig alderspension m.m.).

Af skatteministeren (Thor Möger Pedersen).

(Fremsættelse 01.02.2012. 1. behandling 28.02.2012. Betænkning 11.04.2012).

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 150:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 11.04.2012).

Kl. 12:00

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Inddragelse af faglige og økonomiske hensyn, fastsættelse af serviceniveauer, refusion for særlig dyre enkeltsager, afregningsfrister og opprioritering af juridisk sagkyndige i de sociale nævn m.v.).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 29.03.2012).

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 29.03.2012).

15) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en hjemmehjælpskommission.

Af Karin Nødgaard (DF) m.fl.

(Fremsættelse 21.02.2012).

16) 1. behandling af lovforslag nr. L 153:

Forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde.

Af ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach).

(Fremsættelse 11.04.2012).

17) 1. behandling af lovforslag nr. L 154:

Forslag til lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution.

Af udenrigsministeren (Villy Søvndal).

(Fremsættelse 11.04.2012).

18) 1. behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om Dansk Institut for Internationale Studier.

Af udenrigsministeren (Villy Søvndal).

(Fremsættelse 11.04.2012).

19) Forhandling om redegørelse nr. R 9:

Udenrigsministerens redegørelse om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Anmeldelse 22.03.2012. Redegørelsen givet 22.03.2012. Meddelelse om forhandling 22.03.2012).

20) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om sikkerhedsseler i busser og andre køretøjer, der transporterer børn og unge.

Af Kim Christiansen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 24.02.2012).

21) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 44:

Forslag til folketingsbeslutning om en privatfinansieret havnetunnel i København.

Af Leif Mikkelsen (LA) m.fl.

(Fremsættelse 28.02.2012).

22) Forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om gymnasieformen.

Af Marie Krarup (DF) og Alex Ahrendtsen (DF).

(Anmeldelse 22.02.2012. Fremme 24.02.2012).

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Pernille Skipper (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 76 (Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en offerfond).

Leif Mikkelsen (LA) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 77 (Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe tilslutningspligt og forblivelsespligt til en bestemt energiform).

Dennis Flydtkjær (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 78 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod menneskers seksuelle omgang med dyr).

Henning Hyllested (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 79 (Forslag til folketingsbeslutning om skærpede sikkerhedsbestemmelser og indførelse af ny teknologi til sikring af asfalt- og vejarbejdere).

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 80 (Forslag til folketingsbeslutning om flygtninges optjening af førtidspension).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til fødevareministeren om behandling af dyr.

Af Dennis Flydtkjær (DF) m.fl.

(Anmeldelse 13.04.2012 (omtrykt)).

Sammen med dette punkt foretages:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til justitsministeren om vanvidsbilister.

Af Kim Christiansen (DF) m.fl.

(Anmeldelse 13.04.2012).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til statsministeren og justitsministeren om PET's sletning af sagsmapper (hasteforespørgsel).

Af Karsten Lauritzen (V), Peter Skaarup (DF), Per Clausen (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Tom Behnke (KF).

(Anmeldelse 13.04.2012).

Kl. 12:00

Formanden :

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 20 [afstemning]:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren og social- og integrationsministeren om indvandring af arbejdskraft.

Af Martin Henriksen (DF) og Bent Bøgsted (DF).

(Anmeldelse 01.02.2012. Fremme 03.02.2012. Forhandling

10.04.2012. Forslag til vedtagelse nr. V 47 af Leif Lahn Jensen (S),

Nadeem Farooq (RV), Eigil Andersen (SF) og Finn Sørensen (EL).

Forslag til vedtagelse nr. V 45 af Martin Henriksen (DF). Forslag til vedtagelse nr. V 46 af Inger Støjberg (V) og Mike Legarth (KF).

Forslag til vedtagelse nr. V 48 af Joachim B. Olsen (LA)).

Kl. 12:01

Afstemning

Formanden :

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de stillede forslag til vedtagelse. Der foreligger fire forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 47 af Leif Lahn Jensen (S), Nadeem Farooq (RV), Eigil Andersen (SF) og Finn Sørensen (EL), og der kan stemmes nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 57 (S, RV, SF og EL), imod stemte 52 (V, DF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 47 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 45 af Martin Henriksen (DF), forslag til vedtagelse nr. V 46 af Inger Støjberg (V) og Mike Legarth (KF) og forslag til vedtagelse nr. V 48 af Joachim B. Olsen (LA)) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 23 [afstemning]:

Forespørgsel til justitsministeren om straf for økonomisk henholdsvis personfarlig kriminalitet.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Anmeldelse 21.02.2012. Fremme 23.02.2012. Forhandling

10.04.2012. Forslag til vedtagelse nr. V 43 af Peter Skaarup (DF),

Karsten Lauritzen (V) og Tom Behnke (KF). Forslag til vedtagelse

nr. V 44 af Pernille Skipper (EL), Ole Hækkerup (S), Jeppe Mikkelsen (RV) og Jonas Dahl (SF)).

Kl. 12:02

Afstemning

Formanden :

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de stillede forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 44 af Pernille Skipper (EL), Ole Hækkerup (S), Jeppe Mikkelsen (RV) og Jonas Dahl (SF), og der kan stemmes nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 57 (S, RV, SF og EL), imod stemte 50 (V, DF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 44 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 43 af Peter Skaarup (DF), Karsten Lauritzen (V) og Tom Behnke (KF) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven. (Ophævelse af kommunal og regional pligt til konkurrenceudsættelse).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsættelse 11.01.2012. 1. behandling 31.01.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012).

Kl. 12:03

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så vi går til afstemning.

Kl. 12:03

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Så slutter afstemningen.

For stemte 63 (S, RV, SF, EL og LA), imod stemte 47 (V, DF, KF og 1 LA (ved en fejl), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af fiskeriloven. (Rådgivende udvalg, fiskeri af laks i visse vandssystemer, EU-pointsystem for alvorlige

overtrædelser, beslaglæggelse af fiskeredskaber m.v. og straffemyndighed for visse eksterriale overtrædelser).

Af fødevareministeren (Mette Gjerskov).

(Fremsættelse 23.02.2012. 1. behandling 01.03.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012).

Kl. 12:04

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning.

Kl. 12:04

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Der kan stemmes nu.

Så slutter afstemningen.

For stemte 97 (V, S, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 13 (DF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger, lov om bygnings- og boligregistrering samt byggeloven. (Fremrykning af pligten til energimærkning af bygninger, annoncering af energimærket ved salg og udleje, sanktioner og godkendelsesordning for installatører og montører af små VE-anlæg, styrkelse af dataindsamling om energiforbrug, ophævelse af monopol på udstedelse af VA-godkendelser og omfanget af pligten til at tegne en byggeskadeforsikring m.v.).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard).

(Fremsættelse 08.02.2012. 1. behandling 23.02.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 12:05

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så vi går til afstemning.

Kl. 12:05

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 95 (V, S, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 13 (DF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til olieberedskabslov.

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard).

(Fremsættelse 08.02.2012. 1. behandling 23.02.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 12:04

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så vi går til afstemning.

Kl. 12:05

Afstemning

Formanden :

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Der kan stemmes nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 110 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om anvendelse af Christianiaområdet. (Ændring af revisionsbestemmelser).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard).

(Fremsættelse 29.02.2012. 1. behandling 13.03.2012. Betænkning 29.03.2012. 2. behandling 10.04.2012).

Kl. 12:06

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 12:06

De er vedtaget.

Afstemning**Formanden :**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Vi slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 109 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte 109 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven, pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og skattekontrolløven. (Ændret afkastbeskatning af pengeinstitutordninger placeret i unoterede aktier og ved personers ophør af skattepligt, harmonisering af fristen for afregning af institutskat og indvidskat ved pensionsinstitutters ophør af skattepligt, mulighed for uden afgift at stoppe udbetalingen af en livsvarig alderspension m.m.).

Af skatteministeren (Thor Möger Pedersen).

(Fremsættelse 01.02.2012. 1. behandling 28.02.2012. Betænkning 11.04.2012).

Kl. 12:07

Forhandling**Formanden :**

Ønsker nogen at udtale sig? Fru Gitte Lillelund Bech som ordfører for Venstre.

Kl. 12:07

(Ordfører)

Gitte Lillelund Bech (V):

Det er blot meget kort. Det er sådan med det her lovforslag, at der er et ændringsforslag stillet af skatteministeren, hvoraf det fremgår af bemærkningerne – det er faktisk nogle meget lange bemærkninger – at det er et forslag, som er lavet i dialog med foreningen Forsikring & Pension. I Skatteudvalget har vi fået en henvendelse fra Forsikring & Pension, der faktisk viser, at der er nogle uhensigtsmæssigheder ved det ændringsforslag, som skatteministeren har stillet. Derfor skal jeg blot anmode om, at sagen kommer tilbage i Skatteudvalget mellem anden og tredje behandling.

Kl. 12:08

Formanden :

Tak. Ønsker flere at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 12:08

Afstemning**Formanden :**

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-5, tiltrådt af udvalget?

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 150:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 11.04.2012).

Kl. 12:08

Forhandling**Formanden :**

Jeg venter lige et øjeblik med at åbne forhandlingen. Hvis nogen har brug for at tale sammen, kan det passende foregå udenfor. Må jeg bede om bare en lille smule mere ro i salen. Tak.

Så åbner vi forhandlingen. Det er fru Inger Støjberg som ordfører for Venstre.

Kl. 12:09

(Ordfører)

Inger Støjberg (V):

Når det gælder familiesammenføringer af børn, må vi erkende, at vi står over for et dilemma. På den ene side vejer hensynet til familien og dens enhed tungt, på den anden side skal der sættes ind over for forældre, der misbruger familiesammenføringsreglerne og sender deres børn på genopdragelsesrejser. Netop derfor kunne det have været konstruktivt, hvis justitsministeren havde indbudt til et bredt samarbejde på det her område. I stedet valgte man at udarbejde det her nye lovforslag i en lukket kreds, hvor man end ikke inviterede f.eks. Venstre indenfor til forhandlingsbordet.

Jeg må sige, at jeg heller ikke er imponeret over resultatet. Flere eksperter har både i høringssvar og også til Information udtalt, at udlændingeloven nu bliver mere uigennemskuelig, og samtidig gives der grønt lys til, at man kan sende sine børn på genopdragelsesrejser uden konsekvenser. Den ændring af udlændinge- og integrationsloven, som i dag er på tale, er en lov, som Socialdemokraterne selv var med til at indføre i 2004. I regeringsgrundlaget har Socialdemokratiet, sammen med de øvrige regeringspartier selvfølgelig, skrevet, og det er et citat:

»Lovgivningen skal indeholde klare og rimelige regler for ægtefællesammenføring, ophold, asyl og statsborgerskab. Administrativ praksis skal være gennemsigtig og forudsigelig.«

Men flere eksperter, heriblandt advokat Jens Bruhn-Petersen, har udtalt, at det nuværende lovforslag, som det ligger her, nærmere vil gøre udlændingeloven mere uklare og sværere at tyde. Det kunne være godt, hvis regeringen blot på et punkt valgte at følge op på intentionerne fra regeringsgrundlaget.

En anden grund til skepsis er de lempelser, som lovforslaget lægger op til ved igen at åbne for genopdragelsesrejser. Det handler om børn, som forældrene jo i virkeligheden tvangs fjerner i ly af de danske familiesammenføringsregler. Socialministeriet skønnede i 2004, at 250 danske børn årligt sendes på genopdragelsesrejser. Uanset tallets præcise størrelse er det stadig alt for mange, der sendes på genopdragelsesrejser. Den nuværende ligestillingsminister, hr. Manu

Sareen, som jo tidligere var integrationskonsulent i København Kommune, udtalte som integrationskonsulent – og det er også et citat:

»Vi svigter disse børn ved stiltiende at acceptere, at de tages ud af skolen og ud af det danske samfund. Mange af de børn, der kommer tilbage, har tabt en masse både i forhold til skolen og i forhold til integrationen.«

Jeg er for en gangs skyld meget enig i den nuværende ligestillingsministers udtalelser.

Desværre vil lovforslaget nu sikre, at forældre kan hive deres børn ud af skolen og sende dem til deres hjemland, og så kan de alligevel få opholdstilladelse i Danmark og måske endda få en familiesammenføring. Det er den trafik, vi gerne vil have at der er en lov-hjemmel, der sætter en stopper for. Men det svækkes nu.

Dagbladet Information fortalte en hjerteskræende historie om den 12-årige somaliske pige Aisha fra Stenlille, som blev sendt på genopdragelse i Somalia for at blive rensset, som forældrene sagde, rensset for sin moderne danskhed. I sådanne tilfælde er det simpelt hen ikke nok blot at holde en præventiv samtale med forældrene, specielt ikke hvis forældrene kan gennemføre en genopdragsrejse, vel vidende at de sagtens kan få barnet familiesammenført tilbage til Danmark.

På den her baggrund kan Venstre ikke støtte lovforslaget.

Kl. 12:13

Formanden :

Tak til Venstres ordfører. Der er ikke nogen spørgsmål. Så er det hr. Jacob Bjerregaard som Socialdemokratiets ordfører.

Kl. 12:14

(Ordfører)

Jacob Bjerregaard (S):

For præcis 4 uger siden stod jeg her på talerstolen i forbindelse med Folketingets behandling af lovforslag nr. L 104 om ægtefællesammenføring, familiesammenføring. Det var en god dag. Med forslaget ønsker regeringen at afskaffe VK-regeringens tåbelige pointsystem og indføre rimelige og klare regler for ægtefællesammenføring. Væk med uddannelsessnobberiet.

I dag tager vi så næste skridt, og det tager vi hen imod en mere klar og rimelig udlændingepolitik, der som noget nyt ikke formes på baggrund af mærkelige studehandler med Dansk Folkeparti. Med forslaget ændres reglerne om familiesammenføring med børn, så børn op til 8 år ikke skal igennem en integrationsvurdering for at kunne bo sammen med deres mor eller far i Danmark. For børn over 8 år skal der i højere grad lægges vægt på, om deres forældre i Danmark er velintegrerede, herunder ser vi på graden af beskæftigelse, uddannelse og danskundskaber. Vi vil ligeledes suspendere 2-års-reglen i de tilfælde, hvor forældrene ikke har haft praktisk mulighed for at søge om familiesammenføring med deres barn, ligesom det vil indgå, om forælderen i hjemlandet reelt ønsker og magter at tage sig af barnet. Endelig skal barnets tarv igen spille en rolle.

Forslaget følger som bekendt op på en aftale mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance om familiesammenføring af børn. Det tager afsæt i en rimelighedsbetragtning, men også i en række sager om børn, der er kommet i klemme i udlændingelovgivningen. Jeg synes, der er grund til at glæde sig over, at et flertal i Folketinget hen over midten nu tager ansvar, når det står klart, at lovgivningen har haft urimelige konsekvenser. Det er lige præcis den ansvarlighed, denne forpligtelse på virkeligheden, der har været fraværende under VK-regeringen. Udlændingepolitikken har i årevis skullet strammes for stramhedens skyld. Det har handlet om at sende klare signaler og betale Dansk Folkeparti for velfærdsnedskæringer og ufinansierede skattelettelser.

Socialdemokratiet er tilhænger af en stram udlændingepolitik, fordi integrationen er helt afgørende for os, men vi insisterer på, at vi

vil møde andre mennesker med ordentlighed. Vi har set så urimelige afslag til børn, at selv enhver højreorienteret burde tage et opgør med sin egen samvittighed. Det er stadig ikke for sent at stige om bord på anstændighedens skib, og jeg vil da meget gerne høre begrundelsen for ikke at kunne støtte de her forbedringer.

Vi fastholder naturligvis nogle meget klare krav fremover. Derfor vil der fortsat gælde en 3-måneders-regel som værn mod at sende børn på genopdragsrejse, ligesom vi vil styrke den forebyggende indsats med præventive samtaler.

Rimelighed, klare regler og meningsfulde krav er den nye balance i dansk udlændingepolitik, som forslaget rummer. På den baggrund kan jeg meddele, at Socialdemokratiet støtter forslaget.

Kl. 12:16

Formanden :

Der er to korte bemærkninger. Hr. Martin Henriksen først.

Kl. 12:16

Martin Henriksen (DF):

Tak. Først vil jeg sige tillykke til hr. Jacob Bjerregaard med at være ombord på anstændighedens skib. Det må være en fantastisk fornemmelse at være der.

Hr. Jacob Bjerregaard bad om at få et enkelt argument imod lovforslaget, og nu skal jeg se, om jeg kan levere et hervedefra, og efterfølgende vil jeg levere nogle flere.

Vi ved, at vi i nogle tilfælde – ikke i alle tilfælde – men i nogle tilfælde har problemer med at integrere indvandrerbørn, som er født og opvokset i Danmark. Der er faktisk bred enighed i Folketinget om, at man så tidligt som muligt, allerede i daginstitutionsalderen, skal gribe ind med sociale foranstaltninger og integrationsforanstaltninger for at sikre, at de kan få en god opvækst i Danmark. Når vi nu allerede ved, at der er integrationsproblemer så tidligt med nogle, der er født og opvokset i Danmark, kan hr. Jacob Bjerregaard så ikke se, at det godt kan skabe nogle nye integrationsproblemer, at man siger, at folk kan vente helt op til 8 år, måske endda i nogle tilfælde og efter en vurdering i længere tid, med at hente deres barn til Danmark? Så kan de jo virkelig ødelægge det barns muligheder for at blive integreret i det danske samfund.

Kl. 12:17

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:17

Jacob Bjerregaard (S):

Jo, men her oppe fra anstændighedens skib, kan jeg jo fortælle hr. Martin Henriksen, at vi faktisk synes, at der er glimrende mulighed for dem på op til 8 år for at nå at blive integreret og blive en del af det danske samfund. Det handler jo om, at man skal kunne lære at tale dansk, og man skal kunne starte i skolen, og den starter cirka deromkring. Så kan man nå at komme ind og blive en integreret del af en klasse og en del af det danske samfund. Der mener vi sådan set, at man har en langt større chance som 5-, 6-, 7-, 8-årig, end man f.eks. har som teenager. Derfor giver det ganske god mening, at vi nu har lavet denne grænse på 6 år, som så reelt bliver 8 år, fordi vi jo stadig væk har 2-års-reglen oveni.

Kl. 12:18

Formanden :

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:18

Martin Henriksen (DF):

Jeg forstår det så sådan, at hr. Jacob Bjerregaard ikke kan følge det argument. Nu lemper man jo også mere end det. Der bliver også,

som jeg læser lovforslaget, nogle udvidede muligheder for at komme til Danmark, selv om man er ældre end 8 år. Så kan forældrene vente i rigtig, rigtig mange år med at hente et barn fra et tidligere ægteskab til Danmark, hvis de er blevet familiesammenført med en indvandrer eller en dansker, der bor her. Jeg vil høre, om det argument har været oppe at vende i forhandlingerne. Har man overvejet, når vi nu har så store problemer med indvandrerbørn – ikke alle, men nogle, som er født og opvokset i Danmark – og man så her siger, at man faktisk kan vente i rigtig, rigtig mange år med at hente børnene til Danmark, at det så også kan give store integrationsproblemer der? Er det noget, man har diskuteret i forhandlingerne? Er der eventuelt et notat på de konsekvenser, der kommer af lovforslaget?

Kl. 12:19

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 12:19

Jacob Bjerregaard (S):

Vi har haft nogle meget, meget grundige forhandlinger, og jeg synes, at vi i den gruppe, der har siddet og forhandlet, er landet på et rigtig godt kompromis på et meget, meget svært område, vil jeg sige. Jeg synes, at nogle af de sager, der har været, inden vi lavede de her ændringer i lovgivningen, må gøre indtryk. Vi har set folk, der er kommet til Danmark, har fundet en ny kæreste eller kone eller mand, har haft noget bøvnl med, hvem der har haft retten til at have barnet osv., og så er det gået ud over de 2 år. Der har vi simpelt hen været nødt til at gå ind og lave nogle dispensationsmuligheder for at kunne sikre en anstændig behandling af folk. Det kan også være, at forældrene i hjemlandet har været udsat for nogle ting. Vi har haft grelle sager. Det, jeg siger, er, at vi har haft grelle sager, som jeg også håber nogle af de højreorienterede partier kan se måske heller ikke er helt i orden. Nok skal man have en stram udlændingelovgivning, men man bør også balancere den, så vi ikke risikerer, at børn bliver skilt fra deres forældre.

Kl. 12:20

Formanden :
Fru Inger Støjberg med en kort bemærkning.

Kl. 12:20

Inger Støjberg (V):

»Anstændighedens skib«, siger ordføreren. Nu vil jeg meget nødig have, at det er hr. Jacob Bjerregaard, der definerer, hvad der er anstændigt i den her forbindelse, for jeg kan forstå, at det skib, som hr. Jacob Bjerregaard taler om, jo er et skib, der sejler børn af sted på genopdragelsesrejser. Det er jo sandheden. Nu er der mulighed for, at man kan sende sine børn på genopdragelsesrejse, uden at det reelt får nogen som helst konsekvenser. Synes hr. Jacob Bjerregaard, det er indstændigt? Er det dét, regeringen står for?

Det er da et svigt over for de børn, som der er tale om, og det er oven i købet et svigt, som den nuværende ligestillingsminister, da han var integrationskonsulent, har omtalt i flere omgange, og jeg citerede selv fra talerstolen, hvad han sagde, mens han var integrationskonsulent i Københavns Kommune:

»Vi svigter disse børn ved stiltiende at acceptere, at de tages ud af skolen og det danske samfund. Mange af de børn, der kommer tilbage, har tabt en masse både i forhold til skolen og i forhold til integrationen«.

Er det anstændigt, spørger jeg hr. Jacob Bjerregaard?

Kl. 12:21

Formanden :
Ordføreren.

Jacob Bjerregaard (S):

Vi holder jo fast i nogle ret klare regler på det her område, som jeg også sagde i min tale. Jeg synes, at det, der er anstændigt at gøre, er at sikre sig, at hvis et barn bliver – bortført, skulle jeg til at sige – sendt til forældrenes hjemland af forældrene, kan der, hvis det er imod barnets vilje, ske en ny behandling af sagen, så barnet ikke kommer i klemme på grund af forældrenes misforståede syn på, hvordan man skal leve sit liv også i forhold til sine børn.

Det synes jeg er langt mere anstændigt end før, hvor der også var sager, der gik imod den lovgivning, som den tidligere regering lavede, og som betød, at nogle af de børn, som imod deres egen vilje blev sendt på genopdragelse mod deres egen vilje, rent faktisk blev bortført. Der er vi jo nødt til at sige, at der skal vi også have øje for barnet, så det ikke kun er forældrene, det handler om, for forældrene vil ikke nødvendigvis barnet det særlig godt. Der sætter den nye lovgivning større fokus på barnet, og det synes jeg er helt afgørende.

Kl. 12:23

Formanden :

Fru Inger Støjberg.

Kl. 12:23

Inger Støjberg (V):

Jeg er fuldstændig enig i, at der er et dilemma, når man taler om familiesammenføring af børn. Jeg er fuldstændig enig med hr. Jacob Bjerregaard, for det er i virkeligheden også det, jeg hører hr. Jacob Bjerregaard sige. Men det er da ikke anstændigt, at man nu nærmest ustraffet kan lade sine børn sende på genopdragelsesrejse.

Jeg forstår ganske enkelt ikke, at hr. Jacob Bjerregaard i dag fra landets fremmeste talerstol vil gøre sig til talsmand for, at det er anstændigt. Er det anstændigt at gøre over for de børn, det drejer sig om, spørger jeg hr. Jacob Bjerregaard? Nej, er svaret, nej, nej og atter nej.

Kl. 12:23

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:23

Jacob Bjerregaard (S):

Ja, jeg kan høre, at det der udtryk anstændighed har sat sindene i kog; det er et dejligt udtryk, og jeg synes faktisk, at det rammer meget godt, hvordan vi oplever det. Jeg synes, vi beholder en relativt stram lovgivning, for vi har stadig en 3-måneders-regel, fordi vi er nødt til det. Men jeg synes, at jeg må være ærlig og sige, at der har været nogle uhensigtsmæssigheder i den måde, som den tidligere lovgivning var skruet sammen på, og som jeg også fornemmer at ordføreren måske nok føler sig lidt provokeret til at være enig med mig i, i og med jeg bruger udtrykket anstændighed.

Sandheden er den, at vi før har haft nogle eksempler på, at nogle børn er kommet voldsomt i klemme, og jeg kunne egentlig også godt tænke mig at få en tilkendegivelse af, at vi er nødt til også at regulere lovgivningen der, sådan at disse børn ikke bliver klemte sønder og sammen. Og både med hensyn til 3-måneders-reglen og 2-års-reglen vil jeg sige, at jeg synes, der er kommet en meget, meget fornuftig balance, sådan at vi stadig sikrer os, at vi undgår genopdragelsesrejser. Vi sætter faktisk ind med forebyggende – præventive samtaler – for at undgå, at det kommer dertil, og samtidig sikrer vi, at færre børn kommer i klemme.

Kl. 12:24

Formanden :

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 12:24

Kl. 12:27

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg kan jo bekræfte, at vi har haft en grundig drøftelse, og jeg kan også bekræfte, at vi har at gøre med et kompromis. Jeg kan selvfølgelig også bekræfte, at det er en klar forbedring i forhold til den gældende lovgivning, men alligevel kunne jeg godt tænke mig, at Socialdemokraternes ordfører lige forklarede offentligheden, hvordan det kan være Socialdemokraternes politik, at man fortsætter VKO's linje med at straffe børn for, at de imod deres vilje er blevet sendt på genopdragelse? Det er jo stadig væk tilfældet. Selv om der bliver bedre muligheder, og heldigvis for det, for at man kan få opholdstilladelsen tilbage, er det jo fortsat sådan, at det er børnene, der bliver straffet for, at deres forældre imod børnenes vilje sender dem på genopdragelse, og den måde, de bliver straffet på, er ved, at de får frataget deres opholdstilladelse i Danmark. Kan ordføreren ikke lige redegøre for, hvorfor Socialdemokraterne synes det er rimeligt?

Kl. 12:25

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 12:25

Jacob Bjerregaard (S):

Nu er det jo børnene, der bliver sendt ud af landet, og derfor er det også det, man er nødt til at kigge på i spørgsmålet, om de så skal have lov til at komme tilbage igen, hvis det er gået ud over en længere periode. Der er det jo, at vi nu går ind og ser på, hvor gammelt barnet er, og om der er mulighed for, at det er gjort fuldstændig mod barnets vilje, hvis det f.eks. er et ungt menneske. Der giver vi jo sådan set nu mulighed for, at det her barn kan få lov at komme tilbage til Danmark, hvis det er sket mod barnets vilje.

Men det er jo klart, at det er én måde at gribe det an på. Det er et meget, meget svært område, og det tror jeg også at ordføreren er enig i. Hvis man skal undgå de her genopdragelsesrejser, er man jo nødt til ligesom at tage fat på at forklare de her forældre meget grundigt, at hvis de vælger at tage deres barn ud af den danske skole, tage det ud af det danske samfund og sende det til deres hjemland, har det altså de og de konsekvenser. Det er jo netop derfor, at vi indfører de her præventive samtaler, så vi sikrer os, at forældrene forstår det. Hele pointen bag det her er jo, at forældrene meget gerne skulle lade være med at foretage de her handlinger, som det er at sende et barn ud af landet og hjem til deres hjemland.

Kl. 12:26

Formanden :
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 12:26

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg kan forstå, at Socialdemokraterne interesserer sig for børnene, så derfor vil jeg stille spørgsmålet igen. Hvordan hjælper det børnene, at man fratager dem deres opholdstilladelse i Danmark? Bare lige for at det er helt klart: Forældrene gør noget, som vi i Danmark ikke bryder os om, nemlig at sende børnene på genopdragelsesrejse. Det er vi så vrede over, og det ønsker vi at gribe ind over for. Og den måde, vi reagerer, eller den måde, Socialdemokraterne reagerer på, er ved at straffe børnene. Hvordan hjælper det børnene, at de bliver straffet for deres forældres handling, ved at de får frataget deres opholdstilladelse?

Kl. 12:27

Formanden :
Ordføreren.

Jacob Bjerregaard (S):

Det her er jo en præventiv foranstaltning, man foretager sig. Det er jo et greb at tage. Det er jo ikke en værktøjskasse her, der vrirler med redskaber. Der er sådan set meget, meget få greb, man kan tage på det her område. Noget af det, man kan gøre, er at gå ind og være meget mere forebyggende, mere præventiv, men man er også nødt til at sige til de her forældre, at hvis de vælger at tage deres barn – for det er jo deres barn, og det er trods alt dem, der har ansvaret for det her barn – og sende det ud af landet, væk fra Danmark, så er der de og de konsekvenser. Det skal de selvfølgelig så have at vide utrolig klart, så det står mejslet i massiv granit, at der er en konsekvens af at sende sit barn ud af landet. Det er måden at gøre det på; det er det greb, vi har. Derfor synes jeg, at man sådan set nu har nået en løsning, som er mindst ringe, kan man sige. Det er jo ikke en særlig sjov lovgivning at have, men desværre er det nødvendigt, fordi vi har forældre, der tænker på den her meget specielle måde.

Så vil jeg bare sige, at det jo i sidste ende er forældrene, man skal ind og have fat i, og derfor er jeg meget glad for de her præventive samtaler, der kommer i spil, og jeg håber og tror, at det vil give et godt output.

Kl. 12:28

Formanden :

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det hr. Martin Henriksen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 12:28

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. I Dansk Folkeparti kan vi ikke støtte lovforslaget, og baggrunden for, at vi ikke kan det, er jo, at man bl.a. nu fjerner nogle af de konsekvenser, der er forbundet med at sende sit barn på genopdragelsesrejse. Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at man siger til forældrene, som har ansvaret for børnene, at det, når de træffer en beslutning om at sende deres barn af sted på en genopdragelsesrejse, fordi deres barn f.eks. er blevet for dansk, altså så også har nogle konsekvenser. I dag er det sådan, at det har den konsekvens, at barnet, hvis det er væk i længere tid end 3 måneder, så kan miste sin opholdstilladelse. Jeg kan sådan set godt se, at det ikke er noget, der kan være en optimal situation for barnet, men pointen er jo, at vi bliver nødt til at understrege, at det er forældrenes ansvar, og at det er forældrene, der træffer den beslutning. Det er jo ikke os herinde, der træffer den beslutning. Det er forældrene, der i den konkrete situation træffer en beslutning om, at deres barn er blevet for godt integreret i det danske samfund, og at det er en udvikling, som man vil forhindre fortsætter, og at man derfor sender sit barn af sted på en genopdragelsesrejse, på koranskole, eller hvad det nu kan være. I stedet for at lempe reglerne, sådan som regeringen og Enhedslisten lægger op til man skal, synes jeg, at man skulle stramme reglerne.

Jeg synes, man skulle sige, at det, ud over at det vil have nogle konsekvenser for barnets opholdstilladelse, så også bør få konsekvenser for forældrenes opholdstilladelse, for det er nu engang forældrene, der træffer den beslutning om at sende deres børn af sted. Hvis man som familie træffer en beslutning om, at de værdier, vi har i det danske samfund, er nogle værdier, der er så dårlige og så farlige, at de ikke må præge familien, så burde vi her fra Folketingets side også sige, at hele familien jo så passende kunne få inddraget deres opholdstilladelse og kunne rejse ned til det land, hvor de mener at værdierne, kulturen og normerne er så meget bedre. Det var en vej, som vi i Dansk Folkeparti hellere ville gå, og vi har også et forslag liggende i Integrationsudvalget, som der forhåbentlig er flere partier i Folketinget, der vil ende med at bakke op om. Jeg har ikke

den store ambition om, at regeringspartierne og Enhedslisten vil gøre det, men det er der måske andre partier der vil.

Med hensyn til det med de præventive samtaler vil jeg sige, at jeg, da jeg læste lovforslaget, så syntes, det var sympatisk, at man siger, at man nu vil have mere fokus på det med at forebygge; det var faktisk min oprindelige tanke. Men hvis det her lovforslag bliver vedtaget, vil det jo også være sådan, at man, når man fra kommunens side nu kommer ud og skal orientere forældrene om konsekvenserne ved at sende deres barn på en genopdragelsesrejse og man skal orientere dem om den lovgivning, der ligger, bliver nødt til at sige det på denne måde: I skal bare vide, at I, hvis I sender jeres barn af sted på en genopdragelsesrejse, risikerer, at vi inddrager barnets opholdstilladelse, hvis barnet er væk i mere end 3 måneder, men I skal også vide, at vi jævnfør gældende lovgivning – som altså vil være det, der bliver lov og ret, hvis det her forslag bliver vedtaget – hvis barnet har haft sin opvækst i Danmark, har sit netværk i Danmark, har sin familie i Danmark, så giver barnet en ny opholdstilladelse.

Dermed annullerer man jo konsekvensen af det, og derfor er det lidt ærgerligt, at man forsøger at sælge det her lovforslag, som om man i det store og hele fastholder det nuværende regelsæt. For sagen er jo den, at man fastholder overskrifterne fra det nuværende regelsæt, men at man så propper så mange undtagelser ind i forhold til det gældende regelsæt, at man i realiteten udhuler det. Der synes jeg man skulle være mere ærlig og sige, at det rent faktisk er det, der er tilfældet. Og så kan man jo sætte spørgsmålstegn ved, hvor stor en effekt den der forebyggende samtale med forældrene vil have, når det er det, man bliver nødt til at orientere dem om, for man bliver jo nødt til at orientere dem om gældende lovgivning.

I forhold til spørgsmålet om udlændinge, der kommer til Danmark, og som har et barn fra et tidligere ægteskab, som de på et tidspunkt så ønsker at hente til Danmark, vil jeg sige, at det da som udgangspunkt altid er sympatisk, når man siger, at forældrene skal være sammen med deres børn – det mener jeg af hele mit hjerte også de skal – men forældrene har jo også et ansvar. Og hvis man som forælder kommer til Danmark og bliver gift med en herboende indvander eller en herboende dansker, og man ønsker at få sit barn fra et tidligere ægteskab til Danmark, kan jeg ikke forstå, at det så er noget, man venter i lang tid med at gøre; det bør man da gøre så hurtigt som muligt. Der bør vi fra det danske samfunds side sige: Der er nogle muligheder for, at du kan få dit barn fra et tidligere ægteskab til Danmark, hvis du ønsker det, men du skal leve op til nogle regler, og du skal gøre det så hurtigt som muligt. For vi ved erfaringsmæssigt, at jo længere tid man venter med at hente et barn til Danmark fra en anden kultur, som ligger langt væk fra den danske, jo sværere bliver det også at integrere dette barn.

Vi har indvandrerbørn, som er født og opvokset i Danmark, som har gået i en dansk daginstitution, og som har gået i en dansk folkeskole, men som halter bagefter i erhvervsuddannelserne; det er mennesker, som er født og opvokset i Danmark. Når vi ved, og det gør vi forhåbentlig alle sammen, at der er nogle integrationsproblemer og nogle sociale problemer, der er så store – det er det ikke alle der har, men nogle af dem – så er det da halsløs gerning, at man siger, at forældre, der ønsker at hente et barn fra et tidligere ægteskab til Danmark, vil kunne vente med at gøre det i op til 8 år, og i nogle tilfælde måske endda i længere tid, sådan som jeg læser lovforslaget. Vi risikerer altså, at det vil være sådan, at man vil kunne sige til nogle forældre, at de kan vente i rigtig lang tid med at hente deres barn herop. Deres barn vil så imens kunne blive præget af nogle værdier og nogle traditioner, måske på dårlig vis, værdier, som barnet vil have meget svært ved at kunne omsætte til en dansk hverdag, når det kommer herop, og det synes jeg ikke er godt. Det lader ikke til, at det er noget, man har tænkt igennem, og derfor kan vi fra Dansk Folkepartis side heller ikke støtte den del af det.

Jeg vil dog sige, hvis der er mulighed for det, ganske kort i forhold til det med, at der jo har været nogle sager, f.eks. omkring tvister om forældremyndigheden, hvor en forælder i Danmark har ønsket at hente sit barn til Danmark, men hvor der ikke har været mulighed for det, fordi der altså har været en tvist om forældremyndigheden i barnets hjemland, sige, at vi sådan set der synes det er udmærket at man kigger på en undtagelse, hvis forældrene kan dokumentere, at de har gjort en indsats.

Men samlet set er det her et skidt forslag, som trækker i den forkerte retning, og derfor stemmer vi nej til det.

Kl. 12:34

Formanden :

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Fru Zenia Stampe som radikal ordfører.

Kl. 12:34

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak. Er dette vand uberørt? Ellers deler jeg gerne mundvand med et tværpolitisk udsnit fra salen. (*Får leveret et nyt glas vand*). Tak.

Når det så er sagt, er jeg rigtig glad for at stå her i dag og varsle nye regler for familiesammenføring med børn. Vi ved, at der er rigtig mange familier og børn, der har ventet utålmodigt derude, fordi de har været klemte på en helt urimelig måde af de eksisterende regler. En af dem har været særlig ihærdig, nemlig Kurt, der har skrevet til os nærmest på ugentlig basis og så sent som i går, fordi han blev desperat over ikke at kunne se, at den her behandling faktisk skulle finde sted i dag.

Jeg vil gerne sige til de her familier, der er blevet ekstremt hårdt ramt: Tak til jer. For selv om I har været hårdt ramt, har I jo også været med til at sætte en sag på dagsordenen, for det er jo de enkelte sager, der viser urimeligheden i den eksisterende lovgivning. Og derfor har I også været med til at bane vejen for de ændringer, vi lægger op til nu, og som gør det væsentlig nemmere for børn og forældre at få lov til at bo sammen i Danmark.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi i Det Radikale Venstre gerne så, at det blev endnu nemmere for børn og forældre at bo sammen i Danmark. Men vi glæder os over forbedringerne. For os er der ingen tvivl: Glasset er halvt fuldt og ikke halvt tomt. For hvor de gamle regler næsten pr. automatik udelukkede børn fra retten til at bo med deres forældre i Danmark, så åbner vi adgang – faktisk en helt åben dør – for de små børn, mens vi åbner mange vinduer og døre på klem for de store børn.

En anden glædelig ting ved loven er, at vi gør det lettere for unge at få deres opholdstilladelse tilbage efter genopdragelsesrejser. Igen er det jo ikke nogen hemmelighed, at vi i Det Radikale Venstre er lodret uenige i, at det er rimeligt og en god løsning at straffe børn, fordi deres forældre har sendt dem på genopdragelse. Det er at vende dem ryggen, når de har allermest brug for samfundets opbakning. Men det er for os et stort plaster på såret, at vi nu slår fast, at de kan generhverve deres opholdstilladelse. Det er vi glade for.

Der er jo ingen tvivl om, og det lægger jeg heller ikke skjul på i dag, at lovforslaget er et kompromis mellem flere partier, flere holdninger, flere hensyn. Vi kunne have ønsket os mere, men vi kender også godt virkeligheden i politik. Det her er et kompromis, men det er et rigtig godt kompromis og et stort skridt i den rigtige retning.

For det allervigtigste er, at det her vil gøre en verden til forskel for en masse børn og familier i Danmark og ude i verden. Tillykke til jer. Vi ved, at det har været en rigtig hård tid. Tak for kampen. Tak, fordi I har stillet jeres historier til rådighed for at vise, hvor urimelige de eksisterende regler er.

Det Radikale Venstre støtter derfor naturligvis forslaget.

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:38

en interesse i, andet kan jeg ikke rigtig forstå. Det øger det barns muligheder for at blive godt integreret i det danske samfund. Det siger erfaringen.

Kl. 12:38

Når nu vi har fået fastslået, at det er forkert, at der pr. automatik har været lukket ned, taget i betragtning at 4.880 trods alt er blevet familiesammenført, og her taler vi altså om børn, folk, der er under 15 år, så vil jeg høre, om det er et tal, som man har forholdt sig til under forhandlingerne internt i regeringen med Enhedslisten og med Liberal Alliance, eller om det kommer som en nyhed her. Det lød næsten, som om det kom som en nyhed.

Kl. 12:41

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:41

Martin Henriksen (DF):

Det er et ydmygt forsøg på at nuancere debatten. Den radikale ordfører sagde – og det har andre jo også givet udtryk for på venstrefløjens og fra regeringspartiernes side – at det er sådan, og jeg tror, at udtrykket var, at det nuværende regelsæt pr. automatik lukkede for familiesammenføring med børn, at det altså stort set var umuligt at blive familiesammenført med sit barn. Så vil jeg bare til oplysning orientere Det Radikale Venstre om, at det undrer mig, hvis ikke følgerne har været fremme under de forhandlinger, man internt har ført i regeringen. Jeg har spurgt justitsministeren om følgende skriftligt: Vil ministeren venligst oplyse, hvor mange udlændinge under 15 år, der er kommet til landet som led i en familiesammenføring siden 2005? Justitsministeren oplyste så skriftligt til mig, og jeg citerer fra svaret:

»Udlændingestyrelsen har oplyst, at der i perioden 2005 og frem til den 21. januar 2012 er meddelt 4.880 opholdstilladelser på baggrund af familiesammenføring jævnfør udlændingeloven § 9, stk. 1, nr. 2 eller § 9 c, stk. 1 til udlændinge, der på afgørelsestidspunktet var under 15 år.«

Så står der også, at der er nogle statistiske usikkerheder, men det er altså det tal, der er blevet oplyst til Folketinget af Justitsministeriet, så vil ordføreren ikke genoverveje sin udtalelse om, at der pr. automatik har været lukket, for det er åbenlyst faktisk forkert?

Kl. 12:39

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:39

Zenia Stampe (RV):

Jamen det har jo været næsten pr. automatik, at børn har fået afslag, hvis de har søgt efter 2 år. De tal, som ordføreren refererer til, har jo drejet sig om de sager, hvor man har haft fri og lige adgang, fordi man søgte inden for 2 år. Men det er jo ikke de børn, der har været i centrum for de nye regler. Det er jo netop dem, hvor der gik mere end 2 år af alle mulige gode grunde. Jeg er selv led i en skilsmissefamilie, og det er ved gud svært at finde ud af, hvor barnet skal bo. Det er altså ikke kun, hvis man har en forælder i Thailand og en i Danmark, at det kan være vanskeligt at afgøre, hvor barnet skal bo. Det kan også være svært, hvis man bor med en grusvej imellem sig, at finde ud af, hvordan den helt rigtige fordeling skal være. Den er jo kun endnu sværere, når der er mange tusinde kilometer imellem forældrene. Derfor har der været rigtig mange gode grunde til, at der er gået mere end 2 år, før forældre søgte om familiesammenføring med børn.

Kl. 12:40

Formanden :

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:40

Martin Henriksen (DF):

Se, allerede der blev den radikale ordfører nødt til at nuancere sine udtalelser en lille smule. Det synes jeg er alletiders og befriende for debatten. Det er jo rigtigt nok, at der er en uenighed om, hvorvidt 2-års-reglen er rimelig eller ej. Det er jo, fordi vi fra Dansk Folkepartis side har det synspunkt, at hvis man som forælder ønsker at hente sit barn til Danmark, skal der være mulighed for det, men man skal gøre det så hurtigt som muligt. Det tror jeg også at man som forældre har

Zenia Stampe (RV):

Vi har jo forholdt os til de børn, hvor der er gået mere end 2 år, siden forældrene fik opholdstilladelse, til der blev søgt familiesammenføring. Der har vi jo set sager, hvor ganske små børn ikke har fået familiesammenføring, fordi man vurderede, at der ikke var mulighed for en vellykket integration. Det har været ganske små børn, der endda har gået i skole i Danmark, har talt dansk, har haft bonusforældre og forældre, som har været velintegrerede, og som uden problemer har haft mulighed for at integrere det her barn, som i mange tilfælde allerede var integreret, i det danske samfund. Det er da automatik, når de her børn kan dømmes ikkeintegrerbare, for så er det da i hvert fald ikke sund fornuft eller en konkret individuel vurdering, så må det være et nummer, man trækker i en automat, hvor det er fuldstændig tilfældigt, hvad der kommer ud, og det har i hvert fald intet at gøre med virkeligheden.

Kl. 12:42

Formanden :

Tak til den Radikale ordfører. Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt som SF's ordfører.

Kl. 12:42

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

SF har sammen med den øvrige del af regeringen sat sig det mål at gøre op med den forrige regerings unuancerede integrationspolitik. Målet har været at få en ny og fair balance. Det står helt klart i regeringsgrundlaget. Det er det, vi har forpligtet os til. Det her lovforslag er så med til at sikre nogle fornuftige regler for familiesammenføring, hvor især barnet er i centrum.

Den nuværende lovgivning skelner skarpt mellem, om ansøgninger om familiesammenføring er sket før eller efter, at forældrene har boet her i 2 år. Det afgørende for SF har aldrig været, hvornår ansøgningen er sendt af sted, men om familiesammenføring giver mening. Derfor synes vi, den regel skal ændres. I dag skal alle vurderes at have gode muligheder for vellykket integration for at kunne opnå tilfald om sammenføring. Det synes vi er en ret rigid og unuanceret lovgivning. Vi mener faktisk slet ikke, at det giver mening at lave sådan en vurdering af helt små børn. Det er også derfor, vi nu trækker en streg i sandet ved 6-års-alderen. Desuden styrker vi så indsatsen over for forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejser, og det skulle selvfølgelig gerne gavne integrationen og børnenes skolegang.

Det her kommer af en aftale, som regeringen lavede i februar sammen med Enhedslisten og Liberal Alliance, og det, der var meningen, var, at barnets tarv ved familiesammenføringer skulle være i centrum. Der har i den grad været brug for et fokus på, hvordan vi sikrer, at børnene ikke bliver ofre i en administrativ kamp om at få tilkendt familiesammenføring. Det afgørende for SF er, at vi ikke

opstiller unødvendige barrierer i reglerne for familiesammenføring. Det afgørende skal og bør være at gavne integrationen til gavn for både den enkelte familie og samfundet som helhed.

Kl. 12:46

Vi tager med vedtagelsen af det her lovforslag det første skridt til at gennemføre en række af de elementer, og vi støtter det naturligvis.

Kl. 12:44

Formanden :

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 12:44

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg skal bare høre, om det er SF-politik, at det er rimeligt, at man straffer børnene, hvis de imod deres vilje er blevet sendt på genopdragelsesrejse af deres forældre. Jeg spørger selvfølgelig, fordi den politik jo videreføres i lovforslaget, også selv om der er bedre mulighed for – og heldigvis for det – at få opholdstilladelsen tilbage. Men grundprincippet er der, altså ideen om, at man straffer børn, der imod deres vilje er blevet sendt på genopdragelse af deres forældre. Dem straffer man ved at fratage dem opholdstilladelsen i Danmark. Er det SF-politik?

Kl. 12:45

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:45

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nu er det her jo resultatet af et kompromis, og man kunne selvfølgelig måske godt ønske sig, at man var gået længere. Det, jeg synes er det vigtige, er, at nu har vi fået en ny regering, vi har fået en ny værdipolitik, og formålet med det her forslag er at sikre nogle bedre regler. Det glæder jeg mig over, men man kan selvfølgelig godt diskutere, om man skulle gå videre.

Kl. 12:45

Formanden :

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 12:45

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Ja, det kan man bestemt. Men jeg spørger selvfølgelig, fordi jeg ikke tror, der er nogen, der er i tvivl om, hvad Enhedslisten mener. I Enhedslisten mener vi, det er forkert, at man straffer børn. Og jeg kunne forstå på De Radikales ordfører, fru Zenia Stampe, at det heller ikke er De Radikales politik, at man straffer børn. Så skal jeg bare høre, om det er SF's politik, eller om SF ikke mener, at det er en god idé, at man straffer børn.

Kl. 12:45

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:45

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Der er ingen tvivl om, at man godt kunne have ønsket sig at gå længere i den her sag, men nu har vi et kompromis, og det må vi så forholde os til. Man kan sige, at tingene måske kan diskuteres på et andet og senere tidspunkt. Jeg synes, det afgørende er, at nu har vi fået en ny regering, som har lagt en ny kurs for værdipolitikken, og det er nogle mere fair og bedre regler. Vi skal sikre, at færre børn bliver ofre i de her sager.

Formanden :

Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 12:46

Martin Henriksen (DF):

Tak. Jeg spurgte den socialdemokratiske ordfører, hr. Jacob Bjerregaard, om der var lavet et notat på den problemstilling, at vi allerede i dag har problemer med at integrere indvandrerbørn, som er født og opvokset i Danmark, i forhold til at man nu siger, at nu kan forældre faktisk vente i 8 år, måske endda længere tid, med at hente deres barn til Danmark fra et andet land. Jeg opfattede ikke svaret sådan, at det var der ikke kommet et notat på. Det lyder, som om Det Radikale Venstre var overrasket over, hvor mange der egentlig var blevet familiesammenført, altså hvor mange børn der var blevet familiesammenført inden for de seneste år. Det lød næsten også, som om det ikke havde været oppe i forhandlingerne, men det ved jeg så heller ikke.

Så vil jeg spørge ordføreren for Socialistisk Folkeparti, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, om man har forholdt sig til, at når der skal en medarbejder ud fra kommunen og orientere om, hvilke konsekvenser der er forbundet med at sende sit barn på genopdragelsesrejse – altså når medarbejderen skal orientere om lovgivningen – må medarbejderen vel også blive nødt til at orientere om, at der er mulighed for, at barnet kan få sin opholdstilladelse igen, hvis barnet har familie og netværk og er opvokset i Danmark. Det skal man også orientere forældrene om. Og kan ordføreren ikke se, at der så kan være et dilemma, for så orienterer man faktisk om, at der er nogle konsekvenser, som man senere hen ophæver, hvis barnet har familie og netværk i Danmark? Er det ikke et problem?

Kl. 12:47

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:47

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er udmærket tilfreds med det her forslag. Det her lovforslag skal sikre, at børn i højere grad kan være sammen med deres familier, og det skal sikre, at især små børn ikke skal igennem en proces. Vi har set nogle uheldige sager, som har været fremstillet i pressen, og det skærer mig altså i hjertet at se børn, som vurderes ikkeintegrerbare, og det er endda meget små børn. De skal naturligvis have lov til at være sammen med deres familier.

Kl. 12:48

Formanden :

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:48

Martin Henriksen (DF):

Med al respekt vil jeg sige, at jeg ikke synes, der bliver svaret på de spørgsmål, jeg stiller. Jeg spørger sådan set ind til, om man har forholdt sig til nogle helt konkrete problemstillinger i forbindelse med forhandlingerne. Og jeg kan forstå, at enten ønsker man ikke at lukke lidt op for, hvad man har diskuteret i forhandlingerne – det kan man såmænd godt gøre nu, for de er jo afsluttet – eller også har man simpelt hen ikke vendt de her ting i forbindelse med forhandlingerne, og det synes jeg da er dybt problematisk, altså at så væsentlige problemstillinger synes man ikke er relevante at diskutere, når man lempet udlændingelovgivningen. Vi ved, der er lempelser i udlændingelovgivningen, og det kan få konsekvenser på meget, meget lang sigt for det danske samfund.

O.k., jeg kan forstå, at Det Radikale Venstre vil lempe udlændingereglerne yderligere, og jeg kan forstå, at Socialistisk Folkeparti vil lempe udlændingereglerne yderligere. Hvornår kommer så den næste lempelse? For så er det jo næsten hele regeringen, der mener, at man skal lempe udlændingepolitikken mere, end der ligger i det her.

Kl. 12:48

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 12:48

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg beklager, hvis jeg ikke har kunnet besvare Dansk Folkepartis ordførers spørgsmål mere konkret, men jeg har desværre ikke deltaget i forhandlingerne. Jeg har været på barsel, og jeg er startet lige præcis i dag, så jeg kan ikke redegøre for, hvad der er foregået under forhandlingerne, desværre, og det beklager jeg.

Kl. 12:49

Formanden :

Tak til SF's ordfører. Fru Johanne Schmidt-Nielsen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:49

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Der er ikke nogen tvivl om, at det forslag, som vi behandler i dag, og som er lavet i et samarbejde mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance, er en klar forbedring sammenlignet med de nuværende alt, alt for stramme regler for familiesammenføring med børn.

Med det her forslag vil flere børn få mulighed for at kunne leve sammen med deres mor eller far her i Danmark, og med det her forslag vil færre børn blive straffet for, at deres forældre har sendt dem på en såkaldt genopdragelsesrejse, og det er positivt.

Vi har set sager i pressen, hvor selv ganske små børn er blevet nægtet adgang til at leve sammen med deres far eller mor i Danmark, fordi de er blevet stemplet som uintegrerbare. Selve ideen med at vurdere, om børn er integrerbare eller ej, mener vi i øvrigt er temmelig absurd, men det vil jeg vende tilbage til.

Der har også været sager, hvor et barn ikke har haft nogen til at passe på sig i hjemlandet, og alligevel har barnet ikke kunnet få lov til at komme her til Danmark til sin far eller mor. Den slags sager kommer vi forhåbentlig til at undgå i fremtiden med det her lovforslag.

Men det er bestemt ikke nogen hemmelighed, at stod det til Enhedslisten, var der lavet væsentlig flere ændringer af reglerne end dem, vi står med i dag. Vi mener for det første, at børn er børn, indtil de fylder 18 år. Jeg synes, det er fint, at der nu ikke længere stilles krav til integrationspotentiale hos børn under 8 år, men jeg synes ærlig talt, det er temmelig tosset, at man fortsat stiller krav til integrationspotentiale hos 9-årige børn eller 10-årige børn eller for den sags skyld 11-årige børn, altså at man kan stemple en 9-årig som ikkeintegrerbar.

For det andet handler lovforslaget, vi behandler i dag, også om de børn, der imod deres vilje bliver sendt på en såkaldt genopdragelsesrejse i forældrenes hjemland. Det, der sker i dag, er jo, at man simpelt hen straffer børnene for forældrenes handling ved at tage opholdstilladelsen her i Danmark fra dem. I Enhedslisten mener vi, at det er ubegribeligt, at man straffer børnene for deres forældres handlinger. Det er positivt, at vi nu har fået regeringen med på, at det skal være lettere for børn, der har haft det, der hedder de formative år her i Danmark, at kunne få opholdstilladelsen tilbage, men selve ideen om at straffe barnet for forældrenes handling ved at fratage det opholdstilladelsen i Danmark fortsættes jo, og det er vi grundlæggende imod.

I 2011 blev Danmark jo i øvrigt dømt ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, fordi pigen ved navn Sahro Osman havde mistet sin opholdstilladelse, efter at hendes far imod hendes vilje havde sendt hende på genopdragelsesrejse i Kenya. Danmark krænkede simpelt hen den her piges menneskerettigheder, og Danmark blev dømt for at krænke den her piges menneskerettigheder. Osman ville have bedre mulighed med den nye lovgivning for at få sin opholdstilladelse tilbage, men vi risikerer fortsat at havne i situationer som den, så længe man fortsætter den lovgivning, der går ud på, at barnet straffes for forældrenes handling. Med andre ord: Stod det til Enhedslisten, ville vi fuldstændig afskaffe den her idé om at straffe børnene.

Jeg vil også pege på to indsigelser, som man kan læse i høringsvarene, og dem mener jeg faktisk ministeren bør se på. I den ene påpeges det bl.a. af Red Barnet, at hensynet til barnets tarv naturligvis altid skal veje tungest, og at det derfor også bør fremgå af loven, at hensynet til en vellykket integration aldrig må veje tungere end barnets tarv. Det er den ene ting.

Den anden er, og det påpeges bl.a. af Advokatrådet, Børnerådet og Dansk Flygtningehjælp, at der bør være bedre mulighed for, at barnet selv kan høres, altså at barnet simpelt hen selv skal have mulighed for at give sin mening til kende. Der er også andre punkter fra høringssvarene, som jeg mener man kan se på i udvalgsbehandlingen, men de her to kunne jeg godt tænke mig at ministeren kommentere i sin afsluttende tale.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at vi jo er vældig glade for, at den her lov skal evalueres efter sommerferien 2013, for vi har at gøre med en lov, der indeholder en masse vurderinger. Der vil være mange situationer, hvor det vil være op til en sagsbehandler at vurdere, om barnet nu skal have et afslag, eller om barnet skal have lov til at komme til sin far eller mor her i Danmark. Og det betyder jo også, at vi først efter en periode vil kunne se, om loven rent faktisk lever op til den intention, der ligger bag den.

Til sidst vil jeg sige, at der ikke skal herske nogen tvivl om, at stod det til Enhedslisten, havde vi lavet væsentlig flere ændringer end dem, der ligger her. Der skal heller ikke herske nogen tvivl om, at vi fortsat synes, det er dybt urimeligt, at man straffer børn for deres forældres handlinger ved at fratage dem deres opholdstilladelse i Danmark. Men det skal samtidig siges, at det her lovforslag er en klar forbedring for børnene sammenlignet med den nuværende lovgivning, og det er vi selvfølgelig glade for.

Kl. 12:54

Formanden :

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Joachim B. Olsen som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 12:54

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg skal gøre det her forholdsvis kort. Vi støtter lovforslaget. Der er ingen tvivl om, at der er problemer med integrationen i Danmark. Det har der været i mange årtier, men det skyldes ikke de regler, som vi nu laver om. Det skyldes, at vi igennem årtier har haft en forlemkelig lovgivning, som har medført, at vi har fået alt for mange til det her land, som ikke har haft en realistisk chance for at komme ind på det danske arbejdsmarked.

Med det her lovforslag, som vi behandler i dag, bløder vi op på nogle regler, der bør blødes op på. Der har været mange tilfælde, hvor børn er kommet i klemme, hvor børn ikke har fået muligheden for at bo med deres forældre, men det, at man ændrer det, er altså ikke det, der på nogen måde vælter læsset i forhold til at have en ansvarlig integrationspolitik i Danmark. Derfor støtter vi det her lovforslag.

Kl. 12:55

Kl. 12:58

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:55

Martin Henriksen (DF):

Jeg vil høre, om ikke hr. Joachim B. Olsen kan se, at det er problematisk, at der i dag er en sanktion – som der godt nok er nogle mindre undtagelser til – som gør, at hvis man sender sit barn af sted på en genopdragelsesrejse i 3 måneder, inddrager vi barnets opholdstilladelse. Hvis man så indfører en ny regel, der siger, at vi bare giver barnet opholdstilladelsen tilbage igen, hvis det er, at barnet har netværk i Danmark, socialt netværk og familienetværk osv., kan hr. Joachim B. Olsen så ikke se, at det er et problem, at man i realiteten ophæver en sanktion, som er indført med det formål at forebygge genopdragelsesrejser, fordi man netop kan sige til forældrene, at de ikke skal sende deres barn af sted på en genopdragelsesrejse, fordi det faktisk kan have nogle konsekvenser i forhold til opholdstilladelse osv.? Når man annullerer den konsekvens, risikerer man jo, at flere børn bliver sendt af sted på genopdragelsesrejse.

Kl. 12:56

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:56

Joachim B. Olsen (LA):

Hvis et barn er sendt af sted på en genopdragelsesrejse mod sin vilje eller er blevet sendt til udlandet under en forudsætning om, at det var en anden type ferie, men hvor det så viser sig at være en genopdragelsesrejse, har jeg svært ved at se, hvorfor det er barnet, der skal straffes for det. Det må jeg sige.

Kl. 12:57

Formanden :

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 12:57

Martin Henriksen (DF):

Det er jo en beslutning, forældrene træffer. De har jo forældremyndigheden over barnet, og forældrene træffer den beslutning. I stedet for så at sige, at man annullerer de nuværende konsekvenser i lovgivningen, var Liberal Alliance så ikke indstillet på, at man sagde til forældrene: I skal bare vide, at hvis I sender jeres barn af sted på en genopdragelsesrejse, er det jeres opholdstilladelse, vi tager, fordi det er jer, der træffer beslutningen? Er det ikke noget, som Liberal Alliance kunne føle sig fristet af frem for af det derovre fra den anden side?

Kl. 12:57

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 12:57

Joachim B. Olsen (LA):

Der er mange ting, man kan føle sig fristet af. Men generelt set forstår jeg ikke, hvorfor det her fylder så meget i det her lovforslag. Jeg mener, at Dansk Folkeparti tidligere har været ude at kritisere, at reglerne er for stramme på familiesammenføringsområdet. Vi har set nogle sager med nogle thailandske børn, som er kommet voldsomt i klemme, og hvor selv hr. Martin Henriksen var ude at sige, at nu var reglerne måske blevet en tand for stramme. Nu bliver de så ændret i dag, og jeg synes da, det er positivt, at man imødekommer nogle af de problemer, som man selv har erkendt har været i den lovgivning, man selv har lavet.

Formanden :

Tak til Liberal Alliances ordfører. Hr. Mike Legarth som konservativ ordfører.

Kl. 12:58

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Det Konservative Folkeparti har jo det klare synspunkt, at vi skal have en fair og fast udlændingepolitik. Vi har også tilkendegivet, at hvis der er åbenlyse urimeligheder og uhensigtsmæssigheder, medvirker vi gerne til at få rettet op på det og altså få ændret på den nuværende lovgivning. Derfor er det da højst mærkværdigt, at regeringen ikke indkalder til et samarbejde om det her, men i stedet i ly af nattens mulm og mørke forhandler en aftale på plads med Enhedslisten og Liberal Alliance uden at invitere Det Konservative Folkeparti, altså når nu man kender vores positive holdning og samarbejdsvilje. Det undrer mig, vil jeg sige til justitsministeren, og vi håber, at man næste gang vil følge en anden fremgangsmåde.

Vi synes, at lovforslaget her gør det endnu mere uigennemskueligt. Man får ikke gjort det mere enkelt at forholde sig til vores udlændingepolitik, end det var før. Og så er der et element, der handler om genopdragelsesrejser, som vi jo meget gerne vil være med til at sætte ind over for. Det er blevet drøftet her i salen flere gange tidligere, og vi har sagt, at det er uantageligt, og at vi gerne vil bekæmpe det. Vi ved, at 250 familier om året sender deres børn på genopdragelse – der kan være lidt tvivl om tallet, men det er den størrelsesorden. Det synes vi selvfølgelig ikke er i orden, det skal bekæmpes, og det lægges der ikke op til i det her lovforslag, og det er en mangel.

Men alene det faktum, at vi ikke er blevet inviteret til en forhandling og ikke kan få indflydelse på, hvordan lovforslaget kommer til at se ud, gør jo, at vi samlet set ikke er interesseret i at medvirke til at lægge stemmer til noget, vi er uenige i. Derfor stemmer vi imod lovforslaget.

Kl. 13:00

Formanden :

Tak til den konservative ordfører. Så er det justitsministeren.

Kl. 13:00

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Må jeg ikke starte med at takke for en god og grundig debat om forslaget i dag. Med lovforslaget gennemfører regeringen jo den aftale, som regeringen har lavet med Enhedslisten og Liberal Alliance her i februar måned, som handler om familiesammenføringer til familier med børn. Jeg vil gerne starte med at takke Enhedslisten og Liberal Alliance for et endog rigtig godt og konstruktivt forløb, som har betydet, at vi nu bredt hen over midten får forankret en vigtig del af dansk udlændingepolitik, nemlig spørgsmålet om familiesammenføring med børn.

Det er rigtigt nok, som det har været fremme, at det, vi med aftalen og nu med lovforslaget giver mulighed for, er, at mindre børn skal have mulighed for at komme her til landet. Det vil sige, at vi laver en 6-års-grænse, de facto en 8-års-grænse, uden at man skal igennem integrationsvurderingen, som man tidligere skulle efter 2 år. Kommer man så om på den anden side af 2-års-grænsen, lægger vi mere vægt på forældrenes integration – de forældre, der er her i Danmark – og vi lægger større vægt på forældrene i hjemlandet og deres reelle vilje og evne til at tage sig af barnet i hjemlandet. Så er der en række andre særlige ting, som er med i aftalen.

Jeg synes, det er værd at være opmærksom på i debatten her – ikke mindst når man hører visse partiers deltagelse i debatten – at det, vi her har med at gøre, er børn. Det er børn, vi har med at gøre, og det er børn, som skal have bedre muligheder for at leve sammen med

deres familie i Danmark, og derfor er jeg faktisk meget godt tilfreds med den aftale, vi har lavet.

Så er der sagt en hel del omkring, at vi nu igen åbner op for et hav af et genopdragelsesrejser og andet. Det mener jeg er helt ude af proportioner. Et godt spørgsmål til dem, der er kritiske over for det, er jo, om de, hvis de får regeringsmagten igen – det ved man jo ikke, men det håber vi ikke – vil undlade, at Danmark skal indstille sig på en dom mod Danmark fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Jeg synes selv, at det er et meget godt spørgsmål, som man bør tage med i sine overvejelser, for det er jo grundlæggende det, det handler om. Det, som regeringen med lovforslaget indfører, er jo netop det, som vi så at sige fik en dom imod os fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for, nemlig når det handler om barnets formative år, altså eksempelvis hvilke netværk man har, og hvor lang tid man har været i Danmark. Det er det, vi nu ændrer med lovforslaget, således at har barnet haft sine formative år her – det var det, dommen gik ud på – kan det få sin opholdstilladelse igen. Så det gode spørgsmål er: Hvis magten skifter, vil man så undlade at indstille sig på, at der rent faktisk er en dom imod Danmark ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol?

Jeg synes, det her lovforslag er godt. Det kommer forhåbentlig ikke som nogen overraskelse. Og det er også godt for de familier, som er kommet i klemme på grund af regler, som havde udviklet sig for rigtigt, for det gør, at familier, som har mulighed for at varetage integrationen af børn i Danmark, får mulighed for det. Det havde de ikke under de tidligere regler. Der var simpelt hen for rigide regler, og det er det, vi ændrer.

Endnu en gang tak til Liberal Alliance og Enhedslisten for at stå bag det her lovforslag. I øvrigt også tak til både Venstre, Dansk Folkeparti og De Konservative for trods alt at kunne se noget positivt i det her. Det, at de så ikke i forlængelse af det dilemma, som fru Inger Støjberg taler om, vælger at falde over til den her, vil jeg sige, moderate udgave af fornuftige regler, synes jeg at de skal genoverveje, når vi kommer videre i behandlingen af forslaget i Folketingsalen.

Kl. 13:04

Formanden :

Der er en kort bemærkning fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 13:04

Martin Henriksen (DF):

Tak. I stedet for at man, som regeringen lægger op til, fjerner konsekvenserne – i hvert fald gør dem mindre – i forbindelse med at forældre sender deres børn på genopdragelsesrejser, kan justitsministeren så ikke se, at der er en vis idé i, at man understreger, at det er forældrene, der har ansvaret, fordi det er forældrene, der faktisk tager beslutningen om at sende deres børn på genopdragelsesrejse, og at det derfor er sådan, at man, hvis forældrene har opholdstilladelse i Danmark – det vil sige, at de ikke er danske statsborgere – så tager deres opholdstilladelse?

Kl. 13:05

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:05

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Det er jo et forslag, som vi har diskuteret, og som Dansk Folkeparti har fremsat her i Folketingssalen, og det er også blevet afvist af et flertal. Modsat det, som man kunne få indtryk af, når man hører Dansk Folkepartis ordfører her i salen i dag, vil jeg bare for klarhedens skyld slå fast, at når det handler om reglerne for bortfald af opholdstilladelse for børnene, bliver der ikke ændret ved det. Det, vi gennemfører, er så at sige konsekvensen af den dom, som er gået im-

od Danmark ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Jeg tror, uden at jeg ved det med sikkerhed, at hvis der kommer et andet flertal i Folketinget, vil de også være nødt til at indstille sig på det. Men o.k., ét er retorik, noget andet er politiske realiteter efter et eventuelt regeringsskifte – og det kommer forhåbentlig langt ude i fremtiden. Men man kan som ny regering også blive stillet over for det spørgsmål og være nødt til at gøre fuldkommen det samme.

Det, vi gør, er helt fornuftigt: Vi sætter ind over for genopdragelsesrejser, sætter øget pres på forældrene, giver mere information til forældrene om konsekvenserne, hvis de sender deres børn på genopdragelsesrejser. Disse rejser skal vi undgå, og det tror jeg ikke der er nogen i Folketinget der overhovedet er uenige i, og derfor er det også helt ude af proportioner at lave en konflikt ud af det spørgsmål.

Kl. 13:06

Formanden :

Hr. Martin Henriksen.

Kl. 13:06

Martin Henriksen (DF):

Nu tror jeg, at hvis man spurgte nogle af de partier, som sad i den tidligere regering, Venstre og Konservative, ville de jo nok påstå – og det er der sikkert også fine notater udarbejdet af embedsværket til at underbygge – at den lovgivning, der gjaldt dengang, og som gælder nu, er i overensstemmelse med gældende internationale rettigheder.

Men jeg synes da, det er interessant, at justitsministeren nu siger, at der faktisk ikke er nogen lempelser af lovgivningen i det her lovforslag. Det synes jeg da er et interessant budskab. Er ordførerne for Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og de andre regeringspartier opmærksomme på den detalje i lovforslaget, at det faktisk ikke lempes noget? For jeg har ellers hørt alle de andre ordførere fra talerstolen argumentere for, at det her var et skridt i den rigtige retning, for nu lempede man reglerne lidt osv.

Så jeg skal bare lige høre, om regeringen nu er i gang med at lempe udlændingelovgivningen eller den ikke er det, for når jeg læser det lovforslag, vi behandler i dag, læser jeg det som en lempelse af udlændingelovgivningen. Men hvis der er en misforståelse der, ville det være fint, hvis justitsministeren lige kunne afklare det.

Kl. 13:07

Formanden :

Justitsministeren.

Kl. 13:07

Justitsministeren (Morten Bødskov):

Lovforslaget ændrer ikke ved bortfaldsreglerne. Lovforslaget gennemfører konsekvensen af den såkaldte Osmandom, som tager stilling til, hvornår man skal have sit opholdsgrundlag igen. Det synes jeg er en ganske fornuftig balance, og det er det, som vi sikrer med lovforslaget.

Kl. 13:07

Formanden :

Tak til justitsministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Inddragelse af faglige og økonomiske hensyn, fastsættelse af serviceniveauer, refusion for særlig dyre enkeltsager, afregningsfrister og opprioritering af juridisk sagkyndige i de sociale nævn m.v.).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 29.03.2012).

Kl. 13:08

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet. Fru Karen Ellemann som ordfører for Venstre. Mangler vi en minister? Så kan vi jo ikke åbne forhandlingen.

Nu har vi en minister. Så åbner vi forhandlingen. Fru Karen Ellemann som ordfører for Venstre. Værsgo.

Kl. 13:09

(Ordfører)

Karen Ellemann (V):

Det lovforslag, som vi nu skal behandle, må man sige først og fremmest har til hensigt at få skabt klarhed om, hvordan serviceniveauer og saglige økonomiske hensyn kan anvendes i konkrete afgørelser på hele området for anbringelser. Og det kommer til at ske, ved at man får præciseret de gældende uskrevede retsgrundsætninger i lov om social service.

Lad mig gøre det ganske klart, at det støtter vi selvfølgelig fra Venstres side. Vi mener, at sådan en præcision er fornuftig, da det jo alt andet lige må skabe en større gennemsigtighed i forhold til de enkelte afgørelser og også det grundlag, de træffes på.

Et andet element i lovforslaget er at få indført grænser for, hvor sent kommuner og regioner kan fremsætte krav om betaling, når en kommune har købt pladser enten i en anden kommune eller via et regionstilbud. Det er også et meget fornuftigt forslag, som vi fuldt ud bakker op om.

Så er der også en del af forslaget, som sikrer en styrkelse af de juridisk sagkyndige i de sociale nævn, hvilket selvfølgelig har til hensigt at øge retssikkerheden ved behandlingen af klager over kommunale afgørelser. Det er også et element, som vi er meget positive over for, fordi det vil opprioritere sagkundskaben.

Så nu har jeg været rundt om de sådan tre-fire elementer af lovforslaget, som vi i hvert fald er meget positivt stemt over for, og det femte element skal jeg så gøre lidt mere ud af. Lad mig starte med at sige: Jeg hælder det ikke ned ad brættet. Jeg står ikke og siger, at vi ikke støtter det, men jeg har visse bekymringer for det her. Det handler om justeringen af den nuværende statslige refusionsordning. Der er to elementer i det, dels en ændring af grænserne for den statslige refusion, dels hele elementet om de store søskendeflokke, hvor man altså nu vil sikre en refusion ved fire børn eller derover, altså at man allerede der går ind og tæller det som en samlet enhed.

I udgangspunktet tror jeg ikke, at vi er uenige om vanskeligheden i de her sager, når kommuner står med anbringelser, der økonomisk er meget, meget tungt belastende for en kommunes økonomi – og her er fuldstændig usagt, hvad det har af social belastning for både barnet og familien. Men at vi løser det nu ved at ændre på refusionen, er jeg i tvivl om. Derfor er jeg også glad for, at der i bemærkningerne står, at det er noget, vi vil følge meget, meget tæt.

Jeg kan have en bekymring for noget, som jeg ved er karikeret, men som reelt kunne ske, hvis en kommune sidder med en søskendeflok. Lad os antage, at der er fire søskende, og lad os så sige, at den faglige vurdering går på, at det er de tre søskende, der ville have gavn af at blive anbragt uden for hjemmet, men at man så rent fak-

tisk vælger at tage den fjerde med for at få rabatten. Jeg ved, at det er et tænkt eksempel, men det kan ske, og det er det, vi egentlig skaber mulighed for kan ske. Og derfor er jeg bekymret for, hvad det her kommer til at betyde for området, hvad det kommer til at skabe af måske negative incitamentsstrukturer.

Jeg har også en bekymring i forhold til fokus på hele det forebyggende sociale arbejde, altså hele hjælpen til de familier, som er ramt af eksempelvis manglende forældreevne, som ikke kan tage ordentligt vare på deres børn. Fjerner vi nu kommunens incitamenter til rent faktisk at hjælpe og gøre en stor indsats i det forebyggende arbejde, ved at der nu er et større kommunalt regnestykke her, hvor man egentlig ikke så at sige økonomisk kan se, at der er en fordel ved at sætte ind tidligt? Det ved jeg også godt er adresseret i lovforslaget, men rent juridisk kommer vi måske til at fjerne nogle af de her incitamenter. Det har jeg en bekymring for.

Når man med det element i lovforslaget, som jeg har en bekymring for, kommer til at flytte rundt på over 0,5 mia. kr. mellem kommunerne – det er immer væk en sjat penge – så vil der være kommuner, som måske i dag ikke har dyre anbringelsessager, altså kommuner, som man måske med rette kan tro er rigtig dygtige i det forebyggende arbejde, der nu vil skulle rammes af økonomien i de kommuner, som måske ikke er lykkedes særlig godt med den forebyggende indsats. Og det er altså det, som er vores bekymring. Det er det element i lovforslaget, som vi mener indebærer nogle potentielle problemstillinger, og som vi derfor vil stille en række opklarende spørgsmål til.

Når det så er sagt, er der altså ud af de fem elementer, som forslaget indeholder, fire elementer, som vi støtter, og et femte element, som vi er bekymrede for.

Kl. 13:14

Formanden :

Tak til Venstres ordfører. Fru Maja Panduro som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 13:14

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Som det allerede er beskrevet, er der fem elementer i lovforslaget her, som jeg kort vil ridse op. For det første bliver det præciseret, at en afgørelse skal træffes på baggrund af både faglige og økonomiske hensyn. Så bliver det præciseret, at kommunalbestyrelsen inden for servicelovens rammer kan fastsætte lokalpolitiske serviceniveauer, og for det tredje bliver der indført en tidsgrænse for, hvor sent kommuner og regioner kan rejse krav om betaling over for hinanden om hjælp efter serviceloven. For det fjerde ændres refusionsordningen for særlig dyre enkeltsager, når det handler om udsatte børn og unge, og der bliver en bedre refusion i anbringelsessager, som involverer større søskendeflokke. Jeg vil da godt starte med at sige, at det er noget af det, som vi i Socialdemokratiet er rigtig glade for at vi får med, i modsætning til den tidligere ordfører. For det femte styrker vi den juridiske ekspertise i de sociale nævn, fordi de udvides med et medlem, som Ankestyrelsen udpeger.

Den første del af lovforslaget her bundet jo i en aftale, som den tidligere regering lavede med KL, og som vi i Socialdemokratiet ikke var ubekymrede over for. Men vi er optaget af, at vi overholder de aftaler, som er indgået. Vi er også optaget af retssikkerheden for borgerne. Det har vist sig, at der har været noget usikkerhed i praksissen, med hensyn til om kommunerne overhovedet kunne få lov til, og hvornår og hvordan de kunne få lov til, at fastsætte serviceniveauer, og hvornår de kunne få lov til at inddrage økonomiske hensyn. Det har ikke været hensigtsmæssigt.

Vi er meget, meget tilfredse, som jeg også sagde før, med de elementer, som angår refusionsordningen. Jeg tror, at det vil hjælpe den enkelte kommune, men dermed jo også barnet der, hvor vi oplever,

at børnesager kan blive meget dyre, og i de sager, som jeg desværre tror at de fleste af os kan komme i tanke om, hvor der har været tale om store søskendeflokke, og som er helt, helt forfærdelige eksempler.

Endelig er vi selvfølgelig også rigtig glade for, at vi styrker den juridiske kompetence i vores socialnævn og sidst, men ikke mindst, synes vi, at det giver rigtig god mening at sige, at der må være en tidsgrænse for, hvornår kommunerne kan sende regninger til hinanden.

Lovforslaget har jo været udsat for – det er ikke nogen hemmelighed – en del kritik fra især nogle af organisationerne. Det fremgår også af høringssvarene. Det er jo især spørgsmålet om, at man kan fastsætte serviceniveauer i form af generelle vejledende retningslinjer, og at vi skriver ind, at kommunernes afgørelser skal hvile på både faglige og økonomiske hensyn, som der har været noget bekymring for. Det kan jeg godt forstå. Jeg synes, at det er både forståeligt og rigtigt, at de her organisationer er optaget af udviklingen på det sociale område. Derfor synes jeg også, det er vigtigt at sige igen her i dag, at den del af lovforslaget alene er en præcisering af den ret, som allerede er gældende, for det fremgår allerede i dag af de retsgrundsætninger, som man skal rette sig efter, og som man er lige så bundet af i kommunerne og andre steder som den skrevne lov, at hvis man står med to tilbud, som kan være lige gode for en borger, så skal man da vælge det billigste. Det er almindelig snusfornuft.

Jeg vil også gerne sætte en stor fed streg under, at lovforslaget netop ikke handler om, at kommunerne så bare får en fribillet til at kunne skære ned på servicen. Kommunerne er stadig væk bundet af rammerne i serviceloven og bundet af den praksis, som bliver fastsat af ankemyndighederne og af tilsynsmyndighederne. Det var også en af grundene til, at vi skal styrke den del. Vi kommer også til at følge udviklingen meget nøje. Jeg er glad for, at en del af lovforslaget jo også er, at vi vil udarbejde en praksisundersøgelse her, for hvis der er nogle kommuner, som ikke efterlever loven, eller som bruger det her som en anledning til at give væsentlig dårligere tilbud eller ikke overholde loven over for nogle borgere, så vil vi da være de første til at slå ned på det. Så adskiller lovforslaget sig jo netop fra det, der var fremme fra den tidligere regering på en lang række områder.

Jeg er rigtig glad for, at vi får skrevet ind i formålsbestemmelsen i serviceloven, at afgørelserne altid skal træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering. Det er også, kan man sige, en præcisering af gældende lov. Sådan er det i forvejen. Men jeg tror, det er rigtig vigtigt, at vi får trukket det op og får det skrevet ind, netop når vi præciserer den anden del. Det handler om at sikre, at borgerne netop får den hjælp, som de har brug for. Og som jeg allerede har sagt, er noget af det, som vi er rigtig glade for, at vi får ændret på den centrale refusionsordning til gavn for de børn, som vi jo alle sammen her i salen så brændende ønsker at gøre en forskel for. Det tror jeg faktisk at vi gør, når vi ændrer på refusionsordningen. Derfor kan Socialdemokraterne anbefale lovforslaget her.

Kl. 13:19

Formanden :

Fru Stine Brix for en kort bemærkning.

Kl. 13:19

Stine Brix (EL):

Tak for det. Man kan måske ikke høre det så tydeligt på fru Maja Panduro, men når det gælder den del af lovforslaget, som handler om at skrive økonomiske hensyn ind i formålsparagraffen i serviceloven, er der faktisk tale om en klokkeklar kovending fra Socialdemokraternes side. Før valget – jeg tror, det var den 1. september – lød det fra den daværende kommunalordfører, hr. Rasmus Prehn, at man med det forslag, som rigtigt nok var fremsat af den tidligere regering, risikerede at gå på kompromis med, hvad der var det bedste for den enkelte borger, når man vægter økonomiske hensyn side om side

med de faglige hensyn. Jeg kunne godt tænke mig at høre fru Maja Panduro: Hvad er baggrunden for, at Socialdemokratiet så klart har skiftet holdning i forhold til det, man mente før valget?

Kl. 13:20

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:20

Maja Panduro (S):

Jeg er ked af, hvis fru Stine Brix ikke kan høre mig. Jeg synes egentlig, jeg sagde meget klart i min tale, at vi har haft bekymringer netop omkring den del med serviceniveauerne. Det har ikke været nogen hemmelighed, og derfor startede jeg også min tale med at sige, at når vi så alligevel kan bakke op om det her, skyldes det for det første, at jeg egentlig synes, det er ret vigtigt, at Kommunernes Landsforening også kan regne med, at når de indgår aftaler, så bliver de aftaler ikke lavet om med det samme efter et valg. For det andet synes jeg, at vi netop laver nogle polstringer her. Vi går ind og sikrer, at vi samtidig dels får skrevet den konkrete individuelle vurdering ind helt oppe i formålsbestemmelsen – det synes jeg faktisk er ganske vigtigt – og dels styrker ankenemlighederne og laver praksisundersøgelsen.

For det er jo vigtigt at sige, at det her ikke er en ændring i forhold til, hvad man allerede må i dag, men vi gør det mere klart, hvad vi må i dag. Det synes jeg på en måde også er mere fair over for borgerne, så de ved, hvad de har at regne med. Men så skal vi da følge det tæt, for jeg er ikke ubekymret, og hvis der skulle være nogle kommuner, der opfatter det her som en fribillet til at give en ringere service eller til ikke at overholde princippet om borgernes retssikkerhed, så skal vi da komme efter dem, og det tror og håber jeg at Stine Brix og jeg i så fald kan gøre sammen.

Kl. 13:22

Formanden :

Fru Stine Brix.

Kl. 13:22

Stine Brix (EL):

Jeg synes, det er positivt, at regeringen vil følge det tæt. Jeg er meget bekymret for, om det vil betyde et skred i forhold til, hvordan kommunerne vil forstå lovgivningen. Men jeg kunne godt tænke mig at høre fru Maja Panduro, om det ikke fra regeringens side ville være mere logisk – hvis man gerne ville understrege, hvad gældende ret er – at udstede en vejledning til kommunerne i stedet for at begynde at lave ny lovgivning, hvor man bare stadfæster, hvad gældende ret er.

Kl. 13:22

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:22

Maja Panduro (S):

Jeg synes, det er fair nok at skrive ind i lovgivningen, hvad man har at regne med. Så står det der klart og tydeligt. Der kommer så til at stå, at man må tage økonomiske hensyn. Det synes jeg faktisk giver mening. Jeg ville egentlig også være bekymret, hvis vores kommuner ikke tog økonomiske hensyn. Men det står jo netop side om side med de faglige hensyn, for det er jo ikke sådan, at man nu kun skal tage økonomiske hensyn, og det tror jeg også at fru Stine Brix er udmærket klar over.

Jeg synes også, det er vigtigt, at vi samtidig helt oppe i formålsbestemmelsen i loven skriver ind, at der altid skal foretages et konkret, individuelt skøn. Det er jo netop der, vi sikrer den enkelte borger retssikkerhed, samtidig med at vi oven i købet styrker de juridiske nævn.

Formanden :

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. René Christensen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 13:23

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak, formand. Dette er et lovforslag, som har flere aspekter, og flere af de tidligere ordførere har været inde på dem alle sammen.

Det, som Dansk Folkeparti glæder sig over i forbindelse med det, der ligger her, er bl.a. den styrkelse, der er af den juridiske ekspertise i de sociale nævn. Og hvorfor glæder vi os over det? Det gør vi egentlig på grund af det næste i forslaget, nemlig det, der drejer sig om refusionerne, for det, vi ser nu, nemlig at Ankestyrelsen kommer ind over de sociale nævn, ser vi også, som at forældrene, som også er en del af tvangsanbringelsessagerne, også får en stemme i de her udvalg. Vi føler også, at det sikrer, at man træffer de her afgørelser ud fra et meget – hvad hedder det? – objektivi synspunkt og også kigger meget nøje på lovgivningen i de her sager.

Det er jo sådan, at man skal huske på, at ikke alle børn, der bliver anbragt, bliver anbragt, fordi der har været nogle onde, onde forældre i den anden ende, det er jo ikke alle sager om anbragte børn, der ligner de sager, der har været oppe i medierne. Nogle af de familier er familier, der har det rigtig svært, der er nogle forældre, der har rigtig svært ved at påtage sig forælderrollen. Derfor griber samfundet ind og varetager den opgave. Derfor er vi glade for, at man den vej igennem får styrket ekspertisen, også i de sociale nævn.

En anden ting, man kan undre sig over – og det var også det, der var udgangspunktet for spørgsmålet til den socialdemokratiske ordfører – er jo det her med, at det nu beskrives, hvordan lovgivningen er ud fra de saglige og økonomiske hensyn. Når man snakker om de her serviceniveauer, der er i kommunerne, må man spørge: Jamen hvad er et serviceniveau? Vi har jo det fine indeks 100, hvor man spørger, hvordan gennemsnittet i kommunerne er, og så kigger man på, hvad kommunerne bruger på borgerne på ældreområdet, på børne- og skoleområdet og på andre områder i forhold til, hvad der bliver brugt på den enkelte borger, og derudfra laver man så et serviceniveau.

Jeg går ikke ud fra, at det er det serviceniveau, man sådan overfører til den her problematik med anbringelser af børn og unge. Her går jeg ud fra, at man kigger på de saglige hensyn. Hvad er det for en udfordring, det her barn eller den her unge har? Og hvad er det så for et tilbud, man kan få? Og der har vi jo ved mange tidligere lejligheder haft mulighed for at diskutere, hvad det så er for nogle tilbud, der er på tilbudsportalen. Har de tilbud, som kommunerne kan købe, ofte til en meget, meget høj pris, den kvalitet, som man også foregiver de har på tilbudsportalen? Det håber vi meget de har.

Derfor kan vi også her være glade for, at man skriver, at her er det et kvalitetsmål, man går efter. Børn og unge har krav på at få det, som det enkelte barn og den enkelte unge har behov for. Derfor skal kommunerne selvfølgelig hele tiden være på vagt over for, om den ydelse, de køber, også lever op til det, man foregiver den har. Og jeg håber faktisk, at det her kan være med til, at kommunerne tænker sig lidt om. Det kan være, at kommunerne kommer lidt mere frem i skoene, undskyld udtrykket, når de laver tilsyn på opholdsstederne. Får kommunerne den kvalitet i de tilbud, de reelt betaler for i forbindelse med det barn eller den unge, som skal have det pågældende tilbud? Det er sådan, vi ser præciseringen her. Kommunerne skal være opmærksomme på, hvad det er, de køber, og hvad det er, de får.

En anden ting, som også Venstres ordfører var inde på, og hvor man kan blive sådan lidt, nu skal man passe på med at sige nervøs, for så siger man jo egentlig, at kommunerne ikke vil det gode, er, at man kan glæde sig over, at der kommer et forslag her, som gør det

mindre økonomisk hårdt for kommunerne at stå med en familie, som har flere børn og har mange udfordringer og derfor selvfølgelig også skal have nogle dyre tilbud, fordi det drejer sig om mange individer i den pågældende familie.

Derfor lægger man i forslaget op til, at vi ændrer beløbsstørrelsen på refusionen fra staten til kommunen, når det drejer sig om fire børn eller derover. Det er sådan set en positiv tankegang at have, for en kommune skal ikke straffes, fordi den pågældende familie har valgt at bosætte sig i den kommune. Derfor skal kommunerne ikke den vej rundt vente længe med at sætte ind, fordi det er nogle dyre tilbud, de skal give, som vi måske kan have en formodning om at nogle kommuner har gjort. Så det kan vi være positive over for.

Det, vi kan være nervøse for, er den forebyggende indsats, for der har man jo ikke den her refusion i forbindelse med hjælp til familierne. Så kan man sige, at kommunerne jo kunne bruge den langt billigere løsning, hvor de ingen refusion får, som en meget, meget tidlig indsats. Så kan man, når tingene har kørt over en årrække og er eskaleret, få statslig refusion på helt op til 50 pct., når det er gået rigtig galt. Der håber vi selvfølgelig ikke at kommunerne har den tankegang. Det tror jeg heller ikke på at kommunerne har, men jeg er glad for, at den socialdemokratiske ordfører sagde, at det her ville blive en lovgivning, der ville blive fulgt tæt. Det bakker vi meget op om. Vi har nogle spørgsmål til det med refusionsdelen, de andre dele er vi meget positive over for.

Kl. 13:28

Formanden :

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Fru Liv Holm Andersen som radikal ordfører.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Liv Holm Andersen (RV):

Lovforslaget, som vi behandler her i dag, er, som det også er blevet forklaret af tidligere ordførere, et lovforslag med fem elementer, hvor to af dem drejer sig om præciseringer og tre af dem om nye tiltag.

Først og fremmest præciseres det, at kommunernes afgørelser foruden at skulle bero på et både konkret og individuelt skøn, skal træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Det betyder helt konkret, som det også blev fremlagt af en tidligere ordfører, at hvis man har to ens tilbud, der opfylder en borgers behov, bør man vælge det billigste. Det synes jeg sådan set både er et logisk og nødvendigt udgangspunkt.

Dernæst præciseres det også, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte de her lokalpolitiske serviceniveauer, men det er jo selvfølgelig under forudsætning af, at det her serviceniveau kan fastsættes inden for de rammer, som gælder ifølge lovgivningen, altså at serviceniveauet er lovligt.

Ud over de her præciseringer indføres der en tidsgrænse for, hvor sent kommuner og regioner må rejse krav om betaling for hjælp, som de har givet efter den sociale servicelovs bestemmelser, så man undgår, at der fremsendes regninger, der er flere år gamle. Det mener vi sådan set fra radikal side også giver ganske god mening.

Til slut er der to tiltag, som vi fra radikal side er rigtig glade for. Først og fremmest justeres refusionsordningen for de særlig dyre enkelt-sager på området for udsatte børn og unge, og når der er tale om store søskendeflokke. Det mindsker belastningen på den enkelte kommunes økonomi, og det anser vi sådan set som et gode.

Endelig er der som et led i satspuljeaftalen en styrkelse af den juridiske ekspertise i de sociale nævn, fordi man udvider dem med et ekstra medlem. Formålet er jo at få mere kvalificerede og mere ensartede vurderinger nævnene imellem og så også at styrke – hvad kan man sige? – samarbejdet og dialogen netop imellem vores kommuner og vores ankesystem.

Præciseringerne af gældende regler er sådan set alene en rigtig god idé, fordi netop usikkerheden i sig selv kan udgøre et problem. Og de øvrige ændringer i forbindelse med tidsgrænsen for betaling af refusionen for de dyre børnesager, det gælder også søskendeflokkene, og styrkelsen af de sociale nævn støtter vi fra radikal side, fordi det giver glimrende mening, særlig det her med refusion i børnesager er en styrkelse af – hvad kan man sige? – af det fælles ansvar kommunerne imellem. Så fra radikal side støtter vi lovforslaget i sin helhed. Tak for ordet.

Kl. 13:31

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Stine Brix for en kort bemærkning.

Kl. 13:31

Stine Brix (EL):

Jeg er lidt i tvivl om, om ordføreren er den sædvanlige ordfører, eller om hun er vikar. Men nu tillader jeg mig at spørge alligevel. Ordføreren sagde, at det, hvis man har to fagligt lige gode tilbud, giver god mening, at man tager det tilbud, som er det billigste, og det er jeg helt enig i. Så jeg ville bare høre, om ordføreren kan bekræfte, om ikke det er sådan, det allerede er i dag.

Kl. 13:31

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:31

Liv Holm Andersen (RV):

Det kan ordføreren eller vikaren, eller hvad jeg nu måtte være, godt bekræfte. Det er sådan, det er i dag, og det er også derfor, der er tale om en præcisering. Det er en præcisering, som jeg mener giver god mening, netop fordi kommunerne så kan passe deres arbejde.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Stine Brix.

Kl. 13:32

Stine Brix (EL):

Jamen jeg synes, det er godt, at ordføreren kan bekræfte det. Så vil jeg bare høre, hvad ordføreren siger til den bekymring, som fremhæves af en lang række organisationer, der har afgivet høringssvar. De er bekymret for, at det, at man skriver økonomiske hensyn ind på lige fod med faglige hensyn, kan føre til et skred i forhold til, hvordan kommunerne afgør sagerne. Hvordan ser Det Radikale Venstre på den bekymring?

Kl. 13:32

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Liv Holm Andersen (RV):

Nu mener jeg og Det Radikale Venstre jo i udgangspunktet, at kommunerne godt kunne tænke sig at løfte deres sociale ansvar såvel som deres økonomiske ansvar, og derfor tror jeg ikke, det, der nævnes, vil være tilfældet ude i kommunerne. Men som det også er blevet præciseret af en tidligere ordfører, den socialdemokratiske ordfører, så er det jo netop også med det in mente, at man har lyst til at følge forslaget fremover og sørge for, at det her netop ikke bliver en fribillet for kommunerne til at udbyde en dårligere social og faglig service. Men det giver god mening at fortælle kommunerne, at det er en god idé også at holde styr på økonomien sideløbende med det.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Tak til ordføreren. Herefter er det SF's ordfører, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er så ikke ordfører på dette område, men den sædvanlige ordfører er forhindret, så som kommunalordfører tager jeg mig af dette. Det skal naturligvis ikke afholde nogen fra at stille spørgsmål, hvis der skulle være nogle.

Vi skal sikre, at kommunerne har råd til at hjælpe udsatte borgere i vores velfærdssamfund, og det må aldrig blive sådan, at hensynet til økonomien kommer til at stå over hensynet til de udsatte borgere. Det kan være meget omkostningstungt for kommunerne at anbringe mange søskende på én gang, men det må aldrig afholde samfundet fra at gribe ind, hvis der er børn, der misrøgtes. Det er derfor positivt, at vi med dette lovforslag sikrer, at kommunerne får en højere refusion, når de anbringer mange søskende fra den samme familie.

Vi er også rigtig glade for forslagens anden del, hvor der bliver indføjet en højere refusion for særlig dyre enkeltsager på området for udsatte børn og unge. Selv om det ikke løser alle problemer på området, synes vi, det er et godt skridt i den rigtige retning. Kommunerne vil fremover blive mindre belastet af de dyre enkeltsager, idet udgifterne bliver fordelt alle kommuner imellem. Det er kun fair og vil forhåbentlig være medvirkende til, at det ikke bliver den enkelte kommunes økonomi, der bliver afgørende for, hvilken hjælp man kan yde i de særlig dyre sager.

SF synes, det er positivt, at borgerens retssikkerhed bliver forøget med lovforslaget i kraft af den ekstra juridiske ekspertise i forbindelse med klagesager. Vi er dog opmærksomme på, at der i flere af høringssvarene udtrykkes bekymring for, hvorvidt borgerens stemme i Det Sociale Nævn bliver svækket. Det er ikke intentionen, og det er selvfølgelig noget, vi vil være opmærksomme på i det videre arbejde.

Til sidst vil jeg sige, at der i mange af høringssvarene er ytrret bekymring for forslagens del vedrørende kommunernes mulighed for at fastsætte bestemte serviceniveauer. Det er vigtigt for mig – også mig som kommunalordfører. Jeg understreger, at lovforslaget bestemt ikke giver carte blanche til kommunerne til at skære i tilbud til borgerne efter forgodtbefindende, eller til at de kan vægte økonomien højere end de faglige vurderinger. Forslaget er udelukkende en lovfæstning af eksisterende praksis og en præcisering af den eksisterende lovgivning, og det er ikke intentionen, at det skal føre til forringelser for den enkelte borger. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, kan kommunen fortsat ikke undlade at iværksætte hjælp, som borgeren efter en konkret og individuel vurdering har behov for, med henvisning til økonomiske hensyn. Det er vi glade for bliver slået tydeligt fast.

Der er mange udfordringer på det sociale område. Dette forslag løser ikke alle, men i SF er vi bestemt glade for, at der nu kommer en reel aflastning til de kommuner, som møder de største udfordringer i forhold til udsatte børn. Det er det første skridt, som vi er meget glade for, og SF støtter forslaget.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er et par bemærkninger, først fra hr. Tom Behnke.

Kl. 13:35

Tom Behnke (KF):

Jeg vil bare høre ordføreren i den her sag om, hvad det er, der er sket siden valgkampen, for i valgkampen var SF's socialordfører jo ude at

tordne imod det her – hun tordnede imod det alle steder, hvor hun kunne komme til det. Så skiftede regeringsmagten, så var det socialisterne, der fik magten i Danmark, og nu er SF med til at gennemføre selv samme lovforslag. Hvad er det, der er sket i mellemtiden?

Kl. 13:36

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Der er sket nogle forskellige ting. Det her er en aftale, som VKO lavede med KL, og vi vil gerne respektere de aftaler, som KL har indgået. Men som parti var vi meget bekymret for det meget entydige fokus, der var på økonomiske hensyn. Som tidligere ordførere også har været inde på, har vi jo netop lavet den ændring i loven, at det understreges, at de faglige hensyn på ingen måde kan tilsidesættes. Det er det, der er sket.

I ordførerens eget parti var der et entydigt fokus på økonomiske hensyn, da lovforslaget blev fremsat første gang; der var ikke et godt nok fokus på, at faglige hensyn ikke måtte tilsidesættes. På den baggrund kan vi godt leve med det, for selvfølgelig skal man altid i den kommunale verden passe på pengene, for der er ikke uanede mængder af midler til rådighed, når vi skal gøre det så godt som muligt for borgerne, og specielt når det handler om udsatte børn, og derfor er det en vigtig understregning af, at faglige hensyn ikke må tilsidesættes.

Kl. 13:37

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Tom Behnke.

Kl. 13:37

Tom Behnke (KF):

Det var jo heller ikke på nogen måde det, der var intentionen i den aftale, som VKO fik lavet med kommunerne – det var netop, at man fik lovfæstet gældende retspraksis, fuldstændig som det sker nu her. Altså, lovforslaget er jo sådan set fuldstændig identisk.

Men jeg vil da anbefale SF's nuværende ordfører at hilse SF's socialordfører og sige, at det måske var hensigtsmæssigt, at hun så i det mindste fjernede det fra sin egen hjemmeside og ikke sådan går rundt og praler med, at man førte en valgkamp på et falsk grundlag – altså, at man tordner mod noget, og lige så snart, man så har fået magten, vender man om. Det er jo ikke hensigtsmæssigt. Det er ikke særlig kønt, og det mindste, man kunne gøre, var i hvert fald så lige at få ryddet lidt op, for det står jo sådan set til evig tid på fru Özlem Sara Cekics hjemmeside, at det var det hun gjorde. Så der er lige en skævvridning der, men jeg håber, at man vil hilse socialordføreren for SF i baglandet.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:38

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg skal nok give ordførerens venlige råd videre til socialordføreren, men vil også gerne påpege, at der *er* sket ændringer i det her forslag. Der er kommet en klar understregning af, at det faglige hensyn på ingen måde kan tilsidesættes. Og på den måde er jeg også enig med ordføreren i, at vi nu slår eksisterende praksis og eksisterende lovgivning fast – så der er vi enige. Men i vores optik er det her lovforslag blevet forbedret.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Stine Brix for en kort bemærkning.

Kl. 13:38

Stine Brix (EL):

Tak for det. Og tak for opfordringen til at stille spørgsmål.

Det lyder jo samstemmende i en hel stribe af høringssvar, at den bekymring, som SF havde før valget, er der rigtig mange af aktørerne på området, som stadig har, f.eks. socialrådgivernes forening, en lang række handicaporganisationer, HK og mange, mange flere. Så jeg kunne godt tænke mig at høre: Hvordan kan det være, at SF ikke længere tror, at det, at man skriver økonomiske hensyn ind i lovgivningen, ikke får nogen som helst betydning for, hvordan kommunerne vil forstå den her lov?

Kl. 13:39

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:39

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg kan godt forstå Enhedslistens ordførers bekymring, og den har vi også selv haft, og vi vil følge det nøje. Men Enhedslistens ordfører på uddannelsesområdet, hvor vi også har indført en understregning af, at så længe tilbuddene er lige gode, skal der også tages et økonomisk hensyn, er jo også selv med til at lave lovgivning, hvor man slår fast, at hvis to tilbud er lige gode, skal kommunerne selvfølgelig tage vare på de begrænsede midler, der er.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Stine Brix.

Kl. 13:40

Stine Brix (EL):

Jamen det står allerede i lovgivningen, at man skal tage økonomiske hensyn. Regeringen understreger jo også selv, at den bare stadfæster gældende ret. Men når nu bekymringen er så stor hos en lang række af de aktører, der til daglig har med området at gøre, så kunne det måske være en idé at udsende en vejledning i stedet for at begynde at lave ny lovgivning.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre SF: Hvorfor er det, at man ikke har valgt den løsning i stedet for partout at ville trumfe en lovændring igennem på et område, hvor bekymringen faktisk er ualmindelig stor?

Kl. 13:40

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:40

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Der må jeg desværre blive ordføreren svar skyldig, for jeg har ikke været en del af processen. Men jeg vil da jeg gerne sige, at ligesom vi på uddannelsesområdet – og i et rigtig godt samarbejde med Enhedslisten – også har skrevet, at vi gerne vil stadfæste, at økonomiske hensyn selvfølgelig også har en betydning, fordi vi har begrænsede midler, så må man heller aldrig på det her område tilsidesætte faglige hensyn og vælge et dårligere tilbud ud fra det. Vi siger meget klart til kommunerne, at det her vil blive fulgt, og at det på ingen måde vil blive accepteret, at serviceniveauet bliver forringet under den hat, der hedder økonomiske hensyn.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karen Ellemann for en kort bemærkning.

Kl. 13:41 gør det på i dag, er den bedste måde, ville jeg synes, at det var godt. Det er ikke tilfredsstillende, som det er i dag.

Kl. 13:41 Men jeg vil ikke sætte beløbsgrænser på for, hvad man maks. må bruge på det. Jeg synes, at det er en glidebanediskussion at spørge, om det så bliver for dyrt, men jeg synes, at det er en meget vigtig diskussion, vi får, om den måde, det fungerer på i dag, er tilfredsstillende.

Kl. 13:44

Karen Ellemann (V):

Det er jo farligt, når ordføreren inviterer til spørgsmål. Men grunden til, at jeg bad om ordet, har at gøre med hr. Tom Behnkes første spørgsmål, hvor ordføreren svarer, at der under den tidligere regering kun blev taget økonomiske hensyn i de her sager. Det vil jeg egentlig gerne lige bede ordføreren præcisere, for ordføreren får det til at lyde, som om der under eksisterende lovgivning altså kun skal tages økonomiske hensyn. Jeg kan se på ordførerens ansigtsudtryk nu, at sådan skulle det ikke forstås. Det er jeg glad for. For selvfølgelig er det blot en præcisering af eksisterende lovgivning, i forhold til at der altså både ses på det faglige tilbud og også på det økonomiske.

Kl. 13:41

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:41

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er ked af, hvis det kom til at lyde, som om jeg anklagede den tidligere regering for ikke at have noget fokus på faglige hensyn, men kun på økonomiske. Det vil jeg trods alt ikke anklage den tidligere regering for. Men jeg vil gerne slå fast, at i vores optik er der sat en ekstra tyk streg under, at det økonomiske hensyn ikke må veje tungere end det faglige hensyn.

Kl. 13:42

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karen Ellemann.

Kl. 13:42

Karen Ellemann (V):

Tak for præciseringen, og det har jeg fuld forståelse for. Så kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren: Når vi nu sidder og kigger på de her forskellige grænser og man så taler om eksempelvis et anbringelsestilbud, der koster kommunen 1,5 mio. kr. om året, hvor går grænsen så i ordførerens optik, altså hvis man også diskuterer økonomi?

Altså, er der grænser for, hvor meget et tilbud reelt kan koste? Altså, er det rimeligt, at en kommunalpolitiker eksempelvis fagligt spørger ind til, om man får masser af faglighed, om man får masser af gode resultater for de 1,5 mio. kr. eller de 3,5 mio. kr., eller hvad det nu måtte være? Altså, har ordføreren et bud på, hvad der er godt til prisen?

Kl. 13:43

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 13:43

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg synes ikke, at der må være nogen tvivl om, at det individuelle skøn, der skal ligge til grund, ikke bliver påvirket af noget som helst. Det er vigtigt, at vi slår fast, at det faglige hensyn ikke må fraviges. Men det er jo en meget interessant debat, om det er det dyreste tilbud, der er det bedste, for vi bruger 15 mia. kr. på det her.

Der er kommet en SFI-rapport, der siger, at vi ikke er særlig gode til det her i Danmark. Vi bliver nødt til at blive meget bedre, og der er nogle børn, der har det frygteligt. Hvis vi kan gøre det på en helt anden måde, vende bøtten på hovedet og spørge, om den måde, vi

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Herefter er det Enhedslistens ordfører, fru Stine Brix.

Kl. 13:44

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Som flere ordførere har været inde på, består det her lovforslag af en række forskellige forslag, og jeg vil bruge det meste af tiden på de to første forslag, som vedrører økonomiske og faglige hensyn og lokal fastsættelse af serviceniveau, og så håber jeg, at jeg kan nå at komme ind på de tre andre dele til sidst.

Fra Enhedslistens side deler vi i allerhøjeste grad den bekymring, som udtrykkes i en lang række af høringssvarene. Ved at lave en lovændring, hvor det understreges, at der også skal tages økonomiske hensyn, når en kommune skal vurdere, hvorvidt en borger, f.eks. med handicap, eller et barn, der skal anbringes, skal have en bestemt hjælp, risikerer vi, at økonomi kommer til at fylde endnu mere, end det allerede gør i dag. For Enhedslisten er det afgørende, at vi holder fast i, at det er den faglige vurdering af, hvorvidt den enkelte borger har brug for hjælp, som vejer tungest. Herefter er det naturligt, som flere har været inde på, at der tages hensyn til økonomien, hvis der er flere forskellige tiltag, som fagligt set er lige gode løsninger for borgeren. Sådan er det jo allerede i dag.

Men desværre kan jeg konstatere efter at have hørt debatten, at vi står relativt alene med at repræsentere den bekymring, som bl.a. Danske Handicaporganisationer, Ældre Sagen, De Hjemløses Landsorganisation, Børnesagens Fællesråd, FTF, Rådet for Socialt Udsatte, Dansk Socialrådgiverforening og en lang række flere rejser i høringssvarene. Og det undrer mig, for før valget var vi jo i den røde blok, altså De Radikale, S, SF og Enhedslisten, rørende enige om, at det her forslag ville være en klar svækkelse af borgernes retssikkerhed. Det gør det endnu mere kompliceret at gennemskue, hvad man har krav på som borger. Tonen var skarp og præcis fra f.eks. SF's daværende handicapordfører, fru Anne Baastrup, som kaldte det samme forslag, som vi behandler i dag, for en frygtelig udvikling, der risikerer at fratage mennesker med handicap mulighederne for et godt liv.

Regeringens forklaring i dag lyder så, at der alene er tale om at præcisere gældende ret. Ministeren er oven i købet så grundig, at hun har understreget seks gange i lovforslaget, at der alene er tale om at præcisere gældende ret. Det synes jeg er mærkeligt at man bruger så mange kræfter på. Hvis der alene er tale om at præcisere gældende ret, kunne man jo, som jeg har foreslået tidligere i debatten, udsende en vejledning. Hvornår er det blevet Folketingets opgave at vedtage lovgivning, som allerede gælder? Som Danske Handicaporganisationer bemærker i deres høringssvar, kan det jo blive en temmelig omfattende opgave, hvis vi skal til at gøre det på alle andre områder. Jeg skulle da mene, at vi har noget vigtigere at give os til.

Så jeg mangler stadig at høre en forklaring på, hvorfor man ikke har valgt at udsende en vejledning til kommunerne. Hvorfor skal man partout have det her igennem som et lovforslag, og hvorfor skal man partout det, når bekymringen er så udtalt, som den er? I værste fald risikerer vi, at det ikke bare bliver ved gældende ret, men at kommunerne opfatter det som et signal om, at økonomi skal veje

tungere, end det gør i dag. Den bekymring er jeg desværre ikke alene med, den deler professor i socialret Kirsten Ketscher desværre også.

Derfor kan vi fra Enhedslistens side ikke støtte de dele af lovforslaget, som handler om at skrive økonomiske hensyn og kommunernes lokale serviceniveau ind i loven. Dog vil jeg sige, at jeg anerkender, at regeringen vil følge området tæt, og jeg håber meget, at regeringen vil skride ind, hvis vi ser et skred i afgørelserne.

Så kan jeg nå at sige en lille smule om den anden del af lovforslaget. Delen omkring juridisk sagkyndige må jeg sige at vi også nærer en vis skepsis over for. Det er jo sådan i dag, at de sociale nævn allerede kan trække på juridisk kompetence fra sekretariatet, og vi er bekymret for, at det vil undergrave det lægmandsflertal, der er i nævnene i dag.

Til gengæld synes vi, at det er positivt, at man vil kigge på refusionsreglerne. Det er et lille skridt i den rigtige retning, og jeg er fuldstændig enig med FOA, som bemærker i deres høringssvar, at der i virkeligheden er behov for nogle langt mere grundlæggende forandringer på området, når vi taler om finansiering af det specialiserede socialområde. Så vi ser frem til regeringens evaluering af det specialiserede socialområde, hvor vi håber at man også vil kigge på lige præcis det.

Endelig kan jeg sige, at vi selvfølgelig også støtter den del, der handler om at sætte en frist for, hvornår kommunerne kan kræve betaling fra andre kommuner.

Så opsummerende støtter vi de to dele af forslaget, der handler om at ændre på refusionsreglerne og sætte en frist for afregning i kommunerne, men de tre andre dele kan vi ikke støtte, og derfor håber vi meget, at forslaget vil blive delt op i to, så vi kan stemme for den del af forslaget, som vi synes er fornuftig.

Kl. 13:49

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til fru Stine Brix. Herefter er det fru Thyra Frank som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Lovforslag nr. L 140 udmønter dele af aftalen om kommunernes økonomi for 2012 og dele af satspuljeaftalen for 2012 om opprioritering af de juridisk sagkyndige i sociale nævn.

Forslaget indeholder, som vi har hørt, flere præciseringer af serviceloven, bl.a. at afgørelse efter serviceloven skal træffes på baggrund af konkret og individuel vurdering samt på baggrund af faglige og økonomiske hensyn, og at kommunalbestyrelsen inden for servicelovens rammer kan fastsætte lokalpolitiske serviceniveauer. Der vil desuden være en indførelse af en tidsgrænse for, hvor sent kommunerne og regionerne må rejse krav om betaling for hjælp efter serviceloven. Så er der en præcisering omkring en justering af refusionsordningerne for særlig dyre enkeltsager på området for udsatte børn og unge, herunder en gunstigere refusion i anbringelsessager, når der er store søskendeflokke. Endelig er der en styrkelse af den juridiske ekspertise i de sociale nævn.

Liberal Alliance er jo en del af satspuljeforliget, og vi kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det hr. Tom Behnke, den konservative ordfører.

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Fra De Konservatives side er vi ikke så bekymret for det her lovforslag, for det, der gør sig gældende, er, at i forhold til kommunernes serviceniveau og i forhold til valg af løsning, sker der alene det, at man lovfæster retspraksis. Det er ikke – som Enhedslistens ordfører, fru Stine Brix, mente – at man nu lovfæster lov. Nej, man lovfæster retspraksis, og det er noget helt andet, og det er ganske hensigtsmæssigt. For efterhånden som noget udvikler sig, kan det være godt, at vi her i Folketinget ligesom konfirmerer tingene og siger, at det er sådan, det er tænkt. Kommunerne handler rigtigt, og ankenævn og ankestyrelser træffer de rigtige afgørelser, og nu skriver vi det så ind i loven, så vi er enige om, at det er det, der gør sig gældende.

Når vi fra Konservatives side støtter det her, er det, fordi vi synes, at den praksis, der er i øjeblikket, er den rigtige. Vi er også tilfredse med, at ministeren bare for en sikkerheds skyld har bebudet, at Ankestyrelsen vil følge med i, om kommunerne nu på grund af det her lovforslag ændrer praksis derude, for det er jo ikke meningen. Det er ikke meningen, at der skal være en ny orden, tværtimod. Det her er en lovfæstelse af gældende praksis, og det bliver fulgt nøje, hvilket vi er meget tilfredse med.

For os som konservative er det afgørende vigtigt, når vi taler om de borgere, der har brug for hjælp af den ene eller den anden art, at man laver en meget konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp, og at man sætter ind med den rigtige hjælp. Det er helt afgørende. Men det er også vigtigt, at man – i det omfang der findes flere forskellige hensigtsmæssige og rigtige løsninger – har mulighed for at vælge den løsning, der også økonomisk er mest hensigtsmæssig. Det er der jo ikke noget som helst odøst i, og det er i øvrigt den måde, det foregår på derude.

Man kunne måske runde det her punkt af med at sige, at hvis det var sådan, at Enhedslisten virkelig fik sin vilje, og man delte forslaget op og teoretisk forestillede sig, at den del af forslaget ville bortfalde, så ville vi stå i en helt ny situation, hvor kommunerne ikke måtte tage et økonomisk hensyn, så borgerne – uanset om der fandtes to fuldstændig ligestillede tilbud – ville kunne forlange at få det dyreste. Og jeg tror, at end ikke Enhedslisten er indstillet på, at det skal være sådan. Jeg tror faktisk, at Enhedslisten ligesom vi er indstillet på, at gældende praksis skal fortsætte, og det er det, der sker med lovforslaget.

Så er der hele spørgsmålet om refusion i anbringelsessager. Her har jeg tidligere givet udtryk for, at jeg er enig med den nuværende socialminister i, at der bør være en større solidaritet mellem kommunerne, når vi taler om sager, der er store og omfattende, enten fordi de er økonomisk tunge, eller fordi der er tale om større børneflokkene. Og grunden til, at jeg allerede dengang var meget enig med den nuværende socialdemokratiske socialminister, var jo, at også den tidligere konservative socialminister var fremme med de her tanker, og det er jo en videreførelse af det, så det er vi fra Konservatives side helt enige i. Det må være sådan, at kommunerne i højere grad er solidariske med hinanden, så en enkelt meget omfattende eller meget dyr sag i en enkelt kommune ikke skal vælte hele den kommunes økonomi. Der må man stå mere sammen.

Vi har så siddet og kigget lidt på den nuværende ministers forslag om, at reglen kun skal træde i kraft, hvis der er tale om fire børn eller flere, og spørgsmålet er, om det er hensigtsmæssigt. Måske var det mere hensigtsmæssigt, at grænsen hed tre børn eller flere. Vi kunne jo prøve at spørge ind til det og prøve at høre, om der er nogle økonomiske beregninger på, hvad ministerens forslag får af konsekvenser, i forhold til hvis vi satte grænsen et andet sted.

Vi er jo enige i intentionerne, og vi er enige med ministeren i, at vi bør gøre noget her for at lette de her sager og for at sikre børnenes tarv. Det er jo det, det drejer sig om, nemlig at kommunerne vælger

den rigtige løsning, også selv om den rigtige løsning er en dyr løsning. Så vi er enige i målet, men vi vil gerne spørge ind til refusionsordningerne og blive lidt klogere på, hvorfor man lige er landet på fire børn eller flere, og vi vil også spørge ind til, hvad motivationen er for, at beløbsgrænsen, som jo gælder uanset hvad, bliver sat ned fra de nuværende ca. 900.000 til ca. 700.000. Jeg synes ikke, det er så grundigt beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, som man kunne ønske sig. Men det må vi se på under udvalgsbehandlingen.

Under alle omstændigheder er vi fra Konservatives side positive over for forslaget – et forslag, som alene lovfæster gældende retspraksis.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til den konservative ordfører. Social- og integrationsministeren.

Kl. 13:55

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for en – synes jeg – rigtig, rigtig konstruktiv debat om serviceniveauer i kommunerne og om, hvordan vi sikrer en bedre retssikkerhed, og også om, hvordan vi kan gøre noget i nogle af de sager, hvor der er særlig store søskendeflokke, særlig dyre enkeltsager, og hvor vi har behov for at hjælpe.

Der er blevet rejst en del specifikke spørgsmål, som jeg naturligvis skal sørge for bliver besvaret under udvalgsbehandlingen. Men her og nu vil jeg sådan set forholde mig lidt til nogle af de debatter, der har været. Venstre nævnte, at man støttede op om lovforslaget, men havde en bekymring med hensyn til refusionsordningen. Jeg synes, at det er fair nok at have den bekymring, og der vil jeg anbefale at vi svarer på nogle skriftlige spørgsmål. Jeg har drøftet det med flere, som har haft forskellige bekymringer. Nogle spørger, om det ændrer ved incitamenterne i forhold til at gribe ind allerede ved det første barn og om, hvorfor det skal ramme ekstra hårdt, bare fordi det er en søskendeflok, og hvad der sker, hvis man har mange enebørn. Andre spørger om, hvor stor søskendeflokken skal være, for at der er behov for, at vi griber ind. Det, der generelt er at sige til det, er, at man jo skal lægge et skøn, og man skal lægge en vurdering af, hvordan vi holder balancen, i forhold til at vi stadig væk har kommunernes incitament til at forebygge og til at gribe ind, men hvordan holder vi med den anden hånd hånden under de kommuner og under de børn, som vi kan have en reel bekymring for ikke får de rigtige tilbud, fordi kommunen ikke kan overskue at gribe ind, fordi søskendeflokken er for stor. Så det er et forsøg på at finde en balance, og jeg synes, at balancen er fundet, men jeg vil naturligvis gerne uddybe det i skriftlige kommentarer, sådan at alle kan føle, at alle elementer og alle vurderinger er givet og beskrevet til fulde.

De Konservative præciserer meget fint, synes jeg, hele den debat, der har været. Hr. Tom Behnke nævner, at det, vi gør, ikke er, at vi lovfæster lovgivning, men at vi lovfæster lovpraksis, for det er jo præcis det, vi gør. Når vi skriver ind i formålsbestemmelsen til serviceloven, ændrer vi jo det, der står i dag, hvor der står, at beslutninger skal træffes efter behov og forudsætninger. Så henviser man jo til, at der er en hel masse uskrevne regler og en hel masse uskrevet i lovgivningen i forhold til den almindelige forvaltningsret og også i forhold til kommunalfuldmagten. Det er de retssætninger, der ligger til grund i dag for de beslutninger, der træffes, som vi nu skriver ind i formålsbestemmelsen i serviceloven, og det synes jeg giver ganske god mening.

Enhedslisten spørger til, om jeg vil være med til at dele lovforslaget op. Til det vil jeg sige, at for mig giver det ikke rigtig meget mening, fordi lovforslaget jo netop bygger på den aftale, der også er indgået med KL, som vi så har videreført ved at skrive nogle af de ting ind og ændre nogle af de ting, vi havde bekymringer for. Så derfor vil jeg umiddelbart afvise at splitte forslaget op, men dog tak-

ke Enhedslisten for, at man bakker op om nogle af elementerne. Det synes jeg naturligvis er en rigtig, rigtig god ting.

Dansk Folkeparti kommer omkring kommunernes tankegang, med hensyn til hvordan man vil prioritere og hvordan man vil sætte ind, og kvitterer også for, at vi med Ankestyrelsen følger tæt op på og følger praksis, i forhold til hvordan lovgivningen vil blive fulgt. Også det vil jeg sige at jeg er rigtig, rigtig glad for.

Så er der hele debatten om hvorfor at gøre det til en lov og hvorfor ikke bare at have lavet en vejledning, og svaret på det spørgsmål, som Enhedslisten har stillet flere gange, er, at det kunne man sådan set også godt have gjort. Man kunne godt have skrevet en vejledning og have præciseret de samme ting, men når regeringen vælger at lave det i en lovgivning, er det, fordi det er det, der var i den tidligere aftale med den tidligere regering og KL. Vi synes så, at der var nogle ting ved aftalen, som vi ønskede at forfine. Det har vi gjort, og det er de ændringer, som er blevet gennemgået, og som er blevet debatteret. Man kunne sådan set godt have lavet det i en vejledning. Det havde der ikke været noget som helst til hinder for. Alligevel kan man måske spørge om, hvor vigtigt et signal man egentlig sender, hvis man laver en vejledning, og om signalet er anderledes, når det er i en lovgivning. Det er jo to hensyn, man må veje op over for hinanden. Jeg synes måske nok, at når det så kommer til stykket, er det at skrive det ind i formålsbestemmelsen i serviceloven måske et endnu stærkere signal og også et signal, jeg synes er fint.

Når jeg synes, det er fint, handler det jo om, at vi præciserer, hvad det er for nogle rettigheder, folk har. Det synes jeg faktisk er godt. Jeg synes, at det er godt at komme ud over den situation, hvor man kan være i tvivl om, på hvilket retsgrundlag de beslutninger, der er truffet, er taget. Jeg synes, det er fint, at man får præciseret, at der altid skal være en konkret og individuel vurdering, som skal ligge til grund, og at økonomiske hensyn ikke må overtrumfes af faglige. Jeg synes, at lovgivningen i det hele taget på den måde gør det mere klart, og det synes jeg er rigtig fint, især når vi kombinerer det med, at vi lægger de ting ind, som vi gør, og som den tidligere regering fik kritik for ikke at have levet op til. Derfor vil jeg sige, at jeg egentlig godt synes, at vi alle sammen på nær Enhedslisten kan være bekendt at stå ved det her forslag, fordi det netop præciserer retspraksis og gør, at det nu kommer ind at stå i serviceloven.

Med disse ord vil jeg sige tak for en god behandling, og jeg glæder mig til at svare på de mange udvalgs spørgsmål. Jeg synes, at der har været rigtig mange relevante og også interessante og fagligt konkrete spørgsmål, så jeg vil glæde mig til den videre debat.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Eyvind Vesselbo for en kort bemærkning.

Kl. 14:00

Eyvind Vesselbo (V):

Der har været diskuteret lidt om nogle juridiske og nogle økonomiske ting i den her lovgivning. Jeg har tidligere kaldt ministeren i samråd om det her emne, men der kom sådan set ikke nyt frem på samrådet om det, som samrådet gik på, og som jo har relation til det her, og som man godt kunne have fået ind i den her lovgivning, nemlig spørgsmålet: Hvad har ministeren gjort for at sikre, at de penge, som bevilges på de her områder til opholdsstederne, også fuldt ud går til de børn og unge, som kommer på opholdsstederne? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål, som jo også kunne være indgået her, når vi nu taler om refusion, var: Hvad har ministeren gjort for ligesom at få en realistisk vurdering af størrelsen af de udbetalinger, der er til enkeltsager i de enkelte kommuner?

Det er to konkrete spørgsmål, som der jo ikke er noget om i den her lovgivning, og som jeg heller ikke fik svar på tidligere, for 1-1½ måned siden.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 14:01

eller voldsomt. Det kan ikke være sådan, at vi siger, at der må være en grænse for, hvad en plads maksimalt må koste. Det duer simpelt hen ikke, fordi sagerne er forskellige.

Kl. 14:01

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Det første spørgsmål forstår jeg sådan, at det handler om økonomien på opholdsstederne, men det er for det første ikke det, lovforslaget handler om. For det andet vil jeg sige, at det jo er en debat, som jeg bestemt synes er væsentlig, men som jeg synes vi skal tage, når spørgsmålet kommer op enten i Folketinget, samråd eller andre steder, for det er i hvert fald ikke at finde i det her lovforslag.

Når det er sagt, vil jeg gerne sige, at regeringen i forhold til økonomien på opholdsstederne er i gang med mange initiativer, og mange af initiativerne har vi haft mange drøftelser af, eksempelvis om godkendelse af en tilsynsreform, som kan lyde som noget kedeligt, men det betyder i virkeligheden: Hvad er det, der skal til, for at man kan lave et opholdssted? Hvad er det for en faglighed, man skal kunne dokumentere at man har, for at man kan blive betroet at tage vare på udsatte borgere, uanset om det er børn eller voksne?

Så også debatten om økonomien kommer vi til at tage rigtig, rigtig mange gange, og det vil jeg glæde mig til, men jeg vil afvise at tage den nu, for jeg synes ikke, den hører til i debatten af det her forslag.

Kl. 14:02

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. Eyvind Vesselbo.

Kl. 14:02

Eyvind Vesselbo (V):

Nej, men ministeren har fuldstændig ret i, at det ikke er taget med i det her lovforslag, og det er derfor, jeg stiller spørgsmålet, om det ikke burde have været det. For det er netop en meget vigtig ting, at der i en enkelt sag f.eks. bevilges 3,5 mio. kr. og man så i medierne kan se, at en stor del af de penge ikke er gået til de børn og unge, der er på opholdsstedet. Men ministeren står bare og siger, at det ikke er med i det her lovforslag.

Det er jo ikke noget svar på mit spørgsmål, som lyder: Hvad har ministeren tænkt sig at gøre ved det? Og til det må jeg igen sige, at hvis ikke ministeren kommer med et svar på mit spørgsmål, står vi jo i den situation, at det her bare kører videre, fordi ministeren ikke tager initiativ til noget, som kan bremse op for det her.

Det andet spørgsmål, jeg stillede, var spørgsmålet om de høje udgifter, der er til netop enkeltsager, altså om ministeren vil gøre noget ved det, sådan at man kan få en klar, saglig vurdering af, om det er nødvendigt at bruge så mange penge på enkeltsager. Der bruges 15 mia. kr. på det her om året, og de kunne måske bruges på en bedre måde.

Kl. 14:03

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 14:03

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Altså, jeg ved ikke, om Venstres viceordfører i den her sag har tænkt sig, at jeg som minister skulle kunne stå og sige her fra talerstolen, at der skulle være et økonomisk loft over, hvor dyr en plads må være; det tror jeg ikke kommer til at kunne ske.

Det vil altid være sådan, at man skal foretage en vurdering af, hvad det er, der er behov for, hvad det er for en faglighed, der skal være til stede, og af, hvor mange mennesker der skal være til stede, for eventuelt at kunne tage hånd om et barn, som er udadreagerende

Når det så er sagt, er det da altid en god idé, at man tænker sig om og vælger nogle tilbud, hvor økonomien er i orden, så man er sikker på, at den faglighed, der bliver betalt for, rent faktisk også er til stede og bliver leveret. Men det kommer ikke til at ske, at jeg indfører et prisloft for, hvad private leverandører må tage for at udføre arbejdet og tilbyde de pladser, som de tilbyder, og det er et spørgsmål, som jeg egentlig heller ikke havde troet var kommet fra en Venstremand, og som jeg skulle stå her og svare på, men sådan kan det jo gå.

Jeg blev også spurgt om, hvad man gør for at sikre, at der ikke er pladser, som man betaler 3½ mio. kr. for, men som man ikke får noget for. Altså: Det kan jo være, det er en svindelsag, og så er det sådan set slet ikke en sag for mig, men måske mere en sag for politiet.

Kl. 14:05

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:05

René Christensen (DF):

Tak for, at ministeren har lyttet så godt efter, hvilke spørgsmål der er i denne sag. Det, der står her, er jo, at man vil indføre en refusionsordning, der giver kommunen mulighed for at få refusion for de samlede udgifter, når det ved en anbringelse drejer sig om, at der er fire børn eller derover. Så vil jeg spørge ministeren, om man, inden man kom med det her forslag, havde gjort sig nogle overvejelser om at kigge på hele familien.

Som jeg sagde fra talerstolen, er det jo ikke alle de her forældre, der er nogle onde forældre. Tit og ofte er det jo nogle forældre, der også står med nogle udfordringer. Har ministeren regnet på, hvad det ville koste, hvis man ikke kun kiggede på børnene, men kiggede på familien som en enhed? Det kan jo godt være, at der er nogle af de her børn, der ikke er anbragt på sådan fuld tid. Mange har måske en aflastningsfamilie eller andet, og det kan jo også blive nogle dyre foranstaltninger. Og så må man jo håbe, at kommunerne stadig væk vil bruge ressourcer på at hjælpe familierne, altså forældrene, til at få forældreerven tilbage, som de af den ene eller anden grund kan have mistet. Har ministeren gjort sig nogen overvejelser om det?

Kl. 14:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:06

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg gør mig rigtig mange overvejelser om, hvordan vi kan forbedre det her område, og når jeg gør det, er det, fordi jeg er meget optaget af, hvordan vi kan sørge for, at de unge mennesker, som lever i familier, hvor forældrene har en dårlig forældreven, rent faktisk får et ordentligt liv. Sandheden er jo, at selv om vi har mange forsøg på at sætte ind med både en tidlig og forebyggende indsats, og selv om vi som system synes, at vi mange steder gør, hvad vi kan, er den skinbarlige sandhed jo, at rigtig mange af de mennesker, som vi giver en foranstaltning – om det er børn eller unge – ikke oplever, at det er en foranstaltning, der hjælper dem videre til en anden livssituation.

Jeg tror, at vi alle sammen må indstille os på, at det, der sker, når et barn bliver svigtet, er så grundlæggende og så alvorligt for det barn, at der skal rigtig meget til for at rette op på den skade, der er sket, og for at sikre, at det barn, som er blevet påført den tidlige smerte, kommer i et livsforløb, hvor det både er muligt at tage en ungdomsuddannelse, blive aktiv på arbejdsmarkedet og få et godt liv, sådan som vi ønsker det for alle vores børn. Ikke desto mindre

må det være det, der er vores ambition, og derfor skal vi, som også Dansk Folkeparti nævner, have fokus på hele familien, på den tidlige forebyggende indsats, på forældreprogrammer og på effekter, der virker. Og det er en debat, der ikke løses med det her lovforslag, men vi har mange andre initiativer i skuffen.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. René Christensen.

Kl. 14:07

René Christensen (DF):

Jeg er glad for, at ministeren siger, at de tanker har ministeren også, for når man, og det ved jeg at ministeren også ved, laver SFI-undersøgelser om de her børn, der har været anbragt, er de her børns største ønske at komme hjem til deres forældre. Vi ved også, når vi kigger på det, at langt de fleste anbringelser jo er frivillige anbringelser, hvor forældrene har indvilget i, at børnene i en periode anbringes uden for hjemmet. Der er det jo rigtig vigtigt, at kommunerne bruger de ressourcer, der skal til for også at få hjemmet til at fungere, hvis tankesættet er, at de her børn skal hjem igen.

Derfor var spørgsmålet egentlig bare, om man i forbindelse med det her forslag har regnet på, hvad det reelt ville koste, hvis man også tog de udgifter med, sådan at kommunerne ikke kun kommer til at kigge på barnet og på, hvad det koster herude, men kigger på familien som en helhed og siger, at de ressourcer, som de bruger på familien – i det her tilfælde vil det så være forældrene – også kommer til at tælle med i det samlede beløb i refusionsdelen. Vi må jo erkende, at muligheden for refusion også styrer en del af kommunernes tankegang.

Kl. 14:08

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 14:08

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg kan godt forstå tankegangen i det, der bliver spurgt til, men når man opgør handle-betaler-princippet, vurderer man ikke nødvendigvis det. Man ser ikke på, om man også tager den beskæftigelsesrettede indsats rettet mod forældrene med, for den kunne måske også have en betydning for, hvordan familien udvikler sig. Man ser ikke på, om der er en misbrugsproblematik, som bliver behandlet, som også skulle tælles med. Jeg kan godt se, at man kunne lave regnestykket på den måde, at man i virkeligheden kunne tage alle udgifter med og finde ud af, hvor meget man bruger på familien, og om det er den rigtige indsats. Men det er ikke sådan, vi gør normalt, og jeg tror også, at det ville være et vanskeligt regnestykke. Derfor plejer man at have nogle forskellige konteringsforhold, som man tager stilling til, når man træffer den her slags beslutninger.

Det, der er vigtigt for mig, er, at vi skal forhindre så mange anbringelser som overhovedet muligt, for der er jo ikke nogen tvivl om, som også hr. René Christensen siger, at selv om man har været anbragt, er det ikke nødvendigvis det samme, som at man får et lykkeligt og godt liv. Derfor skal vi sørge for at styrke forældrene i så høj grad, det overhovedet kan lade sig gøre, og udvikle deres forældreevne og sørge for, at forældrene kan varetage det forældreskab, de har. Nogle gange er det bare nødvendigt at skride til en anbringelse, fordi der ikke er noget at bygge på, fordi børnene ikke kan være trygge og sikre hjemme hos deres forældre, og så er det, at vi bliver nødt til at skride ind, også selv om det er nogle af de her dyre og store sager. Men jeg er enig i, at vi skal have fokus på forebyggelsen.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Søren Espersen):

Mange tak til social- og integrationsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget, og hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 29.03.2012).

Kl. 14:10

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Venstres ordfører, hr. Eyvind Vesselbo.

Kl. 14:10

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Det her kan gøres forholdsvis hurtigt, for det drejer sig om, at regeringen nu trækker et lovforslag tilbage, som har været fremsat, og som man må sige, da det blev fremsat, ikke var ligesom grundig nok undersøgt med hensyn til alle de faktorer, som var i lovforslaget, som var lagt frem i lovforslaget. Der var ikke den dokumentation, der skulle til for, at man ligesom kunne sige ja til det lovforslag. Så derfor er det klogt, at de partier, som er involveret i den her sag, alle har sagt, at man ønsker at trække lovforslaget tilbage og at udsætte den revision af lovforslaget, som jo blev vedtaget i 2008, til 2015-2016, sådan at man på det tidspunkt har de rapporter, de undersøgelser, den viden og den dokumentation, der skal til for at lave en saglig revision.

Jeg synes, at det er fint, at vi er nået dertil, at man, selv om det her lovforslag er blevet fremsat, altså tager skridtet fra regeringens side og siger: Jamen vi har ikke dokumentation nok; arbejdet kan gøres bedre, så vi trækker lovforslaget tilbage.

Det er helt fint, og det kan vi støtte.

Kl. 14:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til Venstres ordfører. Så er det Socialdemokraternes ordfører, fru Maja Panduro.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Det her lovforslag skyldes jo først og fremmest, at reglerne om hjemmetræning af børn med handicap blev ændret tilbage i 2008. Formålet med de ændringer, som man lavede dengang, var at give børnene nogle bedre muligheder for deres udvikling og deres trivsel, ved at man kunne inddrage forældrene mere aktivt i træningen. Det skulle der så løbende følges op på, både med undersøgelser blandt forældrene og med undersøgelser af børnene, og så skulle der også gennemføres nogle forskningsundersøgelser af effekten af hjemme-

træningen. Derfor lavede man en revisionsbestemmelse i loven, som sagde, at den skulle revideres nu, i forbindelse med at bl.a. de forskningsresultater skulle foreligge.

Men det, vi så gør nu, er, at vi foreslår, at vi forlænger revisionsbestemmelsen, sådan at loven først revideres i folketingsåret 2015-2016. Det skyldes, at vi bl.a. ikke har forskningsresultaterne klar.

I 2007 blev der sat et forskningsprojekt i gang, som skulle undersøge effekterne af de her – måske særligt for nogles vedkommende – temmelig alternative træningsmetoder, og det projekt skulle have været afsluttet i 2010, men det er altså blevet forsinket nu. Desuden har der også været en del debat om effekterne og konsekvenserne af nogle af de her alternative træningsmetoder og af nogle af de her former for hjemmetræning af børn med svære handicap.

På baggrund af nogle forskellige lægefaglige bekymringer for nogle af de elementer, der var i nogle af de træningsmetoder, som har været anvendt, så har man i fællesskab i satspuljekredsen sat nogle af de initiativer i bero, som man ellers har taget i 2008, om opkvalificering af de her træningsindsatser. I det hele taget er vi blevet enige om at konstatere, at vi gerne vil have, at grundlaget for at kunne lave revisionen bliver bedre, end det er på nuværende tidspunkt. Det vigtigste for os alle sammen er jo, at vi får sikret barnets tarv og barnets trivsel.

På den ene side skal det selvfølgelig være muligt for forældre at kunne behandle og hjælpe deres børn på den måde, som de – forældrene – finder bedst, men på den anden side er det også nødvendigt, når vi understøtter den form for hjælp og behandling, at vi har noget sikkerhed og noget tilsyn med, hvordan vi gør det; at vi sikrer, at behandlingen virker, og især, at den aldrig skader barnet, når man skal kunne få økonomisk og faglig støtte til at lave den her træning.

Vi mener altså, at hvis vi skal give de her børn de bedste muligheder for udvikling og for trivsel – og også i videst mulig omfang inddrage forældrene aktivt – så er det nødvendigt med et ordentligt og nok også bedre vidensgrundlag end det, som vi har i dag. Og på den baggrund finder vi det vældig fornuftigt at udsætte revisionen af reglerne til senere, hvor oplysningsgrundlaget i form af både resultaterne fra de forskningsundersøgelser, som man har lavet, og effektvalueringerne kan foreligge, og derfor kan Socialdemokraterne støtte lovforslaget her.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Eyvind Vesselbo for en kort bemærkning.

Kl. 14:15

Eyvind Vesselbo (V):

Grunden til, at jeg tager ordet, er egentlig, at ordføreren kom med en bemærkning, som jeg gerne lige vil have belyst lidt nærmere: Mener ordføreren, at forældre med handicappede børn bevidst skader deres børn, for det var det, der fremgik af det, ordføreren kom til at sige?

Kl. 14:16

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Maja Panduro (S):

Nej, det mener ordføreren *ikke*. Jeg tror heller ikke, at jeg har sagt det. Hvis jeg har sagt det, er det i hvert fald en fejl. Selvfølgelig mener jeg ikke, at der er nogle forældre, som bevidst skader deres børn, men jeg synes, vi er nødt til at forholde seriøst til, at der har været noget lægefaglig bekymring for nogle af de behandlingsmetoder, der er, og det skal vi da tage alvorligt, samtidig med at jeg synes, vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at forældre kan bidrage lige så meget, som

de overhovedet orker, til behandlingen af deres børn, for det tror jeg ofte er rigtig, rigtig godt for barnet.

Kl. 14:16

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Eyvind Vesselbo.

Kl. 14:16

Eyvind Vesselbo (V):

Jo, men det var sådan, at ordføreren sagde, at vi måtte finde ud af, om det gavner barnet, eller om det skader barnet. Og derfor spørger jeg, om ordføreren mente, at der var nogle forældre, der udfører hjemmetræning, som de godt ved skader barnet, for det er jo det, ordføreren står og siger. Jeg mener, at i stedet for at mistænkeliggøre de her forældre skulle ordføreren være glad over, at der er nogle forældre, som har nogle handicappede børn, som bruger stort set hele deres liv på at hjælpe de her børn til at få en bedre tilværelse. Og så synes jeg altså, det er forkasteligt at stå på talerstolen og ligesom insinuere, at de forældre på en eller anden måde skader deres børn. Jeg mener, det er dybt uacceptabelt!

Kl. 14:17

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Maja Panduro (S):

Jeg mener, det er dybt uacceptabelt og forkasteligt at lægge mig den slags ord i munden, for det har jeg på ingen måde sagt. Det mener jeg ikke, og det ved Venstres ordfører også godt er jeg helt sikker på.

Kl. 14:17

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Maja Panduro.

Herefter er det Dansk Folkepartis ordfører, fru Karin Nødgaard.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

I en tid, hvor der mediemæssigt er meget fokus på misrøgt af børn, manglende omsorg, manglende tilsyn og mangelfulde indberetninger vedrørende danske børn og unge, er det vigtigt at slå fast, at disse sager, om end det selvfølgelig er alt for mange sager, der dukker op, alligevel kun berører en lille del af det samlede antal børn og unge i Danmark. Det har vi også lige kunnet høre i den debat, der har kørt før det her forslag.

Men faktum er jo, at de fleste børn lever gode liv i gode familier med et netværk, som elsker og støtter dem og vil deres bedste fra den dag, de ser dagens lys. Det er en stor glæde at få et barn, og heldigvis er det en lykke, som mange har i livet. Børn er forskellige og har forskellige forudsætninger på flere niveauer. Det kan være miljø eller arv eller begge dele, som er med til at bestemme ens livsforløb. Nogle klarer sig godt, andre skal kæmpe mere, nogle endda rigtig meget. Denne kamp kan være meget hård, og måske især for de nærmeste pårørende er det svært at se på, at ens barn har nogle odds imod sig. Det gør da ofte, tror jeg, at der kommer en særlig fighterevne frem både i forældrene og i barnet.

Nogle børn fødes med handicap af den ene eller anden art, og især for forældrene og søskende til disse børn bliver tilværelsen meget påvirket af dette. Heldigvis er det i dag sådan, at der er en indstilling til, at disse børn skal hjælpes, så de opnår en højere livskvalitet og der sker fysiske og mentale fremskridt.

Forskningen har været med til, at der arbejdes med, hvorledes der kan fokuseres på, hvilke træningsmetoder der kan virke positivt. No-

get træning finder sted i offentligt regi, andet varetager forældre selv i dialog med specialister.

Dette lovforslag, som i sin enkelthed går ud på at udskyde en revision fra det oprindelige aftaletidspunkt omkring 2012 til folketingsåret 2015-16, bakker Dansk Folkeparti op om. Men det er i dag vigtigt at komme med nogle kommentarer til, hvorfor det ikke er muligt at evaluere og konkludere nu, samt hvorfor Dansk Folkeparti hele vejen igennem har været skeptiske over for at reducere forældres indflydelse på træningsmetoder af deres eget barn. Dette er også årsagen til, at Dansk Folkeparti, trods det at vi er en del af satspuljekredsen, fra starten tog vores forbehold.

Vedrørende det første om konklusion er det jo meget vigtigt, at man som lovgivere har det fornødne grundlag at konkludere ud fra og ikke lader sig presse af en tidsfrist. Det dansk-norske forskningsprojekt, der skal undersøge effekten af træning med de alternative træningsmetoder, Doman og Family Hope Center, er ikke afsluttet som ventet, og derfor er det vigtigt, at dette afsluttes og medinddrages i en evaluering. Det sker først senere på året.

Med hensyn til Dansk Folkepartis generelle skepsis over for at reducere forældrenes muligheder for hjemmetræning er det vigtigt at slå fast, at al træning selvfølgelig skal kunne forsvares og ikke må skade barnet. For Dansk Folkeparti er det vigtigt, at vi ikke opnår en situation, hvor det er Sundhedsstyrelsen og ministeriet og Folketinget, som automatisk ved, hvad der er bedst for det enkelte barn, men som udgangspunkt skal det være de nærmeste pårørende i dialog med sundhedsfagligt personale.

Det skal selvfølgelig ikke være sådan, at barnet bliver et eksperiment, hvor det kan have alvorlige konsekvenser, men når man som jeg har set, hvordan denne hjemmetræning fungerer, og lytter til forældrenes beretninger om de større eller mindre fremskridt, som deres barn opnår, bliver jeg beroliget og får en styrket tro på, at det netop er denne daglige træning sammen med ens far eller mor og ofte en hjælper, der gør forskellen. For nogle børn er det næsten en uovervindelig sejr at komme fra krybende stadium til kravlende, og for forældrene er det en ubeskrivelig lykkefølelse, som gør, at de mange hårde træningstimer bliver fortrængt.

Måske har der været en skepsis med hensyn til ordet hjemmetræning, som for nogle måske har kunnet klinge lidt af noget hokusfokus, men det her drejer sig om en gruppe af menneskeligt ressourcerstærke forældre, som sætter så godt som alt til side i tilværelsen for at hjælpe deres barn og øge dets livskvalitet. Hjemmetræning, som ofte finder sted, hvor forældrene er sammen og støtter hinanden, er vigtig, og det er det, som jeg, da jeg besøgte Mindsteps i Holte, oplevede. Her var der mange typer af handicappede børn, og det var givende og også rørende – for mig i hvert fald – at se de metoder, der anvendtes, og være i dialog med flere af de børn og unge, der trænedes sammen med deres forældre.

Så længe det ikke kan bevises, at det er decideret skadeligt med hjemmetræning i en dialog med sundhedsfagligt personale, ønsker Dansk Folkeparti ikke at ændre på forældrenes muligheder for at hjælpe deres handicappede børn. Indtil 2015-16 er der god tid til at følge udviklingen, og der er et ordentligt grundlag for at se på loven igen. Måske skal der justeres noget, måske viser det sig faktisk, at det netop er dette arbejde, der laves i samarbejde mellem forældre og barn, der er med til at give det gode liv.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det den radikale ordfører, fru Liv Holm Andersen.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Liv Holm Andersen (RV):

Tak for det. Jeg skal også gøre det kort. Fra radikal side støtter vi det, som satspuljepartierne i fællesskab har konstateret, nemlig at man på nuværende tidspunkt mangler de faglige forudsætninger for at lave en revision af de gældende regler om hjemmetræning af handicappede børn. Derfor støtter vi, at man venter med at lave en revision til, at man bl.a. har de fælles dansk-norske undersøgelser på området færdiggjort. Man vil på den måde få en mere fyldestgørende viden på et område, som jo netop – kan jeg høre på alle de øvrige ordførere – er et meget vigtigt område for os alle sammen og derfor også vigtigt at få ordentligt belyst. Således støtter vi altså også, at man udsætter revisionen til folketingsåret 2015-2016. Tak for ordet.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det SF's ordfører, fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er vigtigt for os i SF, at børn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne sikres gode muligheder for udvikling og trivsel bl.a. ved, at man inddrager forældrene mere i træningsindsatsen, hvis de ønsker det. Det er vigtigt for os, at forældre til disse børn føler sig ordentligt inddraget i udredningen vedrørende deres børn og oplever, at de har mulighed for at træne deres børn i hjemmet, hvis der er behov for det. Derfor har vi også været og er fortsat meget positive over for at se på de indsatser, som der er til kvalificering af træningsindsatserne for børn med meget svære handicap. Det handler meget om at få et kvalificeret datagrundlag, og det er også det, som det her lovforslag giver gode muligheder for.

I år skulle vi have vurderet, om der var brug for en revision af lovgivningen, men som ministeren redegjorde for, så er de igangsatte evalueringer og forskning endnu ikke færdigbehandlet. Det er vigtigt, at vi ændrer i lovgivningen på et ordentligt oplyst grundlag. Vi er glade for, at der bliver lyttet til bekymringerne i høringsvarene, og derfor kan vi i SF tilslutte os forslaget om at udskyde revisionen, til der foreligger et bedre vidensgrundlag at evaluere ud fra. Når vi til den tid skal revidere lovgivningen, vil det være vigtigt for os, at man dels nøje kigger på, hvilken træning der er gavnlig for børnene, og hvordan man sikrer, at den udføres sundhedsfagligt forsvarligt, dels at man kigger på, med hvilke modeller forældrene oplever mest tilfredshed og inddragelse, ligesom det er væsentligt, at en revision af ordningen stadig giver et godt råderum til metodefrihed og individuelle hensyn til det enkelte barns tarv. På den baggrund støtter SF forslaget.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Søren Espersen):

Mange tak til SF's ordfører. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Stine Brix.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Jeg skal gøre det ganske kort. Jeg synes, der er sagt mange ganske fornuftige ting om baggrunden for, at forslaget ser ud, som det nu engang gør, og fra Enhedslistens side synes vi naturligvis, at det er fornuftigt at vente på, at den forskning, som er i gang med at blive gennemført, bliver færdig, sådan at Folketinget har det in mente, når vi kigger på revision af loven vedrørende hjemmetræning. Så det

glæder vi os meget til at se, og så tager vi debatten igen, når revisionen skal ske næste gang. Tak.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Søren Espersen):

Mange tak til ordføreren. Så er det fru Thyra Frank, ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Vi har hørt fint om den væsentlige grund til, at vi udsætter de her beslutninger, indtil forskningsresultatet fremkommer omkring 2015, så vi kan i Liberal Alliance tilslutte os og kan til fulde støtte lovforslag nr. L 143.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, hr. Tom Behnke.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Også fra konservativ side skal der lyde positive røster til det her lovforslag. Vi kan støtte lovforslaget, som jo dybest set handler om, at vi udsætter en revision, indtil vi har et bedre grundlag at revidere loven på, og det er vi fra konservativ side meget tilfredse med, specielt set i lyset af at vi måske var på vej til at gøre indgreb i den her mulighed, og det ville vi fra konservativ side synes var rigtig, rigtig ærgerligt.

Vi synes faktisk, det er en ganske glimrende ordning, vi har fået lavet i Danmark, nemlig at familien selv har en mulighed for at gøre en forskel, altså at man som forældre selv har en mulighed for at gøre en forskel i forhold til sine egne børn. Det er jo ikke rimeligt, at det normale er, at man, hvis ens barn fejler det ene eller det andet, så afleverer sit barn til de offentlige myndigheder og håber det bedste. Her er lige præcis en ordning, hvor forældre selv kan gøre en forskel, hvor man selv kan tage hånd om sit barn, hvor man selv kan træne sit barn til at få en bedre tilværelse, og det sætter de her familier enormt stor pris på. Det kan jeg godt forstå, for det styrker familierne, det holder sammen på familierne, det giver færre bekymringer, og det, vi har set indtil nu, eller i hvert fald det, jeg har set indtil nu, er, at børnene også får det væsentligt bedre.

Så det er godt, at ordningen nu får lov til at fortsætte, det er godt, at der stadig væk er økonomi til det, og når der er gået nogle flere år og man har fået et endnu bedre videngrundlag at træffe beslutning på, kan det jo godt være, at der er noget, der skal revideres; så kan det godt være, der er noget, der skal justeres, men den tid den glæde. Indtil da ønsker jeg tillykke til de familier, som har valgt den her ordning, og som har valgt at prøve at gøre en forskel. Det er godt, det er sundt, og det er ikke mindst godt for børnene. Så vi støtter lovforslaget her om en udsættelse af revisionen.

Kl. 14:29

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til den konservative ordfører. Social- og integrationsministeren.

Kl. 14:29

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg kan også gøre det ganske kort. Jeg vil gerne sige tak for debatten. Jeg tror, det var Venstres ordfører, der startede med at sige, at lovforslaget havde været fremsat. Til det vil jeg gerne sige: Det er jo ikke korrekt. Lovforslaget har været sendt i høring, det tidligere lovforslag har ikke været fremsat. Men grunden til, at vi har haft debat-

ten, er jo, at man har haft en lang historik i den tidligere satspuljekreds om lige præcis det her forslag og om hjemmetræning. Og i den forbindelse havde man jo truffet beslutning om, at der skulle komme en evaluering, at der skulle komme en gennemgang i år. Det er jo derfor, at det står i lovprogrammet, og det er derfor, at det er på. Det er også derfor, det er på nu, at vi så skal beslutte at udsætte gennemgangen til 2015-16.

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, at der er blevet sagt mange ting om den meget forfærdelige situation, som nogle familier står i. For der er jo ikke nogen tvivl om, at de familier, som rammes af at få et hjerneskadet barn, bestemt er familier, som kæmper for at få hverdagen til at hænge sammen. Det er familier, som vi ved har behov for støtte – ikke kun til at hjælpe det handicappede barn, men også til at holde hele familien sammen og tage hånd om de eventuelle søskende, der måtte være.

Derfor vil jeg gerne afslutte med at sige, at jeg glæder mig til, at vi skal have debatten på et andet tidspunkt, når vi også har det videngrundlag, som vi er blevet enige om i satspuljekredsen at vi bliver nødt til at have, før vi træffer endelig beslutning om, hvordan det skal gå videre herfra med hjemmetræning.

Men jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er lidt ærgerligt, at den gode debat, vi har haft i satspuljekredsen, bliver afløst af, at man her i salen insinuerer, at der er nogle ordførere, der nærmest mener, at forældre bevidst skader deres børn. Det er bestemt ikke den debat, jeg oplever at vi har haft i salen. Det er heller ikke den debat, vi har haft, og derfor vil jeg sige, at jeg synes, at man skal holde sig for god til at ty til sådan nogle tricks og billige kneb. Der er, så vidt jeg ved, ikke nogen, der ikke synes, at vi skal gøre, hvad vi kan for at hjælpe de handicappede børn og deres familier, eller nogen, der ikke synes, at vi skal vælge de metoder, der virker.

Så med de ord vil jeg sige tak for debatten, og jeg glæder mig til at tage den igen, når vi har mere viden.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Eyvind Vesselbo for en kort bemærkning.

Kl. 14:31

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg har egentlig bare en enkelt bemærkning, nemlig at mit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører egentlig bare var en hjælp, sådan at der ikke var nogen misforståelser i forbindelse med det, den socialdemokratiske ordfører sagde. For jeg har også hjulpet ministeren tidligere, når ministeren har været ude at sige, at forældre til handicappede børn skulle betale for deres daginstitutioner. Det måtte ministeren jo for lidt over en uge siden beklage her i Folketingssalen at hun havde sagt, og nu kunne jeg forstå, at den socialdemokratiske ordfører også kommer ministeren til hjælp og også beklager den misforståelse, der åbenbart var opstået.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:31

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg tror bare, at jeg afslutningsvis skal konstatere, at vi lever i parallelle virkeligheder, og det er der så åbenbart ikke rigtig noget at stille op over for. Jeg vil sige, at jeg bestemt ikke betragter det som værende nogen hjælp, men mere som en uforskammet flabethed.

Kl. 14:32

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Mange tak til social- og integrationsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Såfremt ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en hjemmehjælpskommission.

Af Karin Nødgaard (DF) m.fl.

(Fremsættelse 21.02.2012).

Kl. 14:32

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Social- og integrationsministeren.

Kl. 14:32

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det. Det gælder om at finde de rigtige papirer frem, når man skal hurtigt fra den ene sag til den anden.

Vi behandler nu et beslutningsforslag fremsat af Dansk Folkeparti, og det er et beslutningsforslag, som går ud på, at der skal nedsættes en hjemmehjælpskommission. Vi har tidligere haft en kommission til at kigge på ældreområdet, nemlig en kommission, som har kigget på plejehjemsområdet. Selv om vi ikke kalder det det mere, hed kommissionen vistnok noget med det. Og i den forbindelse har der lige været en høring, som er afsluttet. Jeg synes, det er naturligt, at vi nu tager skridtet videre og også kigger på nogle af de ting, som vi kiggede på i Ældrekommissionen: Hvordan er trivslen i vores hjemmepleje? Hvordan sikrer vi den demografiske udfordring, som vi ved at vi står over for? Hvordan tilpasser vi plejen til den virkelighed, vi ved der venter forude, hvor vi vil få rigtig mange flere ældre, hvor nogle vil være meget svage og andre vil være ressourcestærke? Hvordan kan vi med andre ord kigge på den demografiske udvikling og også kigge på, hvordan tingene kan hænge sammen, når vi får flere ældre og færre til at tage sig af dem?

I den forbindelse har jeg udsendt et brev til Folketingets socialordførere og indkaldt til et møde på næste mandag til en drøftelse af, hvordan vi kan lave et kommissorium til en kommission, som skal kigge på hjemmeplejen. Det vil jeg sådan set bare sige at jeg glæder mig til, og så mødes vi og tager den derfra og finder ud af, hvad der præcis skal ligge i det, for jeg er selvfølgelig også enig med det flertal, der er i Folketinget, i, at vi naturligvis skal kigge på, hvordan vi får indrettet hjemmeplejen, så den hænger sammen i fremtiden.

Kl. 14:34

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karin Nødgaard for en kort bemærkning.

Kl. 14:34

Karin Nødgaard (DF):

Ja, det var jo en kort tale fra ministeren, men det behøver det jo ikke at blive ringere af, for det var faktisk rigtig dejligt for Dansk Folkeparti at høre, at ministeren har nogle meget kontante udmeldinger om det beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti har fremsat. Og det er vel egentlig sjældent, at man allerede her ved førstebehandlingsstart kan sige, at det ikke engang er sikkert, at man er nødsaget til at

sende det til anden og afsluttende behandling, fordi ministeren faktisk bakker op om et forslag fra oppositionen.

Så jeg vil egentlig bare spørge ministeren om selve den her kommission og sammensætningen af den osv.: Hvordan har ministeren så egentlig tænkt sig at den skal sammensættes? Der er jo ingen tvivl om, at vi som forslagsstillere har nogle gode tanker og ideer, og dem skal vi selvfølgelig også nok komme frem med ved de møder, som ministeren inviterer til. Men det kunne være, at ministeren allerede nu ville løfte sløret lidt for de tanker.

Kl. 14:35

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:35

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg synes, at vi må vende det, når vi holder møde om det på mandag. Det, der er vigtigt for mig, er at sige, at hvis vi skal have sådan en hjemmehjælpskommission, som skal kigge på, hvordan vi kan gøre tingene bedre, hvordan vi kan bruge ressourcerne rigtigt – det er også det, der indgår i Dansk Folkepartis forslag til en hjemmehjælpskommission – så er det også vigtigt, at vi vælger nogle mennesker, som kan gå til arbejdet og afslutte det rimelig hurtigt. Og det ligger også i Dansk Folkepartis forslag til folketingsbeslutning.

Når jeg så alligevel siger, at man ikke behøver at sende Dansk Folkepartis beslutningsforslag til andenbehandling, skyldes det, at jeg egentlig regner med, at vi kan få nedsat kommissionen hurtigere, end man vil kunne få en andenbehandling på tapetet. Så mon ikke vi bare skal konstatere, at vi mødes på mandag. Vi sætter rammerne for, hvad det er, vi gerne vil have undersøgt, og så laver vi en tidsramme, der gør, at vi kan få nogle svar leveret hurtigt, sådan at vi bliver klædt på til at kunne tage en bedre og mere kvalificeret debat om, hvordan hjemmeplejen skal være i fremtiden.

Kl. 14:36

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Karin Nødgaard.

Kl. 14:36

Karin Nødgaard (DF):

Så er jeg da glad for, at ministeren nåede at få sendt papirerne ud i dag, sådan at vi også nåede at få dem i forbindelse med det her. Der er jo nok ikke nogen tvivl om, at det måske også hænger lidt sammen. Det har vi nok været længe nok i politik til at vide.

Så socialministeren anerkender altså, at den ældrepolitik, som Dansk Folkeparti har ført i mange år, er utrolig væsentligt at sætte på den politiske dagsorden, og at det her bare er et skridt i den rigtige retning. Vi håber, at der kommer endnu mere fra regeringens side, så vi kan få lavet rigtig meget godt fremadrettet på ældreområdet.

Kl. 14:36

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 14:36

Social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen jeg tror, at vi er enige om, at vi skal lave gode ting, men jeg tror måske alligevel, at ordføreren tog munden lidt for fuld, hvis hun mente, at man skal betragte det som en anerkendelse af, at alt, hvad Dansk Folkeparti har sagt og gjort, skulle jeg bakke op om. Sådan tror jeg ikke at det vil være. Men jeg vil gerne sige, at jeg selvfølgelig er enig i, at vi skal gøre, hvad vi kan for at finde de rigtige svar til fremtidens udfordringer, når vi kigger på hjemmeplejen.

Vi ved jo, at vi har enorme muligheder foran os. Velfærdsteknologi er noget, der er ganske nyt, og som er i vækst. Det er metoder,

som kan hjælpe, og som kan give folk en frihed, som de ikke har haft tidligere. Og vi bliver nødt til at forholde os til, hvordan man kan kvalificere den pleje, som man giver ældre i en situation, hvor vi ved at der vil være så mange flere ældre, og hvor der vil være færre hænder.

Hvordan kan vi også kigge på de værdier, vi gerne vil have skal ligge i hjemmeplejen? Når jeg nævner dem, er det, fordi det faktisk ikke indgår i Dansk Folkepartis forslag til beslutning om en hjemmehjælpskommission. Jeg synes, at der skal mere på, men det ændrer ikke ved, at vi sagtens kan sætte os ned og lave tingene sammen. Det er også derfor, jeg har sørget for, at der er gået en invitation ud til Folketingets socialordførere. Nu sætter vi os ned på mandag og laver rammerne og kommer hurtigt i gang.

Kl. 14:37

Anden næstformand (Søren Espersen):

Mange tak til ministeren. Herefter er det Venstres ordfører, fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 14:37

(Ordfører)

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vi står over for meget store udfordringer på ældreområdet – der kommer flere og flere ældre – og samtidig skal vi tilpasse vores serviceniveau i alle landets kommuner. Derfor vil jeg takke Dansk Folkeparti for, at vi lige får bragt det her emne til debat.

For Venstre er fremtidens ældrepleje et emne, der ligger os meget på sinde, og det skyldes ikke mindst, at vi er opmærksomme på, at vi jo i vores store iver efter at få hjulene til at løbe godt rundt i Danmark ikke må glemme, at der fortsat er persongrupper, der har behov for særlig hjælp og omsorg. Derfor er det også vigtigt, at vi kombinerer vores økonomiske udfordringer med vores motivation til, at dem, der har mest brug for hjælp, fortsat skal have hjælp.

Forslaget, som vi behandler i dag, omhandler så hjemmehjælp, og derfor er det vigtigt for mig lige at få understreget, at de ældres hjem først og fremmest er et hjem. For mange ældre er tryghed afgørende for et godt ældreliv i eget hjem, og derfor skal vi altså også fortsat huske at arbejde på, at alle ældre borgere skal føle sig trygge, og det indebærer samtidig, at de ikke bliver udsat for nogle pludselige ændringer, der får meget stor indflydelse på deres hverdag og dermed også på deres oplevelse af tryghed.

I Venstre har vi i de sidste 10 år været med til at opbygge en hjemmepleje, som er i top. Vi har undersøgelser, som jo dokumenterer og viser, at ca. 90 pct. af de ældre, som modtager hjemmehjælp, er tilfredse eller meget tilfredse, og det viser, at de forbedringer, som VK-regeringen har lavet på området, har givet de ældre en bedre hverdag. Det er vigtigt, at vi ikke smider 10 års fremskridt væk, men at vi holder fast i de gode resultater og de erfaringer, vi har fået. Men dermed ikke sagt, at det ikke kan ske, uden at vi laver markante ændringer – der kan laves forbedringer, og det kan der altid, og derfor skal vi også have det for øje.

En af de forbedringer af ældreplejen, som vi i Venstre fortsat ønsker at bevare – og det har for øvrigt også Ældre Sagen fremhævet – er, at hjemmeplejen skal have et frit valg. Vi indførte selv ordningen i 2003, og det viser sig jo, at de ældre er utrolig glade for den. I 2010 havde vi 55.000 ældre borgere, som havde valgt en privat leverandør af hjemmehjælp, og det er en måde, hvorpå de ældre reelt har selvbestemmelse over deres liv.

Ankestyrelsen har jo for nylig været inde over en sag og har afgjort, at det var lovligt, hvad Hørsholm Kommune valgte at gøre, nemlig at sætte omfanget af hjemmehjælp ned til en gang om måneden. Afgørelsen er en understregning af, at det er kommunerne selv, der bestemmer serviceniveauet for hjemmehjælpen. Samtidig har sagen så aktualitet, ved at vi dermed kommer til at drøfte kommunernes serviceniveau.

Venstre er enig i, at det er et godt udgangspunkt, at kommunerne selv bestemmer niveauet for deres egen service, men samtidig kan jeg meget godt forstå og følge de mange bekymringer, der er, om, hvordan fremtidens ældrepleje kan komme til at se ud. Derfor er det glædeligt, at regeringen i dag har inviteret til møde, og at den vil nedsætte en hjemmehjælpskommission. Vi ser meget frem til de drøftelser, der skal være om formålet og om rammerne for arbejdet. Vi håber meget, at det kommer til at munde ud i nogle gode konkrete forslag, som vil være med til at forbedre og fremtidssikre den ældrepleje og hjemmehjælp, som vi har i Danmark.

Vi mener i Venstre, at det er utrolig vigtigt, at vi holder os for øje, at vi kommer til at skulle lægge meget energi i at nytænke hele ældreområdet, og i det arbejde er det meget vigtigt, at vi hele tiden har den ældre borger i fokus, for det er de ældres behov, vi skal have ind over først – det er det, der bør komme først. Derfor skal der også være en grænse for, hvor mange byrder vi kan lægge over på de ældre selv, som allerede har gjort så meget for det samfund, vi andre nyder at komme rundt i. Der skal med andre ord være plads til, at de ældre kan nyde deres otium, uden at de skal være bekymret for, at nu kommer politikerne igen med nogle fikse ideer, som ændrer hele deres liv markant.

Vi støtter nærværende forslags formål, nemlig at vi skal kigge på, hvordan hjemmehjælpen fremover kan udvikle sig i retning af, at vi imødekommer det stigende antal ældres behov. Venstre går ind for, at vi får undersøgt til bunds, hvordan vi sikrer den nødvendige ældreomsorg fremover. Det indebærer så også, at muligheden for mere brug af velfærdsteknologi er nødvendigt at få med ind i undersøgelsen.

I de kommende år kommer vi jo til at prioritere ressourcerne meget skarpt, men vi skal også gøre det bedst muligt, og derfor er det helt naturligt, at vi ser på, hvordan de moderne løsninger kan være en hjælp – løsninger, som de ældre naturligvis kan være trygge ved og naturligvis skal kende så godt, at de ikke er forskrækkede over dem. Som teksten ser ud i beslutningsforslaget her, kan vi ikke støtte det, men det er jo næsten heller ikke nødvendigt, for ministeren har inviteret til forhandlinger, og dem glæder vi os meget til. Så vi håber, vi får en bred politisk opbakning.

Kl. 14:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Herefter er det Socialdemokraternes ordfører, fru Maja Panduro.

Kl. 14:43

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

De, som i dag er ældre, har jo en vældig stor andel i, at Danmark har udviklet sig til at være det samfund, som det er. De har med deres arbejdsindsats bygget velfærdssamfundet op, og derfor fortjener de også en god og værdig behandling. Især skylder vi at tage hånd om de ældre, som har svært ved at klare sig selv. Socialdemokraterne har altid gået forrest for at sikre de ældres velfærd og en værdig alderdom, og det vil vi også gøre fremover. Den personlige og praktiske hjælp i hjemmet er afgørende for, at de ældre kan klare sig længst muligt i eget liv, er afgørende for, at den enkelte kan bevare selvbestemmelse, selvhjulpethed, tryghed og værdighed.

Vi står over for nogle ganske store udfordringer. Vi ved, at der bliver flere ældre, men færre hænder til at tage sig af dem, og samtidig ser vi også en mere forskellig gruppe af ældre, hvad angår ressourcer. Det, som er helt afgørende for Socialdemokraterne, er, at vi får taget hånd om de ældre, hvor netværket og helbredet knirker, hvor pengene måske er mindre end hos folk flest, og hvor ressourcerne er små. Vi bliver nødt til at gøre tingene bedre i fremtiden og bruge ressourcerne mere rigtigt i fremtiden.

Ældrekommissionen har jo lige afsluttet deres arbejde med de ældre, som ikke bor hjemme, og derfor synes vi, det næste logiske skridt også er at se på de borgere, som bor i eget hjem, og derfor er vi glade for, at socialministeren har taget initiativ til det møde, vi skal have på mandag, hvor vi kan drøfte, hvordan vi bedst muligt kan gøre tingene bedre også for de ældre, som bor i eget hjem, og det ser vi rigtig meget frem til.

Kl. 14:45

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karin Nødgaard for en kort bemærkning.

Kl. 14:45

Karin Nødgaard (DF):

Jamen jeg takker da ordføreren for bemærkningerne. Og var ministeren nu måske ikke kommet i den elvte time med den her udmelding om en nedsættelse af en kommission og havde indkaldt til møde, går jeg sandelig ud fra, at Socialdemokraterne havde bakket op om Dansk Folkepartis beslutningsforslag. Så det vil jeg da selvfølgelig gerne høre ordføreren om hun kan bekræfte.

Når man nu er partikollega til en minister, kan man jo tit blive hængt op på mange ting, og ministeren fik sagt noget om Dansk Folkepartis politik. Jeg mente sådan ældreområdet og ældrepolitikken. Der vil jeg også gerne høre fru Maja Panduro, om det ikke er korrekt, at man i Socialdemokratiet anerkender den ældrepolitik, som Dansk Folkeparti har fremført gennem mange, mange år.

Kl. 14:46

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:46

Maja Panduro (S):

Jeg vil gerne her rose Dansk Folkeparti for et rigtig udmærket beslutningsforslag og også for mange gode ønsker, tror jeg, på vores ældres vegne. Men jeg vil ikke rose Dansk Folkeparti for den ældrepolitik, som er blevet ført de sidste 10 år, for jeg synes egentlig, at Dansk Folkeparti jo også må vedkende sig, at man de sidste 10 år har stemt for finansloven hvert eneste år og derfor også har stemt for en økonomisk politik, som har presset kommunerne meget, meget hårdt økonomisk, noget, som også har betydet, at vi desværre også har set steder, hvor de ældre er blevet behandlet på en måde, som jeg ikke synes er den rigtige måde, og som jeg ikke nødvendigvis synes er værdig eller god.

Der tror jeg, at Dansk Folkeparti er enig med mig i, at der er plads til forbedring på ældreområdet. Og det håber jeg da er noget, vi kan hjælpes ad med fremover.

Kl. 14:47

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karin Nødgaard.

Kl. 14:47

Karin Nødgaard (DF):

Selv om det nu ikke er mig, der skal svare på spørgsmål, vil jeg da gerne anerkende, at der er behov for forbedringer. Det er også derfor, Dansk Folkeparti fremsætter det her beslutningsforslag om at nedsætte den her kommission, for vi kan se, at man måske egentlig kan bruge ressourcerne på en bedre måde. Så det er helt korrekt.

Jeg vil godt lige have lov til at spørge fru Maja Panduro, om hun ikke kan bekræfte, at det er Dansk Folkepartis opfindelse med ældrechecken, og at ældrechecken er det, der har gjort en kæmpe forskel netop for den gruppe ældre, som ikke har ret meget at rutte med i hverdagen.

Kl. 14:48

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:48

Maja Panduro (S):

Jeg synes, at ældrechecken kan være en god og udmærket ting, men jeg synes, at det, som måske er endnu vigtigere, er, at man havde fået sikret en bedre og mere værdig pleje for de ældre, også gennem de sidste 10 år, altså at man i endnu højere grad måske havde formået også at holde den regering, der var tidligere, op på det.

Det er jo meget godt med den der ældrecheck, men nogle gange synes jeg måske i virkeligheden, at hvis Dansk Folkeparti mente alt det gode, de sagde om, hvad de gerne ville forbedre for vores ældre, så solgte de af og til sig selv lidt for billigt for den ældrecheck, som man også bare må sige mange mennesker oplevede blev modregnet. Det er svært at finde nogen, der rent faktisk fik den ældrecheck.

Jeg anerkender, at den kan have gjort en forskel for de mennesker, som har fået den, men jeg tror, at der stadig væk er plads til at gøre en rigtig stor forskel for vores ældre, og det ser jeg frem til at vi gør sammen. Der er plads til forbedring.

Kl. 14:49

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karina Adsbøl for en kort bemærkning.

Kl. 14:49

Karina Adsbøl (DF):

Tak til ordføreren. For Dansk Folkeparti er det jo vigtigt, at vi gør rigtig meget for de ældre mennesker, for dem nærer vi dyb respekt for. Det er ligesom også dem, der er skyld i, at vi er her i dag.

Jeg tænker på, hvordan ordføreren forholder sig til hele velfærdsteknologien, og om ordføreren mener, at alt det her teknologi kan støtte den menneskelige omsorg, de menneskelige observationer. Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at høre ordføreren om.

Kl. 14:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:50

Maja Panduro (S):

Hvis jeg forstår spørgsmålet rigtigt, tror jeg, at velfærdsteknologi nogle gange kan være en god løsning i forhold til at øge den enkelte ældres bestemmelse og indflydelse på eget liv og også kan være med til at frigøre nogle ressourcer, som så kan bruges på pleje. Derfor tror jeg, at velfærdsteknologi brugt rigtigt kan være et rigtig godt supplement til den menneskelige omsorg og pleje, som vi jo heller aldrig må glemme.

Kl. 14:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Karina Adsbøl.

Kl. 14:50

Karina Adsbøl (DF):

Der er helt sikkert nogle gode ting, man også kan bruge velfærdsteknologi til, men er ordføreren ikke enig i, at den menneskelige omsorg, at det, at der kommer en hjemmehjælper ud til mennesker, er i højsædet? Er det ikke også vigtigt, at man bevarer det fremadrettet?

Så kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren om, hvornår man konkret fandt ud af, at det her var en rigtig god idé. Er det sådan i sidste øjeblik, at Socialdemokraterne fandt ud af, at det var en rigtig god idé med det her forslag?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 14:51

Maja Panduro (S):

Er den tændt? (*Anden næstformand* (Søren Espersen): Den er da altid tændt). Det er da meget smart.

Til det sidste vil jeg sige, at jeg synes, at det giver mening, efter vi har fået anbefalingerne fra Ældrekommissionen og jo oven på de anbefalinger har hørt fra ganske mange, både fra Ældre Sagen og fra andre interesseorganisationer, at det var et ønske at få en hjemmehjælpskommission. Så har ministeren taget initiativ til, at det skal vi gøre, at vi skal mødes om og tale om, hvordan vi udformer den. Det synes jeg er rigtig godt, og jeg synes, at det er foregået i en naturlig rækkefølge.

Så til spørgsmålet om velfærdsteknologi, og om ikke det nogle gange er i højsædet, at det er et menneske, der kommer ud, vil jeg sige, at jo, det tror jeg nogle gange det er, og andre gange tror jeg, at det er rigtigst, at man kan bruge de teknologiske hjælpemidler, man har. Jeg tror, at vi skal være meget klar over, at de mennesker som er ældre nu, men måske især den generation, som bliver ældre fremover, kommer til at være helt vidt forskellige, lige så forskellige, som vi, der er her, er, og derfor kan vi jo også tale om forskellige tilbud. F.eks. vil der nok være en, der synes, at det er ret rart, hvis man selv kan bestemme, hvornår man skal have støvsuget, og en anden vil have et behov for, at der måske netop kan blive frigjort nogle hænder til den personlige pleje. Og nu skal jeg tie stille, kan jeg forstå, selv om mikrofonen er tændt.

Kl. 14:51

Kl. 14:53

Anden næstformand (Søren Espersen):

Det må man sige. Tak. Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 14:53

Tom Behnke (KF):

Der bliver mulighed for at sige mere. Jeg tror nu nok, at de ældre, der modtager ældrechecken, er vældig glade for, at VKO sørgede for at gennemføre det – det tror jeg. Så inden vi nu kaster den helt på bålet, eller inden Socialdemokratiet gør det, tror jeg, man skal anerkende, at der er nogle, der har brug for den, og at der er nogle, der sætter pris på at få den. Det var ikke mit spørgsmål, men en kommentar. Men jeg har et spørgsmål, for jeg hørte også fru Maja Panduro sige, at det under den borgerlige regering havde været helt forfærdeligt; der var blevet skåret ned og skåret ned, og kommunerne var holdt i så økonomisk stram snor, så det var helt forfærdeligt. Mit spørgsmål er: Kan fru Maja Panduro bekræfte, at kommunerne, hvert eneste år vi havde en borgerlig regering, fik flere penge?

Kl. 14:53

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Maja Panduro (S):

Først og fremmest vil jeg gerne sige, at man ikke har hørt mig stå her og sige, at jeg ville kaste ældrechecken på gulvet. Det har jeg ikke sagt her, og jeg har heller ikke foreslået det, og det er heller ikke Socialdemokratiets holdning, så jeg vil godt lige få skudt en pil igennem det. Der har måske i dag været en tendens til, at der er blevet hørt en hel masse mærkelige ting fra den her talerstol, som ikke er blevet sagt, og det synes jeg måske vi skal passe en lille smule på med, altså at lægge hinanden ord i munden. Jeg tror, vi kan have en glimrende diskussion, også når vi forholder os til det, vi hver især

rent faktisk siger. Det vil jeg så gerne gøre, tak. For når det handler om den ældrepolitik, som blev ført i de sidste 10 år, vil jeg bare sige, at der altså var plads til forbedring. Det er meget godt med ældrechecken, men det var jo sådan, og det tror jeg vi alle sammen har både set og oplevet og også været ærgerlige over, at mange kommuner oplevede at være utrolig pressede. Det er jo meget fint at sige, at der blev givet flere penge og sådan noget, men der kom søreme også rigtig mange flere ældre, og det ved vi der bliver ved med at gøre. Og der blev jo, som man kan se af tallene, sparet pr. ældre på ældreområdet, og det var Dansk Folkeparti med til at lægge stemmer til, det var den borgerlige fløj med til at lægge stemmer til, og det må man jo stå på mål for.

Kl. 14:55

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Tom Behnke.

Kl. 14:55

Tom Behnke (KF):

Ja, og det lagde Socialdemokratiet stemmer til, for i finanslov efter finanslov har Socialdemokratiet jo stemt for, så der er lagt mange stemmer til det. Men jeg er glad for, at ordføreren bekræfter, at kommunerne hvert eneste år får flere penge. Det vil de også gøre i fremtiden, for er det ikke korrekt, at Socialdemokratiet sådan set har tænkt sig at videreføre den økonomiske linje, som den borgerlige regering lagde for dagen? Er det ikke sådan, at det er tilfældet? Man har jo ikke tænkt sig bare at lade kommunerne gøre, præcis hvad de har lyst til, man har ikke tænkt sig, at kommunerne fremover bare kan opkræve alt det, de vil i skat, for sådan har jeg ikke forstået Socialdemokratiets politik. Men jeg synes lige, det er vigtigt at få det slået fast nu under den her debat på socialområdet, hvor man lige-som kaster smuds på den borgerlige regering: Hvor var de onde!

Men er det ikke rigtig, at den socialdemokratiske ledede regering har tænkt sig at fortsætte den økonomiske linje over for kommunerne, som man har haft de sidste 10 år eller i virkeligheden de sidste 20 år?

Kl. 14:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:56

Maja Panduro (S):

Det er rigtig, at den socialdemokratiske ledede regering ikke har tænkt sig bare at smide tøjlerne og sige, at kommunerne må gøre, præcis hvad de vil, og det tror jeg ikke der er nogen der synes er en god idé. Men netop derfor er det jo også temmelig vigtigt, at vi netop, som vi gør nu, sætter os ned og diskuterer, hvordan vi så prioriterer midlerne, hvordan vi måske kan gøre det bedre, end vi har gjort det hidtil, og hvordan vi får prioriteret, sådan at vi får lavet den rigtige pleje, så der er de tilbud til den ældre, som der er brug for, frem for at bruge pengene og kræfterne på kontrol.

Så må jeg bare sige, at når den tidligere regering jo f.eks. foreslog nulvækst og vi oplevede Venstres gruppeformand i sidste uge være ude og sige, at det skulle vi blive ved med, og at det ville være smadder godt, så er det ikke en økonomisk politik, som jeg har lyst til at videreføre eller tænkt mig at videreføre, for det ville medføre meget voldsomme besparelser og fyringer ude i kommunerne. For selv om man fra den tidligere finansministers side formåede at få lavet et eller andet glansnummer, hvor nulvækst bare var, som det plejede at være, altså status quo, så er det jo ikke rigtig.

Kl. 14:57

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Morten Marinus for en kort bemærkning.

Kl. 14:57

Kl. 15:00

Morten Marinus (DF):

Tak for det. Jeg vil gerne høre ordføreren som en opfølgning på det svar om velfærdsteknologi i hjemmeplejen, som ordføreren kom med til fru Karina Adsbøl, for der hørte jeg ordføreren sige, at hun synes, at det er en god idé, fordi det kunne være med til at frigøre mere hjælp til den ældres personlige pleje. Jeg vil bare gerne høre ordføreren, om hun ikke er klar over, at de steder, hvor de ude i kommunerne faktisk gennemfører det her, ikke frigør mere tid til personlig pleje, men i stedet for fyrer hjemmehjælpere og social- og serviceassistenter og dermed faktisk giver mindre tid til den ældre. Ved ordføreren, at det er sådan, det foregår, og er ordføreren stadig væk enig i, at det andet er en god idé?

Kl. 14:58

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 14:58

Maja Panduro (S):

Jeg tror, at det er en forsimplet måde at stille det op på – eller det ved jeg at det er. Jeg tror, at spørgeren bliver nødt til at forholde sig til, at vi fremover kommer til at mangle hænder også i ældreplejen. Der vil jeg bare til enhver tid hellere bruge det sæt varme hænder til at varetage den ældres personlige pleje og til at drage omsorg for den ældre end til f.eks. at holde fast om et støvsugerrør, hvis jeg har en maskine, der kan gøre det lige så fint, eller til at vaske op, hvis jeg i stedet for kan stille en opvaskemaskine op hjemme hos den ældre. Sådan tror jeg faktisk også, at de ældre selv vil have det – sådan tænker jeg, at jeg i hvert fald selv vil have det, hvis jeg engang får brug for hjælp. Jeg vil da hellere have, at jeg kan få en ordentlig pleje og så måske faktisk selv bestemme, hvornår der skal støvsuges, fordi der er en knap, jeg kan trykke på.

Jeg tror, at der er lige så mange forskellige behov, som der er plejekrævende ældre, men det er forsimplet at stille det op, som om vi skal vælte ind i de ældres hjem med sådan nogle ottearmede robotstøvsugere, og at de aldrig mere skal se et menneske. Det ønsker jeg ikke, og det ved jeg at de heller ikke ønsker ude i kommunerne. Man skal måske også passe på med ikke at få det fremstillet sådan, at de folk, der sidder i kommunerne, er sådan dårlige mennesker, der bare vil fratage de ældre al personlig hjælp. Det tror jeg egentlig ikke er tilfældet.

Kl. 14:59

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Morten Marinus.

Kl. 14:59

Morten Marinus (DF):

Nu er hele debatten om bl.a. robotstøvsugere lang, og vi kan jo godt stå her og diskutere, om den er lige så brugbar som en almindelig støvsuger, om det er lige så hygiejnisk, og om den kommer lige så godt ud i krogene. Men det vil jeg såmænd ikke. Jeg vil blot sige, at når der er en hjemmehjælper ude i den ældres hjem også til at gøre den her slags opgaver, er der altså også en vis form for opmærksomhed på den ældre. Hjemmehjælperen tjekker, hvordan de ældre har det både rent socialt og sygdomsmæssigt, og den kontakt vil de altså ikke få, hvis man også skærer den her form for hjælp væk, men man kan jo se tingene på forskellig måde.

Kl. 15:00

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Maja Panduro (S):

Ja, det kan man, men det er igen at lægge mig ord i munden, hvis man mener, at det er sådan, jeg gerne vil have det. Jeg har ikke noget ønske om at skære den personlig kontakt eller pleje væk. Jeg tror egentlig også, at når det f.eks. er en robotstøvsuger, vi taler om, at vi jo også alle sammen ved, at den f.eks. ikke kan hoppe op i sofaen, og det kniber også for nogle af dem at komme ud i hjørnerne osv., og den kan jo heller ikke tørre støv af. Der er en masse ting, den ikke kan. Men det, den kan, er at støvsuge gulvet, og så synes jeg lige så godt, den kan gøre det, som at jeg skal bruge en af de sparsomme menneskelige ressourcer til at gøre det. Så kan de tværtimod gøre de andre ting. De kan varetage plejen, når de er ude hos folk.

Jeg synes bare, at vi skal lade være med at blive sådan meget firkantede og lade være med at være så forskrækkede. Det svarer lidt til, at man var meget forskrækket, dengang der i sin tid kom en elektronisk opvasker, men i dag tror jeg faktisk, at mange ældre er ret glade for kunne have sådan en. Jeg er i hvert fald ret glad for, at jeg ikke skal bruge personale til at stå og vaske folks tallerkner op.

Kl. 15:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne-Mette Winther Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 15:01

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Nu hører jeg ordføreren stå og lave store dramaer og egentlig også gå ned i delforhandlinger om, hvad det egentlig er, der skal med i den drøftelse, som skal foregå på mandag hos ministeren. Fair nok, men det betyder bare, at der bliver linet noget op, som jeg gerne vil have ordføreren til at fortælle om, nemlig om det er den virkelighed, ordføreren går rundt i. Jeg har endnu ikke set en ottearmet støvsuger, og jeg tror, at vi skal lade være med at lave de store dramatiske billeder her, for det handler om, at der sidder nogle lyttere, som mere har behov for at prøve at forstå, hvor det er, vi ønsker at hjælpe dem, frem for at høre på store dramaer.

Jeg vil gerne have ordføreren til at bekræfte: Er det rigtigt, at den økonomiske styring, der var i 00'erne, faktisk hvert år betød, at kommunerne brugte flere penge, end de havde til rådighed, og at vi var nødt til at sige: jamen så får I dem?

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 15:02

Maja Panduro (S):

Det sidste, altså at »VKO-regeringen« ikke formåede at styre økonomien, kan jeg da godt bekræfte; at man lod det løbe løbsk, selv om man havde alle mulige fine intentioner, og at man ikke havde styr på det, kan jeg godt bekræfte.

Til det andet, som ordføreren sagde, nemlig at jeg står og går ind i delforhandlinger, kan jeg sige, at jeg svarer på de ting, jeg bliver spurgt om. Det bestræber jeg mig egentlig altid på at gøre, og det gør jeg også her. Jeg forsøger bl.a. i mine svar netop at mane det der spøgelse i jorden – det var derfor, jeg brugte begrebet ottearmet robotstøvsuger, for jeg synes, at det er sådan, det nogle gange bliver omtalt, når vi diskuterer det, også her i salen. Og det synes jeg er ærgerligt, for det er jo bare et hjælpemiddel, og jeg tror egentlig ikke, at det er så farligt. Jeg tror heller ikke, at det er et mirakelmiddel, som kan løse alting, og at vi nu aldrig nogen sinde behøver at have noget uddannet personale, for nu har vi jo en robotstøvsuger.

Det er nok egentlig bare det, jeg prøver på at sige: Lad os nu diskutere det på en – nede på jorden – ordentlig måde. Heldigvis lyder

det jo, som om der er en meget bred opbakning her i Folketinget til, at vi skal drøfte, hvordan vi kan gøre hjemmehjælpen bedre, og at vi skal gøre det i en kommission. Det glæder jeg mig rigtig, rigtig meget til, for det er en meget stor opgave, vi står over for, og det er en opgave, som vi alle sammen må forholde os til. Det handler om mange ting, ikke kun om velfærdsteknologi, men nu var det det, jeg blev spurgt om, og det synes jeg da giver virkelig meget mening at have med, når vi skal diskutere det.

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Anne-Mette Winther Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 15:03

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Tak. Så har fru Maja Panduro jo hjulpet os nu, for hun har bekræftet, at der ikke blev skåret i kommunernes økonomi i år efter år, men tværtimod at de fik pengene. De brugte faktisk flere, end de havde fået tildelt i starten, og vi fandt løsninger alligevel, fordi vi var nødt til det. Det viser jo så, at den ordførertale, fru Maja Panduro holdt, ikke holder, men det er så rart, at vi her fik muligheden for at få det bekræftet. Godt nok skulle der et par stykker til, for svaret kunne have været landet hos hr. Tom Behnke første gang. Det gjorde det ikke, men nu kom det – tak for det. Der blev ikke skåret i kommunernes økonomi.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:04

Maja Panduro (S):

Jeg tror, at hvis fru Anne-Mette Winther Christiansen vil påstå, at der ikke blev skåret på ældreplejen mange steder i de 10 år, hvor V og K sad i regering, så kommer hun nok i karambolage med mange, som oplevede virkeligheden. Det er egentlig bare det, jeg prøver på at sige, nemlig at man lavede en ærgerlig, ærgerlig prioritering af økonomien. Man lod det sejle, og så huggede man bremserne i, og så lod man det sejle, og så huggede man bremserne i. Det forsøger vi nu at rette op på.

Det sagde jeg faktisk ikke noget om i min ordførertale. Jeg forsøgte faktisk at holde en ordførertale, hvor jeg netop sagde, at jeg glædede mig til, at vi skal se på det her sammen. Jeg er glad for, at der er mange, der vil være med til det. Men når jeg bliver spurgt bagefter, om jeg ikke synes, at de sidste 10 års ældrepolitik har været fabelagtig, så er jeg nødt til at sige nej, for det synes jeg ikke den har været, og det er en af grundene til, at der er plads til forbedringer nu. Men der er også mange udfordringer, vi står over for, som vi jo er fælles om, og som jeg håber vi kan være fælles om at løse.

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Fru Karin Nødgaard som ordfører for Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

Tak. Der kan formentlig i dag ikke opstå den store uenighed om, at der siden valget knap har været en uge uden debat og udmeldinger i medierne om velfærdsydelser og i særdeleshed om, hvad man som borger kan forvente at blive tildelt i Danmark. Ofte har debatten drejet sig om, hvor meget man kan forlange, og hvad man som velstillet borger skal kunne forvente at få. Der har også været en del diskussion om, hvad det danske samfund byder de svagere stillede, udsatte

og ældre medborgere. Det har vist sig at være meget forskelligt fra kommune til kommune i vores lille land. Er det rimeligt med disse forskelle, og skal man blive ved med at fremhæve vigtigheden af det kommunale selvstyre på bekostning af borgere, som ikke får den hjælp, de har krav på, og som egentlig er afhængige af, om de bor i en kommune, som vælger at prioritere området eller ej?

Når Dansk Folkeparti i dag ønsker denne debat om nedsættelse af en hjemmehjælpskommission, er det sådan set ikke for at hænge nogen kommuner ud, men for at få en saglig debat i Folketinget om, om der skal være nogle krav til at få hjemmehjælpen til at fungere bedre og ikke køre på et minimum, som det desværre ses mange steder i dag. Når jeg er bekymret, er det, fordi vi ser, at man efterhånden visiterer borgere til så minimal en hjælp, at der på sigt er en risiko for, at borgerne vil lide, f.eks. sundhedsmæssigt og socialt.

For at tage det om det sundhedsmæssige først kan vi vel ikke komme uden om, at såfremt der kun gøres rent hver fjerde uge, er der en risiko for, at den visiterede borger vil leve i snavs og i et urent miljø, som ikke befordrer et bedre helbred.

Hvad angår det sociale, er det vigtigt at fremhæve det som en væsentlig del af det at have hjemmehjælp. Man skal ikke forklejne den vigtighed, der er i at få et menneske ind ad sin dør. Denne kan ud over den lille samtale om stort og småt også registrere, hvordan medborgerens mentale og sundhedsmæssige tilstand er, og vurdere, om der skal en ekstra indsats til. Denne opgave kan en robotstøvsuger altså ikke varetage, og det håber jeg meget at kommunerne i deres teknologi- og spareiver er sig meget bevidst. Jeg håber selvfølgelig også, at ministeren har lyttet til de mange bekymringer, der er kommet som følge af debatten om, at vi efterhånden er på et minimum af service til de borgere, der har brug for hjælp, bekymringer, som kommer fra borgere og også fra interesseorganisationer som f.eks. Ældre Sagen.

Dansk Folkeparti er af den overbevisning, at der skal kigges meget grundigt på hele området med hjemmehjælp, både den, der foregår på plejecentre, som vi også hørt om tidligere i andre rapporter, og i lige så høj grad også den i de mange hjem, hvor der bor medborgere, som af den ene eller anden årsag har brug for mere eller mindre omsorg og pleje af fysisk, psykisk eller social karakter. Det mener jeg at vi klart skylder den gruppe, som for de flestes vedkommende har været med til at bygge vores velfærdssamfund op og dannet det fundament i Danmark, som gør, at vi kan klare os godt som samfund i sin helhed.

Tider skifter, og det gør vores måde at agere på også. De yngre generationer i dag har ikke svært ved at sige fra og fremkomme med ønsker. Den ældre generation, og her tænker jeg på dem i halvfjerds- og i lige så høj grad også den i de mange hjem, hvor der bor medborgere, som af den ene eller anden årsag har brug for mere eller mindre omsorg og pleje af fysisk, psykisk eller social karakter. Det mener jeg at vi klart skylder den gruppe, som for de flestes vedkommende har været med til at bygge vores velfærdssamfund op og dannet det fundament i Danmark, som gør, at vi kan klare os godt som samfund i sin helhed.

For Dansk Folkeparti er det ønsket, at der med nedsættelsen af en hjemmehjælpskommission med deltagelse af fagligt kompetente mennesker fra bl.a. kommuner, interessegrupper og -organisationer vil komme forslag til, hvordan hjemmeplejen kan udvikles, så den imødekommer de behov, som skal opfyldes for at tilgodese den gruppe af primært ældre borgere, som antalmæssigt bliver større de kommende år. Det er selvfølgelig relevant at have den ofte stramme økonomi i kommunerne i erindring i drøftelserne af de relevante forslag til en forbedret hjemmehjælp. Men det skal også slås fast, at flere ressourcer til hjemmeplejen i kommunerne ikke nødvendigvis er en forudsætning for at løse opgaven med at sikre en ordentlig hjælp.

I forbindelse med Ældrekommissionens arbejde og rapport oplevede vi, at der kom en del udmærkede forslag, som vil kunne forbed-

re livskvaliteten hos ældre, og hvor det for flere forslags gennemførelse faktisk ikke krævede flere økonomiske ressourcer.

På samme vis skal det være Dansk Folkepartis ønske, at vi, når en hjemmehjælpskommission har arbejdet og fremlagt forslag – og vi ser gerne, at det bliver inden nytår – vil kunne se en lysere fremtid i møde, som vil øge livskvaliteten og sundhedstilstanden og give et bedre fysisk miljø for de medmennesker, som har behov, og som vi som lovgivere og beslutningstagere har en pligt til at tage vare på. Det skulle være mine indledende bemærkninger, inden jeg så følger op til sidst.

Kl. 15:10

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Hans Vestager fra Det Radikale Venstre.

Kl. 15:10

(Ordfører)

Hans Vestager (RV):

Tak. Så vidt jeg hører hjemme fra Varde Kommune, er de ikke så utilfredse, men jeg får igen og igen tilsendt oplysninger om klager og om, at der er blevet gjort iagttagelser af ting, der ikke er gode. Jeg mener, det er Folketingets opgave at deltage i sådanne diskussioner, når nogen mener, at det er nødvendigt. Derfor kan Det Radikale Venstre støtte forslaget, og jeg skal sige, at SF også støtter forslaget.

Kl. 15:11

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er så Finn ... hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 15:11

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak – kald mig bare Finn, det er i orden.

Jeg vil gerne takke Dansk Folkeparti for, at de har fremsat det her forslag, som Enhedslisten godt kan støtte i den ordlyd, det har, selv om vi nok synes, at det kunne være mere konkret, med hensyn til hvad kommissionen skal beskæftige sig med og hvordan den skal sammensættes. Efter at have hørt fru Karin Nødgaards ordførertale tror jeg såmænd ikke, vi er så uenige, men det er jo altid godt at få skrevet tingene ned. Derfor synes jeg også, det er rigtig godt, at ministeren allerede nu har taget initiativ til at nedsætte kommissionen og indkalde ordførerne til en drøftelse om det, så det vil jeg også sige et stort tak for.

Jeg synes, det er rigtig godt, at vi nu kommer i gang med arbejdet, og med de positive meldinger, der kommer fra alle sider, selv om vi jo lige skal skubbe og mase lidt, med hensyn til hvordan det var før i tiden, skal der nok komme noget godt ud af det. Jeg er også tilfreds med, at ministeren lægger op til, at det er et noget bredere felt, der skal undersøges, end det, der umiddelbart efter ordlyden ligger i Dansk Folkepartis forslag. Men nu har vi jo alle sammen forberedt os til debatten, og jeg synes da, det er fint, at vi hver især kommer med nogle udmeldinger om, hvad vi synes kommissionen skal beskæftige sig med.

Baggrunden for debatten er jo bl.a., at der har været alt for mange sager om, at kommunerne skærer ned på rengøringen hos de ældre, og i hvert fald efter Enhedslistens opfattelse i alt for mange tilfælde, hvor Ankestyrelsen giver kommunerne ret. Det skaber utryghed hos de ældre og deres pårørende om, hvad de ældre har ret til, og om der nu også ydes den tilstrækkelige hjælp og pleje. Så efter Enhedslistens opfattelse må det overordnede mål med kommissionens arbejde være, at det munder ud i nogle konkrete anbefalinger og løsningsmodeller, der sikrer de ældre rettigheder til pleje, omsorg og indflydelse på eget liv.

Set med vores øjne er disse rettigheder faktisk i dag truet af de nedskæringer i den kommunale velfærd, som vi har set igennem mange år, og derfor er vi heller ikke uden videre enige med Dansk Folkeparti i, at problemerne kan løses, uden at man tilfører flere midler til området. Det er jo ret selvmodsigende, at man på den ene side konstaterer, at vi, hvis man kan bruge det ord, kan se frem til, at en stor gruppe ældre vil have et større behov for hjælp og pleje i fremtiden – og det er vi jo faktisk enige om; det var vi, da vi havde forespørgselsdebatten for nylig – mens man på den anden side går ind for meget snævre rammer for kommunernes økonomi, sådan som VKO stod for, og som meget tyder på at den siddende regering vil fortsætte med. Der er et skisma der.

En hjemmehjælpskommission – kan vi ikke sige hjemmeplejekommission, det er da nemmere? – bør også være opmærksom på konsekvenserne af nedskæringspolitikken. Derfor bør det være et tema for sådan en kommission, hvordan man sikrer de ældre rettigheder med de retningslinjer for kommunernes økonomi, der lægges op til, med hensyn til lokalt fastsatte serviceniveauer, som jo blev debatteret lidt tidligere på eftermiddagen. At der efter vores opfattelse er behov for at tilføre ældreområdet nogle flere penge, udelukker selvfølgelig ikke, at der kan ske forbedringer inden for de givne rammer, og kan vi ikke få flertal for det der med at bruge flere penge, vil vi jo meget gerne arbejde sammen med alle andre om den anden løsning. Der kan uden tvivl frigøres mange ressourcer til bedre hjemmepleje, hvis man afskaffer alt det minuttyranni, det bureaukrati og den overflødige kontrol, der er opstået igennem den sidste halve snes år.

Der må også kigges på den store udfordring, vi har med den forventede stigning i antallet af ældre med demenssygdomme og såkaldte livstilssygdomme som KOL og diabetes. I dag lider 85.000 danskere af demens; i 2020 forventer man at antallet er steget til 100.000. Det kræver en god planlægning, hvis vi skal møde den udfordring på forsvarlig vis.

Så er der spørgsmålet om brugen af faguddannet personale. Ifølge FOA består 15 pct. af ældreplejens personale af ufaglærte. Der bør kommissionen efter vores opfattelse se på, om det nu også er hensigtsmæssigt, hvis man vil forfølge målsætningen om at være længst muligt i eget hjem, og den er alle kommuner jo sådan set enige om at man skal prøve at efterleve. Den målsætning kræver jo en langt større forebyggende indsats, som nu engang bedst varetages af faguddannet personale, som kan holde øje med andre ting, end om der lige ligger nogle nullermænd i krogene; de kan nemlig også langt bedre end uuddannet personale holde øje med, hvordan den ældre egentlig har det.

Sidst, men ikke mindst, er det meget vigtigt, at repræsentanter for de ældre organisationer og for de ansatte inddrages i arbejdet. De har skoen på og ved, hvor den trykker. Og så skal der selvfølgelig også inddrages repræsentanter for kommuner og regioner, og vi skal nok heller ikke udelukke en håndfuld dygtige eksperter fra arbejdet. Så det skal være en bred sammensætning, og jeg tror, at vi med fordel kan bruge den model, der er blevet brugt i forbindelse med Ældrekommissionen, som vi jo alle sammen har været enige om har gjort et godt stykke arbejde.

Til sidst vil jeg da kvittere for den gode debat, vi har haft. Jeg synes, at alle ordførere indtil nu – der mangler selvfølgelig nogle, og vi må jo høre, hvad de siger – har bidraget med nogle gode synspunkter, som alle sammen bør inddrages i debatten, så jeg ser frem til de videre drøftelser om det her.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Thyra Frank, Liberal Alliance, værsgo.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Tak. Liberal Alliance kan støtte initiativet fra Dansk Folkeparti om at nedsætte en hjemmehjælpskommission.

Vi har på det seneste set nogle eksempler på, at der er nogle kommuner, som har skåret ned på basale områder, som f.eks. rengøring og støvsugning. Vi synes, det må være på sin plads, at vi kommer til bunds i de her ting, at vi måske får sat nogle tanker i gang om, hvor tit og hvor meget der skal gøres rent, og også om, hvordan vi kan få implementeret brugen af de her teknologiske hjælpemidler på en måde, så vi har glæde af dem, og uden at det får den betydning, at vores svageste ældre pludselig står i en situation, hvor ensomheden, som er en utrolig farlig tilstand, pludselig bliver større. Vi skal huske, at de her hjælpemidler ikke kan erstatte et menneske, som er omkring en, og nogle gange er hjemmehjælpen den eneste, som de ældre overhovedet har besøg af i løbet af en dag.

Vi synes, det er fint, at vi får den her hjemmehjælpskommission, og jeg synes i øvrigt også, at det nu, hvor vi har rapporten fra Ældrekommissionen, vil være glimrende, at vi går videre. Også tak til vores social- og integrationsminister, fordi hun er kommet med en invitation. Jeg ser frem til de forhandlinger, der måtte komme om kommissoriet for en kommende hjemmehjælpskommission. Tak.

Kl. 15:18

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Tom Behnke, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:19

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Vi lever i Danmark i et godt samfund på mange måder, men vi lever også i et samfund, hvor vi må se i øjnene, at vi har verdens største offentlige sektor. Vi må også se i øjnene, at vi har verdens højeste skattetryk. Vi står over for en udfordring i fremtiden i forhold til sammensætningen af befolkningen, som kalder på, at vi gør noget, for ellers vil der blive øgede udgifter i fremtiden. Det vil betyde, at de verdensrekorder, vi har i forvejen, vil blive endnu større.

Derfor bliver vi nødt til at finde ud af, hvordan vi indretter vores velfærdssamfund på en sådan måde, at vi i fremtiden sikrer, at dem, der har brug for hjælp, får den hjælp, de skal have, men at vi andre får lov til at klare os selv, altså at dem, der kan klare sig selv, også får lov til det, og at vi hver især tager ansvar for vores eget liv, i det omfang vi kan. På den måde kan vi målrette hjælpen og ydelserne til dem, der har behovene, og på den måde kan vi gøre tingene smartere, mere hensigtsmæssigt, uden at skære i velfærden over for dem, der har et behov.

Vi kan f.eks. spørge os selv, om det er rimeligt, at bare fordi man er blevet folkepensionist, skal man have gratis influenzavaccination. Ordningen er endda skruet sådan sammen, at hvis man beder om at få lov til at betale for influenzavaccinationen, får man at vide: Nej, det kan ikke lade sig gøre, det er en gratis ydelse, for du er jo folkepensionist. Det er altså ligegyldigt, om man som folkepensionist har en million i indtægt; så er det alligevel gratis, for det er aldersbettinget. Man kunne godt diskutere, om ikke de penge mere hensigtsmæssigt kunne gå til nogle andre, som har et reelt behov for at få noget hjælp. Det kunne være mange af de handicappede, som vi har diskuteret tidligere i dag, der ikke får tilstrækkelig hjælp i dag, og hvor vi nemt kunne gøre det bedre.

Så at målrette hjælpen bedre ville løse rigtig, rigtig mange af de udfordringer, vi står over for. Den diskussion synes jeg at vi skal turde tage, og i den diskussion kommer vi selvfølgelig også til at diskutere hjemmehjælp: Hvad er det for en størrelse? Hvordan skal det se

ud i fremtiden? Hvordan skal vi sørge for at løse den opgave i forhold til de mennesker, der har et behov for at få hjælp? Der er det helt rigtigt set, at vi skal have en hjemmehjælpskommission. Og det er godt, at ministeren allerede nu har fulgt op og inviteret til det, som vi i øvrigt er enige om alle sammen. Så lad os nu sætte os om bordet og finde ud af at få lavet et kommissorium og få sammensat en gruppe af mennesker, som har den viden og den ekspertise, der skal til for at kunne diskutere den her problemstilling hele vejen rundt, således at vi får fundet ud af, hvordan vi får prioriteret, sådan at dem, der har brug for hjælp, får hjælp.

Hvordan sørger vi for, at den bedste praksis, der findes rundt i kommunerne, bliver anvendt? For kommunerne har jo været meget initiativrige med hensyn til at finde gode løsninger, og rundtomkring i kommunerne støder man jo på supergode løsninger på, hvordan tingene kan gøres smartere, mere hensigtsmæssigt og måske oven i købet billigere, uden at servicen bliver forringet, uden at velfærden bliver sat til side, men sådan, at dem, der har brug for hjælp, rent faktisk får hjælp. Hvordan sørger vi for, at ideerne i de kommuner, der er dygtige til det her, bliver bredt ud til alle andre kommuner, således at alle kommuner kan gøre det, som er det bedste for borgerne? Hvordan sørger vi for at indtænke nye muligheder? Det kan være teknologiske muligheder, men det kan også være nye muligheder, nye måder at gøre tingene på. Hvordan får vi diskuteret den måde, man tilrettelægger arbejdet på? Og hvordan sørger vi for, at ikke mindst ledelsen på det kommunale niveau bliver supergod?

Jeg tror, at tilrettæggelse og ledelse i sig selv vil gøre, at vi kan yde meget mere hjælp for de samme penge, fordi man ikke skal løbe hurtigere, men gøre det smartere. Jeg tror ikke på, at vi kan få de offentligt ansatte til at løbe hurtigere; de løber hurtigt nok i forvejen. Men det, der skal til, er selvfølgelig, at man arbejder på en mere smart og hensigtsmæssig måde, således at vi får mere værdi, således at vi kan hjælpe flere, for der er selvfølgelig nogle, der har brug for hjælp, og de skal have den hjælp, og det skal de også have i fremtiden.

Så det er nogle af de ting, vi håber at den her hjemmehjælpskommission kan komme til at se på. Men vi vil også som konservative holde fast i, at vi har kommunalt selvstyre her i landet, og det betyder altså, at kommunerne ikke skal være ens, men at kommunerne skal lære af hinanden; så bevarer vi det kommunale selvstyre.

Så afslutningsvis vil jeg sige tak til ministeren for invitationen. Vi kommer.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Så har hr. Finn Sørensen, Enhedslisten, bedt om en kort bemærkning.

Kl. 15:24

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg synes også, at hr. Tom Behnkes synspunkter skal med i det videre arbejde. Det er såmænd ikke derfor, at jeg har taget ordet, for der var også relevante problemstillinger om work smarter, not harder, hvis vi skal sige det på engelsk. Det er en god idé. Det kan man altid arbejde med også ude i kommunerne og i ældreplejen.

Der, hvor jeg ikke rigtig kunne følge med, var der, hvor jeg synes, at ordføreren fremstillede det, som om det nuværende system forhindrer dem, der kan klare sig selv, i at klare sig selv. Det forstår jeg ikke rigtig. Jeg synes, at det blev lagt sådan op, at den nuværende lovgivning forhindrer dem, der kan klare sig selv, i at gøre det. Jeg ved ikke, om ordføreren kan uddybe den del af det.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 15:25

Tom Behnke (KF):

Det vil jeg meget gerne, og det er, fordi der i det her land også findes ydelser, som bliver ydet, også selv om man ikke har behovet. Vi har f.eks. en ordning om, at alle er berettigede til at få et brilletilskud, hvis man har børn under 15 år, der bruger briller. Brilletilskuddet er så lille, at administrationen af ordningen koster fem eller seks gange mere end at udbetale pengene. Og det tilskud får alle. Jeg får også tilskuddet. Selv om jeg er folketingsmedlem og ikke har en ringe løn, er jeg berettiget til at få det. Jeg kan så selvfølgelig lade være med at gå op og hente pengene.

Men hvis vi kigger på influenzavaccination, er det sådan, at når man bliver pensionist, må man ikke betale for at få vaccinationen. Heller ikke selv om man er godt ved muffen, har penge nok, har indtægter ved siden af og har gode pensionsordninger, så må man ikke betale for en influenzavaccination. Og sådan findes der ydelser i vores samfund, der ikke er behovsbestemt, men som man får, fordi man f.eks. tilhører en bestemt aldersgruppe. Vi vil gerne have lov til at diskutere, om vi ikke kan gøre det på en smartere måde, så vi i højere grad hjælper dem, der har brug for hjælp, og at de, der kan klare sig selv, får lov til det.

Kl. 15:26

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:26

Finn Sørensen (EL):

Her er jo nok en grundlæggende forskel mellem Det Konservative Folkeparti og Enhedslisten, for vi mener faktisk, at det er en styrke i vores samfund, at vi har det, som vi kalder nogle universelle velfærdsydelser og rettigheder, og at det er med til at skabe lighed i samfundet og også skabe grundlag for den merværdi, som det producerende erhvervsliv kan præstere.

Men jeg synes da, at lige eksemplet med influenzavaccinen ikke er særlig godt, fordi systemet med at have mulighed for at få en influenzavaccine gør jo, at vi forebygger hospitalsindlæggelser for ældre mennesker, og selv et velbeslået ældre menneske kan altså gå hen og blive rigtig meget syg af en influenza, men hvis vedkommende får vaccinen, sparer vi jo de omkostninger til hospitalsindlæggelse, der vil følge derefter. Så det er da vel et af de steder, som – ja, vi kan diskutere alting – jeg altså ikke synes var det bedste eksempel. Tak.

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 15:27

Tom Behnke (KF):

Nej, men nu er det jo sådan, at vi overhovedet ikke har noget imod influenzavaccination. Tværtimod så vil det da være fint for dem, der ønsker det. Det, vi taler om, er betaling for det, og om det er rimeligt, at det er gratis for alle, eller om dem, der har råd til at betale for det, skulle have lov til at gøre det, for det er jo trods alt stadig op til dem selv at vælge, om de vil have en influenzavaccination.

Det er jo heldigvis ikke sådan – heldigvis ikke sådan – at vi lever i et samfund, hvor vi tvinger pensionisterne til, at de skal have en influenzavaccination, fordi vi tror, at det sparer penge i den anden ende af systemet. Sådan hørte jeg næsten hr. Finn Sørensen give udtryk for, altså at det var en supergod forretning, at de ældre fik en influenzavaccination, og jeg hørte næsten, at der blev sagt, at det faktisk ville være en god idé, hvis vi sørgede for, at de alle sammen fik det. Det er jo ikke det, vi taler om. Her taler vi om betalingen for det.

Det, vi taler om, er, om ikke vi skal sørge for at målrette hjælp og ydelser til dem, der har brug for hjælp, og så lade os andre tage vare på vores eget liv, tage ansvar for vores eget liv.

Der ved jeg godt at Enhedslisten har en helt anden politik. Det er en helt anden socialistisk politik, der går i retning af, at jo mere vi kan køre ind over statskassen og politikerne kan bestemme, hvem der skal have hvad, jo bedre. Som konservativ har vi det stik modsatte synspunkt, og det er godt at få det slået fast.

Kl. 15:28

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er ordføreren for forslagsstillerne, fru Karin Nødgaard, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:28

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

Indledningsvis vil jeg selvfølgelig gerne takke for debatten. Det er jo lige før, vi allerede er i gang med det møde, der skal afholdes. Der er allerede en masse gode tanker, og der er også nogle uenigheder. Det er jo kun sundt for det videre forløb i forhold til det, vi skal drøfte, og det, som en kommende kommission så skal arbejde med. Der kan blive rigtig mange gode input fra politisk side til dem, så de kan gå videre med det spændende arbejde, som det bliver at kigge på fremtidens hjemmehjælp og komme med nogle gode forslag til os.

Jeg er selvfølgelig også utrolig glad for, at vi står i en situation, hvor jeg ikke engang skal vurdere, om jeg skal sende forslaget til andenbehandling på Dansk Folkepartis vegne, fordi ministeren jo nu har lovet, at kommissionen faktisk vil arbejde meget hurtigere, end vi kan få det til andenbehandling. Der er ingen tvivl om, at Dansk Folkepartis store fokus, en af vore store mærkesager, er hele ældrepolitikken, og hvordan vi behandler de ældre medborgere i vores samfund. Vi har jo netop i dag også hørt, at der er rigtig mange andre, der også er optaget af det, og man må jo sige, tror jeg, at så godt som alle partier faktisk har sagt ja. Der var lige nogle måske lidt kritiske røster på nogle områder fra Venstres side, men alligevel anerkender man også mange af de tanker, der er kommet osv.

Socialdemokraterne siger så, at man er gået forrest i køen for at hjælpe de ældre. Venstre siger, at man har lavet noget, der har været i top i 10 år osv. Så udgangspunktet må jo være vældig godt, når vi nu også skal arbejde videre på det her område.

De øvrige partier bakker også op, og jeg er selvfølgelig glad for nogle af de kommentarer, der er kommet. Enhedslistens ordfører siger så, at man måske havde ønsket, at Dansk Folkepartis forslag var lidt mere konkret. Jeg tror faktisk, at der har været rimelig konkret i forhold til, at det faktisk består af meget få linjer. Så er der netop rigtig åbne rammer for, hvordan det videre forløb kan blive.

Så er jeg da selvfølgelig enig med hr. Finn Sørensen, der jo som forholdsvis nyvalgt til Folketinget registrerer nogle sjove ting med hensyn til, hvad der er sket i fortiden, altså om det er synder eller gode gerninger. Det er jo altid det, som den, der nu lytter til det, skal afgøre.

Om det med flere midler, som også Enhedslistens ordfører er inde på, vil jeg sige, at det jo netop er det, der er, hvad skal man sige, fordelene ved at agere støtteparti. Så kan man gå ind og påvirke en regering. Det har Dansk Folkeparti gjort i adskillige år, og det kan Enhedslisten jo så også gøre fremadrettet i forhold til den siddende regering.

Når fru Thyra Frank fra Liberal Alliance også støtter og kommer ind på det med de basale områder, vil jeg sige, at det også var noget af det, som jeg fremførte i min tale, fordi jeg synes, det er så utrolig vigtigt, at vi ikke i en eller anden, hvad skal man sige, tid, hvor vi er meget optaget af teknologien – vi kan ikke undvære teknologien, det er jeg godt klar over – stadig væk hele tiden har fokus på, at det sociale, det omkring den menneskelige kontakt, er så utrolig vigtigt, for-

di det faktisk kan gøre, at man på andre områder kan spare rigtig meget, hvis det fungerer med den menneskelige kontakt.

Når De Konservative er inde på det om fremtidens velfærdssamfund og det med at målrette hjælpen bedre, er det jo en diskussion, som er vældig interessant, og som Dansk Folkeparti er enig i, og som vi selvfølgelig gerne deltager meget aktivt i.

Som afslutning vil jeg sige, at når man i politik ofte taler om vinder- og tabersager og sådan noget, synes jeg egentlig ikke, at det er så interessant. Jeg synes, det, der er det primære, er, at man får ført noget godt igennem. Derfor er jeg selvfølgelig glad for, at vi nu kan arbejde videre med at kigge på fremtidens hjemmehjælp i Danmark. Og skulle der så udpeges en vinder, må det jo faktisk være de fremtidige og også nuværende brugere af hjemmehjælpen, som vil kunne se, at de får nogle forbedrede vilkår. Så Dansk Folkeparti takker for den gode opbakning til vores beslutningsforslag.

Kl. 15:32

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten har bedt om ordet for en kort bemærkning.

Kl. 15:32

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak for bemærkningerne. Jeg kan jo godt tilslutte mig det her med, at vi skal prøve at kigge fremad. Jeg forsøgte da også efter bedste evne at skrue min egen ordførertale sådan sammen, at den pegede den vej.

Men der var lige en ting, jeg ville spørge om, og som vedrører, at fru Karin Nødgaard siger, at Enhedslisten skal bruge sin magt og vælte til at påvirke den siddende regering i den retning, vi gerne vil. Det vil vi meget gerne, men nu er det jo sådan, at på det punkt, vi lige taler om, nemlig rammerne for kommunernes økonomi, er der noget der tyder på at den siddende regering er mere enig med det tidligere folketingsflertal, end den er med Enhedslisten, altså når vi taler om at tilføre flere penge til et område. Det er jo så dér, hvor jeg vil sige, at for at kunne påvirke en regering er man jo nødt til så i givet fald at kunne hente nogle stemmer andetsteds i salen.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Karin Nødgaard: Hvis det nu viser sig på baggrund af en grundig undersøgelse af hjemmeplejen, at der er behov for at tilføre området flere penge – og da vi jo nødig vil gå ud og stjæle dem fra nogle andre, der også trænger – vil fru Karin Nødgaard og hendes parti så være med til at lægge pres på, for at vi henter pengene hos de rigtig velbeslåede og meget rige mennesker i det her samfund?

Kl. 15:33

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:33

Karin Nødgaard (DF):

Der er ingen tvivl om, at når vi netop drøfter sådan et væsentligt område som ældreplejen, ved vi, at den er meget bekostelig. Vi ved også, at kommunerne er trængt i deres økonomi. Det havde jeg også med i min egen ordførertale.

Jeg tror, at vi skal tage et skridt ad gangen i forhold til det her. Og jeg tror faktisk, at ligesom vi i forhold til nogle af de ting, som kom fra Ældrekommissionens rapport, kunne se, at man faktisk kunne lave rigtig mange gode ting for de samme midler – nogle kostede måske ikke noget – kan vi også prøve at kigge på det i forhold til det her område.

Skulle det ske, at man siger, at man kan omprioritere nogle ting, er Dansk Folkeparti altid optaget af at forbedre sådan et politisk vigtigt område for os som ældreplejen og ældreområdet. Men vores

grundholdning er, at vi altid skal kunne finansiere tingene, at vi altid skal vide, hvor pengene kommer fra.

Kl. 15:34

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:34

Finn Sørensen (EL):

Ja, det er klart. Alle partier i Folketinget er enige om, at vi skal kunne finansiere de udspil, vi kommer med. Det, jeg spurgte om, var jo rimelig konkret. For jeg går ikke ud fra, at fru Karin Nødgaard mener, det er en god idé f.eks. at tage fra daginstitutionsområdet, altså at flytte penge derfra over til de ældre, hvis vi finder ud af, at der skal bruges flere penge på ældreområdet på baggrund af en undersøgelse.

Mit spørgsmål gik jo meget præcist på: Vil Dansk Folkeparti, hvis det er nødvendigt at skaffe flere penge til det her område, hvad vi tror det er, være med til at finde pengene hos de 10 pct. rigeste i det her samfund, der jo har nydt godt af de meget store skattelettelser, de har fået gennem de sidste 10 års skattestop og forskellige forskellige om skattelettelser?

Kl. 15:35

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:35

Karin Nødgaard (DF):

Jeg mener helt klart, at vi nu har et område, hvor der er nogle økonomiske problemstillinger, der skal tages højde for. Jeg vil ikke sige, hvor pengene skal komme fra, hvis det er lige nu, men vi vil gerne kigge på, hvordan man kan prioritere hele det her område meget højt og også højere, end det bliver gjort i dag.

Men med hensyn til at gå ind konkret og sige ja til det, som hr. Finn Sørensen spørger om, vil jeg sige, at jeg godt ved, at det er Enhedslistens politik, men det er ikke Dansk Folkepartis politik. Jeg er glad for, at Enhedslisten fra starten har været meget positive over for vores beslutningsforslag. Det sætter jeg stor pris på, men på det økonomiske område er vi nok ikke helt enige.

Kl. 15:36

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 1. behandling af lovforslag nr. L 153:

Forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde.

Af ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach).

(Fremsættelse 11.04.2012).

Kl. 15:36

Forhandling

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre er den første ordfører.

Kl. 15:36

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Jeg vil starte med at takke ministeren for en åben og konstruktiv proces omkring lovforslaget. Ministeren har vist sig som et af lyspunkterne i en regering, der ellers er i tvivl om, hvad den vil, på de fleste områder. Det kan man ikke sige om udviklingsministeren, selv om vi ikke altid er enige. Men når der er holdninger til stede, er der også noget at spille bold op ad, noget at diskutere, og det er der her.

Ministerens har mødt meget andet end ros for sit forslag til den nye lov om udviklingssamarbejde. I Venstre har vi delt mange af de bekymringer, som de danske ngo'er, fagforeninger og erhvervsorganisationer er kommet med, og jeg har derfor været i dialog med ministeren i processen, og der er blevet lyttet til nogle af bekymringerne. Men desværre står regeringen stadig stejlt på nogle helt centrale dele af lovforslaget, som generer både Venstre og mange af de kritiske organisationer. Problemets kerne er åbenhed og inddragelse.

Som en selvdråbt fanatiker på området har ministeren lagt stor vægt på, at åbenheden øges, men hvor og hvordan fremgår ikke af lovforslaget, det er op til ministeren at afgøre ved en senere lejlighed. Nedlæggelsen af styrelsen, hvor man fjerner en platform for inddragelse af bl.a. civilsamfund og erhvervsorganisationer, kompenserer i nogen grad med et nyt udviklingspolitisk råd. Men nervecentralen bliver tilsyneladende bevillingskomiteen, som i forslaget har lige så mange af ministerens egne embedsmænd, som den har eksterne stemmer, og formanden er såmænd ministerens egen direktør for udviklingsbistand.

Det er skam dygtige og kompetente folk, men det er jo et reelt flertal, og med det kan ministerens eget embedsværk aldrig få andet end ret. Det forekommer overflødigt at have en bevillingskomite, når man i virkeligheden dårligt har behov for at holde møder, for det er vanskeligt at forestille sig, at bevillingskomiteens fire medlemmer fra Udenrigsministeriet skulle være internt uenige. Det er næppe karrierefremmende at hælde sin egen direktør ned af brættet ved at slutte sig til eventuelle krav fra de eksterne medlemmer.

I Venstre ser vi derfor gerne en overvægt af eksterne aktører i bevillingskomiteen, så man har noget at mødes om frem for at holde pseudomøder om beslutninger, der allerede er taget i ministeriet. Men det har regeringen altså ikke turdet løbe an på – så meget for det med åbenheden. Det vil tjene kvaliteten af dansk bistand, hvis regeringen viser mod til at lade andre end ministeriet komme til. Alle kan have behov for friske øjne og nye gode indspark fra eksterne aktører. Men det er ikke for sent, vi er meget klar til at indgå i en dialog om bevillingskomiteens sammensætning, og det ved ministeren godt. Man bør også have øje for, at inddragelsen af eksterne aktører er helt afgørende for den brede forankring af dansk udviklingsbistand i det danske samfund, og det er vigtigt for at fastholde en folkelig opbakning til et af verdens største bistandsbudgetter.

Et andet væsentligt kritikpunkt, som skal lyde fra Venstre, går på fremhævelsen af alle FN's konventioner om menneskerettigheder

som grundlaget for dansk bistand. Det siger sig selv, at jeg er en stor tilhænger af at sikre menneskers basale rettigheder på hele kloden, men jeg mener ikke, at alt, hvad der kaldes menneskerettigheder, er lige vigtigt; man skal kravle, før man kan gå. Så Danmark bør prioritere de basale frihedsrettigheder højest, også i udviklingsbistanden, for disse rettigheder er forudsætningen for, at mennesker kan skabe udvikling og fremgang for sig selv og deres samfund.

Det er ikke realistisk, at ulande skal sikre 30 forskellige menneskerettigheder med ét slag, uanset hvor meget bistand vi så tildeler landene. Man kan endda forestille sig bizarre situationer, hvor diktatorer misbruger de mangeartede menneskerettigheder til at undertrykke deres befolkninger under paroler om, at man fokuserer mere på de sociale rettigheder såsom arbejde, ferie med løn eller tag over hovedet end at sikre kvinders, etniske mindretals, seksuelle minoriteters eller andre gruppers helt fundamentale frihedsrettighed. Den diskussion tør jeg godt love at vi kommer til at tage nogle gange i forbindelse med drøftelsen af strategien.

Det kan måske være fristende for ministeren at lade være med at lytte til de forslag til forbedringer af loven, vi er kommet med fra Venstres side, for som lovforslaget ligger, kommer ministeren til at udpege snart sagt alle, der får betydning på området. Ministeren kommer til at bestemme spillereglerne, som de udpegede skal arbejde efter, og ministeren bliver også den, der bestemmer, hvor meget og hvilken åbenhed der skal være omkring arbejdet. Så det er jo et godt lovforslag for ministeren. Men jeg tror, det nye lovforslag kun bliver godt for dansk udviklingsbistand, hvis vi finder en løsning på de knaster, der udestår, og jeg har stor tillid til, at vi kan finde hinanden i de her spørgsmål.

Dialogen har været fremragende indtil nu, og Venstre vil gerne det brede kompromis på det her område. Det kræver lidt fleksibilitet fra regeringens side her i slutfasen, og det har jeg stor tillid til at ministeren vil udvise. Tak.

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Jeppe Kofod, Socialdemokraterne, har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 15:41

Jeppe Kofod (S):

Tak til Venstres ordfører for en positiv tilgang til lovforslaget. Jeg synes, det politisk mest interessante, ordføreren nævnte, er den debat om, hvorvidt der er forskel på menneskerettigheder, for som jeg hørte ordføreren, så mener partiet Venstre, at der er nogle menneskerettigheder, der er vigtigere end andre. Hvis det er tilfældet, er jeg nødt til at spørge ordføreren, om ordføreren ikke er klar over, at den debat har man jo haft for mange år siden, for allerede i 1990'erne tog man stilling til, at de sociale, økonomiske og politiske rettigheder er lige stillede. Hvis man først begynder at gradbøje menneskerettigheder, er man ude på et skråplan, der svækker kampen for menneskerettigheder globalt. Jeg har svært ved at få ind i mit hoved, at partiet Venstre nu vil være med til at svække kampen for menneskerettigheder ved at gradbøje de forskellige menneskerettigheder. Kan det virkelig have sin rigtighed?

Kl. 15:42

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:42

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg har stor forståelse for, at man tidligere har diskuteret tingene, men det betyder jo ikke, at man ikke kan tage dem op igen, det betyder ikke, at man ikke kan blive klogere, og det betyder ikke nødven-

digvis, at jeg deler den holdning, man er nået frem til på det pågældende tidspunkt.

Lad mig tage et eksempel. Menneskerettighed nr. 3, 4 og 5 i FN's verdenserklæring handler om henholdsvis liv, frihed fra slaveri og frihed for tortur. Jeg synes ærlig talt, at de er vigtigere end nr. 27, der handler om deltagelse i det kulturelle liv, for det er en forudsætning for at kunne deltage i det kulturelle liv, at man er i live. Der må altså være en prioritering af de her menneskerettigheder, for vi kan ikke stille krav om, at man med det samme går ind og indfører alle 30. Og så bliver det altså noget mærkeligt noget, hvis man fra udviklingslandenes side siger, at de prioriterer ferie med løn og deltagelse i kulturlivet, men i øvrigt kan folk blive underkastet tortur, hver gang de bliver smidt i fængsel for et eller andet. Det mener jeg ikke er i orden.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Hr. Jeppe Kofod for en kort bemærkning.

Kl. 15:43

Jeppe Kofod (S):

Altså, det, vi diskuterer her, er, om menneskerettigheder er udelelige. Der findes menneskerettigheder, politiske frihedsrettigheder og økonomiske og sociale rettigheder, der hænger nøje sammen. Det er altså svært at hævde sin frihed, hvis man dør af sult. Det er svært at deltage i et politisk demokrati, hvis man ikke har nogen uddannelse og ikke kan læse, skrive og regne eller noget som helst. Så de hænger jo sammen, de er udelelige, og den erkendelse er man for mange år siden for længst nået til i Europa og resten af verdenssamfundet.

Derfor er det så forbløffende for mig at høre i dag, at Venstre mener, at nogle, nemlig basale politiske menneskerettigheder og frihedsrettigheder, er mere vigtige end sociale og økonomiske. Så tror jeg altså, man har misforstået, hvad menneskerettigheder handler om, og jeg håber ikke, at det er udtryk for, hvad partiet Venstre mener, for det ville være et stort tilbageslag for den politik, som Danmark i øvrigt har stået for igennem mange år, hvor vi har støttet FN's menneskerettighedskonventioner på en række områder for at forbedre menneskerettighederne globalt.

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 15:44

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg kan forsikre hr. Jeppe Kofod om, at vi i Venstre går ind for at kæmpe for menneskerettigheder, og at vi har forstået, at der er en principiel sidestilling af menneskerettigheder. Men selv om ting er principielt sidestillet, så bliver man nogle gange nødt til at træffe nogle valg, og skal man vælge mellem 30 rettigheder – menneskerettigheder – så er det altså frihedsrettighederne, som man nødvendigvis må prioritere. Det tør jeg godt tage stilling til. Jeg vil gerne høre hr. Jeppe Kofods holdning til, hvordan man skal prioritere, hvis man skal, for det her med at sige, at uha, det må man ikke, det er da en nem og bekvem holdning.

Kl. 15:45

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Fru Lone Loklindt for en kort bemærkning.

Kl. 15:45

Lone Loklindt (RV):

Det er jo en interessant diskussion, vi er kommet ud i her. Man føler sig lidt sat 20 år eller mere tilbage i tiden. Jeg kunne godt tænke mig at vide noget. Hvis Venstres ordfører mener, vi skal prioritere i men-

neskerettighederne, handler det så om, at det er Folketinget, ministeren eller måske Venstres ordfører, der skal afgøre rækkefølgen af den prioritering, der skal være? Er det nogle gange sådan, at sundhed, retten til sundhed, kunne ligge over en anden rettighed? Kunne man forestille sig, at man i et land prioriterede noget højere end i et andet land?

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren

Kl. 15:46

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu tror jeg, at ordføreren for Det Radikale Venstre er opmærksom på, hvordan demokratiet foregår i kongeriget Danmark, så naturligvis er det ikke mig, der skal stille mig til dommer, og gud ske lov for det. Men det, jeg siger, er, at vi skal være opmærksomme på, at hvis vi stiller de her 30 rettigheder lige, vil der være mulighed for at misbruge det og sige: Jamen vi kæmper for den og den rettighed, uagtet at vores befolkninger enten dør af sult, bliver tortureret, lever i slaveri eller andet. Og det synes jeg ikke er rimeligt. Jeg synes, vi skal have modet til at prioritere.

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Fru Lone Loklindt for en kort bemærkning.

Kl. 15:46

Lone Loklindt (RV):

Nu er det netop sådan, at menneskerettighederne er individuelle, universelle og udelelige, og et parti som Venstre – hvor man går meget op i individets frihedsrettigheder eller frihed i det hele taget – kan man jo spørge, om det ikke er meget rimeligt, at det i virkeligheden er udgangspunktet i hver enkelt borgers rettigheder, at det er mig, der bestemmer, hvad der er vigtigst for mig, og at det er hr. Ellemann-Jensen, der bestemmer, hvad der er vigtigst for ham.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 15:47

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg er ikke sikker på, jeg forstår spørgsmålet, men naturligvis er jeg den nærmeste til at bestemme, hvad der er vigtigst for mig. Eller jeg er ret sikker på, at jeg ikke forstår spørgsmålet. Det er ikke, fordi jeg ikke ønsker at svare, men jeg forstår simpelt hen ikke, hvad der bliver spurgt om.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jeppe Kofod, Socialdemokraterne, værsgo.

Kl. 15:47

(Ordfører)

Jeppe Kofod (S):

Tak for ordet. Jeg er meget glad for i dag at få muligheden for at udtrykke Socialdemokraternes støtte til det nye lovforslag om dansk udviklingssamarbejde. Udviklingssamarbejdet er en hjørnesten i Danmarks udenrigspolitik. På mange måder er vi jo et lille land, men når det gælder udviklingsarbejdet og udviklingsbistanden, er vi altså på mange måder også en global stormagt. Danmark giver mere bistand end Grækenland, Portugal, Sydkorea og New Zealand tilsammen. Derfor bliver der lyttet til os ude i verden, når Danmark taler om udvikling.

Den gældende lov blev vedtaget helt tilbage i 1971 og har længe trængt til et omfattende serviceeftersyn, for der er sket utrolig meget i verden i de 41 år, der er gået, siden den oprindelige lov blev vedtaget. Dengang var verdensordenen styret af den kolde krigs logik, aids var ukendt, og Kina var endnu et udviklingsland, ikke en spirende økonomisk stormagt.

I dag er dagsordenen en anden. Siden 2000 har vi sammen i verdenssamfundet med FN's årtusindsmål løftet kampen mod fattigdom og for mere retfærdighed. Og jeg synes, at noget af det positive, og det vil jeg gerne rose ministeren og regeringen for, i lovforslaget er, at vi har fået en rigtig god formålsparagraf, der klart beskriver, at fattigdomsorienteringen er intakt, at menneskerettighederne er styrket, og hvordan sammenhængen er med andre politikker, der påvirker udviklingslandenes forhold. Det er vigtigt og godt.

Så vi står med andre ord i dag over for andre udviklingspolitiske udfordringer i verden, end vi gjorde for 40 år siden. Det stiller nye krav til den anden del af lovforslaget, som har været meget debatteret, nemlig hvordan vi styrer og administrerer bistanden herhjemme. I alle de år, jeg har arbejdet med udviklingsbistand, har jeg hørt klager over den gamle lov og det system, som var skabt i forbindelse med den. Formuleringerne i loven var utidssvarende, sagde man, systemet var præget af lukkethed og skabte ikke en levende dialog om bistand, og råd og styrelse var bureaukratiske kolosser på lerfodder. De udfordringer har man nu taget op i det nye lovforslag.

For det første skaber det nye lovforslag et mere tidssvarende grundlag for Danmarks udviklingsbistand. For det andet skaber det nye lovforslag rammerne for en bedre organisation og en stærkere debat om bistanden, og det synes jeg er meget godt. For det tredje skaber det nye lovforslag mere åbenhed om, hvilke projekter bistanden støtter, med hvor store beløb, og hvordan vi støtter.

En af de ting, jeg særlig har savnet i mine år som udviklingsordfører, er en mere levende, faglig debat om udviklingsbistanden. De gamle strukturer med styrelsen var for bureaukratiske, og der manglede et forum for en seriøs debat og ikke mindst den strategiske dialog om bistanden. Nu får vi altså en struktur, der inddrager både eksperter, embedsmænd, arbejdsmarkedets parter og de mange organisationer, der arbejder med bistanden hver eneste dag. Det gamle system havde udviklet sig til noget, der mindede om en hyggelig debatklub, måske, og nu får vi altså en struktur, hvor det nye råd og den nye bevillingskomité kan være en dynamo for, håber jeg, nytænkning og diskussion af hele vores bistand.

Et andet af nøgleelementerne er mere åbenhed, som også den tidligere ordfører var inde på. Jeg synes egentlig, at den tidligere ordfører skulle have kvitteret for den større åbenhed, som ligger i det her lovforslag, sammenlignet med da Venstre var i regering. Vi skriver en målsætning om større åbenhed ind i loven, men det er mere end pæne ord, for lovforslaget sikrer også, at alt mødemateriale fra rådet og bevillingskomiteen, herunder bevillingsoplæg, dagsordner, diskussionsoplæg og referater, offentliggøres på Udenrigsministeriets hjemmeside. På den måde får folkelige udviklingsorganisationer, erhvervsorganisationer, eksperter, borgere osv. mulighed for at tilkendegive deres synspunkter forud for beslutninger om bevillinger.

Men det nye lovforslag får vi som sagt også bedre rammer for i fællesskab at skabe den bedste udviklingsbistand, og det er noget af det, der gør, at Socialdemokraterne kan tilslutte sig det forslag, der ligger. Vi håber også på en bred opbakning i Folketinget og glæder os til, at lovforslaget bliver udmøntet, for det er der, det står sin prøve.

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen fra Venstre har bedt om ordet for en kort bemærkning.

Kl. 15:52

Jakob Ellemann-Jensen (V):

For at vende lidt tilbage til den spændende diskussion, der blev startet før, vil jeg da spørge ordføreren, om det er ordførerens opfattelse, at det er op til de partnerlande, Danmark har partnerskaber med, helt selv at bestemme fra paletten af menneskerettigheder, hvad man synes er værd at kæmpe for.

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:52

Jeppe Kofod (S):

Det tror jeg ikke at jeg har nævnt på noget tidspunkt. Tværtimod nævnte jeg, at menneskerettighederne, de økonomiske, sociale og politiske, er udelelige. Og jeg må tilstå, at da jeg før hørte hr. Jakob Ellemann-Jensen tale om, at de politiske frihedsrettigheder var hævet over alle andre menneskerettigheder, så mindede det lidt om gamle dage, da man i Sovjetunionen sagde, at de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder var vigtigere end de politiske rettigheder. Nu er det så med omvendt fortegn, og det synes jeg er lidt ærgerligt.

Lad os da slå fast, at de grundlæggende menneskerettigheder, der gælder, de politiske frihedsrettigheder og de økonomiske og sociale rettigheder, er lige og udelelige, og det er dem, vi kæmper for, ikke mindst i vores udviklingspolitik. Derfor er en mere rettighedsbaseret tilgang efter min opfattelse en meget stor styrkelse af hele det område, og jeg glæder mig til at se det udmøntet i praksis.

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:53

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Skal jeg forstå det således – jeg kom nemlig også til at tænke på sovjetdagene, da jeg hørte hr. Jeppe Kofod før, men det var med et andet fortegn, pudsig nok – at ordføreren mener, at det er lige så vigtigt at kæmpe for retten til deltagelse i kultur som at kæmpe for retten til sit eget liv? Er de to ting lige vigtige?

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:54

Jeppe Kofod (S):

Jeg siger til hr. Jakob Ellemann-Jensen, at de politiske, økonomiske og sociale menneskerettigheder ofte er udelelige. De hænger sammen. Altså, hvis man dør af sult, har man svært ved at gå op og stemme, ikke? Hvis man ikke har nogen uddannelse, har man svært ved at deltage i demokratiet og være med til at beslutte fremtiden for sit eget land, for sit folk osv. Derfor hænger tingene sammen, og det synes jeg er en vigtig erkendelse.

Jeg synes, det er ærgerligt, og det er det, der minder mig om sovjettiden og den kolde krig, når ordføreren nævner, at nogle af de politiske frihedsrettigheder står over alt andet. Altså, så er det bare Sovjetunionen med et omvendt fortegn.

Lad os da erkende i fællesskab, at vi har nogle grundlæggende menneskerettigheder, der er vigtige på hver deres måde, og at det er vigtigt, at vi bringer dem i spil i vores udviklingspolitik. Jeg mener, at de politiske frihedsrettigheder er helt afgørende, men jeg mener også, at hvis man dør af sult, er det også et stort problem. Derfor skal vi sikre, at folk har adgang til at få noget at spise f.eks., at de kan ernære sig selv. Det er også en vigtig rettighed.

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Mette Bock fra Liberal Alliance for en kort bemærkning.

Kl. 15:55

Kl. 15:55

Mette Bock (LA):

Tak. Jeg går ud fra, det var en fortalelse, da Jeppe Kofod sagde, at man ikke kan deltage i demokratisk arbejde, hvis man ikke har en udtalelse, men lad det ligge.

Jeg synes, det er en lidt underlig diskussion. Altså, vi har i Danmark tilsluttet os Menneskerettighedserklæringen. Der står, at rettighederne er udelelige, og den måde, det er lagt ind i regeringsgrundlaget på er meget idealistisk, og det gælder også den måde, hvorpå det er lagt ind i det nye oplæg til en strategi for en ny udviklingspolitik.

Men hvis man nu havde en lidt mere pragmatisk tilgang til tingene, sådan som jeg forstod ordføreren fra Venstre, så er det vel også sådan, at vi ikke kan gøre alting hele tiden over det hele og på en gang. Det vil sige, at hvis vi skal anvende den udviklingsbistand, vi fra Danmark sender ud i verden, så bliver vi også nødt til at have den jordnære, pragmatiske tilgang til tingene. Det vil sige, at når vi kommer ud og laver konkrete aftaler i de enkelte modtagerlande, som må vi tage bestik af, hvordan situationen er der, og dermed kommer vi under alle omstændigheder til at prioritere, fordi vi – som jeg sagde – ikke kan gøre alting hele tiden over alt og på en gang.

Kl. 15:56

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:56

Jeppe Kofod (S):

Jeg tror faktisk, vi er fuldstændig enige. Altså, hvert land, hver partner, man samarbejder med, kan have forskellige omstændigheder, og hvis man er ved at dø af sult, så tror jeg, det vigtigste er at sikre, at de mennesker får adgang til humanitær hjælp, snarere end at de som det første får adgang til at gå op og stemme. Ikke fordi det andet ikke er vigtigt, men hvis de dør af sult, så kan de jo ikke stemme.

Så på den måde er vi fuldstændig enige. Man må tage udgangspunkt i de omstændigheder, der er, og der er det bare, jeg siger – som også ordføreren var inde på – at rettighederne er udelelige og lige vigtige, og det er det, jeg bringer i spil. Ordføreren siger så, at jeg ikke mener, man kan deltage i demokratiet, hvis man ikke har en uddannelse. Jeg siger bare, at hvis man ikke på nogen måde kan læse, skrive eller regne, så kan det være svært for folk at udøve deres rettigheder og deltage i demokratiet. Derfor er det vigtigt, at vi ikke mindst i den tredje verden støtter grunduddannelse for børn og piger, og det er noget, som også står centralt i vores politik.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Mette Bock for en kort bemærkning.

Kl. 15:57

Mette Bock (LA):

Det jo godt, hvis vi er enige om, at man må have en pragmatisk tilgang til tingene. Men jeg bliver altså lidt bekymret, når jeg hører ordførerens udtalelse omkring uddannelse. Selvfølgelig er uddannelse vigtigt, men de argumenter, ordføreren fremfører her, ligger jo fuldstændig på linje med alle de bekymringer, der var i de vestlige liberale demokratier, da vi skulle til at implementere demokratiet. Var folk nu veluddannede nok? Havde de stor nok indsigt? Kunne de virkelig påtage sig dette ansvar? Jeg synes måske, at ordføreren kunne bakke en lille smule. At have en uddannelse ikke nogen forudsætning for at deltage i beslutninger omkring ens eget liv og ens

lands udvikling. Det er godt at være veluddannet. Det gør mennesker bedre til at varetage rigtig, rigtig mange funktioner, men lad være med at give udtryk for, at det er en forudsætning for at kunne deltage, for så er vi ikke bare 20 år tilbage, så er vi altså et par hundrede år tilbage i argumentationen.

Kl. 15:58

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Jeppe Kofod (S):

Man kan nogle gange blive træt af debatter i Folketingssalen, hvor nogle beskylder debatmodstanderen for at sige noget, vedkommende ikke har sagt. Altså, jeg har ikke sagt, at det er en forudsætning for at deltage i demokratiet, at man har en uddannelse. Jeg siger, at det styrker mænd og kvinders deltagelse i demokratiet, hvis de har adgang til uddannelse. Det styrker deres muligheder for at udøve deres rettigheder, så derfor skal vi støtte det element.

Det betyder ikke, at dem, der ikke har uddannelse, ikke kan deltage i demokratiet. De kan gøre det på en anden måde og på et andet niveau, men realiteternes verden er, at dem, der sidder på magten rundt omkring, typisk mange steder har en uddannelse. Derfor skal vi støtte, at folk i første omgang får adgang til en grunduddannelse – altså det at lære at læse, skrive og regne.

Vi ved også af erfaring, at det er noget af det, som løfter rigtig mange udviklingslande, og derfor synes jeg, det er en vigtig del af strategien. Det er ikke nogen nedgørelse af dem, der ikke har nogen uddannelse, tværtimod. Det er en hjælp til folk til at deltage i demokratiet, og det håber jeg vi er enige om. Derfor forstår jeg ikke, at jeg skulle have sagt det, ordføreren påstår jeg har sagt.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren for Socialdemokraterne. Den næste ordfører i rækken er hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:59

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Jeg var en overgang lige ved at tro, at jeg var havnet i den forkerte debat, og at det var Undervisningsudvalget, der havde en sag til forhandling her i Folketinget, men det var det jo så ikke. Det er jo en diskussion, hvor vi endelig, kan man sige, har mulighed for at debattere den danske udviklingspolitik, og som Socialdemokraternes hr. Jeppe Kofod var inde på, er det jo relativt mange år siden, at den nuværende lovgivning kom på plads; det var i 1971. Der har måske nok været nogle modificeringer af den efterfølgende, men stadig væk er det en relativt gammel lovgivning.

Den nye udviklingsminister skal have ros for at have fremsat dette lovforslag, fordi det selvfølgelig er med til at sætte fokus på den danske udviklingspolitik. Det er vigtigt, at vi får en politik, som fremadrettet afspejler de forskellige typer af indsatser og den internationale kontekst, som det danske samarbejde med andre lande skal foregå i, i forhold til at bruge danske skattekroner på udviklingstiltag i fjerne lande.

Hvis man kigger på de skriftlige kommentarer, der er kommet fra udviklingsministeren, kan man se, at det jo er ganske flotte ord. Jeg har noteret mig, at udviklingsministeren er citeret for at sige, at målet med Danmarks udviklingssamarbejde er at bekæmpe fattigdom i udviklingslande og fremme menneskerettigheder inden for rammerne af internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejde. Denne målsætning skal så forfølges i tæt samarbejde med udviklingslandene, og menneskerettigheder skal stadfæstes som det helt centrale omdrejningspunkt for dansk udviklingssamarbejde.

Det er også derfor, formoder jeg, at de to ordførere før mig brugte relativt meget tid på at diskutere menneskerettigheder set i forhold til, hvad der egentlig er vigtigst: noget at spise og noget at drikke, det at man kan få sig en god portion aftensmad, eller muligheden for at kunne stemme ved et frit, demokratisk valg.

Men jeg synes bare, at der, hvor kæden springer lidt af for udviklingsministeren – og der skal også være plads til kritik – er der, hvor udviklingsministeren vælger at sige, at det skal være et centralt og integreret element i Danmarks aktive udenrigspolitik. Det lyder jo i og for sig ganske fornuftigt, men der, hvor jeg synes at problemet er, er, at hvis man kigger på den indsats, der så har været igennem det seneste halve år, kan man ikke sige, at det er den aktive udenrigspolitik, som har gjort, at vi har kunnet målrette vores udviklingspolitiske indsats. Det er jo ikke længe siden, at vi her i salen måtte konstatere, at udviklingsministeren mente, at vi skulle tilføre Zimbabwe og Robert Mugabes halvmilitære styre omkring 0,5 milliarder danske skattekrone. Hvad var modkravene? Stillede vi nogen krav om øget demokrati? Stillede vi målkrav om menneskerettigheder? Hvad stillede vi af krav til Robert Mugabe? Faktisk ingen.

Jeg synes jo godt, at man kunne have været lidt mere om sig i forhold til at gøre opmærksom på, at her var faktisk alltid chancen for at sige: Hvis vi ønsker at bidrage med ekstra penge til udvikling af de her lande, skal det selvfølgelig også være sådan, at vi får noget igen. Og det kan bl.a. være, at de fra de her landes side forpligtes til bl.a. at se på menneskerettigheder og se på fri og lige adgang til både at stille op til valg og være med til at stemme osv., men selvfølgelig også til at sørge for, at det ikke kun er de rige og dem, der er med i Mugabes parti, som er ved muffen.

Et anden eksempel, vi har haft, og hvor jeg også synes at vi udviklingsmæssigt kunne have gjort en forskel, er i forbindelse med Uganda, hvor de jo er ved at lovbehandle et forslag om, at man skal kunne dømmes for at være homoseksuel, og at man også skal kunne dømmes, hvis man ikke angiver homoseksuelle, som man har kendskab til.

Jeg har sendt et brev til udviklingsministeren – det er han sikkert bekendt med – og jeg har også sendt et brev til udenrigsministeren, som også er i salen i dag, men jeg synes ikke, at det svar, jeg fik, var særlig positivt. Det var bare en sludder for en sladder om, at man gør, hvad man kan, men mere kan man ikke gøre.

Jeg synes godt, at vi i Danmark kan tillade os at stille langt, langt større krav til vores udviklingspolitik og til, hvordan pengene bliver forvaltet. Det kunne man så gøre netop nu, hvor vi har chancen, og hvor udviklingsministeren siger, at man er indstillet på at lave en massiv lovomlægning, hvor man vil lave et nyt udviklingspolitisk råd med op til 15 eksterne medlemmer. Det råd skal have til formål at sikre øget inddragelse og at styrke den strategiske dialog med de her mange donorlande, som vi giver penge til.

Hvis man så kigger på, hvem der skal sidde i det her udviklingspolitiske råd, fremgår det, at det er 3 fra fagbevægelsen, 3 fra erhvervsorganisationer eller virksomheder, 4 fra universitetsmiljøet og 5 fra folkelige organisationer. Jeg synes, man måske kunne have stillet nogle større krav til, hvad det egentlig er, pengene bliver brugt til, for jeg tror ikke, at folk fra fagbevægelsen og erhvervslivet og universitetet har den samme dagsorden, i hvert fald ikke, når det gælder politik, som Dansk Folkeparti har, set i forhold til at lægge et masstivt pres.

Så desværre, vil jeg sige til udviklingsministeren, har jeg mest indtryk af, at der er tale om gammel vin på nye flasker. Vi har svært ved at se den helt store demokratiske revolution i det her lovforslag, og vi er umiddelbart til sinds at stemme nej, men vi vil selvfølgelig følge lovarbejdet og være pragmatiske i den dialog og den forhandling, der måtte komme.

KI. 16:05

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i ordførerrækken er fru Lone Loklindt, Radikale Venstre. Værsgo.

KI. 16:05

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Tak. Vi skal i dag behandle forslag til ny lov om internationalt udviklingssamarbejde. Den nuværende lov er 40 år gammel og afspejler ikke de former og den kontekst, som Danmarks udviklingssamarbejde foregår under. Derfor er det jo en glæde at kunne få lov til at være med til at forny den. Hvem ved, om den næste også varer i 40 år?

For Radikale Venstre har Danmarks engagement i verden, ikke mindst den fattige del af verden, altid haft høj prioritet, og vi finder det afgørende vigtigt, at fattigdomsbekæmpelse står tydeligt i formålet med loven. Selv om fattigdomsorienteringen altid har været fundamentet for udviklingspolitikken, er det første gang, det kommer til at stå eksplicit i lovteksten.

Lige så afgørende er fremme af menneskerettighederne, som bliver lovens centrale omdrejningspunkt. Den rettighedsbaserede tilgang har længe været benyttet i internationalt udviklingssamarbejde, og med loven bliver rettighedsbaseret udvikling både et mål og en metode for dansk udviklingspolitik. Menneskerettighederne er universelle, individuelle og udelelige. Det betyder, at der tages udgangspunkt i at fremme det enkelte individs rettigheder, såvel de politiske som de sociale og kulturelle rettigheder, dels ved at udbrede kendskabet til dem, dels ved at hjælpe stater til at kunne indfri disse.

Vigtigt for Radikale Venstre er også den specifikke henvisning til bæredygtig udvikling, dvs. socialt, miljømæssigt og økonomisk bæredygtig udvikling. Bæredygtig udvikling er et helt centralt begreb i udviklingspolitikken, som stammer fra Brundtlandrapporten fra 1987, og i det begreb ligger også en mere retfærdig og lige adgang til verdens ressourcer, en forpligtelse til at beskytte naturgrundlaget og sikre fremtidige generationers muligheder.

Som der står i bemærkningerne, følges målsætningen gennem et samarbejde med udviklingslandene, og det er vigtigt, som det påpeges i enkelte høringssvar, at det sker i partnerskab med udviklingslandene. Det er derfor godt, at det nu efter høringen præciseres i selve teksten, ligesom der henvises til internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejdet. Hermed er der taget højde for, at der løbende sker udvikling i de internationale aftaler og erklæringer.

Andre høringssvar peger på, at bistandsprocenten burde fremgå. Også her er henvisningen til de internationale aftaler en sikkerhed for, at Danmark holder sine løfter. Det ændrer naturligvis ikke ved, at det konkrete niveau fastsættes i de årlige finanslove, men heller ikke ved, at der i det nuværende regeringsgrundlag står, at Danmark vil opjustere udviklingsbistanden, så den over en årrække kommer op på 1 pct. af BNI.

Forslaget siger klart, at udviklingssamarbejdet er en integreret del af dansk udenrigspolitik, der sigter mod at fremme en mere fredelig og demokratisk verden, som det fremhæves i bemærkningerne. Udviklingssamarbejdet skal på ingen måde reduceres til sikkerhedspolitik og egeninteresser, men konflikter ude i verden påvirker også vores samfund, og Danmark har stor interesse i en mere fredelig, stabil og lige verden.

På samme måde bliver udviklingslandene ikke alene påvirket af udviklingspolitiske tiltag, men også af indsatser på andre politikområder. Det er derfor af stor betydning, at konsekvenserne for udviklingslandene tages med i betragtning på andre politikområder. Der er brug for sammenhæng og koordination, og i bemærkningerne henvises der direkte til Lissabontraktatens artikel 208, hvor dette hensyn

anerkendes. Det er for Radikale Venstre vigtigt med denne parallelitet. Det er naturligvis ikke ensbetydende med, at målene for udviklingsbistand vejer tungest, men det vigtige er, at der er opmærksomhed om problemstillingen.

Målsætningen præciserer alt i alt, at demokrati, menneskerettigheder og bæredygtig udvikling er bærende værdier for Danmarks globale engagement. Lovforslaget viderefører også muligheden for at yde tilskud til oplysning, forskning og kultursamarbejde, ligesom IFU, Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene, kan fremme investeringer i udviklingslandene sammen med dansk erhvervsliv.

Afslutningsvis vil jeg hæfte mig ved den øgede åbenhed, der er lagt op til med lovforslaget. Den folkelige opbakning til udviklingsbistanden er stor i Danmark, men indsigt og forståelse er en forudsætning og et krav, som skal honoreres. Frem for den nuværende organisering med Danidas styrelse lægges der op til et mere strategisk udviklingspolitisk råd som en bevillingskomité. Der bliver åbenhed om bevillinger af en vis størrelse, men også større offentlig inddragelse i forbindelse med udvikling af strategier. Det mener vi fra radikal side er meget væsentligt, og vi kan dermed støtte forslaget, som vi håber der bliver bred opbakning til i Folketinget.

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre, har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 16:10

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Ordføreren nævner i sin tale lovens § 1, stk. 2:

»Dansk udviklingssamarbejde skal bidrage til at fremme Danmarks interesser i en mere fredelig, stabil og lige verden.«

Er det ordførerens opfattelse, at lighed i sig selv er et krav, vi også skal drage ud i verden med?

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 16:10

Lone Loklindt (RV):

En mere lige verden kan jo forstås på mange måder. Ulighed kan være fra et land til et andet, og ulighed er selvfølgelig også i forhold til lave indkomster og høje indkomster i det enkelte land. Det er sådan, at der i den seneste erklæring, som internationalt er blevet indgået – det var i Busan i december – bl.a. står, at ulighed stadig er en af verdens største udfordringer. Derfor er dansk udviklingsbistand jo også på den måde med til at bygge op og dermed mindske de konflikter, der f.eks. opstår på grund af ulighed.

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Ellemann-Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:11

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Nu er det jo glimrende og udmærket, hvad der står i Busanerklæringen, men det var ikke rigtig det, jeg spurgte til, jeg spurgte til ordførerens holdning. Er det ordførerens opfattelse, at en lige verden er et mål i sig selv, eller er det et mål, at de fattige lande bliver rigere, snarere end at de rige lande bliver fattigere, hvilket jo også ville medvirke til at skabe øget lighed?

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 16:12

Lone Loklindt (RV):

Det er et mål i sig selv, at de fattige lande bliver rigere, mener jeg, men det er også et mål, at der tages bestik af den store ulighed, der er i enkelte lande, i forhold til at det avler meget store konflikter, og at der, som jeg tidligere var inde på, er et hensyn til, at en mere bæredygtig verden også betyder, at der er en mere lige adgang til verdens ressourcer. Og derfor spiller det selvfølgelig også ind på den måde, vores udviklingsbistand skal ydes på.

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Lisbeth Bech Poulsen, SF, værsgo.

Kl. 16:12

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. I dag diskuterer vi forslag til lov om internationalt udviklingssamarbejde. Fra SF's side har vi ønsket en moderniseret lovgivning, i lyset af at gældende lov er fra 1971 – en modernisering, man i en lang række høringssvar også har hilst velkommen. I lovforslaget står to ting helt centralt: menneskerettigheder og fattigdomsbekæmpelse.

Jeg er meget glad og taknemmelig for, at Danmark har fået en udviklingsminister med en stærk faglig baggrund, en dyb interesse for verdens fattigste og deres udviklingsmuligheder og et udviklingspolitisk syn, jeg og SF deler.

Et eksempel er den foreslåede lovgivning i Uganda, hvor de homoseksuelles grundlæggende rettigheder er truede. Ministeren opfordrede Folketingets partier til at lytte til dem, der kæmper for menneskerettighederne i Uganda. Under mit besøg i Uganda i påsken blev den tilgang – i stedet for en automatreaktion med fjernelse af bistanden – påskønnet. Det er netop den centrale pointe i lovforslaget om internationalt udviklingssamarbejde: en hjælpende hånd til at styrke demokratiske rettigheder, så verdens fattigste selv får en reel chance for at kæmpe bedre livsmuligheder hjem.

Sammenhæng inden for de forskellige politikområder er vigtige for, at vores udviklingspolitik skal virke. Derfor er vi ambitiøse på klimaets vegne, for det rammer de svageste hårdest. Derfor strammer vi kravene til virksomhedernes samfundsansvar ude i verden, og derfor kæmper vi for bedre lovgivning for at kunne komme illegal kapitalflugt til livs. Sammenhæng og overensstemmelse i politikken er afgørende.

Jeg vil gerne endnu en gang sige tak til ministeren. SF er rigtig glad for, at vi diskuterer det i dag, og hilser lovforslaget velkomment.

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er ... undskyld! Hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti, har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 16:14

Hans Kristian Skibby (DF):

Ja, men det er mig, der skal beklage. Jeg var lidt langsom på aftrækket.

Jeg vil gerne dvæle lidt ved den her kommentar, der kom fra ordføreren, altså de rosende ord, der kom, om, hvad ministeren og regeringen har gjort i forhold til netop de her planer, som der er i Uganda, altså den her hetz mod homoseksuelle.

Vi har jo her i Folketinget prøvet at lave en underskriftsindsamling, og vi har lavet skrivelser til ministeren osv., men hvordan er det helt konkret at ordføreren mener at det er så stor en fantastisk nyhed,

en succeshistorie – mener ordføreren det, fordi ordføreren har været i Uganda? Det vil jeg gerne sådan have uddybet lidt.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Tak. Ordføreren.

Kl. 16:18

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Hvis ordføreren en gang imellem talte med sin kollega hr. Kim Christiansen bl.a. om den her tur til Uganda, som han var med på, kunne han måske fortælle ordføreren lidt om de rigtig mange møder, vi holdt med homoaktivister, med organisationer, der arbejder for menneskerettigheder, med advokater, højesteret, en menneskerettighedskommission osv. osv.

Det, de enstemmigt sagde, var: Hvis I står hjemme i Danmark og råber op om, at nu skal bistanden fjernes, sker der én ting, og det er, at de 95 pct. af befolkningen i Uganda, som har et negativt syn på homoseksualitet på grund af uvidenhed og andre ting, føler, at deres muligheder for rent drikkevand, for uddannelse osv. er truet, og så sker der en endnu større polarisering i samfundet.

Så hvis ordføreren gad sætte sig lidt ind i, hvordan tingene fungerer, og måske også gad lytte til de mennesker, der arbejder med det her i praksis i Uganda, ville ordføreren måske have et større behov for at gøre den her indsats, altså ved at have de der bilaterale snakke hellere end at stå med rene hænder og råbe op og faktisk påvirke situationen på en negativ måde.

Kl. 16:15

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Ordføreren og jeg er jo ikke uenige om, at det, der foregår i Uganda, er ganske skrækkeligt. Vi er åbenbart uenige om, hvordan man håndterer det. Nu skulle vi egentlig diskutere den samlede udviklingslov i dag, men lad os tage fat på Uganda.

Jeg synes, at man skal lytte til de folk, som risikerer liv og lemmer i Uganda for at kæmpe for de her menneskers rettigheder. De siger: Vi håber, I vil tage de bilaterale snakke med de parlamentsmedlemmer, med de politiske aktører, der er i det her, for hvis I råber højt op om at fjerne bistanden, som i forvejen går til de fattigste, spiller I os ud mod hinanden, og så står vi endnu svagere. Da den her lovgivning kom op første gang i 2009 og verdenssamfundet netop reagerede meget skarpt, skete der kun én ting, og det var, at de fattigste vendte sig imod den her gruppe.

Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor man ikke kan lytte til dem, der arbejder med det, dem, der selv er homoseksuelle, dem, der bliver ramt af de her ting, når de siger: Vil I ikke bede jeres ministre, jeres kolleger i Folketinget om at tage det bilateralt med vores politikere i stedet for at true med at tage bistanden fra vores medborgere, der i forvejen er nogle af de fattigste?

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Hr. Hans Kristian Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Fru Mette Bock, Liberal Alliance, for en kort bemærkning.

Kl. 16:19

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg spurgte altså sådan set for at blive klogere, men jeg må indrømme, at det svar, jeg fik, ikke var noget, der sådan var særlig dybsindigt. Det var som at høre en gramofonplade, hvor jeg skulle lytte til, hvad andre folk gjorde og ikke gjorde, frem for selv at drage mine konklusioner.

Nu er jeg udviklingsordfører – jeg ved ikke, om ordføreren er klar over det, men det er derfor, jeg er her som ordfører i dag – og jeg har selv lige været i tre forskellige afrikanske lande, så jeg synes nok, jeg måske også har lidt med hjem i bagagen, så jeg behøver såmænd ikke at føle mig tilbagestående, som der ligesom fra ordførers side gives udtryk for at jeg er.

Rent konkret er det jo altså sådan, at vi igennem mange, mange år har givet de her økonomiske midler til eksempelvis Uganda. Så er der jo ikke noget forkert i at sige, at når vi så vælger at øge den donation med de her 250 mio. kr., stiller vi også nogle krav. Det er bare det, jeg i mindelighed spørger om, hvorfor ordføreren vælger at hejse det helt store dannebrog og sige: Ih, hvor det går, ih, hvor det går, det hele er fantastisk. For vi kan jo se, at det ikke er det.

Der er store problemer i Uganda med menneskerettigheder, og der er i særdeleshed store problemer, når der er et flertal i deres parlament, som arbejder med et lovforslag, som man gør. Der er nogle enkelte, som så vil indføre dødsstraf – det ved jeg godt, og det bliver, gud forbyde det, ikke vedtaget – men der er tilsyneladende et flertal, som vil indføre, at man kan få livstidsstraf for at glemme at angive en nabo, som man tror er homoseksuel.

Det skrider jo da til himlen, hvis man ikke skal tage de ting seriøst og sige: Her sker helt vanvittige krænkelse af grundlæggende menneskerettigheder, og det skal vi da ikke præmiere ved at give ¼ mia. kr. ud af et nationalt budget, som har et minus på 100 mia. kr. Det er jo det rene nonsens.

Mette Bock (LA):

Jeg vil godt tage tråden op, fordi jeg synes egentlig, at det er paradoksalt, at vi står over for en ny udviklingspolitik, en ny udviklingsstrategi, som er så stærkt rettighedsbaseret, som den er. Og jeg forstår på ordføreren, at det bakker ordføreren hundrede procent op. Men kan ordføreren ikke prøve at uddybe, om det, at denne nye strategi er så stærkt rettighedsbaseret, betyder, at vi ikke også skal stille krav, når vi kommer derud?

Jeg har læst udkastet til udviklingsstrategien på den måde, at vi nu skal sætte disse rettigheder markant højere op på dagsordenen, men hvis jeg forstår ordføreren rigtigt, anbefaler ordføreren, at det ikke får konsekvenser for Danmarks partnerskab med f.eks. Uganda, hvis man i Uganda vælger – det ved vi jo ikke endnu – at indføre dødsstraf over for homoseksuelle, som vi vel må sige er en krænkelse af den mest fundamentale menneskerettighed af alle, nemlig retten til livet.

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 16:20

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Der er ingen tvivl om – gud forbyde det – at kommer den lovgivning igennem, vil det få konsekvenser, så skal man måske – det må vi jo diskutere med ministeren – rette noget mere bistand i retning af de mennesker, der arbejder med de her ting, så de står endnu stærkere og kan kæmpe endnu bedre for deres egne rettigheder.

En ting, der nemlig er meget interessant, er, at i de her år, hvor det har været diskuteret voldsomt, er modstanden mod homoseksuel i Uganda faldet fra 98 pct. til 93 eller 94 pct. Det er selvfølgelig kun et lille fald, men det er sket over en kort årrække. Det betyder, at når der er debat, at når der er oplysning, at når der er kampagner,

som de mennesker laver, og som vi bl.a. støtter dem i at lave, så bliver folk mere oplyste og mindre intolerante over for de mennesker.

Men må jeg ikke også lige sige, at de lande, vi opererer i, jo ofte er styret af nogle diktatorer med nogle fede bankbøger i Schweiz. De er altså ikke super bekymrede for deres egen levestandard i forbindelse med, om der kommer nogle millioner kroner til rent drikkevand osv. eller ej. Det kommer de fattigste til gode, som måske ikke altid får så meget hjælp fra deres egne politikere.

Kl. 16:22

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Mette Bock for en kort bemærkning.

Kl. 16:22

Mette Bock (LA):

Jeg vil gerne bede ordføreren svare meget kort på, om ordføreren forstår det at have en rettighedsbaseret tilgang til udviklingsbistanden som, at vi skal stille krav om opfyldelse af nogle rettigheder, før vi går ind og leverer bistand, eller hvad? Hvad betyder det at have en rettighedsbaseret tilgang til udviklingsbistanden for ordføreren?

Kl. 16:22

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 16:22

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det betyder meget kort, at når vi skal give bistand rundt omkring i verden, skal vi understøtte fagforeningers mulighed for at lave deres arbejde; så skal vi understøtte seksuelle minoriteters mulighed for at lave f.eks. oplysningskampagner; så skal vi understøtte kvinders ret til sundhed, så de ikke en efter en dør i barselsengen.

Det er de ting, vi skal understøtte, også nedefra, men den her diskussion i dag kommer til at lyde, som om vi kan slå nogle af de her diktatorer og de her mindre demokratiske statsledere andre steder oven i hovedet. Det er jo ikke sådan, det fungerer. Ministeren og SF støtter en politik, der handler om at styrke de mennesker, der arbejder med de her ting, og deres rettigheder, så de selv kan kæmpe deres sejr hjem.

Kl. 16:23

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Så er det fru Lone Loklindt, Det Radikale Venstre, for en kort bemærkning.

Kl. 16:23

Lone Loklindt (RV):

Jeg vil bare spørge, om ordføreren kan bekræfte, at vi i Uganda giver udviklingsbistand ikke som budgetstøtte overordnet, men bl.a. til menneskerettighedsorganisationer og rettighedsarbejde.

Kl. 16:23

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 16:23

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Ja, det kan jeg bekræfte. Bl.a. mødtes jeg med kvinden, der er formand for det, der svarer til KL i Uganda. De penge, der blev givet dertil, går til oplysningsarbejde, så analfabeter og andre, der aldrig har haft mulighed for at komme i skole, får nogle redskaber til at blive lokalpolitikere. Det var fantastisk.

Jeg mødtes sammen med ordføreren, der lige har spurgt om det, med en dommer fra højesteret og med formanden for Menneskerettighedskommissionen, som fortalte om, at det dommerprogram, som vi yder støtte til, sender dommere til Danmark, så de kan få nogle

redskaber til at gøre deres retssystem endnu bedre osv. osv. Så der er så mange fantastiske programmer dernede, og det var så livsbekræftende at komme derned og se, hvad pengene helt konkret gik til: rent vand-projekter, uddannelsesprojekter osv. Og det giver de her mennesker nogle redskaber til selv at styre deres egen udvikling.

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Der er ikke mere til ordføreren nu. Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Christian Juhl, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 16:25

(Ordfører)

Christian Juhl (EL):

Tak for det. I mange år har dansk bistands- og udviklingspolitik haft en række svagheder, og det er dem, der er ved at blive taget fat på i den her nye lov om udviklingssamarbejde og ikke kun udviklingsbistand.

Jeg synes, at det er rigtig, rigtig godt, at vi er kommet så langt, som vi er, og jeg vil også gerne kvittere for, at ministeren tog lidt mere grundigt fat end de fleste andre ministre, nemlig ved at lave en meget omfattende debat og selv deltage aktivt i den. Det har været frugtbart. Det har også været frugtbart at se en minister kunne indgå kompromiser og give indrømmelser undervejs. Det bør der kvitteres for.

Problemerne er jo ellers store. 40 pct. af hele verdens befolkning har kun en indtægt på 12 kr. at leve for om dagen. Det er ikke ret meget. Og selv om vi nu i 50 år har prøvet at lave udviklingspolitik på mange niveauer, ja, så er fattigdom og ulighed i verden jo stadig væk et stort problem. Uligheden vokser rent faktisk, og til dem, der måtte være i tvivl: Uligheden er et problem, den er faktisk årsag til de fleste krige og konflikter.

Danmark sakker agterud. Vi har før haft en meget, meget stor og central placering, og vi er gået fra at bruge 1,02 pct. af bruttonationalproduktet i 2000 til nu kun at bruge 0,86 pct. Og så skal vi jo huske, at Danmark også dengang havde en pulje på 0,5 pct. til miljø- og fredsindsatser, og den pulje er nu også blevet stoppet ind under udviklingsbistandens konti.

Jeg synes, at det er godt at læse i regeringsgrundlaget, at der står, at regeringen vil opjustere udviklingsbistanden, så den over en årrække kommer tilbage på 1 pct. af bruttonationalproduktet. Vi skal have fundet ud af, hvor lang den årrække så er, og jeg foreslår, at vi siger, at den er på omkring 3, 4, 5 år, og at vi ser, om vi ikke snart kan blive enige om, hvornår den periode starter. Det er nemlig en rigtig god målsætning at komme tilbage på 1 pct., og jeg mener også, at målet på 1 pct. bør stå i loven eller lovens bilag, sådan at vi går fra den meget gamle målsætning om de 0,7 pct. og så op på 1 pct.

Vi kunne jo fint tage pengene fra militæret. Bistanden falder, og den ligger i dag globalt set på 120 mia. US-dollar, og samtidig med at de rige lande giver det her beløb, opruster de som bare pokker. Nu sagde jeg, at der blev brugt 120 mia. US-dollar til bistand. De samme lande bruger i dag 1.738 mia. US-dollar på militær. Det svarer til fem gange hele Danmarks bruttonationalprodukt. 1.738 mia. US-dollar; tænk, hvor mange der kan lære at læse, blive vaccineret, få sig en uddannelse eller et arbejde eller gå møt i seng hver dag for de mange penge, der spildes på militæret.

En anden genvej kunne være, at vi indførte den såkaldte Robin Hood-skat, Tobinskatten. Den kunne give et helt astronomisk beløb, den kunne nemlig give – bare med en forsigtig indførelse på 0,05 pct. – 440 mia. US-dollar årligt. Prøv at tænke på, at fra spekulanterne kunne vi få 440 mia. US-dollar.

Ud over det skal vi have styrket FN. Det står ikke direkte i loven, men der står da i hvert fald, at FN er den centrale organisation, og det er Enhedslisten fuldstændig enig i. Nogle tror, at det er Det Verdensøkonomiske Forum i Davos, der er den centrale organisation,

men det er jo ganske forkert, hvis man vil kigge på en fattigdomsbarometer udvikling.

FN skal styrkes, FN skal reorganiseres, og jeg så meget gerne et nordisk initiativ, så vi kunne gøre det her i fællesskab og få et FN, der var stærkt, effektivt, og som nød stor respekt i hele verden.

Så skal vi have sammenhæng i politikken. Det hedder med et fint ord kohærens, men det betyder jo bare, at vi ikke skal lave usammenhængende lovgivning, f.eks. at vi først laver en lovgivning om bistandssamarbejde, der gør en ting godt for de fattige, og så bagefter laver en handelspolitik, der stjæler pengene igen. Derfor skal vi have strammet op på den formulering, der er i loven, sådan at der er direkte forpligtelser i forbindelse med anden lovgivning, vi laver i den her sal.

Så synes jeg også, at vi skal lytte lidt til de kritikpunkter, der har været af, hvordan tingene skal styres. Der er sket meget under debatten, og udviklingspolitisk råd er jo et godt eksempel på en del af et kompromis, men jeg synes, at samspillet mellem bevillingsnævnet og udviklingspolitisk råd skal vendes en gang til, og at vi skal lytte til de mange protester, der har været i de bidrag, der har været op til lovforslagets fremlæggelse.

Men alt i alt synes jeg, at vi er kommet et rigtig godt stykke med den nye lov, og jeg ser frem til udvalgsarbejdet, hvor jeg håber at vi kan få de sidste ting på plads, så vi får Danmarks bedste lov om udviklingssamarbejde.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti, har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 16:30

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes, at det lidt giver anledning til et par spørgsmål. Jeg har sådan et indtryk af, at Enhedslistens politikere lever lidt i deres egen lille verden, og det skal de selvfølgelig også have lov til. Men nu var ordføreren inde på det her med, at vi skulle sætte vores bidrag til udviklingsstøtte op til 1,0 pct. frem for de omkring 0,8 pct., som vi giver i dag, mens vi så er andre, der foreslår, at det skal være på 0,7 pct., som er det, FN anbefaler som en rimelig procentdel at give af BNI.

Jeg vil gerne spørge om de her mange milliarder kroner. Lad os nu sige, at Enhedslisten virkelig fik flertal for at sætte udviklingsbistanden op til 1,0 pct., så ville det jo medføre en manko på i hvert fald nogle milliarder kroner på bundlinjen i den danske samfundsøkonomi, vores nationaløkonomi. Det er klart, for når 0,8 pct. giver omkring 16 mia. kr., så vil 1,0 pct. jo også give et større milliardbeløb.

Så nævner ordføreren, at Tobinskatten f.eks. skal finansiere det. Den ved vi også vil give flere tusinde arbejdsløse i Danmark, hvis den blev til virkelighed, så jeg vil spørge hr. Christian Juhl: Hvor skal pengene komme fra?

Kl. 16:31

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Christian Juhl (EL):

Vi bruger ikke 0,8 pct., vi bruger 0,86 pct., det gjorde vi i hvert fald sidste år. Det er såmænd et fint resultat, men vi skal op på den ene procent, som er målet.

Når ordføreren spørger om, hvor pokker vi får det flertal fra, vil jeg sige, at jeg tror, at det ligger lige foran os. Det er jo regeringens målsætning og ikke kun Enhedslistens. Vi lever ikke i en lille, lukket

verden, vi lever i den store verden, hvor vi kan se, hvad der er brug for.

Så snakker hr. Hans Kristian Skibby om Tobinskatten. Tobinskatten giver en indtægt. Det er en rigtig god indtægt, og den tages fra et ganske unyttigt sted, nemlig fra ren spekulation, og vi har ingen dårlig samvittighed ved at tage den derfra, for det skader ingen overhovedet at tage pengene gennem en Tobinskat. Jeg ved godt, at der er vildfarende økonomer, der har sagt det modsatte, men det er ikke rigtigt.

Ud over det så jeg gerne, at vi for hvert år, der går, tager 1 mia. kr. fra militæret og lægger den over i udviklingsbistanden, og det vil sige, at vi starter i 2013 med at tage 1 mia. kr., så tager vi 1 mia. kr. i 2014, indtil vi er oppe på 1 pct. Så er der ingen, der får ulemper af det, og så gør vi noget fornuftigt, nemlig fjerner overflødige udgifter og gør dem til gavnlige udgifter.

Kl. 16:32

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 16:32

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu ved jeg ikke, hvilken skole hr. Christian Juhl har gået i. Men der, hvor der er en indtægt, er der altså også en udgift, det er jeg nødt til at sige til ordføreren. Ordføreren siger om Tobinskatten, at den ikke er en udgift, men en indtægt. Jamen hvis man tager penge fra nogen for at give dem til andre, er der nogle, der bliver glade, men der er altså også nogle, der bliver mindre glade, nemlig dem, der skal aflevere.

Det er jo det rene nonsens, når ordføreren siger, at det er ikkeeksisterende udgifter, fordi det bare er nogle penge, man tager. Det er jo nogle penge, som aktionærer og investorer kommer til at betale i ekstra skat, fordi de tør løbe en risiko ved at investere i virksomheder, deriblandt virksomheder, der gerne vil udvikle deres produkter og generere job, også her i den vestlige verden. Det er folk, der løber en risiko. Det er en afgift, det er en skat – man kan kalde det, hvad man vil – men det er da ikke noget, hvorom man bare kan sige, at det ikke er en udgift. Det er det da i den grad. Det er bare nogle andre, der kommer til at betale.

Til det der med at tage pengene fra forsvaret, vil jeg sige, at der er det jo faktisk allerede sådan, at den nuværende regering har sat sig i spidsen for, at der over årene skal trækkes 3 mia. kr., tror jeg det er, ud af forsvarets budget. Hvad med de mange tusinde danskere, der mister deres job? Har Enhedslisten slet ikke nogen sympati for dem?

Kl. 16:33

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:33

Christian Juhl (EL):

Punkt 1 har jeg gået i en landsbyskole i Sønderjylland, da jeg var dreng. Punkt 2 om Tobinskatten, vil jeg sige, at spekulation i værdipapirer ikke er særlig produktiv, og jeg kender ingen almindelige direktører eller virksomhedsejere, som synes, at det er et spændende område at tjene deres penge på, for så var de jo i stedet for gået over på Børsen. De vil gerne tjene deres penge ved at producere.

Det er de mest unyttige og de mest døde penge, vi har, når aktiespekulanter prøver at berige sig ved netop at handle med værdipapirer – nu foregår det ikke engang længere på papir, men på en computer – og det er derfor, at det er genialt tænkt af Tobin, at man kan tage skatten fra den mest unyttige samfundsaktivitet.

Hvad angår militæret, drømmer jeg om, at unge danskere kunne slippe for at lave et så farligt og destruktivt arbejde som at være i militæret. Vi har jo set eksempler fra Irak og Afghanistan på, hvor øde-

læggende det er for mennesker. Jeg ser meget, meget hellere 2.000 mennesker tage ud som ulandsfrivillige i de fattigste dele af verden, end jeg ser 1.000 soldater tage ud.

Kl. 16:34

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Per Stig Møller for en kort bemærkning.

Kl. 16:34

Per Stig Møller (KF):

Nu kan det jo være, at de 1.000 soldater kommer til at redde en masse mennesker, som ellers ville være blevet udsat for folkemord. Så man kan altså ikke bare stille det så primitivt op, at vi kan have en verden uden soldater. Jeg synes, at der skulle have været mange flere soldater inde i Rwanda i sin tid for at forhindre folkemordet, så så enkelt kan det altså ikke stilles op.

Men når jeg bad om ordet, var det, fordi Enhedslisten altså er så forelsket i afrustning og skatteforhøjelser og bruttonationalproduktet og procenter af bruttonationalproduktet, og jeg vil sige til Enhedslistens ordfører: Hvis der kommer en kæmpe storm, der vælter alle træer i Danmark, vil vores bruttonationalprodukt stige, fordi der kommer en masse skovarbejdere i gang, men vi er ikke blevet rigere af, at vi har mistet en skov. Hvis man får en kæmpe oliekatastrofe, kommer der en masse oprydning i gang, og det vil sige, at man får en masse oprydningsarbejde og bruttonationalproduktet stiger, men vi er reelt blevet miljømæssigt fattigere. Hvis vi ansætter en masse flere mennesker på hospitalerne eller i folkeskolerne, vil bruttonationalproduktet stige, men landet er ikke blevet rigere.

Så det er for så vidt et ret tilfældigt begreb, men det er det bedste, der er, og jeg skal ikke her sige, at vi skal løbe fra det begreb, men jeg vil sige, når nu ordføreren er så forelsket i det her: Det er da be- regnet i forbindelse med Dohaforhandlingerne, at hvis man indførte reel frihandel, ville det give mere end verdens samlede overførsel igennem bistand.

Kl. 16:36

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:36

Christian Juhl (EL):

Der er mange veje til, at vi kan nå vores mål, og jeg er enig med hr. Per Stig Møller i, at frihandel kunne være en af vejene. Nu har jeg arbejdet en del med bananarbejderne i Mellemamerika, og jeg synes, det har været skandaløst at se, hvordan de er blevet forhindret i at sælge deres bananer til Europa.

Sådan er der mange eksempler på, hvordan handelspolitik, især EU's handelspolitik, er decideret skadelig for fattige mennesker i verden. Vi har jo også lige set den sidste handelsaftale med Marokko om Vestsahara, som er i direkte strid med international lov. Der er mange steder, hvor især EU på den måde laver noget, der ødelægger udviklingsstrategierne.

Hvad angår de 1.000 soldater, synes jeg nu, at hvis vi skal skrive historie på et tidspunkt over Danmarks krige, ville jeg gerne stort set hver eneste gang have sagt: Der ville jeg hellere have haft udviklingsbistand og genopbygning og forhandling i stedet for soldater. Vi kan jo se på den skandale, som nu er ved at blive rullet op i Afghanistan, og det er dog den største skandale, ikke bare over for de danske soldater, det går ud over, men også over for det land, som nu efterlades med en bundkorrupt regering og uden udviklingsmuligheder.

Kl. 16:37

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Per Stig Møller.

Per Stig Møller (KF):

Jamen det er netop meget interessant nu pludselig at komme ind på Afghanistan. Det er klart, at vi har brugt mange udviklingspenge på Afghanistan, og det var for at fremme en genopbygning af Afghanistan, så terroristerne ikke skulle få en kolossal masse fattige at arbejde iblandt og rekruttere iblandt. Vi har sørget for, at børnedødeligheden falder, at spædbarnsdødeligheden falder, at der dør langt færre kvinder i barselseng, og vi har sørget for en modernisering af landet, en forbedring af landets økonomi og en forbedring af skolerne – piger er kommet i skole – samtidig med at den militære indsats har været der. For det havde ikke været muligt uden en militær indsats. Uden en militær tilstedeværelse i Helmand ville der ikke være en skole, hvor der kunne gå piger.

Jeg har også konstateret, at regeringen siger, at den vil have både civil og militær bistand. Er Enhedslisten imod, at den civile bistand kan garanteres gennem militær tilstedeværelse?

Kl. 16:38

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:38

Christian Juhl (EL):

Jeg er uenig i rækkefølgen, og jeg er også uenig i den strategi, der har været, om, at udviklingsbistanden for at sige det lidt populært er fulgt i røven på militæret ...

Kl. 16:38

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Uhahaha, det sprog kan ikke bruges her i Folketingssalen – følger efter militæret ville man skulle sige.

Kl. 16:38

Christian Juhl (EL):

Fint, det siger jeg så. Det er en meget, meget trist udvikling, og den der aktivistiske politik har gjort, at udviklingsarbejdet har haft en sekundær rolle – kan man sige det sådan? (*Fjerde næstformand* (Holger K. Nielsen): Det kan man godt).

Der vil jeg gerne have, at udviklingsarbejdet har en primær rolle, og at vi kun i nødstilfælde kan have en eller anden form for militær tilstedeværelse, allerhelst en FN-styrke. Desværre nedlagde vi jo den fine styrke, vi havde i Nordsjælland, for nogle år siden.

Den slags ting vil jeg gerne være med til. Jeg vil ikke være med til NATO-krige, som jo stort set hver gang er en fiasko.

Kl. 16:39

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren.

Man taler pænt her i Folketingssalen – det er vi klar over nu.

Fru Mette Bock som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 16:39

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for det. Vi er i Liberal Alliance meget åbne og positive over for at indgå i en konstruktiv debat om en ny udviklingsstrategi og også om det fremsatte forslag, der her er til første behandling.

Vi er helt enige i, at målet for dansk udviklingsbistand og dansk udviklingssamarbejde er at bekæmpe fattigdom i udviklingslandene og at fremme menneskerettighederne. Men vi er sådan set også af den helt klare overbevisning, at mens nødhjælp kan bekæmpe lidelse i konkrete situationer såsom katastrofer, sult, krigshandlinger m.v., så er og bliver den bedste og sikreste vej til fattigdomsbekæmpelse bedre uddannelse, økonomisk udvikling, øget frihandel og etablering

af en selvstændig produktion i udviklingslandene. Det synes vi skal fremgå meget mere tydeligt af de fremlagte papirer og ikke mindst selvfølgelig af det forslag til en ny udviklingsstrategi, som netop er sendt i høring.

Jeg synes også, at man i svage stunder kan reflektere lidt over den store bue i udviklingen i dansk udenrigspolitik i det hele taget, altså fra en småstatstilgang fra de pinagtige nederlag i slutningen af 1800-tallet til en ligge død-politik under besættelsen til en fodslæbende fodnotepolitik i 1980'erne og så til en bragende og tiltagende aktivisme, kan man næsten kalde det, her i 00'erne, som nu får endnu et nøk fremad i retning af en idealisme, som faktisk kommer til at nærme sig – det går min bekymring på – grænsen til en skjult, moderne imperialism.

Jeg er fuldstændig klar over, at det ikke er det, som er det grundlæggende tankesæt i den fremlagte strategi, men jeg synes, at man bliver nødt til at være mere realistisk og pragmatisk i sin tilgang, så idealismen i virkeligheden ikke kommer til at slå over i sin egen modsætning, nemlig en knægtelse af de liberale grundværdier, som vi ønsker at fremme, og som jeg tror der er bred enighed om at fremme.

Derfor foreslår vi også, at det tydeliggøres, at de udviklingspolitiske mål, man skal have i Danmark, i høj grad skal tilpasses modtagerlandenes ønsker og behov – det fremgår også af nogle af høringsvarene – fordi man i modsat fald faktisk risikerer at fastholde udviklingslandene i en uønsket afhængighed i stedet for at fremme uafhængighed og ligeværdighed, sådan som det er målsætningen.

Vi synes også, at den humanitære bistands særlige målsætninger skal præciseres, og at den humanitære bistand skal holdes adskilt fra andre strategiske og sikkerhedspolitiske målsætninger, sådan som det også er fremhævet i høringssvaret fra Læger uden Grænser.

L 153 lægger op til en forenkling af den gældende lovs bestemmelser om udmøntningen af udviklingsbistanden, og vi er i Liberal Alliance altid positivt indstillet over for forenklinger og over for en større åbenhed. Vi er også positive over for en modernisering og dermed for nedlæggelse af henholdsvis Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde og Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde.

Til gengæld er vi i udgangspunktet meget kritiske over for den konkrete sammensætning af det foreslåede nye udviklingspolitiske råd – et råd, som skal bestå af op til 15 eksterne medlemmer. Sådan som man læser det i det foreliggende forslag, er det altså udviklingsministeren, der suverænt skal foretage udnævnelsen af rådets medlemmer, det er udviklingsministeren, der skal udpege formanden, og det er udviklingsministeren, der skal fastsætte forretningsdagsordenen. Her mener vi altså at der er et klart behov for en præcisering af, hvilke kriterier der skal ligge til grund for udnævnelsen, og hvilke kompetencer det nye råd skal have. Det er en vældig stor magt, der tillægges udviklingsministeren – det er ikke sikkert, at det er intentionen – og her har vi altså brug for nogle præciseringer.

Så i Liberal Alliance ønsker vi en grundig drøftelse af det udviklingspolitiske råds sammensætning og kompetence, og det ser vi frem til i det kommende udvalgsarbejde. Vi ønsker også en grundig drøftelse af Bevillingskomiteens kompetence. Det vil for os være meget afgørende, at der er en reel åbenhed om arbejdet, at Folketinget sikres en reel kontrolmulighed, og at udviklingsministerens reelle kompetence vedrørende udmøntningen af den danske udviklingsbistand sikres en grundig politisk forankring.

KL 16:43

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Hr. Per Stig Møller som ordfører for Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

I et halvt århundrede har Danmark været meget aktiv i det internationale udviklingssamarbejde. Vi har både gjort det bilateralt, og vi har gjort det multilateralt. Vi har hele tiden været blandt de fem lande i verden, som giver mere til udviklingsaktiviteter end de af FN anbefalede 0,7 pct. af bruttonationalproduktet. Vi ser meget gerne, at flere lande snart kommer med i denne klub, men det synes at have lange udsigter. Vi har givet hundredvis af mia. kr. til udvikling, og beløbet er nu årligt ca. 15 mia. kr. Det er derfor meget vigtigt, at de gives rigtigt ud og gør den ønskede nytte.

Mange udviklingslande har i de senere år vist, at de kan sætte skub i deres udvikling og komme op i gruppen af mellemindkomstlande, som ikke længere har behov for vores økonomiske støtte og derfor glider ud som partnerlande. Nogle, såsom Kina og Indien, er endda blevet så store spillere i verdensøkonomien, at de svinger taktstokken i verdensøkonomien i dag.

Vi har aktivt medvirket til, at 2015-målene nås, og vi kan heldigvis konstatere, at de fleste af dem vil blive nået, men det betyder ikke, at den fattigdom, som udviklingsbistanden især skal sætte ind over for, er forsvundet. Den er der, og den vil stadig væk være en moralsk udfordring, ligesom den er en politisk risiko.

Fattigdom og store samfundsuligheder kalder ofte på opstand og uro, som kan sprede sig regionalt. Derfor skal man forsøge at stabilisere skrøbelige stater, at bekæmpe fattigdommen og fremme en social udvikling. Med vores udviklingsindsats har vi gjort en betydelig indsats, og i det danske samfund har vi haft og har en række civilsamfundsorganisationer, som dygtigt har virket i udlændene for at virkeliggøre vores målsætninger for udlandsarbejdet. Tusinder er de danskere, som har gjort en indsats ude, og herhjemme har de medvirket til den brede folkelige accept af de store beløb, vi rent faktisk afsætter til det.

I forbindelse med det lovforslag, vi behandler i dag, fremhæver regeringen i § 1, at målsætningen er at bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder, og det er vi helt enige i. Derimod er fremsættelsesskrivelsen lidt mangelfuld, for her nævnes kun menneskerettighederne som det helt centrale omdrejningspunkt. Nej, det centrale var og er fattigdomsbekæmpelse. Den fattige har ikke overskud til at kæmpe for sine menneskerettigheder, selv om menneskerettighederne skal bekæmpe hans udstødelse og fattigdom. Man har klassisk set delt menneskerettighederne op i dem, der hedder »frihed til«, dvs. f.eks. frihed til at ytre sig, og dem, der hedder »frihed fra«, og det vil f.eks. sige frihed fra fattigdom. Det er derfor vigtigt, at der er frihed til at påpege urimeligheder i et samfund, ting, man gerne vil være fri fra.

Grunden til, at ministeren er kommet med sit lovforslag, er jo ikke kun at modernisere loven og få den her diskussion om principperne. Det, han vil mere, er, at han vil nedlægge styrelsen, som hidtil har udmøntet bistanden konkret og i stedet lade budgetkomiteen tage sig af dette. Han vil også ændre rådgivningen, så han nu indfører et råd, som han suverænt udnævner. Der ligger i disse forslag stærke tendenser til en magtkoncentration hos ministeren, som med tiden kan formindske det folkelige engagement igennem civilsamfundsorganisationerne. Det skal vi se nærmere på i udvalgsarbejdet. Skal ministeren og ministeriet i stedet for styrelsen have en bevillingskomite, som den selv udnævner og selv har halvdelen af pladserne i? Skal ministeren selv udpege medlemmerne af det råd, der skal rådgive ham? Risikerer han ikke kun at høre et ekko af sig selv? Det minder mig lidt om de gode gamle dage med Charlie Chaplin, der stod altid: instruktion – Charlie Chaplin; manuskript – Charlie Chaplin; hovedrolle – Charlie Chaplin. Og det gælder så her ministeren for udviklingsbistand.

Det er disse ændringer, lovforslaget er skabt for at gennemføre, men dem må vi se nærmere på for at undgå en centralisering på et område, som ellers hidtil har været præget af decentralisering og folkelig medvirken.

Kl. 16:48

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er lige en kort bemærkning fra hr. Christian Juhl.

Kl. 16:48

Christian Juhl (EL):

Jeg vil gerne spørge ordføreren om den afgørende forskel på den måde, styrelsen bliver udpeget på, og den måde, det nye råd bliver udpeget på.

Kl. 16:48

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:48

Per Stig Møller (KF):

Det afgørende er her, at ministeren sammensætter rådet med alle personerne, ganske vist efter nogle indstillinger, og i budgetkomiteen har ministeriet halvdelen af pladserne. Det, der kan være vigtigt, og som vi skal drøfte i udvalget, er jo, hvordan civilsamfundsorganisationerne ser på det her, for efter min opfattelse er det vigtigt, at civilsamfundsorganisationerne fortsat er meget væsentligt til stede og også føler, at de har indflydelse. For som jeg sagde i talen, er det ikke bare vigtigt med det, de gør ude, men også med den forståelse, de skaber hjemme.

Kl. 16:48

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 16:48

Christian Juhl (EL):

Man kan bare sammenligne med Charlie Chaplin, det var jo morsomt nok. Men jeg har forstået det sådan, at styrelsen også i dag udpeges af ministeren, og derfor er der visse lighedspunkter mellem det gamle og det nye system.

Kl. 16:49

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Per Stig Møller.

Kl. 16:49

Per Stig Møller (KF):

Jo, jo, nu er jeg altid gået ind for decentralisering, og nu laves loven jo altså om. Derfor skal vi se på de lovændringer og behovet for dem.

Kl. 16:49

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Ministeren for udviklingsbistand.

Kl. 16:49

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Tak for ordet, og først og fremmest tak for en konstruktiv, positiv og engageret første behandling. Vi har fået et godt grundlag for gode drøftelser i udvalget.

Det, vi i regeringen vil med dette forslag, er at sikre, at formålet med dansk udviklingssamarbejde står helt klart, nemlig fattigdomsbekæmpelse og en rettighedsbaseret tilgang. Menneskerettighederne fra retten til mad og skolegang til retten til at kunne ytre sig samt

forbud mod diskrimination bl.a. på grund af seksuel orientering. De rettigheder skal udgøre et stærkt fundament for vores udviklingssamarbejde.

Vi vil fremhæve, at fred og fremgang i verdens fattige lande bestemt også er i Danmarks interesse. Vi vil anerkende, at udviklingslande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag, men også af tiltag på øvrige områder. Vi vil sikre, at udviklingssamarbejdet sker i stærke partnerskaber med respekt for internationale principper og mål – også de humanitære principper. Vi vil styrke inddragelsen omkring udviklingssamarbejdet med et udviklingspolitisk råd, der får styrket indflydelse og en bredere sammensætning end den nuværende styrelse, som også – ja, det er korrekt – udpeges af ministeren. Vi vil sikre øget åbenhed så alle borgere med interesse for udvikling og repræsentanter i partnerlandene kan følge med og give inspiration og ideer til samarbejdet. Ministeren får ikke mere magt. Det vil blive mere åbent, det vil blive mere inddragende, og det vil blive ansvarligt. Den målsætning kan jeg høre, at vi deler, og kan vi gøre det endnu bedre, så ser vi positivt på det. Jeg håber også her på en styrket dialog med Folketinget og Udenrigsudvalget fremover.

Jeg glad for den interesse for lovforslaget, som Tinget har givet udtryk for, og jeg ser frem til at fortsætte drøftelserne i udvalget. Tak for ordet.

Kl. 16:51

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er lige nogle korte bemærkninger. Først hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 16:51

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen nu er det faktisk ganske underholdende, at flere har nævnt Charlie Chaplin, for den anden dag var der jo også en pressemeddelelse se fra udviklingsministeren, hvor man kunne se et billede af udviklingsministeren med en globus i hånden, som han ligesom dansede med. Det gav også mig et eller andet tilbageblik omkring noget med gamle dage og Charlie Chaplin-film.

Jeg vil gerne spørge om noget med hensyn til den massive svinde, der også er med danske støttemidler. Der er jo nogle forskere, der har forsket meget i, hvordan det egentlig går med vores udviklingsstøtte, og hvor mange af pengene, der genereres til mere eller mindre tvivlsomme initiativer, altså går til korruption, nepotisme og svindel. Der har man jo vurderet, at det er ca. 10 pct. af de her små 16 milliarder kroner.

Det er jo så 1,5 mia. kr., som vi ligesom accepterer er en del af spillet: Hvis vi vil være med til at donere penge til en række donorlande, jamen så skal vi også være indstillet på, at nogle af pengene havner hos nogle korrupte mellemed i den her proces.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge, hvor meget ønsket om at få bugt med det her misbrug af danske skattekroner så har spillet ind i udviklingsministerens ambition om en ny udviklingsstrategi.

Kl. 16:52

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 16:52

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Tak for det. Jeg er stor fan af Charlie Chaplin. Han kæmpede også for at fremme frihed, menneskerettigheder og demokrati i verden og var en stærk forkæmper for nogle af de samme principper, vi prøver at udtrykke i lovforslaget.

Korruption og kampen mod korruption er helt afgørende i det danske udviklingssamarbejde. Vi har nul tolerance over for korruption, og ved at sikre øget åbenhed omkring udviklingssamarbejdet lige fra det første forslag til den sidste krone er overført, sikrer vi ikke

bare muligheden for, at man kan få indsigt i, hvordan pengene bruges, men bestemt også muligheden for at kontrollere, hvordan pengene bruges. Det gælder den kontrol, vi selv ihærdigt kæmper for og arbejder for, og det gælder den kontrol, som fattige mennesker ude i landene så selv kan føre for at sikre, at udviklingssamarbejdet går ordentligt, og at hver eneste krone bliver brugt rigtigt. Det er en meget lille del og meget mindre end 10 pct., hvor der er tale om uregelmæssigheder, men vi skal styrke kampen mod korruption, og der deler jeg ordførerens vision.

Kl. 16:53

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 16:53

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg skal heller ikke kloge mig på, om det så vitterlig er 10 pct. Det kan være, det er 8 pct., og det kan være, det er 12 pct., det ved vi ikke noget om, men uanset hvad er det jo mange penge, og det er da også et milliardbeløb.

Jeg kan huske, at udviklingsministeren også har været citeret for, at man må acceptere, at nogle af de her penge går til nogle ting, som vi måske ikke selv synes de skulle være brugt på; det har eksempelvis været til Mercedesbiler til ministre i nogle forskellige udviklingslande.

Det er sådan set derfor, jeg ligesom også ønsker en refleksion fra ministeren omkring det. Jeg siger jo ikke, at ministeren ikke har rent mel i posen. Jeg tror faktisk på, at intentionerne sådan set er vældig fine, men jeg synes bare også, at vi måske – når vi nu ved, at der er den her svindel med danske støttøkroner – skulle have mere fokus på også at få gjort op med den tankegang.

Kl. 16:54

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 16:54

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Jeg er helt enig med ordføreren, men lad mig sige meget klart, at jeg ikke synes, det er en god idé, at man køber Mercedesbiler eller andre store biler, hvis man er i et fattigt land og får dansk udviklingsbistand. Jeg vil helt åbent sige, at det synes jeg bestemt ikke, hvis det sker.

Men det, som eksemplet skulle illustrere – og det var et britisk eksempel – var, at den primære måde at holde øje med, at en regering ikke køber nye store biler til deres ministre, på, er at sikre, at de mennesker, der bor i landet, kan holde øje med regeringen, at de kan holde øje med budgetterne, og at de gennem frie medier, aktive, folkelige organisationer og stærke institutioner kan kritisere, hvordan pengene bruges. Det er jo den form for kontrol, der i sidste ende sikrer, at landene fungerer og får fremgang.

Kl. 16:55

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 16:55

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Først og fremmest velkommen på talerstolen til ministeren.

Det fremgår af en del af de indsendte høringssvar fra Amnesty, NGO FORUM, LO og dansk Røde Kors, at man er noget bekymret for åbenheden og kvaliteten i rådgivningen med den foreslåede organisation. En ting er, at ministeren er uenig med Venstres ordfører. Det er jeg helt sikker på ikke er noget, som ministeren ligger søvnløs over. Det burde den anden uenighed måske være.

Gør det indtryk på ministeren, at det ikke kun er i Venstre, at vi er bekymret for det, som bliver set som en centralisering af beslutningskompetencen?

Kl. 16:56

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 16:56

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Tak for det. Det gør bestemt indtryk, og det er også derfor, at der undervejs er sikret yderligere formuleringer omkring åbenheden og en styrkelse af inddragelsen.

Lad mig slå helt fast, at det ikke bliver en minister, der får mere magt. Det bliver en minister, som i langt højere grad kan holdes i ørerne og holdes ansvarlig, fordi der i modsætning til tidligere, hvor processen foregik i lukkethed og i en styrelse, nu sikres åbenhed, helt fra at programmerne bliver lagt frem, og til at mange af dem forhåbentlig i sidste ende godkendes i Folketinget.

Derfor bliver det mere åbent. Det bliver mere inddragende med et udviklingspolitisk råd, som kan tage initiativ og få sagerne behandlet, og som meget stærkt kan deltage i de strategiske drøftelser, og som sikres en bredere repræsentation. Så det bliver mere åbent. Det bliver mere inddragende, og det bliver desværre ikke nemmere at være minister. Det bliver ikke en film af Charlie Chaplin. Det bliver en demokratisk, åben og inddragende proces.

Kl. 16:57

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 16:57

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for den forsinkelse. Det glæder mig. Skal jeg forstå det således, at ministeren så vil være klar til at konkretisere lidt omkring de steder, hvor det af loven fremgår, at det påhviler ministeren at sikre åbenhed, således at det ikke er noget, der blot ligger hen til et senere tidspunkt?

Kl. 16:58

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 16:58

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Ja, det vil jeg gerne forsikre ordføreren om. Det bliver en åbenhed, der ligger ud over, hvad der er krævet af offentlighedsloven, og en åbenhed, der strækker sig betydelig længere end den åbenhed, vi ser i dag. Det vil jeg gerne også i et samspil med Udenrigsudvalget være klar til at udmønte og præcisere.

Kl. 16:58

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Christian Juhl for en kort bemærkning.

Kl. 16:58

Christian Juhl (EL):

Jeg vil også gerne stille et enkelt spørgsmål i forbindelse med åbenheden, for selv om der er nogle af tingene, der går igen, er der jo heldigvis også ændret nogle ting. Tidligere var det sådan, at styrelsen havde retten til at kigge på bevillinger af en vis størrelse – jeg tror, det var bevillinger på over 35 mio. kr.

Det har det nye råd ikke, så der kan man jo sige, at de kritikere, der har ytret sig her, også blandt græsrodderne, har ret. Spørgsmålet er, om bevillingskomiteen kan have en anden konstruktion, eller om

man kan sige, at ved visse strategiske bevillinger *skal* rådet ind over dem.

Kl. 16:59

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 16:59

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Tak for det. Det er bestemt hensigten, at de strategiske og principielle bevillinger, der former en ny retning i dansk udviklingssamarbejde, skal drøftes af det udviklingspolitiske råd. Og det udviklingspolitiske råd sikres også en en initiativret, så det selv kan tage initiativ til at fremme denne type drøftelser. Derudover sikres der med eksternt repræsentation i bevillingskomiteen et fagligt stærkt input til bevilningsbehandlingen.

Men ideen i den nye konstruktion er jo i højere grad at sikre det administrativt-faglige i forhold til det strategisk-politiske og at styrke den sidste del af drøftelsen, sådan at vi får en mere inddragende og åben drøftelse af de store strategiske og udviklingspolitiske pejlemærker i dansk udviklingspolitik.

Men vi lytter, og vi deltager gerne i en drøftelse, også i udvalgsbehandlingen, af, hvorvidt vi yderligere kan sikre en stærkere, mere åben og inddragende proces, også i bevillingskomiteen.

Kl. 17:00

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 17:00

Christian Juhl (EL):

Jeg vil ikke afvise, at det administrative og faglige personale kan have en vis politisk holdning; efter 10 år med en massiv borgerlig påvirkning kan der jo sidde lidt tilbage i selv den bedste administration. Der mener jeg, at vi måske kunne arbejde med en model, der hed, at der selvfølgelig skal være embedsmænd i bevillingskomiteen, men at det så er de udefrakommende, der har majoriteten. På den måde kunne vi også berolige alle organisationerne, måske endda et par af de mest indædte borgerlige i kredsen.

Kl. 17:00

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 17:00

Ministeren for udviklingsbistand (Christian Friis Bach):

Tak. Vi lytter til de gode forslag, der er. Hensigten er bestemt ikke at koble eksterne holdninger og viden af, men tværtimod at styrke den inddragende og den åbne proces, som vi mener er helt afgørende for, at man får et stærkt internationalt udviklingssamarbejde, der er til gavn for verdens fattige lande og så søreme også til gavn for Danmark. Men tak for spørgsmålet, og tak for en god behandling her ved min debut på talerstolen.

Kl. 17:01

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Jamen dog, det var en jomfrutale. Tillykke med det, minister.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 1. behandling af lovforslag nr. L 154:

Forslag til lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution.

Af udenrigsministeren (Villy Søvndal).

(Fremsættelse 11.04.2012).

Sammen med dette punkt foretages:

18) 1. behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om Dansk Institut for Internationale Studier.

Af udenrigsministeren (Villy Søvndal).

(Fremsættelse 11.04.2012).

Kl. 17:01

Forhandling

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er 10 minutters taletid, da der er to punkter på. Tiden er fremskreden, så man *skal* ikke tale i 10 minutter, men man har mulighed for det.

Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 17:02

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak til formanden. Jeg lover, at jeg ikke bruger de 10 minutter. Lad det være sagt med det samme: Der er mange fornuftige tanker i de to forslag, som vi nu skal behandle. Og for at gøre det kort vil jeg ikke ridse alle de fornuftige dele af forslagene op. Det er jeg sikker på at ministeren og andre vil gøre her om lidt. Så jeg vil koncentrere mig om et par elementer i lovforslagene, som åbner muligheder for forbedring.

For det første er vi i Venstre ikke enige i konstruktionen med ministerielle observatører i bestyrelserne. Vi mener ikke, at ministerier skal se bestyrelsen over skulderen hverken hos Dansk Institut for Internationale Studier, for der bør man sikre at forskningen er uafhængig, eller hos Institut for Menneskerettigheder.

Hos Institut for Menneskerettigheder gælder det i særlig grad om, at vi sikrer hundrede procent uafhængighed for at stille instituttet stærkest muligt. Derfor skal instituttets bestyrelse ikke have en observatør med taleret fra Udenrigsministeriet. Fra dansk side vil vi forhåbentlig og i øvrigt med rette sætte spørgsmålstegn ved uafhængigheden af lignende institutter i lande, der har en knap så demokratisk tradition som den danske, hvis regeringen sad og lyttede med og endda argumenterede med, når den her såkaldt uafhængige vagthund tog sine beslutninger. Så skal instituttet være frit, så lad det være frit. Vi står os bedst over for omverdenen ved, at vi har orden i eget hus.

For det andet finder vi det i Venstre positivt, at de arktiske forhold fremhæves som et forskningsområde for Dansk Institut for Internationale Studier. Men tilsvarende forekommer det besynderligt, at mens man finder plads til observatører fra både Udenrigs- og Forsvarsministeriet i bestyrelsen, har man ikke fundet det nødvendigt at have Grønland repræsenteret. Det mener vi man bør rette op på.

Endelig er det Venstres opfattelse, at man bør gennemføre en analyse af, om det i længden er den mest effektive brug af ressourcerne at have Dansk Institut for Internationale Studier liggende helt selvstændigt. Givet, at mange af de funktioner, som instituttet ifølge lovforslaget skal varetage, allerede udføres på universiteterne – og her findes der stærke forskningsmiljøer – så foreslår vi i Venstre, at Udenrigsministeriet og Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser skal have en opgave om at lave en redegørelse for, hvilke fordele og ulemper der vil være forbundet med at fusionere Dansk Institut for Internationale Studier med et universitet. Som bekendt er stort set alle landets øvrige sektorforskningsinstitutioner blevet underkastet en lignende analyse for at vurdere, hvordan

vi sikrer størst samfunds- og forskningsmæssig nytte af midlerne, så hvorfor ikke også DIIS? Det vil give god mening at se på muligheden.

Redegørelsen, som vi foreslår, skal naturligvis se på mulige synergieffekter ved en eventuel fusion, herunder om sådan nogle bedst opnås ved, at man deler DIIS op i forbindelse med sådan en fusion. Vi tager ikke stilling til hverken fusion eller opdeling eller hensigtsmæssigheden heraf, men vi vil bare gerne have undersøgt mulighederne. Jeg vil foreslå, at sådan en redegørelse afsluttes allerede næste år i 2013.

Jeg håber, at regeringen er enig i, at der at god fornøft i de forslag, jeg har skitseret, og at regeringen er klar til at tage en åben og konstruktiv dialog herom. Tak for ordet.

Kl. 17:05

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Jeppe Kofod som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 17:06

(Ordfører)

Jeppe Kofod (S):

Tak. Jeg vil også starte med at sige, at det er lidt interessant at høre Venstres ordfører i denne sag, når man tænker tilbage på debatten i 2002, hvor Venstre var regeringsparti og var med til at lave den struktur, der nu bliver lavet om, og var med til dengang at svække arbejdet for menneskerettigheder både i Danmark og ude i verden. Jeg siger det bare som en fodnote. Jeg var selv ordfører dengang, så jeg husker tydeligt debatten med Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti. Men jeg glæder mig over i dag, at Venstre ligesom Socialdemokraterne er interesseret i at sikre en stærk dansk national menneskerettighedsinstitution.

Det, som man kan sige er vigtigt med de her lovændringer i L 154 og L 155, er, at vi selvstændiggør Institut for Menneskerettigheder. Det skaber en klarhed og sammenhæng i forhold til ansvar, opgaver og økonomi, som der ikke har været tidligere.

Som jeg nævnte, opstod rodet jo tilbage i 2002, da nogle ville have Institut for Menneskerettigheder helt nedlagt, men hvor man så lavede en eller anden konstruktion, hvor man så stadig havde en national menneskerettighedsinstitution i en struktur, som var stærkt uhensigtsmæssig. Mange af os advarede faktisk mod den struktur, og derfor er jeg særlig glad for i dag, at os, der advarede mod strukturen dengang, fik ret, og jeg håber, at vi får vedtaget de to lovforslag, så vi kan lave om på det.

Hele manøvren dengang var jo et såkaldt opgør med eksperter, råd, nævn og institutter, der ikke mente det samme som regeringen og Dansk Folkeparti. Jeg er glad for, at det, jeg hører også Venstres ordfører sige i dag, er, at man sætter pris på, at man har en stærk uafhængig national menneskerettighedsinstitution, som også kigger os selv over skuldrene i forhold til vores egen overholdelse af menneskerettighederne. For det er den eneste måde, vi kan have troværdighed på udeomkring i verden, når vi kritiserer andre for ikke at overholde menneskerettighederne.

I øvrigt synes jeg, det er vigtigt at notere sig, at den model, vi også har i Danmark med Institut for Menneskerettigheder, er en model, der mange steder i verden har inspireret til at oprette lignende institutter, lidt ligesom vi også med ombudsmandsinstitutioner har haft held til på den måde at fremme borgernes retssikkerhed og rettigheder.

Så derfor vil jeg for at gøre en lang tale lidt kortere sige, at vi selvfølgelig støtter det her lovforslag. Vi støtter ændringerne, og vi er glade for, at der også er den stærke henvisning til FN's såkaldte Parisprincipper – det tror vi er vigtigt – der netop også sikrer uafhængighed og selvstændighed i forhold til arbejdet med menneskerettigheder. Vi støtter selvfølgelig også konsekvenslovforslaget om,

at dansk Institut for Internationale Studier også bliver oprettet som et selvstændigt institut fremover.

Så med disse ord skal jeg give vores støtte til lovforslagene.

Kl. 17:09

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er lige en kort bemærkning fra hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 17:09

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Ja, den måtte jo næsten komme. Jeg vil gerne kvittere for hr. Jeppe Kofods bemærkninger. Det er korrekt, at Venstre blandt andre partier stod bag sammenlægningen af de to institutter for 10 år siden, og det glæder mig, at man kan komme med 10 års tilbagevirkende kraft og klandre nogle, der ikke var til stede dengang, for alt, hvad der blev foretaget. Det skal jeg tage ad notam.

Når det er sagt, synes jeg, at det vil være interessant at høre ordførerens holdning til punktet omkring ministerielle observatører i såvel Dansk Institut for Internationale Studier, for nu at vende tilbage til den mere saglige del af debatten, som i Dansk Institut for Menneskerettigheder.

Kl. 17:09

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 17:09

Jeppe Kofod (S):

For det første vil jeg sige, at jeg bestemt ikke klandrer hr. Jakob Ellemann-Jensen. Jeg synes faktisk, at det var en meget fin tale, som hr. Jakob Ellemann-Jensen holdt på vegne af Venstre, men jeg tillod mig at klandre Venstre for at have haft en anden holdning for 10 år siden, da vi debatterede det her. Jeg glæder mig altså kun over, at Venstre er blevet klogere. Det skal der også være plads til, og derfor håber jeg så også, at de kan støtte det lovforslag, der ligger. Så er jeg sikker på, at også ministrene vil besvare det om uafhængigheden. Jeg opfatter det ikke, som det, at man har nogle observatører, skulle være skadeligt for uafhængigheden, men jeg er sikker på, at ministrene kan uddybe det i deres besvarelser, og jeg er sikker på, at vi også i lovbehandlingen kan tage højde for de bekymringer, som hr. Jakob Ellemann-Jensen har. For vi skal selvfølgelig sikre, at vi har et selvstændigt og uafhængigt Menneskerettighedsinstitut i Danmark.

Kl. 17:10

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 17:10

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg har ikke yderligere. Tak for det.

Kl. 17:10

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Hr. Hans Kristian Skibby som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 17:11

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Det er jo to forskellige lovforslag, som selvfølgelig hænger sammen i den sidste ende, og derfor bliver de så også behandlet samlet. Jeg tror såmænd heller ikke, at min taletid vil blive fuldt udnyttet.

Men der er som sagt tale om to lovforslag, og det ene af dem kan vi støtte, og det andet af dem kan vi ikke støtte. Vi kan sagtens støtte L 155 om ændringerne i Dansk Institut for Internationale Studier, men det, vi ikke kan støtte, og det er måske ikke nogen overraskende

beslutning for nogen herinde, er, at vi får de her ændringer i forhold til Institut for Menneskerettigheder. Det er der sådan set to årsager til.

Den ene af dem er jo, at vi synes, at vi skal prioritere de offentlige udgifter. Det gør vi andre steder i de her dage, hvor vi har mangel på likvider, og det skal vi også gøre i forbindelse med det her. Vi mener, at det en dårlig beslutning, at man giver øget kompetence til Institut for Menneskerettigheder, og vi synes også, at det er en dårlig beslutning, at vi vælger at bidrage med endnu flere millioner af kroner til instituttet. Det er jo et institut, som har været i en gevaldig pine gennem en periode, fordi det jo kom frem, at de igennem flere år har begået omfattende konteringssvindel med betroede midler. Man har jo ifølge de revisionsrapporter, vi har fået fra bl.a. PriceWaterhouseCoopers og også efterfølgende med en opfølgning fra Rigsrevisionen, kunnet se, at man har haft fiktive projekter med konti, hvor man har fiflet med konteringen af de her forskellige beløb for at dække over regnskabsrod.

Jeg synes ikke, Dansk Folkeparti synes ikke, at det er en baggrund, som så skal gøre, at man skal præmieres med at have endnu flere penge til sin rådighed. Vi har styr på menneskerettighederne i Danmark. Der er ikke så særlig meget at komme efter, og vi har også tilstrækkeligt med midler på budgettet til, at man kunne lave den opfølgning og undersøgelse, som man har behov for, hvis vi skal blande os i andre landes brud på menneskerettigheder osv. Vi synes, at det er en dum beslutning, en dårlig beslutning, at vælge at lægge flere penge og flere opgaver og mere kompetence over i Institut for Menneskerettigheder.

Vi har jo bl.a. haft et samråd med udviklingsministeren i Udenrigsudvalget tidligere, og vi har også haft et samråd med udviklingsministeren i Finansudvalget, og der var jo anerkendelse for, at tallene var rigtige nok, og at der var begået de her grove regelbrud, men det gav ikke anledning til, at man havde den mindste grad af selvansættelsesiver i den nye regering. Man anså det ikke som rimeligt at gå ind og se på, når der nu har været den her omsiggribende svindel frem til 2008, fra 1997 og frem, at det ikke skulle medføre, at man ville lave en undersøgelse af, hvordan det egentlig er gået med de her penge, og hvorfor det gik, sådan som det gjorde. Det var der ikke nogen politisk forståelse for.

Man ønskede ikke at lave en undersøgelse af den tidligere direktør, Morten Kjærum, og man ønskede heller ikke at lave en undersøgelse af den nuværende direktør, Jonas Christoffersen. Det syntes vi i Dansk Folkeparti var ganske underligt, for når der bliver begået svindel med betroede midler, med danske skattekroner, synes vi også, når vi kan dokumentere det via revisionsrapporter og Rigsrevisionens inddragelse, at vi i det mindste skulle have en undersøgelse af, hvorfor der kunne gå så mange år, uden at det kom frem. Det synes vi at regeringen skulle have været lidt mere velvillig over for, og så ville vi måske også have været lidt mere velvillige over for at se på, hvordan det skulle gå med det her institut. Men der var ikke nogen som helst håndsækning fra regeringen. Man valgte at holde hånden over den tidligere leder og også over den nuværende leder.

Så Dansk Folkeparti kan ikke støtte det her lovforslag om øgede kompetencer, flere midler, større bevillinger osv. til Institut for Menneskerettigheder, derfor agter vi at stemme nej til det forslag. Men vi kan som sagt støtte L 155 om ændringerne af Dansk Institut for Internationale Studier.

Kl. 17:15

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Lone Loklindt som ordfører for Det Radikale Venstre.

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Vi behandler her og nu to lovforslag under et, som det allerede er blevet nævnt. Det ene handler om et selvstændigt Institut for Menneskerettigheder, og det andet handler om et selvstændigt dansk Institut for Internationale Studier, og herved bliver de to institutioner skilt ud fra det nuværende Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, der jo, som vi allerede har hørt, blev oprettet under den tidligere regering i 2002. Nogle har åbenbart fortrudt det – andre i mindre grad.

Radikale Venstre er i hvert fald meget tilfredse med, at Institut for Menneskerettigheder nu gøres til en selvstændig institution og får det nye navn Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution tilføjet, netop for at gøre det tydeligt, at det er en uafhængig institution i overensstemmelse med Parisprincipperne. Den administrative konstruktion, hvor fagligt og økonomisk ansvar ikke følges ad, har, må man sige, været medvirkende til de uregelmæssigheder, vi har set i instituttets regnskaber. Dem er der nu heldigvis helt styr på, og derfor er det et godt tidspunkt at vende tilbage til en enstrengt ledelsesstruktur.

Ved den seneste akkreditering i 2007 af Institut for Menneskerettigheder blev der peget på nogle punkter, som kunne forbedres, herunder tilstrækkelig finansiering af institutionens nationale kerneopgaver, mangfoldig repræsentation i de styrende organer og et lovfæstet mandat til at udgive rapporter og stå til ansvar for sine aktiviteter over for Folketinget. Dem bliver der med de nye lovforslag taget hånd om. Som en national menneskerettighedsinstitution med et bredt mandat til at fremme og beskytte alle menneskerettigheder bliver Institut for Menneskerettigheds rolle styrket med den nye lov. Instituttet skal varetage overvågning af og rapportering om menneskerettighedssituationen i Danmark. Det er ifølge Parisprincipperne en kerneopgave for en national menneskerettighedsinstitution, og nu bliver det præciseret i loven. Der er altså tale om en selvstændig rapportering, og det er ikke det samme som regeringens rapportering på Danmarks vegne, hvilket også er præciseret i bemærkningerne.

Herudover ændres bestyrelsens sammensætning med henblik på at sikre en repræsentation af personer med handicap, øge afspejlingen af mangfoldighed i samfundet og styrke udvekslingen af informationer om Danmarks deltagelse i det internationale menneskerettighedsarbejde.

Institut for Menneskerettigheder har allerede i den gældende lov kompetence til at varetage Danmarks forpligtelser på ligebehandlingsområdet, dvs. at fremme ligebehandlingen af alle uden forskelsbehandling, at offentliggøre rapporter og at komme med henstillinger om forskelsbehandling. Disse opgaver videreføres, ligesom forskernes og institutionernes forskningsfrihed inden for de forskningsstrategiske rammer også videreføres.

Hvis vi så kigger på lovforslaget om Dansk Institut for Internationale Studier, kan vi se, at den nuværende DIIS også gøres til en selvstændig institution. Hensigten med lovforslaget er, at man grundlæggende kan fortsætte uændret med det primære formål at udføre uafhængig forskning og analyse på internationalt niveau inden for det udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske område. Men fremover vil også forskning i arktiske forhold og demokratiudvikling blive dækket. Demokratiudvikling har ikke tidligere været et selvstændigt forskningsområde, selv om der også tidligere fra DIIS har været bidrag på området, men det synes vi fra radikal side er rigtig, rigtig værdifuldt også kommer med.

På den måde bliver Dansk Institut for Internationale Studier fremover en selvejende institution, hvor bestyrelsen har ansvaret for spørgsmål inden for instituttets økonomi og forvaltning. Hermed nedlægges DCISM. Baggrunden for ønsket om at nedlægge centeret er, står der, at den gældende konstruktion er uhensigtsmæssig og fø-

rer til uklarhed i ledelsen af de to underlagte institutter, og den synergieffekt, der var tilsigtet ved sammenlægningen af de to institutter i 2002, har aldrig kunnet lade sig realisere. Fra Radikale Venstres side støtter vi således lovforslagene og glæder os til den videre udvalgsbehandling af dem.

Kl. 17:20

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Fru Lisbeth Bech Poulsen som ordfører for SF.

Kl. 17:20

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Førstebehandlingen i dag af forslaget om at nedlægge Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder og i stedet gøre Institut for Menneskerettigheder, Danmarks menneskerettighedsinstitution, og Dansk Institut for Internationale Studier til to selvstændige institutioner har til formål at styrke begge centres stilling som henholdsvis national menneskerettighedsinstitution og forskningscenter på det udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske område.

I 2002 sammenlagde man menneskerettighedscenteret og DIIS, men sammenlægningen af de to centre har imidlertid ikke medført et tættere samarbejde. Formålet med forslaget i dag er derfor at genskabe en bedre rolle og en bedre ansvarsfordeling mellem de to centre for at tydeliggøre og styrke deres respektive formål og kompetencer.

I SF mener vi, at opsplitningen er bedre end den nuværende, samlede konstruktion, eftersom der i praksis ikke har været andet til fælles i samarbejdet end en fælles bestyrelse, for derved får vi en opsplitning af det nuværende DCISM, vi får altså en mere veldefineret ansvarsfordeling hos centrenes bestyrelser i forbindelse med økonomi og ikke mindst det faglige arbejde. Derfor støtter vi forslaget.

Kl. 17:22

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Det er hr. Christian Juhl som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 17:22

(Ordfører)

Christian Juhl (EL):

Undskyld, det er jo pinligt både at bruge formandens tid og sige ord, han ikke kan lide. (*Fjerde næstformand:* Jamen jeg kan såmænd godt lide sådan nogle ord, det er Folketinget, der ikke vil have det, så der er ord, man ikke kan bruge.)

Jeg er med på proceduren.

Vi tilslutter os opdelingen af Dansk Institut for Internationale Studier og Institut for Menneskerettigheder, men vi er skeptiske over for den manglende selvstændighed på to områder – eller manglende uafhængighed må vi hellere kalde det. Det er også påpeget i nogle af høringssvarene, noget, som vi gerne vil sætte fokus på i det kommende arbejde. Det drejer sig om valg af repræsentant til det råd, der skal være i Institut for Menneskerettigheder, og så den repræsentant, der skal være der fra Udenrigsministeriet.

Hvis det er instituttets økonomiske problemer, man vil pege på, når man vil have en fra Udenrigsministeriet siddende i bestyrelsen, kunne man jo løse det på en måde, der er beskrevet i et af de forslag, der er lavet fra nogle af bidragsyderne i forbindelse med høringen, nemlig ved, at man havde et særligt udvalg for økonomi og budget, hvor man kunne diskutere de ting. Det er vel rimeligt at forlange for de politiske ting omkring menneskerettigheder og den slags, at de foregår med den bestyrelse, der nu er, uden at den bliver kigget over skulderen af regeringen. Jeg synes, at det er en rigtig indvending, og jeg synes, at vi skal prøve at finde en løsning på det i udvalgsarbejdet.

Så er det vigtigt, at Institut for Menneskerettigheder ikke kun beskæftiger sig med individuelle rettigheder. Det er mindst lige så vigtigt at kigge på de kollektive rettigheder både for oprindelige folk og for f.eks. faglige organisationer. Jeg synes, at det bør med i grundlaget for Institut for Menneskerettigheder, når vi nu er i gang med at lave en ny lov.

DIIS indeholder dele af det, som kunne blive til et freds- og konfliktforskningstitut i Danmark, et institut, som kunne kvalificere regering og Folketing til at tage mere aktiv del i konflikterne på en ikke-voldelig og ikkemilitær måde. Jeg synes, at der er et skrigende behov for, at vi får oprettet et sådant institut. Og en del af DIIS' arbejde har peget i den retning og har givet nogle af de kvalifikationer.

Ud over det skal man, når man snakker om DIIS, også huske, at vi skal give det mulighed for et øget samarbejde med internationale forskningsmiljøer i både i- og ulande, når instituttet laver sit arbejde, da det også netop kan være med til at fremme Danmarks udenrigspolitik og fremme synspunkterne og nuancerne i vores politik.

Så skal vi ikke glemme, at arbejdsmarkedsforhold også har en stor udenrigs- og sikkerhedspolitisk betydning, tænk blot på det arabiske oprør, hvor det i en del af landene var fagbevægelsen, som spillede den helt afgørende rolle, og hvor det jo netop bliver arbejdsmarkedets parter, som kan danne grundlaget for, at der igen kan blive ro og orden i de lande efter konflikterne.

Vi ser meget positivt på opdelingen og synes også, at der i det store hele er et godt grundlag for at få to gode love lavet ud fra det fremsendte.

Kl. 17:25

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Mette Bock som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 17:25

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

De to fremlagte lovforslag nr. L 154 og nr. L 155 skal gøre en gammel skade god. Nogle fik på et tidspunkt den mærkelige idé at slå Institut for Menneskerettigheder og Dansk Institut for Internationale Studier sammen. Samtidig begik man den fejl, at man tillagde institutbestyrelsen det faglige ansvar, mens centerbestyrelsen fik det budget- og regnskabsmæssige ansvar. Enhver, der har prøvet at arbejde med bestyrelser, vil vide, at sådan et delt ansvar vil føre til uklarhed og usikkerhed. Jeg skal ikke grave yderligere i motiverne for den mærkelige konstruktion, der blev lavet dengang, men nøjes med at glæde mig over, at skaden nu igen bliver gjort god. Liberal Alliance er derfor positive over for de to forslag, dog har vi en enkelt, men ret væsentlig anke.

Vi er skarpe modstandere af, at en repræsentant for Udenrigsministeriet skal deltage i bestyrelsesmøderne i de to nye institutioner som observatør. Nu kan man jo ikke vide, hvad der ville være sket, hvis vi havde haft en borgerlig regering, og de røde partier i opposition, men hvis det var tilfældet og det her forslag var blevet lagt frem, tror jeg, vi havde set en skarp kritik af, at der skal være sådanne observatører. Baggrunden er formentlig et ønske om sikkerhed i forvaltningen, men det holder ikke, hvis vi skal sikre den meget, meget væsentlige internationale troværdighed omkring institutternes uafhængighed.

Det glæder os også meget, at der lægges op til, at Dansk Institut for Internationale Studier skal fortsætte som en selvstændig institution, for i en tid med mange fusioner i universitetsverdenen kunne det måske have været fristende at lægge instituttet ind under et af de eksisterende universiteter. Vi ved imidlertid, at de organisatoriske forhold på universiteterne endnu ikke er faldet på plads, og i betragtning af den store internationale respekt, der er, om DIIS' aktiviteter, finder vi det faktisk væsentligt, at instituttet bevarer sin selvstændig-

hed, medmindre bestyrelsen selv skulle fremsætte ønske om en sammenlægning med et universitet. Det ligger dog næppe lige for.

Helt generelt er vi også skeptiske over for de meget store bestyrelser, der skal nedsættes. Jeg ved godt, at det skyldes ønsket om bred repræsentation, men rationelt og effektivt er det ikke. Vi ser frem til en nærmere drøftelse under udvalgsarbejdet og er som sagt som udgangspunkt positive over for de to forslag.

Kl. 17:28

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Per Stig Møller som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 17:28

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Nu har der været snakket lidt om år 2002, hvor vi skabte den konstruktion, vi diskuterer i dag, og der vil jeg godt sige, at vi oprettede i 2002 Dansk Institut for Internationale Studier og i det institut indgik en række separate centre, der hidtil havde fungeret forskellige steder i byen og uafhængigt af hinanden. Det var Dansk Udenrigspolitisk Institut, Center for Udviklingsforskning, Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier, Center for Freds- og Konfliktforskning samt Det Danske Menneskerettighedscenter.

Disse spredte forskningsinstitutter ville vi bringe sammen for at give en samlet større vægt og en værdifuld tværgående sammenhæng i deres forskning. Folkedrab kan jo ikke ses uafhængigt af konfliktforskning og har store udenrigspolitiske implikationer, og meget af alt det, som foregår – folkedrab, udvikling, som vi drøftede før – har menneskerettighedsdimensioner, og det har også udviklings- og udenrigspolitiske dimensioner. Derfor var der selvfølgelig god mening i at bringe disse sammen, i stedet for at de ligger og laver deres arbejde hver for sig, uden at man har en tværgående vurdering af mulighederne for at se tingene i sammenhæng. Derfor besluttede vi for at opnå denne synergieffekt at slå alle disse institutter sammen i Dansk Institut for Internationale Studier. Det er så dette institut, som denne regering nu foreslår at bryde op ved at skille instituttet for menneskerettigheder ud.

Begrundelsen er ikke, at dette institut ikke i den nye konstruktion levede op til Parisstatutterne, altså efter 2002. Det skal et menneskerettighedscenter leve op til, og det fik det også at vide at det gjorde, og det anfører regeringen også korrekt nok i sine bemærkninger til lovforslagene – det har A-status.

Begrundelsen er, at der ikke med konstruktionen fra 2002 blev opnået den synergieffekt, som var tilsigtet. Samtidig blev konstruktionens overbygning, og det medgiver jeg, nok også lidt vel tung.

Når det forholder sig sådan, at menneskerettighedscenteret ikke har leveret synergi sammen med de andre, som regeringen anfører, tager vi dette til efterretning, og når også paraplyen var blevet for tung, er der jo ingen grund til at have den paraply, hvis man opretter et selvstændigt menneskerettighedsinstitut uden for denne konstellation. Og derfor kan vi så støtte, at instituttet nu skilles ud og gøres til en selvstændig institution.

Vi lægger meget vægt på, at Danmark fører en opmærksom og grundlæggende menneskerettighedspolitik, og vi udnævnte derfor også en særlig menneskerettighedsambassadør. Hvis dette arbejde kan gøres bedre og bredere gennem en selvstændiggørelse og en folden sammen af paraplyen, skal det selvfølgelig gøres.

Under udvalgsarbejdet vil vi bore i, om det er en rimelig konstruktion, at bestyrelsen for menneskerettighedsinstituttet også er udpeget af rådet, der jo skal være en kritisk og ansøgende instans i forhold til instituttet. Og vi vil også godt have en god forklaring på, hvorfor regeringen skal have en observatør i bestyrelsen, eftersom det jo skal være uafhængigt, men det har de andre ordførere også været inde på. Men jeg medgiver regeringen, at økonomisk rod tilsig-

ger en større indsigt i instituttet, men det kunne jo så ske gennem en plads i økonomi- og revisionsudvalget.

Vi konstaterer, at udskillelsen af Institut for Menneskerettigheder ikke påvirker samarbejdet og konstruktionen mellem og med de øvrige centre, altså Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier, Dansk Udenrigspolitisk Institut, Center for Udviklingsforskning, Center for Freds- og Konfliktforskning bliver fortsat sammen, og der er det jo også formålet, at vi skal se synergier dér, og jeg tror også, det er rigtigt. Det, man nemlig får med Dansk Institut for Internationale Studier, og det nævner regeringen jo også i et af høringssvarene, er, at vi her har udviklet, opstillet og opbygget en tænketank, og derfor er det også i orden, at Udenrigsministeriet er med der og bidrager til tænkningen og kan være med til at ansøre tænkningen og få glæde af den.

Det var, hvad vi tilsigtede, og derfor kan vi med nogle af de anførte modifikationer i princippet støtte begge forslag.

Kl. 17:32

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Udenrigsministeren.

Kl. 17:32

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg vil gerne takke for en god debat; jeg vil gerne takke for den opbakning, lovforslagene har fået under første behandling her i Folketinget. Jeg er opmærksom på, at der har været nogle bemærkninger undervejs, og dem skal jeg vende tilbage til. Men jeg har lyttet mig frem til, at alle partier med undtagelse af Dansk Folkeparti overordnet støtter L 154, og at Dansk Folkeparti også støtter L 155, så det er lykkedes at lave noget, der samler bredt, og det er jeg selvfølgelig glad for.

Lovforslaget om Institut for Menneskerettigheder, Danmarks internationale menneskerettighedsinstitution, sikrer det nuværende Institut for Menneskerettigheder uafhængighed og sikrer dets fortsatte virke som en effektiv menneskerettighedsorganisation – et menneskerettighedsinstitut, der lever op til FN's Parisprincipper om nationale menneskerettighedsinstitutioner med status og organisation.

Lovforslaget opstiller en række krav til menneskerettighedsinstitutionernes mandat, uafhængighed og ekspertise. Det er krav, som er centrale for institutionens troværdighed. Der har så været en debat om, hvorvidt det var en god idé, at Udenrigsministeriet havde en observatør. Det har både hr. Jakob Ellemann-Jensen, hr. Christian Juhl, fru Mette Bock og hr. Per Stig Møller været inde på som ordførere. Vi vender tilbage til det under udvalgsarbejdet, men vores vurdering er, at observatøren i bestyrelsen ikke kompromitterer institutionens status. Tværtimod vil observatøren ikke alene kunne bidrage til en større økonomisk sikkerhed, men også bidrage til faglighed og til arbejde med demokrati og menneskerettigheder, samtidig med at det efter vores vurdering sikrer uafhængigheden. Men vi vil gerne vende tilbage til det under udvalgsarbejdet – jeg har hørt de bemærkninger, der er faldet i den forbindelse.

Lovforslaget sikrer, at institutionen også fremover leverer et solidt og vigtigt stykke arbejde, et stykke arbejde, som med værdifulde aktiviteter bidrager til at opnå målsætningen om, at Danmark til enhver tid efterlever sine internationale forpligtelser og derudover bidrager til aktivt at fremme både demokrati og menneskerettigheder såvel herhjemme som internationalt. Det er vores håb, at instituttets betydelige internationale arbejde faktisk vil blive styrket med den nye selvstændige platform, som lovforslaget bidrager med.

Så var der også et enkelt forslag fra hr. Jakob Ellemann-Jensen, om vi ikke kunne vurdere fordelene ved en fusion med en anden uddannelsesinstitution, et universitet, og fru Mette Bock talte imod det. Jeg tror, det er noget af det, vi også skal kigge nøjere på i et udvalgs-samarbejde også. Der er jo mange fusioner i verden, og jeg kommer i tanke om en historie om en høne og en gris, hvor hønen spørger,

om ikke de to skal lave en fusion. Grisen siger: Jo, det kan vi godt, men så går det jo ud over mig. Ja, siger hønen, det går altid ud over nogen, når man laver en fusion. Det er vel det, der er risikoen i det her; vi skal være på vagt over for, at vi ikke kommer til at lave noget, der betyder, at noget af den dynamik, der er i Institut for Menneskerettigheder, bliver svækket i den her konstruktion. Men jeg hørte også hr. Jakob Ellemann-Jensens forslag sådan, at det var noget, vi skulle overveje og tænke igennem og sådan noget, og det er vi helt, helt åbne over for.

Der var også en debat om, hvorvidt vi skulle åbne endnu mere op. Hr. Jakob Ellemann-Jensen argumenterede specielt for Grønland med hensyn til det arktiske område, og det kan vi også vurdere. Det er jo ikke uoverstigelige ting, vi er uenige om. Det er klart, at Færøerne måske vil synes, at de så også skal være repræsenteret osv., men lad os kigge på det.

Der var også flere, der vurderede farligheden ved at adskille det faglige og det økonomiske ansvar. Det tror jeg er en helt rigtig vurdering, og det, vi får reetableret med den konstruktion, vi laver nu, er jo en sikker overensstemmelse mellem det faglige og det økonomiske ansvar.

Hr. Christian Juhl var i sit ordførerindlæg inde på nødvendigheden af freds- og konfliktdimensionen af det arbejde, der foregår. Der vil jeg henvise til bemærkningerne i lovforslaget side 3, punkt 1.2, afsnit 2, hvor vi selvstændigt som noget nyt beskriver noget, der ikke før var beskrevet, nemlig nødvendigheden af også at styrke freds- og konfliktforskningen. Det betyder, at vi giver det en stærkere status end den status, det har haft før.

Jeg er enig med fru Mette Bock i, at det her gør en gammel skade god igen. Jeg underkender dermed ikke, at andre udenrigsministre før mig – også hr. Per Stig Møller – også i tidernes morgen har gjort et flot stykke arbejde for at sikre, at det her ikke faldt på gulvet, og det vil jeg også godt kvittere for.

Summa summarum: Jeg synes, for så vidt angår det første lovforslag, at det ser overkommeligt ud at undersøge de spørgsmål, der er rejst her i debatten.

Det næste lovforslag handler om Dansk Institut for Internationale Studier. Det er jo ikke bare et tilbehør til lovforslaget om Institut for Menneskerettigheder; det er et forslag, der efter vores bedste vurdering vil styrke den uafhængige forskning og analyse inden for det brede udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitiske område. Det vil skabe en ramme for et tæt samarbejde mellem både forskere, analytikere, politikere, embedsmænd og praktikere. Samtidig styrker lovforslaget instituttets uafhængighed i forhold til udfærdigelse af rede-gørelser og udredninger. Lovforslaget skaber derved mulighed for, at instituttet bedst muligt kan understøtte udviklingen af dansk udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og udviklingspolitik. Derfor er jeg rigtig glad for, at alle partier står bag det her forslag, så jeg takker for debatten.

Kl. 17:39

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er lige en kort bemærkning fra fru Mette Bock.

Kl. 17:39

Mette Bock (LA):

Udenrigsministeren argumenterer med, at en observatør fra ministeriet i bestyrelserne skulle være med til at løfte fagligheden. Altså, er udenrigsministeren ikke klar over – det er jeg helt sikker på at udenrigsministeren er – at det kan være utrolig vanskeligt at forklare ude i den store verden, at vi har nogle uafhængige institutioner her, hvor der så skal sidde en repræsentant for et ministerium som observatør? Jeg synes, det er et utrolig dårligt signal at sende, og at vi må klare den relation, der selvfølgelig skal være mellem ministerium og insti-

tutioner, på anden vis. Jeg synes virkelig, det er en meget, meget dårlig konstruktion, og argumentationen for den er svag.

Kl. 17:39

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Udenrigsministeren.

Kl. 17:39

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg synes ellers selv, den var stærk, fordi den i virkeligheden var to-leddet. Dels var der en argumentation for nødvendigheden af, at der også er en tættere økonomisk tilknytning. Det er klart, at det kan kla-res på anden måde, men det bliver det ikke nødvendigvis nemmere af, heller ikke bureaukratisk. Dels var der det andet argument, nemlig at jeg tror, en repræsentant for Udenrigsministeriet ville kunne bidrage – ikke fordi kvaliteten ikke er høj i instituttet, men jeg tror, at man ville kunne bidrage med faglige synspunkter, som også ville have vægt.

Men igen: Det er jo noget af det, vi må se på undervejs i udvalgs-arbejdet, altså hvilken konstruktion Folketinget synes er den stærke-ste. Det her er vores bud. Men summa summarum er jeg også glad for, med al respekt, at der blev sagt – det tror jeg også var starten på hr. Jakob Ellemann-Jensens indlæg, og det er jo stærke ord fra en Venstremand sidst på sådan en tirsdag eftermiddag – at der var rigtig mange gode, fornuftige ting i lovforslaget. Det er faktisk ret sjæl-dent, at det er indledningen til en tale, og det vil jeg også godt kvitte-re for.

Kl. 17:41

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Mette Bock.

Kl. 17:41

Mette Bock (LA):

Jeg vil blot endnu en gang understrege, at erfaringen jo er, at hvis man har den slags observatører siddende, sker der det, at hvis man når til kritiske punkter, foregår forhandlingerne uden for bestyrelses-mødet. Og det vil jo til enhver tid være enhver bestyrelses ret at ind-kalde faglig ekspertise, herunder ekspertise fra Udenrigsministeriet, hvis man skulle have behov for det. Så lad os nu lige prøve at be-grænse de her ministeriers tilgang og indgang alle mulige og umuli-ge steder.

Kl. 17:41

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 17:41

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Men vi kigger på det under udvalgsarbejdet. Jeg synes også, vi har brug for at klargøre under udvalgsarbejdet, at det her lever op til Pa-risprincipperne. Men selv om det gør det, kan der være et ønske om det. Det ser vi på, det er efter min opfattelse helt udramatisk at kigge på under udvalgsarbejdet.

Kl. 17:41

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til udenrigsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut-tet.

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Udenrigsudvalget. Hvis in-gen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) Forhandling om redegørelse nr. R 9:

Udenrigsministerens redegørelse om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Anmeldelse 22.03.2012. Redegørelsen givet 22.03.2012. Meddelelse om forhandling 22.03.2012).

Kl. 17:42

Forhandling

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Peter Juel Jensen som ordfører for Venstre.

Kl. 17:42

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand. OSCE er verdens største regionale sikkerhedsorganisation med 56 deltagende stater fra Europa, Centralasien og Nordamerika. Organisationens hovedaktiviteter omfatter konfliktforebyggelse, krisestyring og reformstøtte inden for demokrati og menneskerettigheder. Samarbejdet i OSCE foregår inden for tre dimensioner: Den militære, den menneskelige og den økonomiske og miljømæssige dimension. Og det er det, der afspejler den grundlæggende opfattelse af, at sikkerhed afhænger af en lang række faktorer, herunder både tillidskabelse på det militære område, økonomisk udvikling, miljø, demokrati og ikke mindst overholdelse af menneskerettighederne.

Ministerrådsmødet fandt sted i Vilnius i 2011 og samlede over 40 udenrigsministre. Der var mange emner på dagsordenen: Samarbejde med de nordafrikanske lande, øget OSCE-engagement i forhold til partnerlandet Afghanistan, konflikthåndtering, herunder tidlig varsling, ikkespredning af nukleare biologiske og kemiske våben, samt en opdatering af Wiendokumentet om tillidsskabende foranstaltninger. Alt dette fremgår af redegørelsen, vi behandler her i dag, men det fremgår også af redegørelsen, at det var inden for den menneskelige dimension, hvor det var sværest at finde fælles fodslag.

Ved OSCE PA's vintermøde i Wien – PA står for parlamentarikerne – var en af de vigtigste debatter om menneskerettigheder, og det var det forhold, at flere lande bryder endda de mest basale af dem. Demokratiet har svære vilkår i Rusland. OSCE PA havde observatører både ved valget til Dumaen og til det efterfølgende præsidentvalg. Ved dumavalget den 4. december fandt vores observatører en klar sammenblanding mellem staten og det regerende parti samt en ganske ulige adgang til pressen. Dette forhold gjorde det sværere for oppositionens partier at konkurrere på lige vilkår med regeringspartiet. Yderligere havde autoriteterne nægtet at registrere de mest vidtgående oppositionspartier, hvilket reelt betød, at udvalget af partier blev begrænset. På valgdagen var tingene godt organiseret, men under optællingen blev det klart for vores observatører, at tingene ikke var, som de så ud på overfladen. 30 pct. af de optællinger, vi observerede, var problematiske. OSCE fandt indtil flere eksempler på, at der var proppet ekstra og endda sammenklumpede stemmesedler i urnerne, og de var alle for Putins parti, United Russia.

Det samme billede gjorde sig gældende i forhold til præsidentvalget, som fandt sted den 4. marts. Hele pointen med et valg er jo, at resultatet ikke er givet på forhånd, og dette var ikke tilfældet i Rusland, hvor det største problem var mangel på konkurrence. Vilkårene

var ikke lige, idet magt og administrative midler blev misbrugt til at sikre, at udfaldet aldrig var tvivlsomt. Og i OSCE's og Europarådets udtalelser nævnes også problemer med registrering af kandidater og med farvede medier, og så var igen ca. 30 pct. af vores observatører utilfredse eller meget utilfredse med den måde, de observerede stemmer blev optalt på.

Der er desværre også stor grund til at være bekymret over situationen i Hviderusland. Efter præsidentvalget i 2010 er der stadig væk mange af oppositionens politikere og folk fra ngo'er, som sidder i fængsel. Ved OSCE PA's vintermøde i Wien stødt vi på Andrei Sannikovs søster, som meget bevæget fortalte, hvordan hendes bror blev mere og mere syg og kontinuerligt er blevet flyttet fra fængsel til fængsel uden ret til at se hverken advokat eller familie. Hun udtrykte frygt for og usikkerhed om, hvorvidt Sannikov vil overleve den behandling, han bliver udsat for. Og her på det seneste er der en række mennesker med tilknytning til partier, ngo'er eller medier, der er blevet nægtet udrejse af Hviderusland. De er blevet hevet ud af toget eller af bilen ved grænseposter eller kontrolposter inde i landet. Der menes at være en hel liste over mennesker, der har fået stuearrest, eller rettere landearrest på den måde.

Jeg håber, den danske regering og det danske formandskab vil blive ved med at finde måder at lægge pres på Hvideruslands regering og præsident på, så der kan komme normale forhold for befolkningen.

Et vigtigt aspekt i OSCE- og OSCE PA-regi er, at Hviderusland må leve op til sine OSCE-forpligtelser og invitere OSCE-observatører, også uden at begrænse dem, til deres parlamentsvalg senere i år. Men alt dette finder vi jo først ud af i september.

Når vi her i dag debatterer de interne forhold i og samarbejdsrelationerne mellem 56 lande, vil det blive enkeltnedslag. Jeg har valgt at stille skarpt på den menneskelige dimension, da jeg mener, det er en forudsætning for et liv i fredelig sameksistens. Men når det kommer til at holde medlemsstaterne i ørerne, er det altså ikke noget, OSCE PA kan gøre, da det ikke er et besluttende organ. Det er OSCE-staternes stats- og regeringschefer, der har den opgave. Og i de år, hvor der ikke afholdes topmøder, mødes OSCE-udenrigsministrene i ministerrådet. Det er i de organer, man skal forfølge bl.a. de grundlæggende menneskerettigheder.

Jeg håber og ser frem til, at ministeren vil tage de kritiske bemærkninger, der er faldet her i dag, med til OSCE's næste ministerråd og sætte fokus på de brud, der sker på de basale menneskerettigheder.

Med disse bemærkninger anbefaler Venstre ministerens redegørelse over for Folketinget. Tak.

Kl. 17:48

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Rasmus Prehn som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 17:48

(Ordfører)

Rasmus Prehn (S):

Da vores ordfører desværre ikke kan være til stede i salen, har jeg lovet at læse talen op på ordførerens vegne.

Fra socialdemokratisk side vil vi gerne takke for redegørelsen, som vi mener giver et godt indblik i de sikkerhedspolitiske udfordringer, som ikke blot Danmark, men hele OSCE-regionen står over for i dag. Vi Socialdemokrater synes samtidig, at redegørelsen skaber et stærkt grundlag for de fremtidige beslutninger, som må tages, og det ansvar, vi påtager os, når det handler om OSCE-samarbejdet.

Fra socialdemokratisk side synes vi, at der er god grund til at være stolt af Danmarks indsats på OSCE-området, og samtidig er der under det irske formandskab fundet nogle stærke og fornuftige prioriteter.

Vi vil gerne fremhæve vigtigheden af beslutningerne om at styrke samarbejdet med OSCE's partnerlande i Middelhavsområdet og i Afghanistan. Det er helt essentielt, at OSCE følger tidsånden, og derfor mener vi, at det er utrolig vigtigt, at også samarbejdet med disse regioner styrkes.

Med en overordnet ambition om at styrke sikkerheden i hele OSCE-regionen og sikre medlemslandenes efterlevelse af deres forpligtelser i alle tre dimensioner mener vi at vi er godt på vej. Som også udenrigsministeren fremhæver, er det helt essentielt at fokusere på den menneskelige dimension og den manglende efterlevelse af menneskerettighederne i visse medlemslande. Jeg kan kun sige, at Socialdemokratiet støtter stærkt op om disse prioriteringer og ser frem til det fortsatte samarbejde i 2012.

Nogle af de lidt mere problematiske debatter på ministermødet omhandlede den menneskelige dimension af OSCE-samarbejdet. Som redegørelsen afspejler, står vi stadig væk over for voldsomme udfordringer på demokrati- og menneskerettighedsområdet. Det er dybt beklageligt, at der ikke blev opnået enighed på dette område. OSCE-samarbejdet er et essentielt element i Danmarks udenrigspolitiske værdigrundlag. Derfor mener vi, at vi må fortsætte med at kæmpe for at styrke menneskerettighederne og grundlaget for demokrati i nogle af de lande, hvor dette desværre halter.

Vi Socialdemokrater mener, at vi især må hæfte os ved den fortsat uholdbare situation i Hviderusland, Europas sidste diktatur. De konstante overgreb på civilsamfundet må stoppes. Det er derfor vigtigt, at vi fortsat, som vi også diskuterede sidste år, vil kæmpe for befolkningen i Hviderusland og for deres rettigheder. Vi kan ikke blot se passivt til fra grænsen til Hviderusland, mens landets regering forhindrer OSCE i at udføre dets arbejde og hensynsløst bryder retssikkerheden for landets borgere.

Valgobservationerne udført af OSCE's delegerede er et vigtigt redskab i den demokratiske maskine. I tråd med udenrigsministerens holdning ønsker vi fortsat at styrke samarbejdet mellem de to hovedaktører, ODIHR og OSCE's parlamentariske forsamling. Vi må også fortsat kæmpe for ODIHR's uafhængighed, hvis vi skal sikre, at de principper og målsætninger, vi har, kan opfyldes. Valgobservationerne må og skal gennemføres ud fra objektive og neutrale kriterier, og samarbejdet må virke.

Socialdemokratiet deler også udenrigsministerens holdning til spørgsmålet om ngo-deltagelse i OSCE's større møder i den menneskelige dimension. Selv om Rusland finder dette problematisk, mener vi, at ngo'ernes tilstedeværelse manifesterer et udtryk for demokrati og åbenhed, prioriteter, som vi netop kæmper for at fremme i OSCE.

Universaliteten af menneskerettighederne og vores ønske om demokrati må aldrig kunne anfægtes. OSCE udgør fundamentet for fred og stabilitet imellem stater samt markerer beskyttelsen af borgernes fundamentale rettigheder. Dette er, hvad vi kæmper for.

Kl. 17:52

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Fru Marie Krarup som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 17:52

(Ordfører)

Marie Krarup (DF):

Tak til ministeren for redegørelsen om OSCE's arbejde det sidste år. OSCE er en organisation, der på mange måder har mindre betydning i dag, end den havde tidligere. Tidligere var den det eneste fælles forum, hvor øst og vest kunne mødes til samtaler om verdens gang. Derfor blev OSCE også et vigtigt organ for nedrustningen og våbenkontrollen i Europa samt for demokratiudviklingen i de nye lande efter Sovjetunionens sammenbrud.

I dag står organisationen mindre centralt, men den har bibeholdt en vis betydning i demokratiudviklingen via de meget vigtige valgobservationer og via sine aktiviteter og sin opsamlede viden om SNG-landene. Desuden gør organisationen fortsat en indsats for stabilisering og våbenkontrol, og Dansk Folkeparti ser derfor fortsat positivt på organisationens arbejde, sådan som det beskrives i redegørelsen, som vi takker for endnu en gang.

Kl. 17:53

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Jeppe Mikkelsen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 17:54

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak for det. Jeg skal til at starte med også meddele, at jeg står her i stedet for hr. Rasmus Helveg, som desværre er på rejse i sin egen skab af udenrigsordfører. Men før jeg begynder at læse talen op, vil jeg da nævne, at jeg selv var i Rusland i december i forbindelse med valget til Dumaen. Det var godt nok på vegne af Nordisk Råd, men vi samarbejdede med OSCE, og der skal i hvert fald lyde en stor tak for det gode samarbejde, vi havde der, og en tak for deres meget ambitiøse indsats med at få afdækket eventuel valgsvindel. Nu til talen fra Rasmus.

Kl. 17:54

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Rasmus Helveg Petersen.

Kl. 17:54

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Hr. Rasmus Helveg Petersen, selvfølgelig, undskyld for det.

Jeg læser højt fra talen: Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen til Folketinget. Vi kan fra radikal side glæde os over det store danske engagement i OSCE-arbejdet, og vi tilslutter os redegørelsen. Vi er fra radikal side glade for denne årligt tilbagevendende mulighed for at drøfte OSCE i Folketingssalen. Det er særlig glædeligt i årets redegørelse at notere, at missionen i Zagreb kan lukkes. Baggrunden er den simple, at missionens formål er opfyldt, og at Kroatien på alle måder er i god gænge. Vi kan derfor lukke missionen og flytte vores fokus længere østpå.

Vi håber fra radikal side jævnligt at kunne fejre lukningen af OSCE-missioner, men må også erkende, at der fortsat er meget arbejde at tage fat på. Lukningen i Zagreb er illustrativ for den generelle udvikling i Balkanregionen, der jo traditionelt har fyldt meget i OSCE's arbejde. Der er færre konflikter og bedre samtale landene imellem. Til gengæld har vi fra OSCE's side brug for et fortsat stærkt engagement, ikke mindst i de centralasiatiske lande og i Hviderusland. Som redegørelsen viser, er Hviderusland for tiden det mest problematiske land på det europæiske landkort, når det gælder demokrati og menneskerettigheder, og vi vil opfordre såvel OSCE som udenrigsministeren til at fortsætte arbejdet med at påvirke styret i Minsk.

For så vidt angår de centralasiatiske lande, er OSCE jo afgørende vigtig. OSCE leverer en ramme om demokrati og menneskerettigheder, som ikke leveres af andre aktører. I 2011 har der været særlig fokus på Kirgisistan, hvor en OSCE-politimission bistår regeringen med at dæmpe de interetniske spændinger i landet. Det er godt arbejde, og det er præcis den slags ting, der gør OSCE til en vigtig og afgørende institution.

I redegørelsen fremgår det også, at Ukraine vil overtage formandskabet i 2013, når det nuværende irske formandskab udløber. Jeg citerer fra redegørelsen:

»Ukraine vil overtage OSCE-formandskabet den 1. januar 2013. Det må ventes at ville udgøre en særlig udfordring, ikke mindst i lyset af de aktuelle eksempler på tilbagerulning af retsstatsstandarder, jf. bl.a. Timoshenko-sagen. Fra EU's og dansk side vil man gøre det klart over for Ukraine, at det forventes, at et OSCE-formandskab sætter et eksempel til efterfølgelse, hvad angår efterlevelsen af OSCE-forpligtelserne.«

Vi kan fra radikal side også tage denne del af redegørelsen til efterretning, og vi vil følge udviklingen i Ukraine særligt. Til slut vil jeg sige mange tak for redegørelsen.

Kl. 17:57

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Lisbeth Bech Poulsen som ordfører for SF.

Kl. 17:57

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er her bare som mig selv. På vegne af SF vil jeg gerne starte med at takke udenrigsministeren for redegørelsen og gennemgangen af de udfordringer, som OSCE-landene står over for i dag.

I SF er vi meget glade for det arbejde, som OSCE lægger i at forhindre globale konflikter og kriser. Vi er også meget glade for det øgede OSCE-fokus på de nordafrikanske lande, der er i transition i forhold til det arabiske forår, og jeg vil specielt nævne de valgobservationer, der er rejst til bl.a. Tunesien. Vi ser også frem til et styrket samarbejde i forbindelse med Afghanistan, ligesom lukningen af kontoret i Zagreb må siges at være en succes for OSCE. I SF er vi på linje med OSCE's prioritering af et styrket samarbejde og støtter den linje, der er blevet lagt.

Som der er blevet talt om tidligere i dag, er udviklingen i Hviderusland jo noget, der optager os alle meget. Det optager i særdeleshed OSCE-landene, og Danmark har været med til at iværksætte udsendelse af rapportører til Hviderusland for at undersøge brud på menneskerettighederne. Den efterfølgende rapport viser, at der foregår grove brud på menneskerettighederne. Det litauiske formandskab har ikke haft held til at iværksætte en opfølgende undersøgelse. Det er SF's holdning, at vi gennem vores medlemskab af OSCE skal lægge et maksimalt pres på den hviderussiske regering for at stoppe de modbydelige handlinger, der finder sted. Det er vores alles ansvar, at vi gør alt, der står i vores magt, for at løse den uholdbare situation i Europas sidste diktaturstat.

Det er specielt positivt, som udenrigsministeren også påpeger, at kontroversielle emner som torturbekæmpelse og forsamlingsfrihed har været på dagsordenen i 2011, og det er netop vigtigt, at OSCE kan sætte nogle kontroversielle dagsordener, på trods af at ikke alle landene nødvendigvis er enige i dem. Menneskerettigheder og demokrati er nogle af de fundament, som vores samfund er bygget på. OSCE's virke er en beskyttelse af disse rettigheder, og det vil vi fortsat gerne kæmpe for i SF.

Kl. 17:59

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Christian Juhl som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 17:59

(Ordfører)

Christian Juhl (EL):

Tak til ministeren for redegørelsen. Det er jo vigtigt, at vi kigger på OSCE-arbejdsformen og de resultater, der er nået. Vi har det sådan, at der som hovedregel er to måder at føre udenrigspolitik på:

Der er den forældede, som ofte skaber nye problemer, nemlig krig og magtanvendelse – det, som i Danmark har heddet en aktivistisk udenrigspolitik, hvor NATO eller grupper af villige er taget ud i verden for at se, om de kunne styre den. Som regel har de måttet

opgive, og vi har tidligere i dag talt om både Irak og Afghanistan som dårlige eksempler på dansk udenrigspolitik. Jeg synes, vi skal betegne den slags metoder som forældede og som undtagelser fra den måde, Danmark fører politik på.

Så er der nye og bedre løsninger, hvor forhandling, dialog, konfliktløsning og internationalt samarbejde er vejen frem. Der har vi andre organisationer end NATO og grupper af villige. Vi har nemlig FN, vi har OSCE, vi har Nordisk Råd, og vi har Europarådet, som arbejder på helt anderledes måder end de gamle koldkrigsorganisationer. OSCE er dog også en undtagelse. Det er en gammel organisation fra den tid, men man har bygget organisationen op på en helt anderledes måde med en mere demokratisk struktur, hvor der både er et regeringssamarbejde, som *kan* tage beslutninger – de har godt nok svært ved det nogle gange, men de har magten til det, hvis de vil – på vegne af så mange lande, som nu er omfattet, og det omfatter også de gamle supermagter Rusland og USA; og der er en parlamentarisk samling, som jo netop kan diskutere på tværs af landene, og som også når mange resultater.

Dialog og forhandling er vigtige elementer, hvis vi skal skabe en bedre verden og ikke bare skabe nye konflikter. Menneskerettigheder og demokrati og de processer, der følger med, er vigtige, og derfor er OSCE's arbejde med at overvåge, hvordan staterne behandler minoriteter og håndterer menneskerettigheder, vigtigt, lige så vel som at valgobservationerne har en meget, meget stor betydning. Det har også meget stor betydning, at der bliver sat fokus på undertrykkelse af oppositionen i nogle af landene, og det er vigtigt, at man hele tiden fokuserer på den søjle, der handler om krig og afspænding, og også på økonomi, miljø og klima.

Som jeg ser det, er der nogle væsentlige områder, som spiller godt sammen med de meldinger, som vores nye regering har spillet ud med, nemlig indsatsen mod fjernelse af atomvåben på den her klode. Kunne vi komme så langt, at vi også på den nordlige halvdel af kloden kunne få fjernet alle atomvåben, ville det være en rigtig, rigtig stor mulighed for netop at få en meget, meget mere fredelig udgang på de konflikter, der måtte være. Det er påfaldende at se på kortet over kloden, at stort set hele den sydlige halvkugle har fået fjernet atomvåbnene, hvorimod der på den nordlige halvkugle er grimme pletter endnu, hvor våbnene stadig væk står. Nedrustning bør være en del af dansk udenrigspolitik, og jeg er rigtig glad ved, at udenrigsministeren i anden sammenhæng har spillet ud med en række tiltag både om atomvåbenfri zoner og nedrustning.

Et andet område, som jeg synes vi bør tage op i OSCE-sammenhæng, er hele problematikken omkring våbentransporter og -handel. I forbindelse med regionale konflikter er der ofte våbenhandler – også våbenhandler, der ikke følger de normer, som vi synes er gode. Der er også våbentransporter, hvor selv danske skibe deltager, og der tror jeg det kunne være godt at vi diskuterede med OSCE-landene, hvordan vi kunne fremme kontrollen med våbentransport og kontrollen med våbenhandel.

Hele Afghanistanspørgsmålet er også et væsentligt spørgsmål i OSCE, ikke som direkte konflikt, men fordi nabolandene, der ligger op til, jo er påvirket af den konflikt, der har været i Afghanistan.

Generelt mener jeg, at vi bør nedprioritere de gamle koldkrigsorganisationer som NATO og opprioritere de visionære og mere moderne samarbejdsorganisationer som OSCE, og jeg anbefaler, at vi fortsætter med at prioritere det vigtige arbejde, der bliver lavet i OSCE, meget højt. Jeg kan anbefale redegørelsen fra ministeren.

Kl. 18:04

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Mette Bock fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 18:05

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for det, og tak for OSCE-redegørelsen, der har været rigtig, rigtig spændende læsning.

Jeg synes, at det i en verden, hvor de politiske og økonomiske konfliktlinjer flytter sig og flytter sig meget hurtigt, er væsentligt at have en organisation som OSCE. Det har også, hvis man kigger på OSCE's historie, vist sig, at organisationen faktisk har formået at ændre sin tilgang til tingene i takt med de meget store ændringer, som er sket i verden siden organisationens dannelse.

I forhold til det sidste møde må vi jo fra Liberal Alliances side sige, at vi støtter, at indsatsen i Middelhavsområdets lande bliver styrket. Det er et fantastisk spændende område, og det, der kommer til at ske i det område, får naturligvis også rigtig stor betydning for, hvad der kommer til at ske i Europa.

Derfor synes vi, at OSCE-samarbejdet skal styrkes og prioriteres, men samtidig er det også væsentligt at holde fast i, at det skal være en organisation, som kan træffe beslutninger, som kan implementere beslutninger, og som kan holde fast i beslutninger, herunder at medlemslandene selvfølgelig skal leve op til deres forpligtelser, også hvad angår menneskerettigheder.

Der er et lille punkt i selve redegørelsen, som jeg godt lige vil knytte en kommentar til, og det er punktet om Hviderusland, som jo er det sidste diktatur, vi har i vores nærmeste omkreds, kan man sige. Og der bliver der i det arbejde, der er blevet lavet indtil nu, af gode grunde selvfølgelig, lagt utrolig stor vægt på at fremme de politiske rettigheder i Hviderusland.

Det mener vi er vigtigt, men vi mener faktisk også, at det er væsentligt, at man kigger på de økonomiske rettigheder, fordi vi ved, at i et samfund, hvor også økonomien er fri, er der en større sandsynlighed for, at vi også kan se dette samfund udvikle sig i retning af liberale værdier, som vi jo sætter pris på i vores del af verden, herunder i OSCE-samarbejdet.

Men jeg vil sige tak for redegørelsen, og vi ønsker naturligvis at støtte, at redegørelsen fremmes i Folketingssalen, eller hvad det hedder.

Kl. 18:07

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Per Stig Møller fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 18:07

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

OSCE er en ganske særlig og i princippet ganske særlig betydningsfuld organisation. Den er skabt for at sikre tillid og afspænding mellem alle europæiske lande uanset styreform, og det særegne er, at den samler alle op og har udstrakt sit område til Centralasien. Det er også en organisation, som har en særlig opgave i forbindelse med de frosne konflikter i Europa. Dette er det ikke gået særlig godt med.

Til gengæld er der fremgang i samarbejdet med de centralasiatiske republikker, og det lægger jeg meget vægt på. Centralasien er klemmt mellem Rusland og Kina, men Centralasien ønsker at få åbnet en dør til Europa. Det er denne dør, OSCE i ganske særlig grad kan åbne.

Vi gik derfor ind i et konkret og bilateralt samarbejde i Tadsjikistan, især i forbindelse med arbejdet vedrørende grænsen til Afghanistan. Tadsjikkerne har tilbudt at levere billig energi til Afghanistan for den store mængde vandkraft og vil derfor gerne medvirke til at udvikle den nordlige del af Afghanistan. Desværre er tilbuddet endnu ikke blevet modtaget. I stedet for vandkraft fra Tadsjikistan kom-

mer der narko ind fra Afghanistan. Bl.a. derfor er grænsearbejdet så vigtigt.

Samtidig er der en latent risiko i flere centralasiatiske republikker for islamisering og for terror. De kan blive mål for en destabiliseringsbølge. Derfor er det vigtigt, at Europa har et tæt og konstruktivt samarbejde med dem. Dette samarbejde kan OSCE fremme, og derfor gik vi ind for, at Kasakhstan kunne blive formand for OSCE, nemlig for at vise, at vi opfattede dem som ligeværdige partnere i OSCE.

Med OSCE's andet hovedområde, de frosne konflikter, går det derimod ikke særlig godt. Det er ikke kommet længere hverken i spørgsmålet angående Nagorno Karabakh, Transnistre, Abkasien eller Sydossetien. Krigshandlinger lurder derfor fortsat alle steder. Det er også svære nødder at knække, ikke mindst fordi nødderne slet ikke vil knækkes. Men her må OSCE gøre en bedre og mere fantasirig indsats.

En stærkere indsats for menneskerettigheder og demokrati må også gøres i Hviderusland, hvis opposition er grundigt knækket, og hvis tøbrud er frosset til is igen.

Det er også vigtigt, at man følger Europarådets politik over for Ukraine, hvor retssikkerheden for politikerne jo er noget udhulet. Det er ikke særlig godt, at Julija Tymosjenko sidder i fængsel på grund af beslutninger, hun traf i sin ministerperiode, nødvendige beslutninger i forbindelse med gasleverancer fra Rusland. De var selvfølgelig dyre, men hvad kunne hun gøre? Det kan vi ikke afgøre, og det bør ikke afgøres i en retssal, og slet ikke ved at fængsle hende.

I forbindelse med organisationens formål, som er tillid og afspænding i Europa, er det vigtigt, at OSCE kommer nærmere en fornyet CFE-traktat, end tilfældet er i dag. Det forhandles fortrinsvis i NATO-Rusland-rådet, men det er også et af temaerne i OSCE.

Det er godt nok, som der står i redegørelsen, at mange nu er parate til at forhandle om en ny aftale, men det er jo ikke særlig godt, at de slet ikke er enige om, hvilke behov en sådan aftale skal opfylde. Så længe man ikke er enige herom, kommer man jo ingen vegne.

Til gengæld er det et væsentligt plus, at Danmark under VK-regeringen fik vedtaget en hensigtserklæring om destruktions af overskydende konventionel ammunition, som ellers let lander i konfliktområder. Det vil være velkomment, om den nuværende regering kan komme længere med en aftale vedrørende små og lette våben, som er skyld i de fleste ofre, og dermed fortsætte det arbejde, som vi støttede i OSCE.

Vi ser også gerne, at OSCE kommer i gang med at samarbejde med de nordafrikanske lande, ikke mindst efter det såkaldt arabiske forår, men vi konstaterer, at disse lande ikke hidtil har vist sig interesseret. Men de og vi har en gensidig interesse i, at foråret bider sig fast. OSCE bør derfor gå i tættere dialog med disse lande og høre, hvad de kan ønske sig af et samarbejde med OSCE.

I det stille gør OSCE et udmærket arbejde, som i endnu større stilhed støttes og udmøntes af den parlamentariske forsamling. Vi ville blot gerne se nogle flere resultater af dette arbejde, men vi er tilfredse med den prioritering af arbejdet, som er forelagt i redegørelsen.

Kl. 18:11

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Så er det udenrigsministeren.

Kl. 18:11

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til ordførerne for deres bemærkninger og spørgsmål. Det er godt at se, at der ikke alene fortsat er stor interesse, men også opbakning til Danmarks deltagelse i arbejdet i OSCE. Med sine 56 stater er OSCE jo i virkeligheden et unikt forum til at diskutere et bredt spektrum af demokratiske, menneskeretlige og sikkerhedspolitiske udfordringer. I 2011 var arbejdet fort-

sat præg af uenigheder mellem deltagerstaterne om, hvor meget vægt OSCE skal lægge på arbejdet med menneskerettigheder og demokrati. Det kom bl.a. til udtryk ved ministerrådsmødet i Vilnius i december, hvor jeg selv deltog. De vanskeligste forhandlinger på ministerrådsmødet var netop på menneskerettighedsområdet, hvor der ikke blev opnået enighed om nye beslutninger. Men i lyset af de vanskelige forhandlinger er det dog værd at hæfte sig ved, at der ikke skete en tilbagerulning af tidligere indgåede forpligtelser.

Fra dansk side finder vi det afgørende at opretholde presset for, at alle OSCE-lande respekterer og efterlever alle deres forpligtelser over for OSCE. Konkret og løbende opfølgning er derfor en af Danmarks mærkesager. Flere af ordførerne har været inde på situationen i Hviderusland. Danmark var i april 2011 blandt de 14 vestlige lande, der iværksatte udsendelse af OSCE-rapportører til Hviderusland med henblik på at undersøge landets brud på sine forpligtelser over for OSCE. Trods flere forsøg har det ikke været muligt at genetablere en feltmission i Hviderusland.

Jeg vil gerne sige, at den udvikling, vi ser i Hviderusland, ikke alene er klart utilfredsstillende, men også dybt bekymrende. Jeg er blevet spurgt, hvad den danske regering har foretaget sig i den sammenhæng. Sidst vi havde udenrigsministermøde i EU-kredsen, besluttede vi at skærpe sanktionerne mod den gruppe af personer i Hviderusland, der også erhvervsmæssigt er tæt forbundet med oligarkiet derovre. Den udvikling – nemlig fortsatte sanktioner mod de forhold i Hviderusland, der desværre indtil nu er gået i den forkerte retning – har vi tænkt os at fortsætte med.

Også i Danmark modtog vi i forbindelse med valget i 2011 besøg fra OSCE. Det skete i forbindelse med folketingsvalget den 15. september. Rapportens konklusion var, at der i Danmark er en høj grad af tillid omkring et valg, og derfor fandt man det ikke nødvendigt at have en observation i forbindelse med valget her.

Jeg vil svare ordførerne på enkelte punkter. Jeg har svaret i forbindelse med Hviderusland, på samme måde som jeg var ude med kritiske bemærkninger i forhold til det afholdte valg til Dumaen i Rusland. Jeg takker for bred støtte og erklærer mig også enig med dem, som har sagt, at hovedopgaven i virkeligheden er at sikre, at missioner som eksempelvis den i Zagreb bliver afsluttet. Man kan måske også videre sige, at problemet med den type stille diplomati – det er måske et svar til hr. Christian Juhl, som nævnte en række organisationer, der arbejder i det stille, og jeg tror også, hr. Per Stig Møller var inde på det – som sker i Nordisk Råd og i OSCE og i øvrigt også i EU og i FN, er, at de ting, der sker, ofte ikke bliver bemærket. For hvis det lykkes at løse et problem, der ellers ville eksplodere, så eksploderer det jo netop ikke og får ikke den opmærksomhed, det ellers ville have fået. Derfor mener jeg selv, at noget af det, der foregår i OSCE-regi m.fl. er undervurderet i forhold til den betydning, det faktisk har.

Jeg skal svare hr. Per Stig Møller specifikt på en enkelt ting i forhold til Ukraine. Vi er ligeledes meget bekymrede over den bevægelse, der foregår i Ukraine i forhold til Tymosjenko, men også i forhold til andre. Det betyder, at vi fra EU's side har fortsat forhandlingerne om en associeringsaftale for at færdiggøre den teknisk, men kæder den jo så sammen med fremskridt på demokratifronten i forhold til fra EU's side at underskrive en endelig aftale.

Jeg vil runde af med at sige, at Folketingets OSCE-parlamentariskere gør en stor indsats, og at deres input er vigtige for OSCE. Den interparlamentariske union, der er om forskellige emner, anbefalingerne til regeringsdelen af OSCE og ikke mindst den aktive deltagelse i valgobservationsmissioner gør tit en afgørende forskel. Det vil jeg gerne takke for, og jeg håber, at man vil kunne fastholde aktivtetsniveauet i 2012.

Med de bemærkninger vil jeg sige tak for en god debat, tak for tilslutningen til OSCE. Jeg tror, det er vigtigere, end det måske umiddelbart synes i den offentlige debat.

KI. 18:17

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til udenrigsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**20) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 41:
Forslag til folketingsbeslutning om sikkerhedsseler i busser og andre køretøjer, der transporterer børn og unge.**

Af Kim Christiansen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 24.02.2012).

KI. 18:17

Forhandling

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Forhandlingen er åbnet. Transportministeren.

KI. 18:17

Transportministeren (Henrik Dam Kristensen):

Lad mig starte med at slå fast, at jeg og regeringen naturligvis ser positivt på ethvert tiltag, der har til formål at forbedre trafikssikkerheden.

Dansk Folkeparti har fremsat det på mange måder, synes jeg, sympatiske forslag om krav om sikkerhedsseler i busser og andre køretøjer, der transporterer børn og unge. Da det er praksis at have sikkerhedsseler i alle andre biler end busser, er det kun i busser, at der ikke er et ubetinget krav om anvendelse af sikkerhedsseler og sikkerhedsudstyr til børn.

Området har selvfølgelig stor fokus fra forældre og medierne, og det er jo altså sådan, at kommunerne ved udbud af skolekørsel har mulighed for at kræve sikkerhedsseler i busserne, og jeg tror, at man derfor må antage, at mange kommuner bruger det som et kriterium i udbuddet. Det vil jeg i hvert fald håbe. Rent faktisk er det så heldigt også sådan, at der forekommer meget få ulykker med busser, men det skal selvfølgelig ikke forhindre os i, hvis vi kan, at gøre noget yderligere på området.

Ressortområdet for sikkerhedsseler er delt imellem Transportministeriet, som jo fastsætter de tekniske krav til sikkerhedsselerne i køretøjet, og Justitsministeriet, der fastsætter krav om anvendelse af sikkerhedsseler. Som mange sikkert er klar over, er det sådan, at busser, der er registreret første gang fra 1. oktober 1999 eller senere, skal der være sikkerhedsseler i. Så er det spørgsmålet, om man kan eftermontere sikkerhedsseler i busser, der er ældre. Og der må man sige at vurderingen er, at det ikke yder den samme sikkerhed, fordi en eftermontering, installation i busserne osv. ikke yder den samme sikkerhed. Det er den vurdering, Trafikstyrelsen har, så det er måske ikke så ligetil. Styrelsen oplyser også, at EU-lovgivningen på området sætter nogle begrænsninger, netop når det gælder eftermontering af sikkerhedsseler.

Min umiddelbare opfattelse er derfor, at den bedste løsning ville være en ændring af Justitsministeriets anvendelsesregler. Det har jeg som sagt ikke ressortansvar for, men jeg vil meget gerne, hvis man i øvrigt ønsker det i udvalget, tage en drøftelse med Justitsministeriet om, hvorvidt der er nogle ting, vi kan gøre her, og så i givet fald vende tilbage i forbindelse med udvalgsarbejdet. Min indstilling til Justitsministeriet vil også være, at anvendelseskravet af hensyn til effektiviteten og den kollektive transport ikke skal omfatte alminde-

lige bybusser og rutebiler med ståpladser. Det tror jeg vil være til skade for den kollektive transport. Men mere specifikt der, hvor den kollektive trafik, altså busserne, også bliver brugt til skolebusser, synes jeg at vi skal prøve gennemgå kravene, for som jeg startede med at sige, er det selvfølgelig et sympatisk forslag, der kan være med til at øge sikkerheden for ikke mindst vores børn og unge.

Kl. 18:20

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til transportministeren. Den første ordfører er hr. Karsten Nonbo fra Venstre, værsgo.

Kl. 18:20

(Ordfører)

Karsten Nonbo (V):

Også jeg vil som transportministeren sige, at det er godt, at vi kigger på, om der er noget, vi kan gøre bedre. Men det her beslutningsforslag er, heldigvis vil jeg sige, lidt som at sparke en åbenstående dør ind, for der har heldigvis ikke været nogen problemer, og det er jo også godt. Vi skal løse problemerne, før de opstår, og derfor er det helt fint at få den debat, som vi har nu.

Men jeg vil i hvert fald gerne i første omgang sende en meget, meget stor tak til busvognmanden Carsten Rasmussen fra Vedde Turistfart, som jo havde en chauffør, der helt uforskyldt kørte galt, fordi en personbil kørte ind foran, og som væltede med, jeg tror, det var 41 børnehaverbørn, der heldigvis alle sammen sad fastspændt i sikkerhedsseler, for ellers kunne det være gået gruelig galt. Det er jo altid positivt at lære af ting, der er gået godt, frem for at have lært af dem, hvis det var gået gruelig galt.

Men det, vi skal se på i første omgang, er, at nu står der i det her beslutningsforslag, og det er der, hvor vandene nok skilles i forhold til beslutningsforslaget og Venstre, at regeringen skal pålægges at sørge for, at der bliver taget initiativer »for at sikre, at institutioner, foreninger m.v. udelukkende må benytte busser og andre motoriserede køretøjer«. Det vil sige, at det, man sådan set beder om i det her beslutningsforslag, er, at vi skal vride armen om på ryggen af foreninger og institutioner og sige til dem: Nu har I bare kun at bestille en bus, der er sikkerhedsseler i, og hvis I ikke gør det, skal vi komme efter jer. Og det kan man vel egentlig kun gøre med bøder og bål og brand. Men vi kan jo heldigvis konstatere, at det, der rent faktisk sker i virkeligheden, er, at de kun bestiller sådanne busser. Altså, ansvarlige institutionsledere og ansvarlige skoler osv. bestiller heldigvis kun sådanne busser, det er der meget der tyder på. Så her behøver vi vel ikke at vride armen om på ryggen af nogen, som gør det helt frivilligt.

Så kan man endelig sige: Jamen hvis alle bestiller dem, hvad så med dem uden sikkerhedsseler, har de så ikke noget at lave? I mine øjne skal vi have undersøgt, hvor mange der kører rundt med busser, der er registreret første gang før 1999, altså, hvor mange der kører rundt uden at have monteret seler, og så lige se på, at det formentlig er en uddøende race, for indimellem skifter man busser ud. Det vil sige, at der bliver færre og færre af dem og der bliver flere og flere med sikkerhedsseler. På et eller andet tidspunkt kunne jeg godt forestille mig at vi sagde: Så er det slut, nu laver vi lovgivning med tilbagevirkende kraft, og så siger vi, at nu har eksempelvis 80 pct. allerede installeret sikkerhedsselerne, fordi de er fra efter 1999, og nu tager vi de sidste 20 pct. og vrider armen om på dem og siger: Hvis I skal køre busser lovligt, skal I have sikkerhedsseler i dem.

Men vi skal også se på, hvordan vi håndhæver det. Det er nemt nok at håndhæve et påbud om at have sikkerhedsseler monteret, men så kommer det vanskeligste, og det er jo at håndhæve, at de også rent faktisk bliver brugt. Så der er noget arbejde foran os, og vi skal lige tænke os om, inden vi bare kaster os ud i lovgivning, fordi vi skal have vores ryg fri og stå som de initiativrige folk.

Så skal vi også lige huske, at busvognmændene er nået langt ad frivillighedens vej. I det sidste nummer af Busmagasinet siger direktør Steen Bundgaard jo direkte, at de er parate til at levere varen og vil gøre alt, hvad de overhovedet kan. Endelig skal vi huske, at busser er verdens mest sikre transportmiddel. Der er ikke sket busulykker med tilskadekomne de sidste 4-5 år. Og går vi tilbage og ser på, hvornår vi sidst havde dræbte i busulykker, ser vi, at det jo var frontalsammenstød. Så var der også noget med en ung pige, der mistede livet, fordi bussen mødte en rendegraver, og den havde løftet skovlen op i vindueshøjde. Så skal det jo gå galt, med eller uden sikkerhedsseler.

Men jeg synes, vi i første omgang lige skal se på, hvor stort behovet er, og hvor mange busser der i dag kører rundt uden sikkerhedsseler, og så finde ud af der fra, om vi skal gøre det til et egentligt lovkrav i forhold til busserne. For jeg synes ikke, som der lægges op til her i beslutningsforslaget, at vi skal gøre det til et lovkrav og komme efter institutionsledere og foreninger. Altså, det kunne jo være en forening som Folketingets Øl Laug, der var taget på tur, og så skulle formanden for øllauget jo have en bøde, hvis han havde taget en bus uden sikkerhedsseler i, og sådan er der så meget. Jeg mener, at det hellere må være passagererne, som vi stiller krav til om at bruge sikkerhedsselerne, og vognmændene, som de stiller krav til om at have selerne, for så har man noget vælge mellem.

Kl. 18:26

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Der er bedt om en kort bemærkning af hr. Kim Christiansen, Dansk Folkeparti.

Kl. 18:26

Kim Christiansen (DF):

Jeg kan næsten ikke finde hoved og hale i det, for hr. Karsten Nonbo væver jo rundt i det her med åbne døre, og det sidste vrøvl om Folketingets øllav vil jeg egentlig vælge at forbigå mere eller mindre i tavshed. Jeg vil sige til hr. Karsten Nonbo, at det jo ikke er det, det handler om. Det her er faktisk et seriøst forslag. Det er i hvert fald lige så seriøst som at sidde på den flade i 3 timer i frostvejr for at få lidt pressedækning. Så fik vi ligesom det på plads.

Jeg er helt med på, at vi i udvalgsarbejdet spørger ind til, hvad problemets omfang egentlig er. Men med hensyn til at det her skulle være en hetz mod foreninger og institutioner, vil jeg sige, at vi overlader vores børn i nogle institutions varetægt, og vi betaler oven i købet fyrstelige summer hver den første, for at personalet tager ordentlig vare på vores børn, og så er det vel et rimeligt krav at stille, at de ikke skal rasle rundt i nogle gamle busser, når de skal på udflugt, bare fordi kommunen skal spare lidt på budgettet.

Kl. 18:27

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 18:27

Karsten Nonbo (V):

Lad mig sige det enkelt, så der er ikke er så meget at sortere i for spørgeren: Jeg foreslår, at vi i stedet for at stille kravet til institutionen, til foreningsformanden lige så kan gå den direkte vej og overveje at stille det krav til busselskaberne, at de har selerne. Det er jo dem, der kører busserne, og dem, der lever af det, og så har vi et direkte krav frem for at stille krav til tredjemand. Det er såmænd bare det, jeg vil sige. Og jeg skal da beklage, hvis det gør ondt, at der bliver puttet en lille smule udenomsfortællinger ind i sagen.

Kl. 18:28

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Hr. Kim Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 18:28

Kl. 18:31

Kim Christiansen (DF):

Jeg har ikke spor imod udenomsfortællinger, når de bare ikke bliver brugt til at negligere, at vi står med et alvorligt problem. Vi kan godt fortælle røverhistorier indimellem, hvis de ikke bliver brugt til at latterliggøre ting.

Hr. Karsten Nonbo er inde på, at man jo faktisk kun bestiller busser med seler i. Det forkynnder hr. Karsten Nonbo nærmest, som om det bare er sådan, faktum er. Jeg kan nævne adskillige sager fra bl.a. det nordjyske, hvor man har kørt rundt i gamle skolebusser. Heldigvis er der ikke sket alvorlige skader; der er sket småuheld. Så det er jo ikke rigtigt, og jeg vil da i hvert fald bede hr. Karsten Nonbo om at dokumentere under udvalgsarbejdet, at alle bestiller busser med seler i. Jeg har i hvert fald nogle oplysninger, der siger, at det bare ikke er sådan, virkeligheden ser ud.

Om vi skal stille det her krav til kommunerne eller til den enkelte institution, er jeg sådan set fuldstændig ligeglad med. Det kan vi godt tage en snak om. Jeg synes bare, det er vigtigt, at vi får et krav om, at der altså ikke fragtes børn rundt, der er i det offentlige varetægt, uden at der er sikkerhedsseler i busserne. Vi har set glimrende eksempler på situationer – som f.eks. den med de 41 børnehavebørn, hr. Karsten Nonbo selv nævnte – som heldigvis endte lykkeligt, fordi alle børnene netop var spændt fast.

Synes hr. Karsten Nonbo ikke, at det måske er lige groft nok at sige, at alle bestiller busser med seler, og vil hr. Karsten Nonbo fastholde det? Omvendt opfatter jeg det også sådan, at hr. Karsten Nonbo vil gå konstruktivt ind i at lave et egentligt påbud. Vi kan så diskutere, hvem det skal gælde.

Kl. 18:29

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Ordføreren.

Kl. 18:29

Karsten Nonbo (V):

Det er da rigtigt. Jeg har hørt lidt om problemerne i Nordjylland, og det er vel egentlig, som ministeren også var inde på, fordi man laver for dårlige eftermonteringer og det er for dårlige seler, man putter ind senere. Det er et problem, og det problem vil jo ikke være løst, hvis vi bare siger, at der skal en sele i for alle eventualiteters skyld. Nej, der skal en sele i, fordi den virker. Det er derfor, jeg siger, at langt, langt de fleste institutionsledere, skoler, foreninger osv. heldigvis bestiller en bus med sikkerhedsseler, og når de gør det, bliver der jo ikke noget at lave for det busselskab, der ikke har sikkerhedsseler i. Og det har jeg det nemlig rigtig godt med, for så vil de frivilligt sige, at de sætter seler i.

Derfor er jeg da enig i, at vi skal være konstruktive i udvalgsarbejdet, og der vil jeg bl.a. stille det spørgsmål: Hvor mange busser har vi tilbage fra tiden før 1999? Da kan vi gå ind og vurdere, om det her er et stort problem, og om vi så vil lovgive, for at der også kommer sikkerhedsseler i de busser. Det, at vi sørger for, at busselskaberne har sikkerhedsseler i busserne, anser jeg egentlig for at være et bedre instrument end at rende og dele bøder ud til institutioner, foreninger osv.

Kl. 18:31

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i ordførerrækken er hr. Rasmus Prehn, Socialdemokraterne, værsgo.

(Ordfører)
Rasmus Prehn (S):

Ligesom både ministeren og Venstres ordfører har været inde på, tror jeg, at vi alle sammen kan være enige om, at hvis der er noget, vi vægter højt, er det trafiksikkerhed. Navnlig når man hører om de her ulykker, der kan ske indimellem på tragisk vis, så tror jeg, at vi alle sammen tænker: Nu må vi søreme gøre alt, hvad vi kan for at sikre, at vi kan undgå ulykker, der får alvorlige konsekvenser.

Derfor er det også positivt, at hr. Kim Christiansen og Dansk Folkeparti fremsætter et beslutningsforslag, hvor vi får lejlighed til at diskutere det her vigtige emne, nemlig børns sikkerhed, når man befordrer sig med bus. Jeg synes ikke, at der er nogen tvivl om, at man skal ansøre til og gøre alt, hvad man kan, for at institutioner og andre vælger busser, der har sikkerhedsseler, men som ministeren var inde på, er det faktisk også sådan, at det har været et lovkrav siden 1999, at alle nye busser skal være påmonteret seler. Så det må være sådan, at langt, langt de fleste busser, der kører rundt med børn, rent faktisk er monteret med seler. Hvis det er sådan, som Trafikstyrelsen gør opmærksom på, at hvis man eftermonterer seler, er det ikke den samme sikkerhed, der gør sig gældende, som hvis det er en bus, der, om jeg så må sige, er født med seler, så tror jeg, at vi skal passe på, at vi tvinger de her institutioner og andre til at køre med busser, som har fået påmonteret seler. Men lad os kigge på det i en sammenhæng. Lad os få undersøgt omfanget af problemet. Jeg forstår, at der også er EU-regler, der spiller ind, i forhold til hvad man kan stille af krav og andet.

Fra socialdemokratisk side synes vi, at det lyder meget fornuftigt, at transportministeren nu går ind i et tæt samarbejde med justitsministeren, der jo har hele ansvaret for anvendelsesreglerne, og få diskuteret, hvad man kan gøre, for at det rent faktisk er sådan, at når man kører rundt i bus med børn, så skal de køre med en sele, fordi vi ved, at det er det sikreste. Det kunne være rigtig godt, hvis sådan en aftale kunne opnås.

Jeg synes også, at det er vigtigt at understrege, at vi jo ikke skal derhen, hvor der bliver selekrav i samtlige rutebiler og busser. Det tror jeg faktisk heller ikke hr. Kim Christiansen og Dansk Folkeparti er indstillet på.

Når jeg stiger på bus 2A ude ved Lergravsparken og kører ind til Børsen, hvor jeg stiger af for at komme på Christiansborg, ville det måske være lige lovlig nidkært og uhensigtsmæssigt, hvis jeg skulle sætte mig ned og iføre mig en H-sele, når det er sådan, at der i øvrigt er lagt op til, at 20 pct. af dem, der befordrer sig med en almindelig bybus, kan stå op. Så der skal man altså passe på, at der er nogle proportioner, der er på plads.

Det skal også være sådan, at er man en skoleklasse, eller er man en børnehave på udflugt, skal man kunne stige på 2A eller en anden bybus og befordre sig med den, uden at der er selekrav.

Som også Venstres ordfører var inde på, er det faktisk sådan med buskørsel, at det er en af de mest, om ikke den mest sikre måde at transportere sig på, men det er klart, at vi altid skal gøre vores yderste for at øge sikkerheden, og derfor er det positivt, at hr. Kim Christiansen fremsætter et forslag, hvor vi får lejlighed til at diskutere det her. Fra Socialdemokraternes side er vi overordentlig tilfredse med, at transportministeren tager det så alvorligt og vil gå i en tæt dialog med justitsministeren, så vi sikrer, at der bliver kigget på anvendelseskravene.

Kl. 18:35

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Kim Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 18:35

Kim Christiansen (DF):

Tak for det, og først og fremmest tak for den positive tilgang til det her forslag. Så vil jeg godt bare lige kommentere, med hensyn til at hr. Rasmus Prehn siger, at det jo selvfølgelig ikke skal være i linje 2A og sådan noget. Det står også i forslaget, at det her er møntet på institutioner og foreninger – det er i hvert fald ment på den måde – som primært har børn i varetægt, som de passer eller skal tage vare på.

Jeg har et ganske kort spørgsmål. Er hr. Rasmus Prehn ikke enig med Socialdemokraternes trafik sikkerhedsordfører, hr. Jan Johansen, når han udtaler til www.avisen.dk, at man burde stille det her krav til alle kommuner i licitationerne, altså når man udliciterer det her arbejde med at fragte børn?

Kl. 18:36

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 18:36

Rasmus Prehn (S):

Der er ikke nogen tvivl om, at Socialdemokraterne har en fantastisk dygtig og stærk færdselssikkerhedsordfører, hr. Jan Johansen, og når han giver udtryk for, at det er en god idé, når man laver udbud i kommunerne, er det, fordi det er socialdemokratisk politik, som jeg også som transportordfører bakker op om. Jeg tror, at langt de fleste, hvis ikke alle, socialdemokratiske kommuner selvfølgelig har det her som et krav. I hvert fald er man stærkt, stærkt optaget af, at børnenes sikkerhed er i top. Så det er en vej at gå, at man har det som et krav, når man har udbud og andet.

Jeg tror så heller ikke, at de busvognmænd, som byder ind på de her opgaver, har ret mange busser, hvor der ikke allerede er etableret seler. Det er vel mindre institutioner og andet, som har deres egen bus, hvor man måske kan se, at der ikke er seler endnu. Det er det, vi forhåbentlig skal have udfaset og have et anvendelseskrav for, sådan at vi kan sikre, at der bliver kørt med sele alle steder.

Kl. 18:37

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Der er ikke flere spørgsmål. Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Andreas Steenberg, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 18:37

(Ordfører)

Andreas Steenberg (RV):

Busser, der er købt efter 1999, har sikkerhedsseler. Det sikrer loven i dag. Dansk Folkepartis forslag vil betyde, at kommuner og regioner, der har busser af ældre dato eller benytter busser af ældre dato, skal udskifte busserne. Det vil koste penge. Samtidig ved vi, at kun ét barn er omkommet ved en ulykke med en bus de sidste 10 år. Derfor synes vi ikke, det er nødvendigt at tvinge busser fra før 1999 ud af drift. I øvrigt er det sådan med den lov, vi har, at alle busser stille og roligt vil få sikkerhedsseler, fordi busser fra før 1999 selvfølgelig bliver skrottet på et eller andet tidspunkt. Derfor kan vi ikke støtte det her forslag.

Kl. 18:38

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Anne Baastrup, SF.

Kl. 18:38

(Ordfører)

Anne Baastrup (SF):

Vi fik alle sammen et chok, dengang en bus med 41 børn væltede. Vi så også, at det beredskab, som man stillede til rådighed fra regio-

nens side, var meget, meget klart og hurtigt. Vi stod i en situation, hvor det kunne gå rigtig, rigtig galt. Derfor er det naturligt, at Dansk Folkeparti her bringer spørgsmålet ind på Folketingets dagsorden.

Jeg synes også, at den idé, transportministeren lægger op til, er god. Han tager nu kontakt til justitsministeren for at se, om vi kan lave et eller andet omkring anvendelsesområdet. Det ville også være meget rart, hvis vi brugte udvalgsarbejdet til at finde ud af, hvor mange kommuner det i virkeligheden handler om i dag. Det, vi i hvert fald kunne se i de fynske medier, umiddelbart efter den her forfærdelige ulykke skete, som ikke gik så galt, som vi kunne have frygtet, var, at forældrene begyndte at reagere. Der var i hvert fald en kommune, der måtte finde en ny bus, fordi forældrene ikke ville acceptere, at børnene kørte i den gamle bus, og det tror jeg er sket rigtig mange steder.

Jeg synes, vi skal bruge det her beslutningsforslag til at finde ud af, hvad konsekvensen af det egentlig er. Hvor mange penge ligger der i det? Jeg tror, at enten har kommunerne af sig selv taget initiativer, nemlig at når de laver udbud, skal det være nye busser, eller også stiller de, lige så snart de kan komme til det, krav om, at der skal være sikkerhedsseler i dem. Hvis vi skal kunne komme videre ad den her vej, er det meget rart at finde ud af, hvor mange institutioner der i dag ikke bruger seler.

Jeg synes, Dansk Folkeparti skal have ros for det beslutningsforslag, og jeg synes altså også godt, jeg kan rose transportministeren for, at han nu også tager et initiativ på baggrund af det her.

Kl. 18:40

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Henning Hyllested, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 18:40

(Ordfører)

Henning Hyllested (EL):

Hvis der var nogen, der ikke skulle vide det, vil jeg sige, at Venstres transportordfører, hr. Kristian Pihl Lorentzen, er formand for Folketingets Øllaug, og at det jo kunne være helt morsomt, hvis det var, at hr. Kristian Pihl Lorentzen ikke sørgede for, at der var seler på, når øllauget tog på tur – men spøg til side.

Jeg må sige, at vi i Enhedslisten langt, langt hen ad vejen er enige med Venstres ordfører på det her område, altså hr. Karsten Nonbo; vi anser ikke problemet her for at være et, der er voldsomt stort. Vi har da prøvet at ringe til Danske Busvognmænd, og de oplyser, at det på landsplan er færre end 200 busser, vi snakker om, der kører rundt, uden at der er seler i, og som altså er fra før 1999. Vi ved, som det også er blevet sagt herfra, at bussen er et af de mest sikre transportmidler, der findes, og det er jo noget, der også kan ses på de lave døds- og skadestatal, som der er i forhold til busserne. Statistisk set er busserne jo – med eller uden seler i – en transportform, der er langt mere sikker, end f.eks. cyklen eller forældrenes bil er det, når vi snakker om børn, der faktisk farer rundt til nogle ting. Jeg synes måske også, man et eller andet sted rammer lidt forkert. Jeg er meget enig med hr. Karsten Nonbo i, at beslutningsforslaget her lægger op til, at man skal komme efter de foreninger og de institutioner, der ikke efterlever det, og der synes jeg jo i virkeligheden det er en opgave, man sætter sig for at løse, der er voldsomt stor.

Så var det jo egentlig nemmere, hvis man i forhold til de der under 200 busser uden seler i, som det måske er der er tilbage, stillede krav til busvognmændene om, at de måtte få selerne eftermonteret. I mange af busserne er de jo blevet eftermonteret, og det er ikke i alle tilfælde blevet gjort godt nok, har man konstateret. Men det er vel egentlig også noget, der skyldes, at det, der hedder Detailforskrifter for Køretøjer og Vejledning om syn af køretøjer, i virkeligheden ikke beskriver, hvordan man eftermonterer den slags seler, og at man der ikke kan læse, at de jo selvfølgelig skal eftermonteres et eller an-

det sted på bussens faste dele. Der bliver altså i dag godkendt busser, uanset om selerne er i orden eller ej, og der bliver ikke krævet om-syn, der er måske højst en anmærkning, sådan som vi i hvert fald har forstået det. Der er også et problem med hensyn til f.eks. minibusser, hvor der ikke er et selekrav, men jeg ved ikke i hvor stor udstræk-ning det er.

Men man må jo trods alt konstatere, at langt de fleste kommuner – hvis ikke alle, det er muligt, at der er nogle enkelte undtagelser – forlanger, at der, når der er tale om kørsel med børn og unge, så stil-les med busser med seler i, og det gælder vel egentlig også, kunne jeg forestille mig, i de tilfælde, hvor der bruges minibusser. Jeg sy-nes, at det, som transportministeren lægger op til, er fornuftigt, at man tager en drøftelse med justitsministeren og ser, om der er nogle muligheder for at gøre noget her. Men jeg synes måske i virkelighe-den, at det her med en eftermontering af seler og sådan noget er det problem, man så skal gøre noget ved, og der vil vi da gerne være med til at se på, om der er nogle af problemerne, der kan løses.

Men ellers må jeg sige, at vi ikke er til sinds at stemme for det her beslutningsforslag, i hvert fald ikke som det ligger her.

Kl. 18:43

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Leif Mikkelsen, Liberal Alliance.

Kl. 18:43

(Ordfører)

Leif Mikkelsen (LA):

Tak. Jeg synes, der er grund til at takke Dansk Folkeparti for at have bragt det her alvorlige emne op. Jeg synes, der er kommet gode til-kendegivelser om, at ministeren tager det alvorligt. Der er brug for at få afklaret, hvad omfanget af det egentlige problem er, for én ting er, hvor mange af de ældre busser fra før 1999, der stadig kører, men en anden ting er, hvor mange af dem der har påmonteret seler. Jeg har det nok ligesom de fleste, nemlig at det er lidt betænkeligt at følge lovforslagets formulering om, at det skal pålægges kommuner og an-dre. Hvis vi mener, at det er et problem af den her størrelse, så er det sådan set bare Folketinget, der ændrer det og vedtager et lovforslag om, at der skal være seler i busser, sådan at det ikke pålægges alle andre at bestemme, hvad man skal, og så er problemet sådan set løst. Så hvis vi på et tidspunkt her i udvalgsarbejdet – og det synes jeg jeg kan høre der vil blive stillet spørgsmål om – får afklaret omfanget af problemstillingen, kan vi også fælles vurdere, om ikke tiden er mo-den til at sige, at der skal være krav om sikkerhedsseler i busser, der skal anvendes til skolebuskørsel og til turistfart. Jeg tror også, det er nødvendigt at skelne i forhold til almindelig bybuskørsel. Det er me-re naturligt, og forventningen fra mange forældres side er vel egent-lig, at den slags ting er i orden, og så mener jeg sådan set, det er en forpligtelse at lovgive om det. Så jeg ser frem til, at vi i udvalgsar-bejdet får afklaret problemets omfang, og med de her positive tilken-degivelser er der vel også en vilje til at gøre noget ved det, hvis man synes, omfanget er til, at det nu er tid til at få den lovgivning.

Så jeg vil bare gerne over for Dansk Folkeparti kvittere for at ha-ve rejst den her problemstilling, og vi kan jo nok alle sammen sætte os ind den, for vi ville prise os lykkelige for, at det var sådan, at der var seler i den bus, der forulykkede, hvis enten vore børn eller bør-nebørn blev transporteret i den. Så jeg synes, det er en alvorlig sag, som vi bør se alvorligt på. Så tak for det.

Kl. 18:45

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Tom Behnke, Det Kon-servative Folkeparti.

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

For mig som konservativ er det egentlig helt naturligt at forvente, at institutioner og foreninger, som rekvirerer busser til at transportere børn og unge, naturligvis stiller krav om, at der skal være seler i bus-serne. Det er helt almindelig ansvarlighed. Det er jo også det, der gør sig gældende, hvis ikke i alle tilfælde, så i hvert fald i langt de fleste tilfælde, som vi har hørt i debatten her i dag. Det er også helt natu-rligt for mig som forælder, at jeg påtager mig det ansvar, at jeg har meddelt den institution, hvor mine børn går, at mine børn ikke skal ud at køre med busser uden seler. Så skal de ikke med, og så må in-stitutionen finde ud af, hvad de så gør. Men de institutioner, hvor un-gerne går, er med på den her politik, de rekvirerer kun busser, hvor der er seler i, så det er ikke et problem der.

Så at pålægge institutioner og foreninger yderligere er vi ikke så-dan lige begejstret for, men til gengæld vil vi gerne være med til at gå den anden vej rundt, nemlig at se på busserne og bussernes ind-retning, og der har vi jo allerede en lovgivning i dag, der hedder, at nye busser skal være udstyret med seler, og det er jo et krav, vi har haft helt tilbage fra 1999, og det vil sige, at der nu i virkeligheden har været en meget lang overgangsperiode. Der er jo flere år, hvor man har stillet det her krav, så det må være begrænset, hvor mange busser der er tilbage nu, som er fra før den tid, og som stadig væk er i stand til at køre, og som ikke har påmonteret seler.

Så fra konservativ side vil vi foreslå, at overgangsperioden har varet længe nok, nu er vi klar til at stille kravet til bussernes indret-ning. Altså ikke, at rekvirenten af en bus skal sikre sig, at der er sik-kerhedsseler, men at alle busser, der transporterer, skal være udstyret med sikkerhedsseler. Det krav vil vi gerne være med til at forfølge, altså at vi stiller krav til busserne i stedet for at stille krav til rekvi-renterne. Men målet er jo naturligvis det samme, nemlig at når børn og unge er på tur, så skal de have sikkerhedssele på.

Kl. 18:48

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Kim Christiansen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 18:48

(Ordfører for forslagsstillerne)

Kim Christiansen (DF):

Tak for det. Jeg vil kommentere hr. Tom Behnkes ordførertale, som kom her til sidst, for det er den, jeg bedst kan huske. Jeg vil sige, at selvfølgelig er jeg helt enig med De Konservative i, at hvis man er ansvarlig, så er det en selvfølge, at man fragter børn på sikker og be-tryggende vis. Det er også helt naturligt for medlemmer af Dansk Folkeparti. Men som hr. Tom Behnke jo også ved – han har beskæf-tiget sig med retspolitik i mange år – så lovgiver vi jo altid herinde i Folketinget, desværre, for de få, der ikke rigtig kan finde ud af at føl-ge de regler, som alle vi andre følger. Det meste lovgivning er jo faktisk for at tage de her brodne kar. Så jeg køber ikke den der præ-mis med, at man siger, at det nok kun er nogle få steder. Altså, en bus, hvor børnene ikke er spændt fast, er en bus for meget, hvis den vælter om på taget. Så simpelt er det. Og så er der lige det, hr. An-dreas Steenberg siger, nemlig at det jo kun er et barn. Jamen, det var et barn for meget. Det er jeg sikker på forældrene vil være enige med mig i. Så man kan ikke simplificere tingene på den måde med, at det kun er et barn, og at det ikke sker så tit.

Når det så er sagt, er jeg selvfølgelig glad for tilkendegivelserne både fra ministeren og fra andre, som har sagt, at de gerne vil være med til at kigge på det her område. Jeg har altså ikke nogen religiøs holdning til, om vi gør det på den ene eller den anden måde. Selv

hos hr. Karsten Nonbo kunne jeg trods alt ane en vis positivitet, da vi fik pillet lidt af den barske politimand.

Men når vi nu nævner, at det skal være institutioner og foreninger, er der jo en grund til det. Jeg synes også, det er helt fint, at vi stiller indretningskrav til busserne, og så siger vi, at jamen så er det jo løst. Men der er jo også institutioner og foreninger, der selv anskaffer sig en bus, og der er vi så bare nødt til at sige: Fair nok, hvis vi stiller kravet til køretøjerne, så er vi i hvert fald nødt til at tage de køretøjer med og sige, at jamen hvis de skal anvendes til det og det formål, så gælder de samme regler, så man ikke køber et nipersoners gammelt folkevognsrugbrød og ligger og kører rundt i det med institutionens børn. Men lad os få undersøgt det her til bunds. Jeg synes, det er positivt, at vi dels får kigget på problemets omfang, dels på, hvordan vi så også rent lovgivningsmæssigt kan løse det her. Og hvem er det, der har ansvaret? For jeg ved godt, at kommunerne jo i dag har mulighed for at kunne bygge det her ind, når de udliciterer kørselsopgaver, men som det altid er, når man kan noget, er der altså også nogle, der undlader det. Derfor kan jeg altid i sådan nogle situationer bedre lide, at der står »skal« i stedet for »kan«. Men det er jo så måske det, vi kan nå frem til i forbindelse med lovgivningsarbejdet, altså om det skal lande i et udspil i form af en enkelt beretning og i sidste ende måske i et udspil fra Justitsministeriet, fordi det måske reelt er deres ressortområde. Det må vi se på i lovgivningsarbejdet.

Jeg takker naturligvis for den positive tilkendegivelse.

Kl. 18:51

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Transportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**21) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 44:
Forslag til folketingsbeslutning om en privatfinansieret havnetunnel i København.**

Af Leif Mikkelsen (LA) m.fl.

(Fremsættelse 28.02.2012).

Kl. 18:51

Forhandling

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Det er transportministeren, der indleder forhandlingerne.

Kl. 18:51

Transportministeren (Henrik Dam Kristensen):

En havnetunnel kan være et spændende bud på et projekt, som kan bidrage til bedre mobilitet i hovedstadsområdet. Sådan en vejforbindelse vil potentielt kunne aflaste de indre dele af København for trafik, vel ikke mindst for den tunge trafik, og den ville uden tvivl også kunne skabe bedre adgang til en række centrale områder i byen som f.eks. lufthavn og Københavns Havn. Jeg er derfor som udgangspunkt positivt indstillet over for den debat. Men, men, men jeg ved også, at så stort et projekt ikke er noget, man bare sætter i gang med

et snuptag. En ny tunnelforbindelse er anlægsteknisk meget omfattende og ikke mindst, er jeg sikker på, et meget dyrt projekt. Det er derfor og ikke uden grund, at jeg tror, at vi først og fremmest skal koncentrere os om at få undersøgt projektet ganske grundigt, før der eventuelt træffes beslutninger.

Det er jo sådan, at Liberal Alliance er med i aftalen om en grøn transportpolitik fra 2009, og dermed har Liberal Alliance også været med til at beslutte at sætte strategiske analyser af den langsigtede indretning af bane- og vejnettet i gang. Som jeg tror vi er mange der er klar over, skal de analyser frem til 2013 være med til at se på, hvilke muligheder der er for at udbygge infrastruktur også i hovedstadsområdet. I analyserne indgår som bekendt en undersøgelse af en havnetunnel i København. Den ser på, hvilken linjeføring sådan en kan have, og hvordan det vil være mest hensigtsmæssigt i forhold til trafik, anlægøkonomi, miljø osv.

De igangværende undersøgelser gennemfører også en finansieringsanalyse af en havnetunnel. Analysen ser netop på muligheden for at finde alternative finansieringskilder i form af indtægter fra både brugerbetaling fra bilister og fra byudvikling m.v. Samtidig ses der i analysen på alternative finansieringsformer, herunder også OPP-løsninger. Som jeg flere gange har givet udtryk for, synes jeg, at OPP er en spændende måde at nytænke på, og det vil jeg gerne være med til at undersøge nærmere. Men der er bare tre ting, som er vigtige at gøre sig klart: En OPP betaler ikke i sig selv en havnetunnel. OPP eller finansiering fra eksempelvis pensionsselskaber er jo ikke guld, man finder på gaden. Til at betale det er der i sidste ende kun enten staten eller brugerne. Jeg synes også, det er vigtigt, at en OPP-løsning ikke er med til at fordyre projektet væsentligt. Endelig må en OPP-løsning ikke betyde, at man smider regningen i børnevælset.

Jeg synes selvfølgelig, det er positivt, at Liberal Alliance er villig til at se på alternative måder at finansiere infrastruktur på, men med en havnetunnel er der tale om en meget store finansieringsmæssig udfordring. Det er ganske enkelt en meget, meget stor regning, som der skal betales. Så er det selvfølgelig uvist, om det er muligt at privatfinansiere et så omfattende projekt. I forhold til andre steder, hvor vi har finansieret det – det gælder ikke mindst vores broer, altså Storbæltsbroen og Øresundsbroen – er det sådan med en havnetunnel, at man som bilist vil have alternative ruter. Det betyder, at der er en nøje sammenhæng imellem den pris, man skal betale for at benytte en eventuel havnetunnel, og incitamentet til at vælge andre veje at køre. Det i sig selv synes jeg er en kompleksitet, som kræver en meget grundig undersøgelse. Kan man ramme et niveau, som gør, at det er attraktivt? Er det niveau så højt nok til at finansiere projektet? Ja, det er jo bl.a. det, de strategiske analyser skal svare på.

Derfor vil jeg sige, at jeg synes, det er godt, at der er sat et mere grundigt arbejde i gang, som kan give os nogle bedre svar på de spørgsmål og udfordringer, som også Liberal Alliance kommer med her. Når vi har resultatet af det i løbet af 2013, kan vi alle meget mere kvalificeret være med i den her debat. Så på det grundlag må jeg afvise beslutningsforslaget her og nu, men tanken som sådan synes jeg er vigtig at få undersøgt nærmere.

Kl. 18:55

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til transportministeren. Hr. Leif Mikkelsen har bedt om ordet for en kort bemærkning.

Kl. 18:56

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det, og tak til ministeren for de venlige ord. Nu er det så nødvendigt med de her strategiske analyser til 2013, og det undrer mig meget, at ministeren slet ikke i dag nævner trængselsproblemerne i København, som jo var af en så alvorlig karakter, at de der analyser sådan blev kortsluttet i regeringsgrundlaget, hvilket så førte

frem til det, der med stor styrke var fremført i hele valgkampen, nemlig en betalingsring, en betalingsmur, eller hvad den nu ellers fik af kære navne, som jo så viste sig at være en fuser eller en dårlig idé, eller hvad det nu var. Men på det tidspunkt blev det jo virkelig efterlyst både fra ministeren og ikke mindst fra ministerens chef, nemlig statsministeren, at prøve at komme med en løsning fra regeringens side, da jo oppositionen sad på hænderne og ikke kom med nogen løsning overhovedet på de her trængselsproblemer.

Så jeg vil gerne have at vide af ministeren, om trængslen i København er forsvundet som dug for solen, eller om det nu sagtens kan vente og ikke har det hastværk, som jeg fornemmede at ministeren nævnte gang på gang, nemlig at man dårligt kunne nå frem til København uden at skulle cykle eller noget andet. Så har tingene ændret sig? Det er spørgsmålet til ministeren.

Kl. 18:57

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Transportministeren.

Kl. 18:57

Transportministeren (Henrik Dam Kristensen):

Nu forsøgte jeg som vanlig at være meget venlig over for hr. Leif Mikkelsen i min besvarelse, og jeg kan så forstå, at det fulgte hr. Leif Mikkelsen ikke op på, men vendte tilbage til en gammel diskussion. Altså, jeg må sige til hr. Leif Mikkelsen, at jeg jo ikke helt kan gøre for, at Liberal Alliance havde et større møde her for et stykke tid siden – et årsmøde eller et landsmøde – og ligesom skulle bruge det til at profilere en holdning om, at man uden problemer kunne klare det her med en privat finansiering. Det vil jeg sådan set stille og roligt sætte spørgsmålstejn ved. Kan det nu lade sig gøre? Jeg synes, det er vigtigt at få det grundigt undersøgt.

Så det er sådan set bare et forsøg på at sige til hr. Leif Mikkelsen på en venlig måde, at tingene måske er lidt mere komplicerede end som så, og derfor var det i øvrigt en klog beslutning, som hr. Leif Mikkelsen og Liberal Alliance var med til, nemlig at få en grundig undersøgelse af det her.

Så det har ikke noget at gøre med den der lidt ældre diskussion. Den kan vi godt tage, men jeg forsøgte faktisk at svare oprigtigt i forhold til beslutningsforslaget her.

Kl. 18:58

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Hr. Leif Mikkelsen for en kort bemærkning.

Kl. 18:58

Leif Mikkelsen (LA):

Jeg kan forstå ministeren derhen – og jeg vil også gerne være venlig – at der stadig væk er de trængselsproblemer, og at det sådan set er overhængende at få dem løst, og at vi har brug for at samle kræfterne om at finde løsninger på dem. Nu duede betalingsringen jo ikke, og så skal der findes andre løsninger, hvis ellers man skal have løst det problem. Det er sådan set derfor, vi nu kommer med et konstruktivt forslag, hvor der jo i forslaget ligger – og det skal jeg vende tilbage til – en række signaler om mulige finansieringskilder.

Regeringen er jo meget optaget af præcis trængselsproblemerne, og vi peger på, at den her løsning faktisk løser en del af trængselsproblemerne i København. Hvis det er vigtigt at vente på de her analyser, hvad var det så, der gjorde, at den her trængselsring ikke skulle afvente det, men at den her sag skal? Det er bare sådan, at jeg spørger venligt til, hvad forskellen er.

Kl. 18:59

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Transportministeren.

Transportministeren (Henrik Dam Kristensen):

Ja, og jeg svarer lige så venligt tilbage, at det selvfølgelig er lidt ærgerligt, at hr. Leif Mikkelsen – da tilbuddet om at være med til at løse problemet var der, nemlig i forbindelse med milliarden, som vi havde en diskussion om her for ikke så forfærdelig lang tid siden – ikke ville være med. Men det var der så heldigvis to andre partier, som var villige til, nemlig Dansk Folkeparti og Enhedslisten. Og vi sidder faktisk lige i øjeblikket og diskuterer, hvordan vi – dels via et kommissionsarbejde, dels via nogle investeringer – kan gøre noget ved det her, hvilket vi nu har fået mulighed for, fordi vi havde modet til også at påtage os ansvaret for at finde pengene. Så jo, trængsel er et problem, og det er et alvorligt problem i og omkring København.

Kl. 18:59

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Så siger vi tak til transportministeren. Og den første ordfører i ordførrækken er hr. Martin Geertsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 19:00

(Ordfører)

Martin Geertsen (V):

Tak. Det er jo næsten ikke til at rumme al den venlighed, der er i salen lige her og nu.

Jeg vil godt starte med at kvittere for, at Liberal Alliance holder et meget, meget præcist fokus på det her spørgsmål, som jo sådan trafikalt set er et meget vigtigt spørgsmål for hele hovedstadsområdet. Og jeg ved jo – også qua min egen baggrund på Københavns Rådhus – at det optager ganske mange lokale beslutningstagere, ikke bare i Københavns Borgerrepræsentation, men også i lokale, regionale organisationer, virksomheder, og selvfølgelig ikke mindst en lang række borgere i hovedstadsområdet.

Der er heller ikke nogen tvivl om, at en østlig ringforbindelse – også kaldet en havnetunnel – vil være en fantastisk saltvandsindsprøjtning for trafikafviklingen i København som sådan. Det vil det jo for det første, fordi det – som det også er blevet nævnt af både ministeren og hr. Leif Mikkelsen – vil kunne lede en del af den trafik, som i dag kører ind igennem den indre bykerne, uden om bykernen i København. Og det vil det for det andet, fordi det for den enkelte bilist eller for den enkelte erhvervsdrivende – som har en eller anden form for nord-syd-gående ærinde – jo vil være en tidsbesparende foranstaltning med en havnetunnel.

Vi mener i Venstre ligesom Liberal Alliance, at det er helt oplagt at se på og analysere forskellige former for kombinationer af privat finansiering, som man kan forestille sig. Her peger Liberal Alliance jo på pensionskasser som en mulighed, og vi er enige i, at den mulighed selvfølgelig skal undersøges, om end man selvfølgelig ikke skal være bleg for, at pensionskasser i lighed med alle mulige andre private aktører og private kapitalindskydere jo skal have en eller anden form for afkast af deres investeringer.

Så vil jeg for nu lige at ramme ned i diskussionen mellem hr. Leif Mikkelsen og transportministeren sige, at jeg faktisk også mener, at dette beslutningsforslag kommer på det fuldstændig korrekte tidspunkt, netop fordi der jo i forbindelse med den grønne transportaftale i 2009 faktisk blev lagt op til, at der blev iværksat et strategisk analysearbejde med henblik på især at få fastlagt, hvilken linjeføring man skulle arbejde videre med.

Der synes jeg godt at vi kan bruge Liberal Alliances beslutningsforslag her til at gå lidt tættere på, hvad det er for et arbejde, der i virkeligheden foregår i Transportministeriet for nærværende. Altså hvor langt er man egentlig nået med det strategiske analysearbejde? Hvor tæt er man kommet på at kunne lægge op til en eller anden form for delkonklusion ud over den, vi fik her i slutningen af 2011? Hvor langt er man nået i form af at kunne få den konklusion på,

hvad det er for en af linjeføringerne man skal arbejde mere detaljeret videre med?

Så under alle omstændigheder vil jeg sige, at hr. Leif Mikkelsen og Liberal Alliances forslag her jo kan anvendes som løftestang for at få sat fokus på, hvor intensivt man arbejder i Transportministeriet med det her spørgsmål. Der vil jeg bare for Venstres vedkommende sige, at indtil vi får en eller anden form for klarhed over, hvor højt man prioriterer det her spørgsmål i Transportministeriet, vil jeg ikke afvise, at Venstre stemmer for Liberal Alliances forslag.

Kl. 19:03

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Anne Baastrup fra SF for en kort bemærkning.

Kl. 19:03

Anne Baastrup (SF):

Tusind tak for den – måske lidt uklare – tale om, at hr. Martin Geertsen godt vil være med til at snakke om de strategiske analyser. Men jeg vil godt spørge: Hvordan vil Venstre finansiere de der 25-40 mia. kr., som havnetunnelen koster? Altså, hvad vil det koste for den enkelte bilist at køre gennem havnetunnelen?

Kl. 19:04

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:04

Martin Geertsen (V):

Det er jo derfor, jeg er så enormt optaget af det analysearbejde, som forhåbentlig foregår i Transportministeriet i øjeblikket, og som dels skal fastlægge, hvad det er for en linjeføring, som man skal arbejde videre med, dels – som transportministeren også var inde på i sin tale før – skal se på, hvad det er for nogle forskellige former for finansieringsmodeller, som man skal se nærmere på. Er det privat finansiering i en kombination med brugerbetaling? Er det ren offentlig finansiering? Eller hvad er det for nogle forskellige kombinationer, man kan arbejde med? For at kunne svare fru Anne Baastrup meget præcist på det spørgsmål, er jeg nødt til at sige, at jeg med stor interesse afventer det arbejde, som forhåbentlig er i gang i Transportministeriet lige i øjeblikket.

Kl. 19:05

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Anne Baastrup for en kort bemærkning.

Kl. 19:05

Anne Baastrup (SF):

Tak. Den hurtige udregning – hvis man lægger alt det sammen, som jeg sådan lige kan komme i tanker om at Venstre har foreslået skal finansieres ved OPP – så er det vel i området af 300-400 mia. kr. Jeg ville så frygtelig gerne have at vide fra Venstre, hvor mange penge Venstre forventer, at bilisterne skal betale, når man anvender OPP, hvad vi synes er en god idé. Hvad kommer det så til at koste at køre under havnetunnelen? Er det 100 kr. pr. tur? Er det 150 kr. pr. tur, hvis det er sådan, at den pensionskasse, der skal finansiere det via OPP, skal have pengene hjem igen? For det er jo vores alle sammens penge, som vi meget gerne vil have, når vi bliver gamle.

Kl. 19:06

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:06

Martin Geertsen (V):

Jeg bliver nødt til at svare fru Anne Baastrup på samme måde, som jeg gjorde før, nemlig, at det jo kræver for det første, at Transportmi-

nisteriet kommer med de analyser, der gør, at vi får en eller anden fornemmelse af, hvad det er for en linjeføring, vi arbejder med, og for det andet at vi også får resultatet af de økonomiske analyser, som skal ligge til grund for at få en eller anden form for beslutning om en mere detaljeret analyse af havnetunnelens fremtid.

Så i virkeligheden glæder mig over, at fru Anne Baastrup og jeg deler opfattelsen af, at det næsten ikke kan gå hurtigt nok med, at Transportministeriet får lavet de her beregninger færdige, så vi kan få truffet en beslutning om en havnetunnel. Der må jeg sige til fru Anne Baastrup, at jeg tidligere har været en lille smule i tvivl om, hvor SF lå henne på spørgsmålet om en havnetunnel, men jeg kan se, at vi deler opfattelsen af, at det ikke kan gå stærkt nok.

Kl. 19:06

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Rasmus Prehn, Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 19:07

(Ordfører)

Rasmus Prehn (S):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi også fra socialdemokratisk side ser etableringen af en havnetunnel som en utrolig stærk vision. Det at etablere en havnetunnel vil være af overordentlig stor betydning for København og Københavnsområdet i det hele taget.

Vi har tidligere lagt os i selen for at bekæmpe den alt for store trængsel, der er i hovedstadsområdet, hvor almindelige lønmodtagere, håndværkere – alle mulige forskellige grupper – sidder og spilder en masse tid bag rattet til og fra arbejde. Det at etablere en havnetunnel vil kunne nedbringe den trængsel, sådan at man vil kunne komme hurtigere til og fra arbejde og komme hurtigere hjem til sin familie. Det er positivt.

Det vil sikre vækst, det vil sikre mobilitet, og det vil også sikre et langt bedre bymiljø, for det, vi skal tænke på, er jo, at der i dag – hvor der ikke er mulighed for at køre østom – bl.a. er relativt store køretøjer, lastbiler og andet, der kører igennem bymidten. Og står man som borger med sin barnevogn med et lille barn i, får man udstødningen lige ind i ansigtet, simpelt hen fordi der er utrolig meget bilkørsel i den indre by. Så det at få en havnetunnel vil også den effekt, at man vil kunne nedbringe noget af den forurening og det udslip, der er i den indre by.

Vi ved jo af bitter erfaring, at der faktisk er en overrepræsentation af folk, der er syge som konsekvens af udstødning og andet, netop fordi der er utrolig meget biltrafik i den indre by. Så visionen om at få en havnetunnel er fuldstændig rigtig og god.

En anden dimension, der også spiller ind i forhold til det her, er, at jo før vi kan få sat det her i gang, jo før kan vi også skabe nogle job, som vil følge efter det at lave så stort et anlægsprojekt. Vi vil så at sige kunne flytte ledige håndværkere fra arbejdsløshedsråen over i aktiv beskæftigelse. Det er socialdemokratisk politik, og det vil vi rigtig, rigtig gerne.

Men når det er sagt, er det jo altså ikke så simpelt, som Liberal Alliance får det til at lyde. Jeg forstår, at det her forslag var noget, der blev lanceret som sådan en slags politisk knaldperle på Liberal Alliances landsmøde, hvor man gerne ville have et alternativ til den trængselsring, vi fra socialdemokratisk side havde lagt frem, og vupti, så tænkte man: Lad os da bare lave en privatfinansieret havnetunnel. Det lyder jo rigtig godt, og når man læser om det, tænker man: Hvorfor gør man ikke bare det? Hvorfor knipser man ikke bare med fingrene og gennemfører det her?

Men Liberal Alliance og Liberal Alliances ordfører, hr. Leif Mikkelsen, ved jo udmærket godt, at der ikke findes en sådan tryllestav, så man bare lige kan slå et enkelt slag, og så drysser det ned med pengesedler som manna fra himlen. Sådan er verden ikke.

Det kan godt være, det er sådan, når Liberal Alliance skal have finansieret sine mange store helsidesannoncer – så er Saxo Bank der på banen – men det er ikke sådan, at der findes nogen som helst, som vil gå ud og fuldstændig finansiere en sådan havnetunnel.

Der vil være nogle, der vil stille penge til rådighed til en behørig forrentning, og det vil så betyde, at der vil være en ret betydelig brugerbetaling. Det, Liberal Alliance lægger an til, er altså med andre ord, at man skal have en form for brugerbetaling på vejene. Vi er fra socialdemokratisk side sådan set ikke fremmede over for, at man godt kan forestille sig det i nogle sammenhænge. Hvis man får en hurtigere adgang til nogle ting, kan man betale for det.

Det var jo sådan set også lidt det, der lå i den trængselsring, som Liberal Alliance var stærke modstandere af. Vi sagde: Man kunne godt forestille sig, at man kunne betale for noget, hvis man kunne komme hurtigere frem. Der var Liberal Alliance jo stærke modstandere.

Men hele forudsætningen for, at man kan finansiere en havnetunnel ved brugerbetaling, er jo, at der også er tilstrækkeligt med biler, der vil vælge den vej, når der rent faktisk er alternativer. Og som ministeren var inde på, er der altså ikke noget, der tilsiger, at man uden videre kan få så stort et antal biler til at vælge den her vej, så man kan finansiere det her. Der er ikke nogen, der har fået det regnestykke til at gå op endnu.

Men vi vil gerne fra socialdemokratisk side sige, at vi da er åbne over for enhver dialog. Vi tager det her forslag som en positiv anledning til at få diskuteret den stærke vision, som havnetunnelen er. Det er vi jo enige med Liberal Alliance i.

Så vi vil gerne diskutere, om man kan indgå i et offentligt-privat partnerskab. Det står der jo også i regeringsgrundlaget at vi gerne vil være åbne over for. Der er en analyse i gang. Embedsmændene sidder og knokler og regner, så de får svedskjolder på ryggen, for simpelt hen at finde frem til en løsning på det her område, men det er ikke så nemt, som Liberal Alliance får det til at lyde. Men vi vil gerne finde løsninger, og vi vil gerne sikre, at man hurtigst muligt kan komme i gang med det her havnetunnelprojekt.

Det er bare desværre ikke helt så nemt, som Liberal Alliance får det til at lyde. Derfor fortsætter vi analysearbejdet. Vi går på med krum hals, for vi vil lige så gerne have en havnetunnel, som Liberal Alliance vil, men vi arbejder seriøst med det, og vi er nødt til at vente, til vi har en løsning, som også er holdbar i virkeligheden.

Kl. 19:12

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Så er det hr. Henning Hyllested, Enhedslisten, for en kort bemærkning.

Kl. 19:12

Henning Hyllested (EL):

Jeg hæftede mig ved den socialdemokratiske ordførers bemærkninger om, at forslaget om at lave en havnetunnel er udtryk for en meget, meget stærk vision. Og mange af argumenterne for, at en havnetunnel ville være rigtig god, kunne jeg jo genkende fra hele diskussionen om trængselsringen, herunder spørgsmålet om miljø i den indre by, emissioner osv. osv.

Jeg skal bare høre, om det er sådan, at man i Socialdemokratiet nu mener, at en havnetunnel mere eller mindre erstatter f.eks. den trængselsring, som jo altså på socialdemokratisk foranledning ikke blev til noget.

Kl. 19:13

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:13

Rasmus Prehn (S):

Enhedslistens ordfører ved jo ligesom alle andre, at selv om at vi faktisk var nogle, der lagde et ihærdigt stykke arbejde i at få gennemført den her trængselsring, så blev det aldrig nogen rigtig populær sag i befolkningen. Der var en voldsom modstand imod det, og derfor tog vi fra regeringens side den konsekvens af det, at vi sagde: Jamen så lad os da få de klogeste hoveder i kongeriget til at indgå i en trængselskommission, hvor de kan sidde og komme med ideer til en endnu bedre løsning. Altså, når nu der ikke er opbakning til en trængselsring, må vi finde på noget andet at gøre.

Derfor er vi jo netop i de her timer i gang med at forhandle om at lave den her trængselskommission. Jeg kan se, at der endda allerede har været noget ude i medierne om, at vi er meget tæt på at finde den endelige løsning på, hvordan den skal sammensættes. Den kommer med en række anbefalinger om lidt over et år, som vi selvfølgelig skal følge op på, ligesom vi skal tage en masse nyttige initiativer, også med hensyn til den trafikmilliard, vi har, og som vi skal være med til at udmønte sammen med hr. Henning Hyllested fra Enhedslisten.

I den sammenhæng vil jeg gerne sige, at det at man kunne supplere de tiltag op med en ny havnetunnel, da ville være rigtig godt. Det kunne være med til at lede trafikken uden om byen, sikre mindre forurening i byen, sikre større mobilitet, sikre mindre trængsel og sikre, at der bliver vækst og beskæftigelse. Derfor synes vi, at det indgår som et rigtig godt element i vores trængselsbekæmpelsespolitik.

Kl. 19:14

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Der er endnu en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 19:14

Henning Hyllested (EL):

Jamen så forstår jeg på svaret, at det er meget tæt på, at man i virkeligheden mener, at en havnetunnel for så vidt erstatter betalingsringen. For ellers hørte jeg da ikke ordentligt efter.

Jeg forstår også på den socialdemokratiske ordfører, at betalingsringen ikke var en populær sag. Skal jeg forstå det sådan, at havnetunnelen så er det, og at det er derfor, det er en stærk vision og noget, man skal give sig i kast med? Og hvor er de undersøgelser henhørende, der viser, at havnetunnelen er en populær sag, og er det i virkeligheden det, der skal afgøre det?

Skal det i virkeligheden ikke afgøres af, om det her virkelig gør noget ved problemerne? Altså, når nu betalingsringen ikke blev til noget, er der vel flere visioner og flere alternativer end bare at bygge en havnetunnel og dermed gøre plads til flere biler i byen – måske ikke i den indre by, men andre steder i byen.

Kl. 19:15

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:15

Rasmus Prehn (S):

Havnetunnelen handler jo om at lede biltrafikken *uden om* byen, så vi får mindre forurening *i* byen. Men som det også lidt fremgår af det spørgsmål, som Enhedslistens ordfører stiller, er det jo ikke nok i sig selv. Det er jo ikke sådan, at bare man får en havnetunnel, har man ikke længere trængselsproblemer. Der skal en række andre tiltag til, og det er jo derfor, vi har en bred aftale – bl.a. med Enhedslisten – om at udmønte en hel milliard kroner til andre initiativer i forhold til bedre kollektiv trafik.

Vi skal have flere busser, vi skal have hyppigere metroafgange, vi skal have flere tog, vi skal have supercykelstier – der er masser af tiltag, der skal til. Men hvis vi får en havnetunnel også, bliver det endnu bedre, og det er det, jeg og Socialdemokratiet ser som en stærk vision. Og jeg håber, at Enhedslisten kommer til at se, at det faktisk er godt med færre biler og mindre forurening i byen. Det er faktisk lige Enhedslistens politik.

Kl. 19:16

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Så er det hr. Martin Geertsen, Venstre, for en kort bemærkning.

Kl. 19:16

Martin Geertsen (V):

Hvis man nu breder debatten en lillebitte smule ud, for så vidt angår den del, der handler om finansiering, så kan man sige, at det, Liberal Alliances forslag lægger op til, er et spørgsmål om en rent privatfinansieret havnetunnel. Hvis man prøver at kigge på nogle af de andre store infrastrukturprojekter, som er etableret her i hovedstaden, så er de jo i høj grad finansieret i en form for kludetæppe. Altså, se på metroen, som jo dels hviler på brugerbetaling, forstået som billetindtægter, dels i høj grad også er baseret på, at man har frasolgt statslige og kommunale grunde.

Er det en model, som den socialdemokratiske ordfører kunne se for sig – måske i en kombination med noget OPP i en eller anden form – som en måde at finansiere en havnetunnel på?

Kl. 19:17

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:17

Rasmus Prehn (S):

Jamen Venstres ordfører har jo fuldstændig ret i, at man tænkte kreativt i forbindelse med den også meget stærke vision, som det er og var at etablere en metro. Man tænkte dygtigt. Man tænkte nyt. Man prøvede nye veje. Og det er jo der, man kan gøre en forskel, altså ved at man forandrer tingene. Når det er sådan, at vi kan være enige – også med Venstre – om, at det kan være en stærk vision med en havnetunnel, så skal vi da også sætte os sammen og tænke på tværs, tænke nyt, tænke kreativt og se, om vi kan gøre nogle forskellige ting for at kombinere tingene. For det er formentlig ikke sådan – og det er jeg egentlig glad for at Venstres ordfører lidt antyder – at man, som Liberal Alliance foreslår, bare kan knipse med fingrene og lave det brugerbetalt. Sådan er det ikke.

Så man er nødt til at gøre noget nyt, man er nødt til at gøre noget anderledes. Og der kan det godt være, at man kan kombinere flere forskellige ting. Så længe vi er enige om, at visionen er der, og at vi skal arbejde i den retning, så må vi prøve at kombinere forskellige modeller for at få løftet den her stærke vision. Det glæder jeg mig til samarbejdet med hr. Martin Geertsen om.

Kl. 19:18

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Martin Geertsen for en kort bemærkning.

Kl. 19:18

Martin Geertsen (V):

Der er et kommissorium, som jeg forstår under en eller anden form jo er ved at være lige på trapperne, for så vidt angår den her såkaldte trængselskommission. Kan den socialdemokratiske ordfører henholdsvis be- eller afkræfte, om der i det kommissorium står noget som helst om ringforbindelser, for så vidt angår vejområdet? For det kunne være et interessant svar til hr. Henning Hyllested.

Hvis hr. Henning Hyllested er en så arg modstander af, at man overhovedet diskuterer spørgsmålet om ringforbindelser på vejområdet, så går jeg jo ud fra, at der ikke står noget om ringforbindelser i det kommissorium fra trængselskommissionen.

Kl. 19:19

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:19

Rasmus Prehn (S):

Der er tale om et meget bredt kommissorium, hvor der lægges vægt på mange forskellige varianter af tiltag, som man kan bekæmpe trængsel med. Og der har vi et rigtig stærkt og fornuftigt samarbejde med Enhedslisten og hr. Henning Hyllested. Og fra socialdemokratiske side er jeg sikker på, at vi kommer igennem det her samarbejde på den bedst tænkelige måde, hvor vi får taget en masse initiativer. Jeg tror ikke, at vi fra socialdemokratisk side skal sætte næsen op efter, at det bliver sammen med Enhedslisten, at vi løfter forslaget om en havnetunnel. Men der er masser af andre stærke visioner, vi kan gennemføre sammen med Enhedslisten.

Det er jo det, der kendetegner Socialdemokratiet. Vi er aldrig bange for at samarbejde. Vi vil gerne samarbejde bredt. Og når vi kan få supercykelstier, bedre busser, hyppigere metro og bedre tog igennem sammen med Enhedslisten og hr. Henning Hyllested, så gør vi gerne det. Kan vi sikre, at der bliver vækst, beskæftigelse, bedre mobilitet og mindre trængsel ved at lave en havnetunnel, så samarbejder vi gerne også med den højre side i Folketinget. Sådan er vi Socialdemokrater. Vi er løsningsorienterede. Vi får ting til at ske. Vi skaber en forandring.

Kl. 19:20

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Mange tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Kim Christiansen, Dansk Folkeparti.

Kl. 19:20

(Ordfører)

Kim Christiansen (DF):

Allerførst vil jeg sige tak til Liberal Alliance for at bringe det her til debat. Der står i forslaget, at man vil pålægge regeringen at tage de nødvendige skridt, og det kan vi sådan set godt bakke op om. Vi er meget positive, med hensyn til at få den her proces ført videre frem mod, at der kommer en havnetunnel.

Der er ingen tvivl om, at en havnetunnel nok vil være den største faktor i forhold til at reducere trængselen i den indre by, når vi taler biltrafik. Det er der flere rapporter der har fastslået, nemlig at det vil reducere trængselen med op til 20 pct. Jeg tror, at en betalingsring lå på omkring 16-18 pct. – nu vil jeg ikke hænges op på procenterne, for det er altid farligt. Men en havnetunnel ville være en rigtig god spiller i forhold til at mindske trængselen, og sammen med alle de andre gode tiltag, som vi jo er ved at kigge på i øjeblikket, vil det være en god måde at mindske trængselen i København på.

Jeg vil sige, at man faktisk er temmelig langt i det her forberedende arbejde om valg af linjeføring. Og når nu Liberal Alliance kommer her og siger, at de synes, at vi skal lave sådan en tunnel, fordi det vil kunne ske kvit og frit som et privat finansieret foretagende – og det kan vi heller ikke have noget imod i Dansk Folkeparti – så er jeg jo bare selvfølgelig nødt til at tage det lille forbehold, at jeg ikke tror, at der kommer nogen og forærer os en gave.

Der er jo ingen tvivl om, at dem, der kunne være interesseret i at finansiere sådan noget her, gør det ud fra en betragtning om, at de forventer en eller anden form for afkast, så derfor vil det jo afføde en brugerfinansiering, og der kender vi ikke størrelsen. Men igen: Jeg anerkender, at man rejser debatten, for det vil være med til også at

sætte lidt skub i den her proces med at få belyst, om det har nogen gang på jord med en privat finansiering. Hvad vil det koste at køre i den her havnetunnel, som, og jeg understreger det igen, Dansk Folkeparti støtter varmt?

Jeg er anerkendende over for, at vi får det her arbejde sat i gang. Det, jeg måske kunne se som enden på det her, er, at vi alle sammen lander på, at der bliver en form for beretning om, at vi får skruet farten på den her proces op.

Som sagt er Dansk Folkeparti meget positiv over for det her forslag. Omvendt tror vi ikke på, at man med et trylleslag kan etablere en havnetunnel, men man kan i hvert fald komme nærmere et besluthingsgrundlag, hvor alle sammen bliver lidt klogere på, hvad det egentlig er, der skal til for at kunne finansiere den her tunnel. Og hvis det er private midler og det så bliver dem, der kører igennem tunnelen, der skal betale for det, har vi ikke i Dansk Folkeparti nogen religiøse forbehold over for brugerbetalning – det har vi heller ikke haft i forbindelse med broprojekter osv.

Så lad os komme videre med det her i udvalgsarbejdet, så vi forhåbentlig også ender ud i en eller anden samlet proces, der rækker videre frem mod, at man speeder hele arbejdet med den her beslutning om en havnetunnel op. Tak.

Kl. 19:23

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Henning Hyllested fra Enhedslisten for en kort bemærkning.

Kl. 19:23

Henning Hyllested (EL):

Det er ikke, fordi jeg vil gå fru Anne Baastrup i bedene, men jeg synes faktisk, at det var et ganske interessant spørgsmål, hun stillede Venstres ordfører tidligere. Det vil jeg så benytte lejligheden til nu at stille ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Kim Christiansen.

Sig mig: Hvad har man egentlig tænkt sig, at prisen skulle være for at benytte en havnetunnel? Der bliver sagt: Jamen det er jo kvit og frit, og det er bare privat finansieret og sådan noget. Javel, men det er altså en investering på mellem 25 og 40 mia. kr., og hvis den også skal forrentes fuldt ud af et privat firma, kan jeg da godt forestille mig, at det vel egentlig ikke bliver billigt at køre igennem havnetunnelen. Hvad må det egentlig koste?

Kl. 19:24

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:24

Kim Christiansen (DF):

Jamen jeg vil ikke stå her og profetere om, hvad det vil koste at køre igennem en havnetunnel. Der har været mange bud på det. Men når nu der står i det her forslag, at man vil pålægge regeringen at tage de nødvendige skridt, kunne der jo fra Liberal Alliances side – uden at jeg ved det, jeg har også spurgt lidt nysgerrigt ind til det – ligge det i det, at man fik analyseret, hvad brugerfinansieringen ville blive pr. køretøj, der skulle passere den her havnetunnel. Det er selvfølgelig en del af at komme videre med det her arbejde.

Hr. Henning Hyllested ved jo lige så godt som jeg, at når vi taler om de her brugerfinansierede projekter, er der flere ting, vi kan skrue på. Der er jo selvfølgelig betalingen, der er tilbagebetalingstiden, der er renteniveauet osv. Så det omkring prisen vil selvfølgelig kræve et lidt grundigere analysearbejde af hele projektet, det vil jeg ikke stå og gøre mig klog på her i dag.

Kl. 19:25

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Hr. Henning Hyllested for en kort bemærkning.

Henning Hyllested (EL):

Da diskussionen om betalingsringen var på sit allerhøjeste, var det jo et af de helt centrale spørgsmål, der hele tiden blev stillet: Hvad skulle det egentlig koste? Derfor er det jo ikke helt unaturligt, at man i den her situation spørger om, hvad det så egentlig skal koste.

Jeg ved jo godt, at man kan stå og sige, at man ikke har nogen analyser, at man ingenting har at lægge til grund for det. Det er også derfor, jeg spørger sådan lidt anderledes, hvis ordføreren har lagt mærke til det. Hvad forestiller ordføreren sig egentlig kunne være et prisniveau, når man samtidig betænker, hvad det egentlig vil koste, altså hvad investeringen i virkeligheden er? Og er der overhovedet en realistisk sammenhæng mellem investeringen og den pris, man forestiller sig at brugerne skal betale?

Jeg mener, at vi i forbindelse med betalingsringen snakkede om en pris på mellem 15 og 25 kr. for at passere hen over ringen. Tror ordføreren, at havnetunnelen kan passeres for samme beløb?

Kl. 19:26

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 19:26

Kim Christiansen (DF):

Jeg tror, at det her er en lige så svær diskussion. Vi så jo, hvor svært det var med betalingsringen, da man startede med 40 kr. for at få det provenu, som man havde lagt sig fast på, nemlig de her ca. 2 mia. kr. Så blev det billigere, for der skulle jo også helst være nogle, der ville betale, hvad det kostede, for ellers fik man jo ikke noget provenu ind, og så fik man kun opfyldt Enhedslistens ønske om, at alle biler skal jages ud af København. Man ville så ikke få noget provenu at bruge.

Så det her er jo en afvejning, og jeg tror, at diskussionen om, hvad det vil koste at køre igennem en havnetunnel, er nøjagtig lige så svær som den om, hvad det skulle koste i forbindelse med en betalingsring. Den diskussion opgav man jo til sidst, bl.a. ud fra, tror jeg, at det kneb med at komme til enighed om, hvad det i grunden skulle koste.

Så jeg vil overhovedet ikke lægge mig fast på, hvad et rimeligt beløb kunne være. Men hvis jeg som privatperson skulle gøre mig en overvejelse om enten at holde i kø uden for København i 2 timer eller betale 10 eller 15 kr. for at komme igennem en havnetunnel og så være hjemme fra arbejde 1½ time før, så ville jeg nok vælge at betale de 15 kr. Men jeg skal jo ikke kunne garantere, at det er alle, der vil det.

Kl. 19:27

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Andreas Steenberg, Radikale Venstre.

Kl. 19:27

(Ordfører)

Andreas Steenberg (RV):

Jeg ser det her forslag fra Liberal Alliance som et signal om, at også Liberal Alliance vil gøre noget ved bilkøerne og luftforureningen i hovedstadsområdet. Det synes jeg er rigtig positivt, for begge dele er et problem.

Havnetunnelen, som vi diskuterer i dag, er – hvis der er nogle seere og lyttere derude, som ikke ved det – en tunnel, man bygger fra Københavns Nordhavn igennem havnen, og som så kommer op et sted på Amager. Den har den helt store fordel, at man så undgår, at folk kører ind igennem byen, og det er især lastbilerne, som det kunne være interessant at få udenom indre by og direkte ud på Ama-

germotorvejen. Det vil give rigtig meget i forhold til luftforureningen.

Jeg undrer mig en del over, at Liberal Alliance kommer med det her forslag, for Liberal Alliance er jo sammen med alle partierne undtagen Enhedslisten med i et transportforlig, og i det forlig er der jo sat en masse undersøgelser i gang, ikke kun af en havnetunnel, men også af en Kattegatbro, en ny Lillebæltsbro og alt muligt andet, og de analyser indeholder både en finansieringsanalyse og en analyse af, hvordan man kan etablere sådan en tunnel. De analyser er færdige i 2013.

Vi har den 12. januar i år haft møde i den her kreds af partier og fået information om, hvordan det går med de her analyser. Vi fik den 12. januar at vide, at kun 50 pct. af det her projekt kan finansieres via brugerbetaling, og selv om det er foreløbige analyser, står det jo i skærende kontrast til, at Liberal Alliance i dag foreslår, at den bare kan fuldt brugerfinansieres. Så man er altså med til at sætte gang i en undersøgelse, der viser, at den ikke kan fuldt brugerfinansieres, og som siger, at analyserne først er færdige i 2013, men i dag fremsætter man forslag om, at vi i 2012 skal træffe beslutning om noget, som vi lige har fået undersøgt ikke kan lade sig gøre.

Vores indstilling er, at vi venter på de analyser, vi alle sammen undtagen Enhedslisten har været med til at sætte i gang, og så må vi træffe beslutning næste år, når analyserne er færdige. I øvrigt skal det her jo ses i sammenhæng med, at vi også har bestilt en masse analyser om alle mulige andre projekter. Der skal jo foretages en prioritering engang næste år. Derfor kan vi ikke støtte det her forslag.

Kl. 19:30

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Anne Bastrup, SF.

Kl. 19:30

(Ordfører)

Anne Bastrup (SF):

Det har været en overordentlig interessant debat i dag. Vi hører nu, at Dansk Folkeparti synes, det er fuldstændig ligegyldigt for den enkelte bilist med 10-15 kr., hvis man kan komme hurtigere gennem byen, herregud. Det var ikke de ord, vi hørte, dengang vi diskuterede betalingsringen. Derudover kan jeg så forstå på hr. Martin Geertsen, at han synes, det er helt i orden, at det bliver dyrere at være bilist, bare man kan komme igennem med en havnetunnel.

Så har vi set et gammelt regnestykke fra Frederikssund, og hvor man nu har sendt et brev til Frederikssunds kommunalbestyrelse om, hvilke muligheder de selv kan se for at få en bro sydom, og det regnestykke lød på, at det ville koste i størrelsesordenen de der 2,5 mia. kr. og 10-15 kr. i afgift.

Da vi jo nu her taler om et beløb, der er i størrelsesordenen 10 gange så stort, ikke? eller 15 gange så meget, et beløb på et sted mellem 25 og 40 mia. kr., så er det jo ensbetydende med, at i hvert fald Liberal Alliance og Venstre og muligvis også Dansk Folkeparti synes, at det er i orden, at man via en OPP og brugerfinansiering af en havnetunnel lægger op til, at den enkelte bilist skal betale et sted mellem 100 og 150 kr. for at køre igennem. Jeg ved ikke, om de pågældende partier selv kan se, at det nok ikke er realistisk, for der jo er mulighed for at køre en anden vej.

Jeg vil i hvert fald sige, at fra SF's side kan vi ikke se, at det er det, man skal bruge et sted mellem 25 og 40 mia. kr. på. Vi skal sikre, at vi får CO₂-neutral udvikling. SF har en ambition om at nedbringe CO₂-forbruget med 40 pct., og det gør man ikke ved at sørge for, at der kommer flere biler gennem København. Det gør man ved at sørge for, at der kommer bedre kollektiv trafik, der kører på el. Hvis jeg havde 25 mia. kr., ville jeg flaks udbygge metroen, og jeg ville flaks forbedre de der forslag, vi har nu, og som skal i gang, om-

kring letbanen. Der er mange steder, hvor man kan lægge en rigtig fornuftig letbanering.

Så bottom line er, at vi ikke støtter forslaget. Vi synes, det er urealistisk, og vi synes, det er en anelse træls, at man sidder og diskuterer i forligskredsen, hvordan man skal prioritere, når nu de strategiske analyser rent faktisk foreligger, og Liberal Alliances så hopper over, hvor gærdet er lavest, og kommer med det her forslag, får lidt omtale – og så er det ikke gennearbejdet. Så det er en afvisning fra SF's side.

Kl. 19:33

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren ... nej, hov, undskyld til ordføreren, der er en kort bemærkning fra hr. Kim Christiansen, Dansk Folkeparti.

Kl. 19:33

Kim Christiansen (DF):

Tak for det. Jeg var helt bange for, at jeg var blevet overset.

Fru Anne Bastrup indledte jo sin ordførertale med, at jeg ligesom skulle have et skud for boven. Jeg vil bare lige spørge diskret om forskellen mellem en tunnel og en betalingsring. Nu nævnte fru Anne Bastrup, at en sådan tunnel ikke har nogen gang på jord, fordi folk bare vil begynde at køre en anden vej. Havde man ikke også den mulighed med en betalingsring, at man kunne vælge en anden vej?

Kl. 19:33

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 19:33

Anne Bastrup (SF):

Jeg forstår ikke helt spørgsmålet. Det, jeg i hvert fald forstod på hr. Kim Christiansens ordførerindlæg, var, at det er lidt ligegyldigt som bilist, at man kommer af med et sted mellem 10 og 15 kr., hvis man kan komme hurtigere frem – var det herregud, ordføreren sagde? Det synes jeg er interessant, når jeg tænker på den diskussion, vi havde om betalingsringen, for da var der jo ikke den katastrofe, den enkelte bilist ikke løb ind i, hvis vedkommende skulle af med 10-15 kr. for at komme igennem.

Kl. 19:34

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Hr. Kim Christiansen, en kort bemærkning.

Kl. 19:34

Kim Christiansen (DF):

Jeg er ked af, at fru Anne Bastrup ikke forstod mit spørgsmål. Det var bare ganske enkelt det, at fru Anne Bastrup hævdede, at man kunne køre en anden vej frem for at benytte en havnetunnel. Det kunne man jo også vælge i forhold til en betalingsring; der kunne man også vælge en anden vej frem for at betale. Det var bare det.

Er fru Anne Bastrup ikke enig med mig i, at der er forskel på, om man har et tilbud om at betale til en havnetunnel for at lette ens egen hverdag, og så at man bliver påtvunget at betale en afgift for at komme ind og passe sit arbejde? Det var det, der var tilfældet med betalingsringen. Der er jo altså en verden til forskel på, om man ønsker en beskatning af biler, eller om man ønsker at give bilister et godt tilbud om at komme hurtigere frem.

Kl. 19:35

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Anne Baastrup (SF):

O.k., nu har jeg forstået det. Jeg vil så stille et modspørgsmål til hr. Kim Christiansen: Mener hr. Kim Christiansen, at vi kan finansiere med et beløb, der er ret meget mindre end et sted mellem 100 og 150 kr. pr. bil?

Det er jo de beregninger, vi har fra Frederikssund. Tror hr. Kim Christiansen rent faktisk, at man kan finansiere et sted mellem 25 og 40 mia. kr. med en afgift på 10-15 kr. pr. bil? Nej, det er urealistisk. Det er derfor, min konklusion er, at dette er et urealistisk forslag. Og hvis jeg havde 25 mia. kr. stående på en eller anden konto, ville jeg bruge dem på noget andet.

Kl. 19:35

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Henning Hyllested, Enhedslisten.

Kl. 19:35

(Ordfører)

Henning Hyllested (EL):

Jeg kan langt hen ad vejen erklære mig enig i det, fru Anne Baastrup sagde heroppe fra talerstolen. Forslaget her er jo en udløber af hele diskussionen om betalingsringen, og det oprindelige forslag hang også sammen med et forslag om at droppe betalingsringen. Det blev så uaktuelt i mellemtiden, men man har så fastholdt den her del. Hvis man skal sige noget positivt om det, er det, at der dog trods alt er en erkendelse af, at der er et trængselsproblem i København. Så langt er vi da enige.

Men jeg mener, at forslaget er et paradedeforslag. Der er allerede redegjort for det. Det er jo sådan, at Det Radikale Venstres ordfører har redegjort for, at man altså allerede har haft møder i forligskredsen, hvor man er blevet oplyst om, at der pågår de her undersøgelser og screeninger for linjeføring og for finansiering, og at der åbenbart kommer et resultat af det i 2013.

Vi snakker om en investering til mellem 25 og 40 mia. kr., og det er en ganske, ganske voldsom investering. Hvis der allerede på nuværende tidspunkt foreligger – ganske vist foreløbige – undersøgelser, der siger, at kun 50 pct. af det kan brugerfinansieres, er det jo ganske voldsomme beløb, man skal pålægge i brugerbetalning.

For vores vedkommende vil jeg sige, at der i virkeligheden er to strategier for at løse trængselsproblemerne og skabe en by, København, på borgernes præmisser, om jeg så må sige, altså en by, hvor borgerne kan opholde sig, også i de smukke og dejlige byrum, som København jo bl.a. består af. Man kan enten gøre plads til flere biler, og det er jo for så vidt det, forslaget om en havnetunnel gør, eller udvikle den kollektive trafik. Den er mindre pladskrævende, og det er en miljømæssig gevinst på alle leder og kanter i forhold til biltrafik.

Vi ved fra utallige undersøgelser – det er et faktum, der er blevet fastslået gang på gang – at hvis man skaber plads til flere biler, genererer det flere biler. Så det kan godt være, at man i forbindelse med en havnetunnel vil mindske trængslen i det indre København, men man flytter bare problemerne, og på et eller andet tidspunkt sander selv en havnetunnel til, ligesom stort set samtlige motorveje i det her land gør, måske med undtagelse af dem i Nordjylland og den til Esbjerg, for med dem er det jo sådan, i hvert fald med de motorveje omkring hovedstadsområdet, at lige meget hvor mange man bygger og hvor meget man udvider dem, sander de til; for der kommer bare flere og flere biler til, jo bedre plads man gør til dem.

Så man flytter i virkeligheden bare problemet fra et sted til et andet, og det vil man også gøre i København. De der biler, som skulle benytte sig af en havnetunnel – altså, der er formentlig ingen københavnere eller nogen, som har et ærinde i en tunnel – skal op igen et sted, og der ville man jo altså konstatere voldsomme trafikstrømme

de pågældende steder. Så man flytter bare rundt med problemet, og man får ikke dæmpet trængslen andet end i nogle bestemte bydele, og al ære og respekt for det.

Vi synes ikke, at forslaget er ret præcist, men det hænger selvfølgelig også sammen med, at det er et paradedeforslag, for hvor skal linjeføringen være? Vil der f.eks. være opkørsler i forbindelse med havnetunnelens passage under havnebassinet, som jo er et af forslagene til linjeføring, osv.? Og vil det så ikke bare skabe mere biltrafik der?

Vi mener altså på mange måder, at det her forslag først og fremmest er skabt af hensyn til forstadsbilisterne. Det er den sædvanlige forkælelse af forstadsbilisterne, og det er et udtryk for en helt, helt forkert strategi, nærmest en ideologi, som det jo er, og som vi også så i forbindelse med diskussionen om betalingsringen. Vi mener ikke, at trafikplanlægning og byplanlægning skal foregå på bilens præmisser, men at den skal foregå på borgernes præmisser eller på indbyggernes præmisser. Der skal skabes plads og rum og luft og vind og grønne områder. Man skal kunne opholde sig i byen og i byens rum uden at være omgivet af en evig strøm af biltrafik.

Kl. 19:40

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Mai Henriksen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 19:40

(Ordfører)

Mai Henriksen (KF):

På vegne af vores trafikordfører, hr. Lars Barfoed, skal jeg oplæse følgende: Det Konservative Folkeparti har det klare mål snarest at få igangsat arbejdet med en havnetunnel i København. Det har været en konservativ målsætning i en lang årrække, men det er naturligvis nødvendigt først at få afklaret, hvilken linjeføring der er den bedste, og finde en løsning på finansieringen. En havnetunnel øst om vores hovedstad vil aflaste den indre by for tung gennemkørende trafik, begrænse forureningen og øge mobiliteten omkring København. Behovet for at håndtere trængsel og forurening i København vil helt sikkert vokse de kommende år.

Under VK-regeringen satte vi et udredningsarbejde i gang for at få det fornødne beslutningsgrundlag for at træffe de nødvendige beslutninger om etablering af en havnetunnel. Det arbejde er snart afsluttet, og så skal der naturligvis rykkes videre i sagen. Det er en proces, der er aftalt mellem de partier, der står bag den store aftale om investeringer i infrastrukturen, som vi aftalte i 2009. Det Konservative Folkeparti vil naturligvis respektere den indbyrdes aftale.

Det beslutningsforslag, vi drøfter nu, lægger op til at privatfinansiere en havnetunnel. I Det Konservative Folkeparti mener vi, at en OPP-model med privat deltagelse og finansiering er en god model. Kan det ske som en rent privat finansieret løsning, er det naturligvis ideelt. Det er imidlertid tvivlsomt, om der er private investorer, der vil stå for hele finansieringen og i den forbindelse også tage den finansielle risiko, hvis projektet viser sig ikke at kunne hænge sammen økonomisk, fordi bilisterne søger andre veje rundt om eller gennem byen for at undgå brugerbetalning.

Det Konservative Folkeparti ser derfor positivt på indholdet af beslutningsforslaget, men det må afhænge af de analyser, der er i gang, hvordan vi bedst og hurtigst sikrer etableringen af en havnetunnel.

Kl. 19:42

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Leif Mikkelsen, Liberal Alliance.

Kl. 19:42

(Ordfører for forslagstillerne)

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Der er jo blevet vendt op og ned på mange ting. Igenem et stykke tid diskuterede vi en betalingsring, fordi regeringen og dens parlamentariske grundlag var optaget af at løse trængselsproblemerne i København. Det har vi sådan set taget for pålydende, og derfor var jeg helt overbevist om, at der her i dag selvfølgelig ville være massiv støtte til sådan et forslag fra den her side af salen. Men jeg kan så konstatere, at det måske alligevel ikke er en problemstilling, der optager dem så meget. Nu da betalingsringen er faldet, bekymrer man sig ikke længere om trængslen. Derimod kan vi konstatere, at de partier, der var betænkelige ved en betalingsring på grund af den gene, den ville give i København, sådan set er meget opmærksomme på at forsøge at løse problemet.

Så må jeg minde om, når der nu er blevet stillet detailspørgsmål om, hvad det skal koste, og om det kan lade sig gøre, at forslaget sådan set blot går på at pålægge regeringen at komme med en løsning på det problem, fordi det er regeringen, der sidder på det apparat, der kan lave alle de her beregninger på, hvad der kan lade sig gøre. Så vi giver sådan set kun regeringen et godt råd om at komme med et forslag, der løser det problem, som de selv gennem måneder udbasunerede var alvorligt. Der var endda citater med ministeren om, at han havde opgivet både at køre i taxa og ministerbil, han cyklede for bare at komme igennem København. Og der var citater af den nuværende statsminister om, at vi jo ikke havde nogen forslag til løsninger af det, men at det kun var den nuværende regering, der interesse-rede sig for det problem.

Derfor var jeg jo helt sikker på, at de, der var så bekymrede over trængslen og udviklingen i trængslen, ville anstrenge sig for at af-dække enhver mulighed for at finde en løsning på det. Nu kan jeg så forstå, at det skal i en kommission og undersøges. Mens en betalingsring ikke skulle afvente en nærmere analyse, så skal det her det. Det er fint, og jeg er spændt på, hvornår man så løfter sløret for, hvor langt man er i det analysearbejde af, hvad der kan lade sig gøre.

Vi peger på en privatfinansieret havnetunnel. Det kunne også være et OPP-samarbejde. Det er jo ikke afgørende. Vi beder faktisk regeringen om, at komme med et bud på det. Vi konstaterer, at der har været en række positive udtalelser fra en række potentielle investorer i Danmark om, at det ville være interessant at investere i infrastrukturen. De samme har endog investeret i infrastruktur i udlandet, fordi den måde passer godt til at forvalte en kapital på. Jeg synes, man skal tage dem på ordet og få afdækket til bunds, om det kun er i snak med pressen og ved højtidelige lejligheder, at de kan undre sig over, at det ikke er muligt i Danmark, men kun i udlandet. Derfor mener vi faktisk, at det er nødvendigt at sætte fokus på den her problemstilling og give et forslag til løsning, hvis vi ellers er enige om, at de her trængselsproblemer er så store, og at de er stigende. Det er nødvendigt, især hvis man ser på hele udviklingspotentialer for København og for de områder, som en østlig ringvej, ganske vist gravet ned, kunne servicere – hvis man skal tale om den udvikling.

Nu er der mange muligheder i det her. Det kunne jo kombineres med underjordiske p-anlæg, altså intelligente betalingssystemer, som kunne være med til at finansiere det her. Vi har jo ingen svar på det. Når det lyder fra nogle ordføreres side, at det ikke kan lade sig gøre, at det her er et paradeforslag og ikke kan finansieres, så ved de det jo sådan set ikke. Vi beder sådan set bare regeringen om at komme med et bud på og en analyse af, hvad der kan lade sig gøre for at komme videre ad den vej.

Jeg vil gerne takke dem, der har været positive, og så vil jeg udtale forundring over, at de, der har været så optaget af at løse problemet, nu pludselig er blevet negative over for løsninger, men nu har vi jo et udvalgsarbejde, hvor vi også kan børe lidt i, hvor langt man er kommet med analysearbejdet, og hvad vi kan forvente. Så kan det

også være, at stemningen hos nogle kunne ændre sig, at de bliver klogere og finder ud af, at de måske kan gå en tur i København og se, at det problem, som de selv har mindet om, og som vi kan finde citater om er et stort problem, sådan set ikke er løst endnu. Derfor håber jeg da, at vi i det her Ting kan fortsætte den diskussion om at løse det problem, som jeg sådan set troede vi var enige om er et problem.

Vi står så åbenbart med to forskellige løsningsmodeller. Den ene er faldet, og den anden er faktisk et rigtig godt forslag, som man desværre viger tilbage fra. Jeg noterer mig dog, at ministeren ikke er tilbageholdende over for et OPP-samarbejde og for at finde andre løsninger. Jeg vil gerne kvittere for den signalgivning og håber, at vi kan finde sammen om at finde en løsning og til bunds få afprøvet de her signaler, der er kommet fra forskellig side om finansieringsmuligheder.

Når vi har fremsat det her forslag og peger på, at det bør finansieres ad anden vej end den traditionelle, er det jo, fordi ministeren ikke har lagt skjul på, at han mener, at hans kasse er tom, og at han dermed ikke kan finde penge til den her opgave her og nu, men først langt ude i fremtiden. Jeg fornemmede ikke på den debat, der har været, at der sådan var en stemning for, at man helt skulle lade den her problemstilling ligge, indtil der var nye penge i den kasse. Det ville sådan set vare for længe. Ellers var det i hvert fald en mærkelig diskussion, der var omkring betalingsringen, hvis det her skal ligge stille i så lang tid. Så jeg synes faktisk, det er nødvendigt at få det forceret. Så jeg vil gerne tage ministeren på ordet, at det er muligt at afsøge andre finansieringsformer. Vi har sådan set ingen hellige køer i den sammenhæng. Vi peger kun på en række muligheder.

Så tak for kommentarer og debat og opbakning fra dem, der nu har bakket det op og givet tilsagn om i udvalgsarbejdet at være villig til at stille nærgående spørgsmål, som vi så forhåbentlig få besvaret af ministeren. Tak.

Kl. 19:48

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Hr. Henning Hyllested fra Enhedslisten for en kort bemærkning.

Kl. 19:48

Henning Hyllested (EL):

Jeg synes jo i virkeligheden, det er en lidt sjov ordførertale, vil jeg sige til hr. Leif Mikkelsen, for på den ene side efterlyses der handlekraft, og at vi må have analyser osv. osv., og på den anden side deltager bl.a. Liberal Alliance jo altså i en forligskreds, hvor man har igangsat det her.

Jeg synes, at det er lidt mærkeligt, at vi skal have analyser på bordet, have svar fra regeringen osv. osv. Er det ikke i virkeligheden det, man har sat i værk, og som der kommer svar på i forholdsvis nær fremtid, altså i 2013? Så længe er der jo heller ikke til.

Kl. 19:49

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 19:49

Leif Mikkelsen (LA):

Jo, og hr. Henning Hyllested har været med til at nedsætte en trængselskommission, som så også kunne afvente analysearbejdet, så det er jo ikke forbudt at gøre tiltag i mellemtiden, går jeg ud fra, når nu man tror på, det er godt. Så skulle man jo afvente alting i forhold til det analysearbejde; det har hr. Henning Hyllested jo heller ikke gjort, og det gjorde regeringen i øvrigt heller ikke ved sit forslag om betalingsringen, når vi taler om det her fra 2009 og fremadrettet. Så det er der vist ingen der venter på. Om det lige skulle tilkomme Liberal Alliance, er så et spørgsmål.

Kl. 19:50

Kl. 19:52

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Hr. Henning Hyllested for en kort bemærkning.

Kl. 19:50

Henning Hyllested (EL):

Vil ordføreren ikke medgive, at det bliver svært sådan ligesom at gøre ret meget mere end det, vi gør i dag, altså at slå nogle slag i luften, inden vi faktisk ligger inde med de analyser om linjeføring, om finansiering osv. osv., som kommer her i løbet af det næste års tid eller to?

Kl. 19:50

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 19:50

Leif Mikkelsen (LA):

Nu mener vi sagtens, at det kan forceres, det er faktisk derfor, vi pålægger regeringen med det apparat, den har, at komme med de her analyser, så man kan få gang i diskussionen om, hvordan man løser det. Vi gør det sådan set udelukkende ud fra den side af salens egne argumenter om, at det var på høje tid, og at trængselsproblemet skulle løses her og nu. Der kom endda forslag, der blev aftalt oppe i et tårn her i København – måske uden de store analyser. Derfor undrer det mig, hvis ikke stemningen stadig væk er til, at det sådan set haster. Men hvis man har ændret mening hos Enhedslisten, så man nu ikke har nogen hast at løse trængselsproblemerne, noterer vi os det.

Kl. 19:50

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Hr. Andreas Steenberg fra Det Radikale Venstre for en kort bemærkning.

Kl. 19:50

Andreas Steenberg (RV):

Det passer jo ikke, når hr. Leif Mikkelsen siger, at man gerne vil have regeringen til at foretage undersøgelser, for de er jo i gang. Og de undersøgelser, der er foretaget, viser, at det her ikke kan brugerfinansieres fuldt ud. Derfor er mit spørgsmål til hr. Leif Mikkelsen: Hvorfor stiller man forslag om noget, som man selv har været med til at få undersøgt, og hvor undersøgelserne viser, at det ikke kan lade sig gøre?

Kl. 19:51

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 19:51

Leif Mikkelsen (LA):

Vi fremsætter forslag om, at regeringen skal komme med bud på, hvordan det her problem kan løses. Det er sådan set det, forslaget går på, det er ikke et spørgsmål om, præcis hvad for en løsning det skal være. Vi lytter sådan set meget til, om regeringen med sit apparat kan komme frem med vurderinger eller beregninger eller kan finde ud af, om det kan lade sig gøre at få private investorer osv.

Når der bliver sendt signaler om, at problemet er stort, og når interessen er til stede fra eventuelle investorer – hvis man læser dagspressen, kan man se, at der er en række af de ledende, potentielle investorer, der har været ude og pege på, at de er positive – synes jeg, at vi skal sammenholde det, og det kan regeringen jo tage initiativ til at afdække. Så enkelt er det. Derfor er det regeringen, der skal komme med et forslag.

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Hr. Andreas Steenberg for en kort bemærkning.

Kl. 19:52

Andreas Steenberg (RV):

Men regeringen er jo sammen med Liberal Alliance i gang med at undersøge det. Det, man foreslår i dag, er jo at etablere havnetunnelen, ikke at undersøge mulighederne for at få den. Jeg kan forstå på hr. Leif Mikkelsens ordførertale, at det bare er et detailspørgsmål, hvad den skal koste. Det er åbenbart ikke vigtigt, hvad den skal koste.

Men når nu Liberal Alliance på tværs af alle analyser har fundet ud af, at det godt kan lade sig gøre at brugerfinansiere den, hvad er det så, den skal koste, og hvad for en analyse ligger til grund for det?

Kl. 19:52

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Ordføreren.

Kl. 19:52

Leif Mikkelsen (LA):

Der er en række mennesker, der har arbejdet med spørgsmålet om havnetunnelen, og vi har her i forslaget peget på, at den vil koste mellem 25 og 40 mia. kr. Så kan man jo regne på, hvor lang tilbagebetalingstiden skal være, hvad udbyttet af den påtænkte investering skal være, hvis den alene er privatfinansieret, og så finde ud af, hvad gennemstrømningen er, og dermed hvad prisen for at køre igennem skal være. Det kan man foretage mange beregninger på. Men nu vedtages den slags opgaver jo ikke, hvis ikke det er et regeringsforslag, og derfor peger vi på, at det er regeringen, der bør komme med det.

Vi har sådan set bidraget ret kraftigt til folkelig oplysning ud fra alt det arbejde, en række mennesker har gjort med at lave beregninger på en havnetunnel i København. Og da også hr. Andreas Steenberg selv har sagt, at det var et problem, der skulle løses lige efter regeringsdannelsen, har vi sådan set bare ment, at det åbenbart måtte haste – vi har tilladt os at lytte lidt – og da man så har forladt sit eget forslag, kommer vi altså med et andet bud her.

Kl. 19:53

Tredje næstformand (Marianne Jelved):
Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Transportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

22) Forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren:

Vil ministeren redegøre for, hvad konsekvenserne af den politiske aftale om en samlet reform af de gymnasiale uddannelser i Danmark (gymnasiereformen) fra 2003 med start i 2005 har været?

ret, herunder redegøre for, hvorvidt regeringen overvejer ændringer i aftalen og i givet fald redegøre for hvilke?

Af Marie Krarup (DF) og Alex Ahrendtsen (DF).
(Anmeldelse 22.02.2012. Fremme 24.02.2012).

Kl. 19:53

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, fru Marie Krarup.

Kl. 19:54

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Marie Krarup (DF):

I aften står jeg på Folketingets talerstol, men for få måneder siden stod jeg der, hvor jeg holder mest af at stå, nemlig i klasseværelset med en gymnasieklasse. Jeg elsker at arbejde som gymnasielærer, og jeg glæder mig til at komme tilbage til klasseværelset. Men jeg håber, at jeg kan være med til at ændre noget i gymnasiet, før jeg kommer tilbage til klasseværelset, for jeg synes, at vi svigter de unge mennesker i dag. De kunne få en bedre uddannelse, hvis vi – hvis I politikere – ville ændre på nogle strukturer. Skatteyderne ville få mere for pengene, og lærerne ville blive gladere for deres job, fordi de ville blive i stand til at gøre en større forskel for eleverne.

Mens jeg stadig arbejdede som gymnasielærer, var jeg en blandt de 40 pct. af alle gymnasielærere, der underskrev et opråb til politikere om at justere gymnasireformen for at give de unge en bedre chance. Ministeren har givet udtryk for, at det er vigtigt at lytte til praktikerne, som kender til virkeligheden, og det er jeg meget enig i.

Gymnasireformen indeholdt faktisk nogle gode ideer, f.eks. er studieretningstankgangen og muligheden for tværfagligt samarbejde et gode. Men der er også ting i reformen, som er faldet så uheldigt ud, at vi som politikere bør overveje at korrigere. Reformen i sig selv er så stor, kompleks og uoverskuelig, at det er en kamp at forstå, hvad der egentlig foregår.

Jeg ønsker, at Folketinget får åbnet øjnene for de ting, der kan rettes op på. Det er ikke ansvarligt at læne sig tilbage og lade tingene ske, fordi man ikke kan få overblik. Det er ansvarligt at forsøge at sætte sig ind i området og rette op der, hvor man kan. Derfor er det glædeligt, at regeringen vil lave et serviceeftersyn af reformen. Min holdning er, at det faktisk kan lade sig gøre at rette op på både det faldende faglige niveau, den sociale slagside og det faktum, at nogle fag simpelt hen er ved at forsvinde ud af gymnasiet. Og det kan lade sig gøre at rette op, også uden at bruge store summer.

Derfor har jeg ønsket at sætte gymnasireformen til debat herinde, og jeg ser frem til debatten her i aften. Tak.

Kl. 19:56

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Så er det børne- og undervisningsministeren.

Kl. 19:56

Besvarelse

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Tak. Jeg vil også godt sige tak for den forespørgselsdebat, der er blevet rejst her, for det er jo vigtigt, at vi kigger på den meget store reform, som blev gennemført tilbage i 2003 og så først gik i gang i 2005, og som har gennemgået nogle justeringer, senest med den brede forligskreds, som jo er bag gymnasireformen i 2009. Men netop fordi det både er en stor reform og en reform, der er blevet fulgt op på løbende, synes jeg, det er en god idé, at vi bruger den her anledning

til at kigge på, om der er nogle steder, hvor vi kan gøre lidt ekstra, og det er også den ånd, som jeg hører forespørgerne ønsker at diskutere eventuelle justeringer i.

Allerførst vil jeg godt slå fast, at det jo heldigvis har vist sig, at gymnasireformen er en grundlæggende både god og meget perspektivrig reform, som også opfylder målene i den aftale, som gymnasie-reformforligskredsen indgik tilbage i 2003. Som jeg nævnte før, trådte reformen i kraft, og den gælder både gymnasie- og hf-området, i 2005, og de fire gymnasiale ungdomsuddannelser fik en fælles formålsparagraf, som lyder på denne måde:

»Uddannelsen er målrettet mod unge ... med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse.«

Derefter følger andre fælles formålsformuleringer, hvor det pointeres, at de unge gennem uddannelserne skal tilegne sig almindelse, viden og kompetencer. Faglig indsigt og studiekompetence vægtes højt i formålet, ligesom personlig myndighed, evne til refleksion, evne til at tage ansvar, kreative og innovative evner og kritisk sans fremhæves.

Formålsparagraffen afspejler også, at ungdomsuddannelserne måtte nytænkes, så de blev tidssvarende. Et højt udviklet, videnbaseret samfund har behov for flere og delvis andre kompetencer hos de unge end det 20. århundredes industrisamfund, og reformerne satte netop fokus på, at viden bliver til kompetencer, når de unge trænes i at kunne handle på baggrund af deres viden.

Den almindelse, som de unge skal opnå, blev udvidet til også at omfatte naturvidenskab, og det blev understreget, at almindelse også indebærer evnen til at placere viden i en sammenhæng.

Reformen satte fokus på udviklingen af de unges studiekompetencer, så de ikke blot erhverver sig viden, men også i meget højere grad erhverver sig evnen til fortsat at lære nyt. Også evnen til at anvende og kombinere forskellige fag og metoder, når et fagligt problem skal løses, blev opprioriteret med reformerne. Derfor blev fagligt samspil mellem to-tre fag i studieretningerne den centrale grundpille i de 3-årige gymnasiale uddannelser, og derfor blev studieområdet på de erhvervsgymnasiale uddannelser og almen studieforberedelse på stx prioriteret som centrale emner, der skal træne de unges evne til at arbejde med flere fag til løsning af et problem. På hf blev fag samlet i kultur- og samfundsfagsgruppen og i den naturvidenskabelige faggruppe.

Endelig indebar reformerne også, at de gymnasiale ungdomsuddannelser i højere grad blev målstyret. Der er nu en række mål både i fagene og for uddannelserne som helhed, og den enkelte skole kan så på en række punkter selv vælge den tilrettelæggelse, der passer bedst til eleverne på netop den skole. Reformerne ændrede derfor på mange forhold i de gymnasiale ungdomsuddannelser, og det krævede omstilling og udvikling på skolerne, og derfor kan reformerne ikke fuldt ud vurderes endnu. De er stadig under udfoldelse.

Gymnasireformen flytter på enkelte, men vigtige punkter, noget af det pædagogiske ansvar for det enkelte fag over til uddannelsen som helhed, og det indebærer, at fagene skal arbejde bedre sammen. Behovet for at styrke fagsamarbejdet skyldes, både at fagene selv udvikler sig – det kan vi se på universiteterne, hvor nye forskningsfelter ofte involverer flere fag – og at eleverne skal lære at navigere i en stadig mere kompleks omverden. Når fagene skal bruges og være tæt på praksis, er der ofte brug for, at flere fag arbejder sammen, og det kræver et styrket og kvalificeret fagligt samspil.

Alle skoler var nok ikke helt parate til at tage udfordringerne op, da man startede i 2005. Vi hørte derfor i medierne om eksempler på fagsamarbejdet, der tog mere hensyn til at få timetal og skemaer til at gå op end til de faglige behov for samarbejde, og det kunne ingen være tjent med. Men det, jeg hører i dag, er, at lærersamarbejdet fungerer bedre og bedre, og de justeringer, vi politisk har besluttet i gymnasieforligskredsen i forhold til almen studieforberedelse og stu-

diemrådet sammen med mere erfaring og bedre praksis for skolerne, har gjort, at reformens mål langt bedre bliver opfyldt nu end i de første år efter reformen.

Et styrket fagsamarbejde flytter nogle af opgaverne med at få undervisningen til at fungere optimalt fra centralt fastlagte mål i læreplaner, eksamener osv. til lokale beslutninger, og det kan både dreje sig om valg af emner og den konkrete udformning af undervisningsforløb og evalueringer.

Kl. 20:01

Det er tydeligvis noget af en udfordring, men det er en god udfordring. Man kan nemlig godt forvente, at gymnasiernes kompetente akademiske arbejdskraft selv bidrager til at definere og udvikle den opgave, man nu engang har fået. Det forventes af alle medarbejdere i en moderne virksomhed, og vi er alle sammen nødt til at følge med og udvikle os, hvis vi fortsat skal have et af verdens bedste uddannelsessystemer. Og det mærker jeg stor vilje til hos både elever, lærere og ledelser.

Netop den danske tradition, hvor både elever og lærere er medbestemmende med hensyn til undervisningens konkrete indhold og tilrettelæggelse, er en fantastisk styrke i forhold til de mere curriculumbaserede uddannelsessystemer, hvor enhver ændring skal besluttes centralt. Vores måde at styre på indeholder et vigtigt potentiale for lokal dynamik, som jeg også arbejder med at udfolde inden for rammerne af det, vi har lanceret som »Ny Nordisk Skole«. Ændringerne har gjort det mere kompliceret at være lærer og har også gjort det mere kompliceret at være ledelse.

Lærerrollen er under forandring. Det skyldes både gymnasieformens krav om samarbejde og det forhold, at it spiller så stor en rolle i elevernes hverdag. Men meldingen fra både ledere og lærere er klar. De vil gerne sætte mere kraft på udviklingen, også gennem et udviklingsprogram. Og jeg har derfor svaret positivt på en henvendelse fra Gymnasieskolernes Lærerforening og lederforeningerne, som består af Rektorforeningen, Danske Erhvervsskoler og VUC-lejerne, om en dialog om udviklingen af de fremtidige gymnasiale uddannelser. Der er møde med parterne her i april om et sådant udviklingsprogram.

Gymnasie- og hf-reformerne har, som jeg har nævnt, været meget omfattende, og derfor foreligger der ikke en samlet evaluering af reformerne, men en række evalueringer af forskellige dele af reformerne. Tilsammen viser de, at reformerne langt hen ad vejen er lykkedes, samtidig med at de udpeger en række felter, hvor der er behov for justeringer. Nogle af justeringerne er allerede gennemført, og andre kommer i tiden fremover.

Danmarks Evalueringsinstitut har i 2009 gennemført en international sammenligning af niveauet i fagene matematik og fysik på stx og htx. Sammenligningen blev udarbejdet af to internationale ekspertpaneler. I matematik var det helt overordnet ekspertpanelets vurdering, at faget havde udvikle sig i en rigtig retning set i et internationalt perspektiv, både angående læreplanernes krav og de afsluttende prøver. I fysik så ekspertpanelet de nye læreplaner som en forlængelse og styrkelse af den udvikling af faget, der har stået på over en længere periode. Så i disse to fag er konklusionen, at det afsluttende niveau, som det kommer til udtryk i eksempelvis eksamensopgaverne, absolut holder international standard.

EVA gennemførte i 2011 en evaluering af studenternes studiekompetence. Instituttet fandt, at gymnasierne griber opgaven med at give eleverne studiekompetence rigtigt an, og at 91 pct. af studiestarterne vurderer, at deres gymnasiale uddannelser i høj grad eller i nogen grad har givet dem de nødvendige kompetencer. Undersøgelsen viste desuden, at studenterne især var blevet dygtigere til at overskue store mængder stof, til at planlægge deres tid og arbejdsindsats og til at arbejde vedholdende og koncentreret. Disse områder sætter vi yderligere fokus på med det nye udviklingsprogram. Undersøgelsen viser yderligere, at de videregående uddannelsers studieledere ser

det som mindre afgørende, at nye studerende har en meget indgående faglig viden om de fagområder, der indgår i de konkrete videregående uddannelser. I stedet peger de på, at evnen til at tilegne sig viden er afgørende.

Derfor vil jeg også med al respekt for Altingets undersøgelse af studiekompetence, som blev bragt i marts 2012, og som flere medlemmer af Folketinget har refereret til, sige, at det er en rundspørge til 200 undervisere på de videregående uddannelser, hvoraf kun godt halvdelen har svaret på fire spørgsmål. Og derfor synes jeg måske mere, at vi skal støtte os op ad den systematiske og professionelle evaluering, der er gennemført, af en række elementer i gymnasieformen.

Kl. 20:05

De gymnasiale uddannelser står helt centralt i regeringens indsats for at nå målene om, at 95 pct. får en ungdomsuddannelse, at 60 pct. skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse og videregående uddannelse, og at 25 pct. gennemfører en lang videregående uddannelse.

Regeringen vil med udgangspunkt i de uddannelsespolitiske målsætninger foretage et eftersyn af de gymnasiale uddannelsers indhold og rammer. Eftersynet indebærer ikke, at de grundlæggende mål med reformen bliver ændret, men vi skal se efter, om der er ting, der ikke fungerer, eller om der er ting, som kan udvikles bedre. Vi vil på den baggrund komme med forslag til justeringer og udviklingsfelter, der skal understøtte høj faglighed og fleksibilitet i de gymnasiale uddannelser.

Vi har undervejs i gymnasieforligskredsen aftalt en række justeringer af gymnasieformen, når der har vist sig at være behov for det. Jeg vil gerne tilkendegive, at jeg ønsker at fortsætte det gode samarbejde om opfølgning af reformen, og jeg har i den forbindelse indbudt forligskredsen til et møde den 9. maj med henblik på en lidt mere detaljeret drøftelse af udviklingen.

Jeg ser behov for justeringer på flere felter. For det første skal vi gøre overgangen fra grundskole til de gymnasiale ungdomsuddannelser lettere for elever. Vi skal gøre det mere klart, hvad det indebærer, når man vælger ungdomsuddannelse, studieretning og valgfag, så flere vælger rigtigt med det samme.

For det andet skal vi sikre, at fagligheden skal være for alle. Vi skal sætte fokus på undervisnings-, evaluerings- og organiseringsformer, der øger elevernes udbytte, ikke mindst hos de gymnasiefremmede elever. Det stiller krav til lærernes kompetencer, og lærerrollen skal udvikles yderligere.

For det tredje skal vi sætte fokus på, hvordan undervisnings- og arbejdsformer gør mere brug af it, sådan at den enkelte elevs faglighed også kan udvikles på den måde.

For det fjerde vil vi gerne kigge på klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse, for det er tiltag, der ikke mindst hjælper elever med gymnasiefremmed baggrund, men som også sætter fokus på, at deltagelse er nødvendig for både den enkelte elev og det fællesskab, de er med i.

Jeg vil fremlægge en udviklingsplan, når vi har haft lejlighed til at drøfte de konkrete initiativer med de berørte parter. Jeg lægger vægt på, at udviklingen skal ske i dialog mellem dem, der står bag reformen, og dem, som skal være med til at realisere planerne i praksis.

Jeg ser derfor ikke grund til at foreslå store realændringer her og nu. Det, jeg vil, er at arbejde med nogle få, men vigtige, konkrete forsøg og udviklingsprojekter, som skolerne kan byde ind på.

Regeringens arbejde med 95-procentsmålsætningen kan godt føre til flere initiativer, hvor justering af reglerne i højere grad kan komme på tale, men der må vi afvente resultaterne af disse drøftelser. Det skal dog ikke afholde os fra at gå i gang allerede nu på nogle af de områder, som jeg ridsede op lige før.

Samlet set synes jeg derfor, at vi med gymnasireformen har fået et rigtig godt fundament, som vi i fællesskab bygger videre på for at få nogle rigtig gode gymnasiale ungdomsuddannelser for fremtiden. Jeg vil da også her til afslutning nævne nogle yderligere initiativer, som er med til at understøtte, at vi får et godt gymnasium, bl.a. regeringens loft på maks. 28 elever i klasserne, fordi det er med til at give mere lærertid til eleverne, ligesom jeg i øvrigt med glæde har noteret mig, at flere partier har bragt på bane, at det er en god idé at kigge på den måde, gymnasierne finansieres på, og at der er behov for et socialt taxameter, som netop er et af de punkter, som regeringen også har på dagsordenen, sådan at gymnasierne får nogle bedre muligheder for at kunne understøtte bl.a. elever fra uddannelsesfremmede hjem.

Jeg ser frem til debatten her.

Kl. 20:09

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ministeren. Så kommer vi til forhandlingen, og den første, der får ordet her, er fru Marie Krarup som ordfører for forespørgerne, og taletiden er 5 minutter.

Kl. 20:09

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Marie Krarup (DF):

Tak til ministeren for redegørelsen. I august 2010 skrev lektor Sten Clod Poulsen en kronik i Politiken med overskriften »Undskyld«. Han var forfatter til en bog om reformpædagogik i 1970'erne, som fik så enorm en succes, at den havde afgørende betydning for indretningen af skolevæsenet fra da af. Men i 2010 sagde han undskyld for den reformpædagogiske hærgen, som havde gjort de danske skoler dårligere og eleverne dummere.

Det var bare for sent, for i 2003 var gymnasireformen blevet vedtaget, og den er fyldt med en reformpædagogik, der har nogle uheldige konsekvenser. Formanden for Gymnasielærereforeningen har sagt, at gymnasireformen fra 2005 er den største revolution i gymnasiets historie, og det tror jeg han har ret i. Man gik nemlig med reformen endegyldigt bort fra den traditionelle kundskabsskole, som byggede på fag med et bestemt pensum, og over til læringsskolen bygget op om reformpædagogiske tanker om tværfagligt projektarbejde og fremme af kompetencer i stedet for indlæring af et pensum, altså alt det, som Sten Clod Poulsen sagde undskyld for.

Reformen har da også medført en række problemer. Lektorer på universiteterne, som aftager eleverne, mener, at niveauet er faldet. Ser man på den evaluering af gymnasiet, som Danmarks Evalueringsinstitut har foretaget i 2011, kan man læse, at den faglige viden er ringere nu end før; en vurdering, der deles af Dansk Industri.

Det siger også sig selv, at den faglige viden begrænses, når man indskrænker timetal og pensum i kernefag, fordi man afgiver timer til det tværfaglige projektfag Almen Studieforbereelse, forkortet AT og af eleverne kaldet alment tidsspilde, og fordi undervisningen i øvrigt hele tiden bliver afbrudt af tværfaglige forløb. Sådanne forløb tvinges ofte igennem, før den særfaglige basis er i orden. Det skader naturligvis udbyttet af den faglige undervisning.

Men også den tværfaglige undervisning lider jo under det. Studieretningsstrukturen, der er gymnasireformens vigtigste nyskabelse, er faktisk en god idé, men det tværfaglige potentiale bliver ikke realiseret, sådan som en nylig evaluering også viser. Her kunne man med fordel ændre AT til, at det var tværfaglighed imellem studieretningsfagene. Så ville intentionerne med reformen udfoldes på en god måde, samtidig med at man undgik at sænke det generelle faglige niveau. Et faldende vidensniveau er på lang sigt en trussel imod Danmark som konkurrencestat og Danmark som kulturnation.

Naturfag og sprogfag har lidt under reformen, især er sprogfag som tysk og fransk voldsomt trængte. Der er meget, der tyder på, at problemet hænger sammen med, at der er for mange studieretninger at vælge mellem. Som det er i dag, har de fleste skoler mellem 7 og 11 studieretninger at vælge mellem, og enkelte skoler har helt op til 18 retninger at vælge mellem. I dag er der et sted imellem 300 og 400 studieretninger i Danmark.

Flere og flere studenter tager suppleringsfag efter studentereksamen for at få adgang til deres drømmestudium, og mange af eleverne indrømmer, at de har valgt en forkert studieretning i forhold til deres studium. Det ville være langt mere ansvarligt at oprette fem-seks gode studieretninger med en kerne af fag på højt niveau end at lade den stedse mere fantasifulde knopskydning fortsætte.

Den sociale arv i form af forældrenes uddannelsesbaggrund har stor betydning for, hvordan eleverne klarer sig; den tendens er meget tydelig i eksamensresultaterne fra 2011. En af årsagerne er sandsynligvis AT og den overambitiøse tværfaglighed samt naturligvis eksamensformen med 24 timers forberedelse.

Videnskabsteori og tværfaglighed i AT-faget foregår i sagens natur på så højt et abstraktionsniveau, at kun de børn, der i forvejen er trænet i abstrakt tankegang, kan være med fra begyndelsen, og det er meget svært som lærer at forklare AT og videnskabsteori på et fornuftigt begynderniveau. Undervisningen bliver dermed alt for ofte præget af skjulte koder, det vil sige en række antagelser og forventninger, som kun akademikerbørnene kender til.

Desuden er en pædagogik, der i meget høj grad bygger på elevernes egen indre motivation og arbejdet i projektgrupper, og som ikke i tilstrækkelig grad bruger gentagelsen og hukommelsen, også mest til fordel for de børn, der har et mål og en motivation med hjemmefra, og det er igen ofte akademikerbørnene.

Et andet problem er ordningen med 24 timers forberedelse til eksamen, der gør det lettere at bruge sit netværk til at hjælpe sig til at få en god karakter. Her er akademikerbarnet jo så meget bedre stillet end arbejder- og indvandrerbarnet. Det er urimeligt, og det er heller ikke godt for samfundet, at det forholder sig på den måde.

Samtidig rimer det ualmindelig dårligt med målsætningen om, at 95 pct. af en årgang skal have en ungdomsuddannelse. En solid gymnasial uddannelse skal naturligvis være tilgængelig og opnåelig for alle med pæren i orden og skal dermed være medvirkende til at udjævne sociale forskelle i samfundet.

Jeg har derfor følgende forslag til vedtagelse, som jeg vil læse op:

Forslag til vedtagelse

Folketinget konstaterer, at gymnasireformen fra 2005 på trods af flere justeringer har haft en række konsekvenser, hvoraf nogle er problematiske, herunder at

- der i nogle fag i dag er et lavere fagligt niveau end før reformen,
- færre elever vælger tysk og fransk som 2. fremmedsprog,
- det er blevet sværere at bryde den sociale arv.

Folketinget ser frem til det af regeringen varslede serviceeftersyn af gymnasiet og pålægger regeringen at igangsætte tiltag, der kan afhjælpe problemerne, f.eks. at

- afskaffe almen studieforbereelse som eksamensfag,
- afskaffe 24timers forberedelse til eksamen og
- beskære antallet af studieretninger.

(Forslag til vedtagelse nr. V 49).

Kl. 20:15

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Forslaget til vedtagelse vil indgå i den videre debat. Tak til ordføreren.

Den næste ordfører er hr. Peter Juel Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 20:16

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand. Venstre står bag den reform, vi indgik i 2003. Det var en stor og meget omfattende reform, og selvfølgelig er der behov for, at vi går tilbage for at se, om reformen virker efter hensigten. Der er sandsynligvis også behov for et større eftersyn, da det i den offentlige debat ikke har skortet på holdninger til den gennemførte reform. Venstre går åbent ind i arbejdet og har ingen hellige køer, når bare vi holder os målet i reformen for øje.

Vi vil holde fast i den politiske aftale fra 2003, hvor der var bred enighed om formålet med reformen – et formål, der var at styrke og forny kvaliteten og fagligheden i uddannelserne i overensstemmelse med de behov og krav, som følger af samfundsudviklingen.

Der står i aftalen:

»Omfattende og hastige forandringer i teknologi og videnskab skaber nye videns- og færdighedsområder, som skal medtænkes i mål og rammer for uddannelserne, fagene og undervisningen, og som øger behovet for at udvikle evner til at arbejde selvstændigt, både individuelt og i team, og på tværs af fag og fagområder. En øget internationalisering inden for teknologi, økonomi, videnskab, kultur og uddannelse indebærer også, at omlægninger af uddannelserne, udvikling af ny faglighed og relevante kompetencer, som matcher behovene i et videnssamfund, er helt afgørende for, at Danmark kan være i front.«

Så når ministeren opstarter serviceeftersynet, vil Venstre holde forligskredsen fast på, at kvaliteten og fagligheden skal styrkes. Der ligger en række evalueringer af gymnasireformen, og hvor rapporten fra 2008 fra Danmarks Evalueringsinstitut giver nogle klare bud på, hvad der skal til for at indfri de ambitioner, vi var enige om i den politiske aftale. Hertil kommer, at parterne på området også har gode råd og ideer til, hvordan vi skal styrke vores uddannelser.

Venstre ved, at der til debatten i dag ligger mindst tre forslag til vedtagelse. Vi støtter ikke nogen af de forslag til vedtagelser, der ligger, men vi kommer heller ikke med vores eget forslag til vedtagelse. Vi glæder os dog over, at der kommer en revision af reformen og ser frem til arbejdet i forligskredsen – et arbejde, der bør tage sit udgangspunkt i den politiske aftale fra 2003. Tak.

Kl. 20:18

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Lotte Rod fra Det Radikale Venstre for en kort bemærkning.

Kl. 20:18

Lotte Rod (RV):

Venstre plejer jo at være et meget ansvarligt parti, der også er en del af vores forlig, og derfor undrer det mig jo selvfølgelig lidt – det ærgrer mig lidt – at Venstre ikke står bag ved det forslag til vedtagelse, der ligger i dag. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Peter Juel Jensen, hvorfor Venstre ikke er med i det forslag til vedtagelse, vi fremsætter i dag.

Kl. 20:19

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 20:19

Peter Juel Jensen (V):

Grunden til, at vi ikke er med i det forslag til vedtagelse i dag, er jo, fordi det i vores øjne blev et meget bredt forslag til vedtagelse. Der blev nævnt noget om taxametre osv. Vi synes, at vi skal holde os de udfordringer, vi står med i gymnasireformen, for øje. Nu skal vi ikke blande for mange ting sammen. Så vi har valgt at gå åbent ind i det arbejde, som ministeren lægger op til, men også at høre på, hvad

parterne på området har at sige. Og vi vil ikke lægge os fast på noget på forhånd, før vi har haft en drøftelse af de udfordringer, vi står over for i forligskredsen. Det synes jeg er meget ansvarligt. Vi går åbent ind i samarbejdet, og vi låser os ikke fast på forhånd, for når der ligger tre forslag til vedtagelse i en meget, meget bred forligskreds, kan vi godt tage slagsmålet her. Men det hjælper ikke at slå, hvis vi skal løse de udfordringer, vi står over for. Det hjælper at tale sammen, og det er det, vi agter at sætte os ned og gøre i forligskredsen.

Kl. 20:20

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Lotte Rod for en kort bemærkning.

Kl. 20:20

Lotte Rod (RV):

Det er meget prisværdigt, at Venstre går åbent til det her. Det synes jeg jo vi skal holde hinanden op på at vi gør. Men nu står jeg her med det forslag til vedtagelse, hvori der bl.a. står: »Folketinget finder det vigtigt, at alle elever får et højt fagligt udbytte, og konstaterer, at regeringen har iværksat et serviceeftersyn af gymnasireformen, som skal understøtte både høj faglighed, levende demokrati, alsidige kompetencer og høj gennemførelse i de gymnasiale uddannelser.«

Jeg tror ikke, jeg forstår, hvad det præcist er, Venstre er imod i det forslag til vedtagelse.

Kl. 20:20

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 20:20

Peter Juel Jensen (V):

Det har jeg allerede svaret på en gang. Længere nede står der noget om en taxameterreform, og i de første forslag til vedtagelse, jeg så, stod der noget andet end lige, at der skulle laves en taxameterreform. Det var faktisk det, vi sådan stejlede mest over. Men jeg nævnte også i min ordførertale, at vi står ved den politiske aftale fra 2003, som indeholder alt det, som ordføreren læste op. Vi vil bare gerne gå åbent ind i det samarbejde her, og i stedet for at lade vandene skilles vil vi gerne sørge for, at vi kan mødes et sted. Og når der er tre forslag til vedtagelse, som rummer gode ting hver især, men også nogle ting, som vi ikke kan acceptere, så vil vi hellere tage det i forligskredsen, således at vi ikke graver grøfterne dybere, end nødvendigt er.

Kl. 20:21

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Fru Rosa Lund, Enhedslisten, for en kort bemærkning.

Kl. 20:21

Rosa Lund (EL):

Jeg vil gerne spørge hr. Peter Juel Jensen om, hvad han forstår ved begrebet faglighed, for det er jo sådan set svært at være uenig i, at en gymnasireform selvfølgelig skal højne kvaliteten af vores gymnasiale uddannelser og højne det faglige niveau. Men så synes jeg faktisk også, at det er ret afgørende, at vi er enige om, hvad vi forstår ved faglighed, så jeg vil meget gerne høre ordførerens definition af faglighed.

Kl. 20:22

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 20:22

Peter Juel Jensen (V):

Grunden til, at jeg nævner ordet faglighed indtil flere gange i min ordførertale, er, at det er fremgået af pressen, at man mener, at der har været et faldende fagligt niveau. Altså, de studerende, som har forladt gymnasierne, har gjort det med knap så gode færdigheder, som man har brug for, når man skal læse videre på universiteterne, og der har også været nogle universiteter ude at sige, at man føler, at der er et faldende fagligt niveau. Og det er jo faktisk en halvskidt start, vi så er med til at give vores unge mennesker i deres videre liv. Det er sådan noget, vi gerne vil tale nærmere om.

Kl. 20:22

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 20:22

Rosa Lund (EL):

Jeg er meget enig i, at det er en skidt start at give gymnasieeleverne, sådan som gymnasireformen ser ud i dag, hvor netop niveauet for fagligheden bliver kritiseret. Men det, jeg spørger til, er: Er faglighed noget, vi måler i tal, altså i karakterer og fraværsprocenter, eller kan vi definere faglighed ud fra andre parametre? Kan vi tale om faglighed ud fra andre parametre end lige præcis vores karakterskala?

Kl. 20:23

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 20:23

Peter Juel Jensen (V):

Der er ingen tvivl om, at vi bruger vores karakterskala til at bedømme faglighed med, og selvfølgelig bør man da, hvis man har fulgt undervisningen og arbejdet med sin uddannelse, kunne få rimelige karakterer. Men faglighed er jo også at kunne begå sig; faglighed er jo også at kunne kombinere den viden, man får på tværs af fagene – den er også vigtig, og det blev faktisk også nævnt i min ordførertale.

Men det kræver jo så også, hvis man gerne vil have den faglighed – den tværfaglighed, som det hedder med et lidt mere moderne udtryk – at de lærere, som vi sætter til at løse den opgave, er fuldt rustede til at løse den. Der har det jo vist sig, at der har været nogle indkøringsproblemer, og der har jo også været eksempler på, at der har været studieretninger, hvor man har kombineret for at kombinere, altså ikke for at give et højt fagligt udbytte, men mere for at få et skema til at gå op. Og det var jo ikke lige formålet med reformen.

Kl. 20:24

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er hr. Troels Ravn fra Socialdemokraterne.

Kl. 20:24

(Ordfører)

Troels Ravn (S):

Tak. Jeg vil gerne starte med at takke Dansk Folkeparti for at tage initiativ til denne forespørgselsdebat omhandlende gymnasireformen. Nu er barnet jo kun 6 år, men det kan være udmærket at gøre foreløbig status og vurdere dets trivsel og udviklingsmuligheder.

Socialdemokraterne mener grundlæggende, at den gymnasireform, som trådte i kraft i 2005, har været en god reform. Reformen har været til gavn for de fire gymnasiale uddannelser og til gavn for elever og lærere, og den har således i store træk fungeret efter hensigten.

Gymnasireformen brød med den tænkning om undervisning, som gjorde sig gældende tidligere på gymnasieområdet, idet reformens centrale idé var ønsket om mere tværfaglighed samt dannelse af et nyt fag: almen studieforberedelse. Der blev stillet skarpt på elevernes studiekompetencer i forhold til at kunne fortsætte med en videregående uddannelse, samtidig med at viden og faglig indsigt fortsat skulle vægtes højt.

Gymnasireformen er altså overordnet set en god reform og opfylder de mål, som er aftalt i en bred kreds af Folketingets partier. Reformen opfylder målene om bl.a. at forny de gymnasiale uddannelser i overensstemmelse med samfundets krav og behov, om at styrke fagligheden og sammenhængen og sammenspillet mellem fagene, om det studieforberedende sigte og om internationalisering. Reformen er blevet justeret i 2009, hvilket er en styrke. Der er sket en tilpasning af netop almen studieforberedelse og studieretningsprojektet, herunder også en styrkelse af vejledningen, reduktion i antallet af prøver og tilpasninger vedrørende fremmedsprog.

Regeringen igangsætter inden længe et samarbejde med parterne omkring gymnasieuddannelserne et serviceeftersyn, der skal understøtte høj faglighed i de gymnasiale uddannelser. Det er et klart indsatsområde for Socialdemokraterne at øge kvaliteten af ungdomsuddannelserne, herunder de gymnasiale uddannelser, som udgør den primære vej til videregående uddannelse. At få en ungdomsuddannelse er nemlig den bedste vej til videreuddannelse og til at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, og gymnasireformen og serviceeftersynet af reformen understøtter indsatsen for at nå målene om, at 95 pct. af en årgang får en ungdomsuddannelse og 60 pct. en videregående uddannelse.

Behovet for fortsat udvikling og justering er der også, og serviceeftersynet vil netop tage udgangspunkt i eksempelvis studieretningernes profiler: at alle gymnasieegnede elever skal kunne rummes og kunne udvikle sig maksimalt på den valgte gymnasiale uddannelse; at flere skal gennemføre og efter endt gymnasial uddannelse være direkte adgangsberettiget til videregående uddannelse; at der skal gennemføres et kvalitetsløft med vægt på eksempelvis faglighed og studieforberedelse, på virkelighedsnær og anvendelsesorienteret undervisning, nye undervisnings- og evalueringsformer, klasserumsledelse, studiefællesskaber, evalueringskultur osv. osv. – alt sammen initiativer, der vil pege i den rigtige retning.

Der er således god grund til at glæde sig over gymnasireformens indhold og implementering, og at det er lykkedes på fornuftig vis undervejs at skruer på håndtag og justere reformen, samt at der også tænkes tanker i forhold til serviceeftersyn, som samlet vil kunne ruste gymnasieuddannelserne til kvalificeret at kunne leve op til fremtidens krav.

Jeg vil slutte min ordførertale med at læse et forslag til vedtagelse op – et forslag, der fremsættes på vegne af Enhedslisten, Det Radikale Venstre, SF og Socialdemokraterne:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at gymnasireformen generelt har styrket studiekompetencerne, som desuden var et af målene med reformen. Reformen blev justeret i 2009 med blandt andet tilpasning af almen studieforberedelse.

Folketinget finder det vigtigt, at alle elever får et højt fagligt udbytte, og konstaterer, at regeringen har iværksat et serviceeftersyn af gymnasireformen, som skal understøtte både høj faglighed, levende demokrati, alsidige kompetencer og høj gennemførsel i de gymnasiale uddannelser.

Folketinget finder det ligeledes vigtigt, at alle uddannelsessteder er i stand til at løfte det faglige niveau, og ser med tilfredshed på, at regeringen har planer om en taxameterreform.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 50).

Kl. 20:29

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak. Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger. Fru Marie Krarup, Dansk Folkeparti, for en kort bemærkning.

Kl. 20:29

Marie Krarup (DF):

Tak. Jeg vil gerne høre, hvordan ordføreren forholder sig til, at EVA's rapport fra marts 2011 siger, at den faglige viden er ringere nu, end den var før. Man deler faglighed op i to dele: i studiekompetencer, som man mener er blevet bedre, og i faglig viden, som er ringere nu end før. Det er altså i EVA's rapport. Det vil jeg gerne høre hvordan ordføreren stiller sig til kombineret med den oplysning, at DTU f.eks. har været nødt til at ændre det første semester, fordi de nye studerende ikke i tilstrækkelig grad magter grundlæggende matematik.

Kl. 20:30

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:30

Troels Ravn (S):

Generelt deler jeg ikke ordførerens opfattelse af, at gymnasireformen har betydet, at det faglige niveau er alvorligt svækket. Det er sådan, at regeringen tager initiativ til et serviceeftersyn, og der er der bl.a. også planer om, at der skal gennemføres et kvalitetsløft netop med vægt på faglighed og studieforberedelse i forhold til nye undervisningsformer, virkelighedsnær og anvendelsesorienteret undervisning osv. Jeg mener faktisk, at det har været en styrke, at man undvejs har været i stand til at justere det, bl.a. i 2009. Så grundlæggende ser jeg frem til, at også det nye serviceeftersyn løbende vil kunne betyde, at vi kan fastholde en høj grad af faglighed også i gymnasiet.

Kl. 20:31

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Fru Marie Krarup for en kort bemærkning.

Kl. 20:31

Marie Krarup (DF):

Nu er det altså ikke bare et synspunkt. Det er faktisk en officiel evaluering, der siger, at den faglige viden er ringere nu end før. Så det er ikke bare en rent subjektiv bedømmelse, som jeg kommer med. Hvis man derudover spørger rundt til de faglige organisationer, er der også flere af dem, der mener, at det faglige niveau er lavere i dag end tidligere. Så det er altså ikke en helt tilfældig bedømmelse, der bliver lanceret her.

Men lad mig så spørge, hvordan ordføreren stiller sig til, at den sociale arv nu slår hårdere igennem end tidligere. Det viser sig jo i eksamensresultaterne, at akademikerbørnene klarer sig bedre og bedre, mens det er omvendt for dem, der ikke har forældre med en høj boglig uddannelse. Socialdemokratiet er traditionelt et parti, der ønsker større social lighed. Hvordan forholder ordføreren sig så til det faktum, at gymnasiet skaber ulighed?

Kl. 20:32

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:32

Troels Ravn (S):

Men det er netop også derfor, at vi tager initiativet til at lave et serviceeftersyn. Det er netop, fordi flere af eleverne skal kunne gennemføre gymnasiet, og rent faktisk har gymnasiet allerede i dag rig-

tig pæne gennemførelsestal. Men det er vigtigt, at vi får alle med, at flere gennemfører, og efter endt gymnasial uddannelse skal rigtig mange også være parate til at gå direkte videre på en videregående uddannelse.

Vi skal være klar over, at der jo i dag er rigtig, rigtig mange unge mennesker på en ungdomsårgang – helt op til 70 pct. – der søger ind på gymnasierne. Det betyder også, at gymnasierne har flere forskellige elevprofiler, end de havde tidligere. Tilbage i 1960'erne var det til sammenligning omkring 7 pct. af en ungdomsårgang, der søgte ind på et gymnasium. Det stiller gymnasierne over for nogle nye udfordringer i forhold til at rumme de her forskellige elevprofiler, og netop også af den grund er det, at vi lægger op til et serviceeftersyn med fokus på, at vi skal have alle med, og at flere skal kunne gennemføre gymnasiet og efter endt gymnasial uddannelse være berettigede til direkte adgang til de videregående uddannelser.

Kl. 20:33

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten, for en kort bemærkning.

Kl. 20:33

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil gerne spørge til faglighed, for det er jo logisk nok det, vi har fokus på i dag, og det, vi har fokus på, når vi diskuterer gymnasireformen. Jeg vil da meget gerne høre hr. Troels Ravns definition af faglighed eller i hvert fald forståelse af faglighedsbegrebet. Grunden til, at jeg spørger, er jo, at vi de sidste 10 år har haft en forståelse, i hvert fald i den offentlige debat, af, at faglighed handlede om resultater i PISA-test og om karakterer. Og nu har vi jo, hvilket er dejligt og glædeligt, fået en ny regering, og så vil jeg gerne spørge Socialdemokratiets ordfører, om det også betyder, at vi får en bredere definition af begrebet faglighed.

Kl. 20:34

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:34

Troels Ravn (S):

Faglighed er et spørgsmål om at erhverve sig viden, kompetencer, færdigheder og kundskaber. Og det er også et anliggende, der drejer sig om, at man kan arbejde tværfagligt, på tværs af fagene, med forskellige temaer, med forskellige emner, sådan at man samlet set erhverver sig en faglighed, så man kan gennemføre en gymnasial uddannelse og for rigtig manges vedkommende også kan gå videre i en videregående uddannelse.

Kl. 20:34

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Fru Rosa Lund for en kort bemærkning. Hun frafalder. Så siger vi tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lotte Rod, Det Radikale Venstre.

Kl. 20:34

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Jeg tager kun ordet med en lille smule ærefrygt over for formanden ved siden af.

Det vigtigste budskab, jeg hører fra gymnasierne, er, at det betyder noget, at vi politikere bakker op om deres arbejde. Gymnasireformen har været meget omfattende og meget omdiskuteret, og jeg tror ikke, der er nogen, der synes, at det har været lige let fra begyndelsen. Men det betyder alligevel noget, at vi som politikere står ved det kæmpe arbejde, som skolerne har gjort for at få det bedste ud af reformen.

Når vi kigger på evalueringerne, slår det os jo først og fremmest, at der ikke er én samlet evaluering, men en række evalueringer af forskellige dele af reformerne. Evalueringerne viser, at dele af reformerne er lykkedes, men at der også har været behov for at lave nogle justeringer. Nogle af justeringerne er der allerede taget hånd om i forligskredsen, og andre skal vi i gang med.

Regeringen har, som man ved, taget initiativ til et servicetjek. Ideen er ikke, at gymnasierne kastes ud i grundlæggende reformer, men vi skal se efter, om der er ting, der ikke fungerer, og som vi kan gøre bedre.

For det første skal vi kigge på overgangen fra grundskole til gymnasial ungdomsuddannelse. Det handler om at gøre det mere klart for eleverne, hvad det indebærer, både når de vælger en ungdomsuddannelse, og når de vælger studieretning og valgfag, så vi forhåbentlig kan få flere til at vælge rigtigt første gang. Men for mig at se handler det jo også om mange andre ting, som ligger uden for den her debat. I dag er der jo mange unge, som først går på det almene gymnasium og bagefter på erhvervsskole, og jeg kunne godt være ret optaget af ideen om, at vi kunne udbrede de her skillsmesterskaber til at være regionale mesterskaber, så alle de ældste skoleelever fik én dag om året, hvor de så det bedste fra erhvervsskolerne. For det at opleve dygtige tømrere, konditorer eller SOSU-assistenten kan jo sige meget mere, end man kan læse sig til eller blive vejledt til.

For det andet kunne vi også arbejde målrettet på at forbedre undervisningen på gymnasierne. Vi skal sætte fokus på undervisnings-, evaluering- og organiseringsformer, så alle eleverne i gymnasiet kan lære mere – også de elever, der kommer fra familier, hvor forældrene ikke selv har gået i gymnasiet. Det stiller krav til lærernes kompetencer, og jeg har en vision om, at vi bruger det her brede børne- og undervisningsministerium til at skabe en rød tråd i det pædagogiske arbejde hele vejen fra vuggestuen til ungdomsuddannelserne. Vi har rigtig mange dygtige lærere, og vi kan arbejde endnu mere målrettet med at forbedre undervisningen ved at bruge forskellige læringsformer.

Jeg synes, det er rigtig godt, at regeringen har nedsat et bredt udvalg bestående af en række ministre, som i fællesskab skal arbejde på 95-procents-målsætningen, for nu har vi snakket om den så længe, og nu må vi sætte handling bag ordene. Med til det hører også, at vi har et potentiale til at skabe et endnu bedre teamsamarbejde på gymnasierne. Der er allerede sket rigtig meget siden reformen, men der består stadig en vigtig opgave i at styrke studieretningssamarbejdet. Der er selvfølgelig en fin balance i det, fordi vi herindefra kan hjælpe til med forsøg og med at samle gode eksempler, som vi kan sprede til de andre skoler, men en stor del af initiativet skal også netop komme ude fra de enkelte skoler.

Derfor vil vi i regeringen – ligesom de andre ordførere helt sikkert også er i gang med – tage en snak med parterne om de konkrete initiativer, som vil være relevante i forhold til servicetjekket. Og tanken herfra er, at vi skal lave en udviklingsplan, som vi er fælles om. For os i Det Radikale Venstre er helt afgørende, at vi laver servicetjekket i et ægte og reelt partnerskab med både rektorer, lærere og elever.

Kl. 20:38

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Fru Marie Krarup, Dansk Folkeparti, for en kort bemærkning.

Kl. 20:39

Marie Krarup (DF):

Jeg vil gerne spørge ordføreren om, hvordan ordføreren forholder sig til Dansk Industris udtalelser i gymnasielærerbladet Gymnasieskolen den 7. april 2012 om, at de nye studenters faglige niveau ikke er højt nok, og at de ikke er godt nok rustet til at læse videre.

Jeg vil godt høre, hvad ordføreren mener, man kan gøre ved det, for jeg synes næsten, det lød, som om ordføreren mente, at det var lærernes dårlige eller måske mindre effektive undervisning, der var problemet. Jeg kunne godt tænke mig få uddybet, om det er det, der er tilfældet. Hvad kan der ligge bag, at studenter i dag ikke er gode nok, til at de kan modtage undervisning på det niveau, de bør, på universiteterne?

Kl. 20:39

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 20:39

Lotte Rod (RV):

Dermed lægger Dansk Folkeparti jo op til en meget, meget spændende diskussion om, hvad faglighed er. For en ting er jo, at man har en stærk fagfaglighed, og det er helt afgørende for, at man kan læse videre. Men derudover hæfter jeg mig jo også ved den rapport fra EVA, der viser, at det netop er vigtigt, at man også som studerende har nogle meget stærke studiekompetencer.

Noget af at det, de peger på, som er allervigtigst, er, dels at man skal kunne overskue store mængder stof, dels at man skal kunne planlægge sin tid og arbejdsindsats, dels at man skal kunne holde fast i studiet ved at være vedholdende. Og nu er jeg jo en af de heldige, der selv har gået og stadig går en lille smule på universitetet, og jeg kan bekræfte, at de her studiekompetencer ikke er nogle, man skal undervurdere.

Kl. 20:40

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Tak. Fru Marie Krarup.

Kl. 20:40

Marie Krarup (DF):

Det er rigtigt, at evalueringsrapporterne skelner mellem faglig viden og studiekompetencer. Studiekompetencer bliver på nogle punkter vurderet positivt, undtagen hvad angår vedholdenhed, vil jeg så lige gøre opmærksom på. De studerende har netop et problem i, at de ikke er vedholdende.

Men den faglige viden bliver bedømt negativt, og det er altså åbenbart det, som får universitetslærerne til at være kritiske, for som der også er blevet refereret til tidligere i aften, mener 40 pct. af de adspurgte universitetslærere i en undersøgelse på Altinget, at de studerende ikke har en stærk nok faglig viden. Så der er altså noget, der er røget ud med badevandet. Det må da være et problem.

Kl. 20:41

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Ordføreren.

Kl. 20:41

Lotte Rod (RV):

Men samtidig går jeg ud fra, at Dansk Folkeparti også er bekendt med, at EVA er kommet med en rapport i 2009, der viser, at udviklingen i matematik og fysik ikke har været så skræmmende, som ordføreren får det til at lyde som om. I matematik var det helt overordnet ekspertpanelets vurdering, at faget havde udviklet sig i en rigtig retning set i et internationalt perspektiv, og også i faget fysik har man set en god udvikling.

Det hænger sammen med, at den virkelighed, man f.eks. skal se matematik i forhold til, jo har ændret sig over de sidste 10 år, fordi der er blevet udviklet en masse it, der gør, at man kan regne på en helt anden måde. Det vil sige, at det, man skal kunne som elev, jo ikke bare er at kunne regne på sådan en gammeldags måde, men man skal også selv kunne modellere forskellige ting. Og derfor er vi

jo nødt til at se f.eks. faget matematik i den virkelighed, vi lever i i dag – og ikke for f.eks. 10 år siden.

Kl. 20:42

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Det er hr. Peter Juel Jensen, Venstre, for en kort bemærkning.

Kl. 20:42

Peter Juel Jensen (V):

Tak for en flot ordførertale, der var i hvert fald gejst. Ordføreren kom ind på, at der skal kigges på overgangen mellem grundskolen og gymnasierne. Og som det er i dag, skal man jo allerede, når man går i 9. klasse, faktisk ønske sig, hvilke fag man ønsker at tage i gymnasiet. Det vil sige, at som elev i 9. klasse skal man kunne se mindst 3 år ud i fremtiden for på den måde at være sikker på, at man vælger de rigtige fag, som man nu skal bruge til sin videregående uddannelse. På samme tidspunkt kan vi også se af antallet af GSK-kurser, at de bliver taget af næsten hver fjerde gymnasieelev, der læser videre. Hvordan vil ordføreren løse den udfordring?

Kl. 20:43

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:43

Lotte Rod (RV):

Jeg tror, jeg vil bruge præcis samme svar, som Venstre brugte lige før, nemlig at vi faktisk går meget åbent ind i den her diskussion om servicetjekket. Det, vi har lagt os fast på, er, at det er en udfordring, at vi skal sikre en bedre overgang mellem folkeskole og ungdomsuddannelser. Præcis, hvordan vi skal gøre, er netop det, vi skal forhandle i fællesskab i det her servicetjek, og den diskussion glæder jeg mig meget til at tage med bl.a. Venstre.

Kl. 20:44

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Hr. Peter Juel Jensen.

Kl. 20:44

Peter Juel Jensen (V):

Det var lige det svar, jeg stod og ventede på. Tusind tak for det. For da jeg brugte det svar, sagde ordføreren, at det var uansvarligt af Venstre at gå til opgaven på den måde. Men jeg synes ikke, det er uansvarligt, at ordføreren tager den tid, det nu tager at tænke sig godt om og få afsøgt alle løsninger, så man kan træffe det bedste valg. Så stor ros til ordføreren for det meget konkrete og præcise svar.

Kl. 20:44

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:44

Lotte Rod (RV):

Jeg husker ikke, at jeg sagde, at det var uansvarligt af Venstre, og i hvert fald har jeg da en meget stor forventning om, at Venstre vil indgå særdeles ansvarligt i forbindelse med servicetjekket.

Kl. 20:44

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak. Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten, for en kort bemærkning.

Kl. 20:44

Rosa Lund (EL):

Jeg vil også gerne sige tak for en god ordførertale. Især er jeg glad for, at ordføreren kom ind på, at vi skal have en diskussion af begrebet faglighed. Det er jeg meget glad for.

Men jeg vil spørge om noget andet, nemlig om almen studieforberedelse. Ordføreren nævner selv, at AT er et godt redskab, hvis man skal videre på universitetet, men vi skal vel også forberede gymnasieelever på, at de kan tage en anden uddannelse end en universitetsuddannelse; altså en mellemlang videregående uddannelse på et erhvervsakademi eller en pædagoguddannelse eller en læreruddannelse. Så jeg vil gerne spørge ordføreren, om vi kan gøre AT mere praksisnært for netop at sikre, at vi ikke kun forbereder gymnasieelever til at starte på universitetet.

Kl. 20:45

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:45

Lotte Rod (RV):

Hele diskussionen om AT er jo helt sikkert også noget af det, der vil komme op i servicetjekket. Og det er jo meget slående, at de evalueringer, vi har fået af AT, meget åbent siger, at det har været en stor udfordring, som det så fint hedder, for både lærere og ledelse, men at man også allerede på nuværende tidspunkt har rykket sig rigtig langt på AT-området. Samtidig er der jo også flere ting, der peger på, at noget af det, der vil mindske frafaldet på gymnasierne, især blandt drengene, netop vil være, at vi gør det noget mere praksisnært, og at de får brugt tingene noget mere i virkeligheden, skulle jeg til at sige. Så den diskussion vil jeg meget gerne indgå i. Præcis hvor snittet ender med at være, ved jeg selvfølgelig ikke endnu.

Kl. 20:46

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 20:46

Rosa Lund (EL):

Det lyder jo, som om vi er på vej det samme sted hen. Jeg vil bare gerne have bekræftet af fru Lotte Rod, at gymnasiet selvfølgelig åbner mange døre og ikke kun ind til universitetet. Grunden til, at det er så vigtigt for mig, er, at vi i Enhedslisten har en frygt for en overakademisering af netop de gymnasiale uddannelser. Det vil vi i Enhedslisten meget gerne undgå, og derfor vil jeg gerne bede fru Lotte Rod om at bekræfte, at almen studieforberedelse selvfølgelig ikke kun skal være forberedende til universiteterne, men også til de mellemlange videregående uddannelser.

Kl. 20:47

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Ordføreren.

Kl. 20:47

Lotte Rod (RV):

Det er hermed bekræftet.

Kl. 20:47

Tredje næstformand (Marianne Jøved):

Tak til ordføreren. Og den næste i rækken er fru Lisbeth Bech Poulsen, SF.

Kl. 20:47

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg vil gerne sige tak til fru Marie Krarup for at give os muligheden for at diskutere et af de vigtigste emner overhovedet, nemlig hvordan vi sikrer flest mulige unge en god og fremtidssikrende uddannelse. Men jeg vil også sige tak for ordførerens engagement, som jeg respekterer, uagtet at vi er uenige på nogle punkter.

Jeg vil gerne imødekomme kritikken af markedsgørelsen af gymnasierne. Jeg synes måske, at ordføreren er for hård i sin karakteristik, men det er klart, at der er ting ved taxametersystemet, som vi skal se på. Det står også i regeringsgrundlaget og er godt på vej i vores samarbejde med ministeren. Derudover er der i øjeblikket en revision af fordelingsudvalgene og deres rolle i forhold til gymnasiernes selvstyre. Jeg er glad for, at DF's ordfører støtter op om det sociale taxameter. Det er også positivt, at DF roser loftet på 28 elever, og derfor endnu mere ærgerligt, at DF's ordfører ikke ville støtte forslaget, da vi behandlede det forleden. I det hele taget deler jeg og SF fru Marie Krarups optagethed af at udjævne sociale skel i uddannelsessystemet. Lighed i uddannelse er en grundlæggende prioritering for SF.

Formanden for Rektorforeningen har udtalt, at gymnasierne var tvunget til at asfaltere, mens de kørte. Men så er spørgsmålet jo, hvordan vejen ser ud i dag. Faglighed er og skal være centralt, men hvad er faglighed? Naturligvis er det både at kunne tale og skrive et fremmedsprog, lave en litteraturanalyse osv., men det er også metode, kritisk sans, kildekritik og informationssøgning. I vores informationsalder er det en grundlæggende kompetence at kunne håndtere de enorme mængder usorteret og uprioriteret information på nettet.

Almen dannelse og studieforberedelse har været målet siden 1850, hvor H.C. Ørsted pointerede, at elevernes dannelse ikke kun handlede om mængden af kundskaber, men om fornuftens stempel, der blev sat på kundskaberne.

SF bakker op om gymnasierereformen, men vi glæder os samtidig til det arbejde, der allerede er igangsat, i forbindelse med ungdomsuddannelserne. Der er nok at tage fat på.

Jeg vil gerne takke fru Marie Krarup for debatten i dag, og jeg glæder mig til det videre samarbejde.

KI. 20:49

Tredje næstformand (Marianne Jelved):

Fru Marie Krarup, Dansk Folkeparti, for en kort bemærkning.

KI. 20:50

Marie Krarup (DF):

Tak for de pæne ord om nødvendigheden af debatten. Jeg noterer mig, at SF mener, at social lighed er vigtig, også i uddannelse, men samtidig ser positivt på AT og det her med fremme af studiekompetencer osv., hvilket jo er ideen i AT-faget. Derfor er mit spørgsmål til ordføreren, hvordan ordføreren forholder sig til, at Lars Olsen – og jeg har indtryk af, at Lars Olsen er lidt af en guru på venstrefløjen inden for skoleområdet – netop bruger AT og 24-timers-eksamen som et eksempel på noget, der skaber social ulighed i uddannelsessystemet. Det skriver han i sin bog »Eliternes triumf«, hvor de her 24-timers forberedelse, altså hjemmeforberedelse til AT-eksamen, netop er et eksempel på, at akademikerne løber med det hele. Og det er noget, der skaber yderligere social ulighed.

Hvordan forholder SF's ordfører sig til det?

KI. 20:51

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

KI. 20:51

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Først vil jeg sige, at vi ikke har nogen guruer på venstrefløjen, i hvert fald ikke i SF, det bruger vi ikke, og jeg tror, der blev talt om Lars Olsens rigtig gode bog om uddannelsessystemet, som jeg også synes har nogle gode pointer.

Så til gymnasierereformen: Den er, som det blev sagt tidligere, et lille barn på 6 år. Og i forhold til nogle af de pointer, som ordføreren er kommet med omkring evaluering osv., blev det jo også fastslået, at det måske er lidt for tidligt at kunne fastslå hundrede procent, at

det er det, der slår igennem. Men jeg deler ordførerens bekymring, ligesom Enhedslistens ordfører også har nævnt det, omkring en overakademisering på visse områder. Jeg mener ikke, at vi på nogen måde skal trække AT fuldstændig tilbage, men at vi godt kan se på udformningen af den. Jeg tror simpelt hen ikke på, at vi kan gå tilbage til en tid, hvor det kun handlede om at kunne regne og læse og stave og tale et fremmed sprog. Vi bliver også nødt til at kunne sortere på nettet. Det er der, der kommer så meget information i dag. Det er en fuldstændig grundlæggende kompetence, ikke kun for at læse på universitetet, men også for at have et ganske almindeligt arbejde uden en længerevarende uddannelse.

KI. 20:52

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Marie Krarup.

KI. 20:52

Marie Krarup (DF):

Jeg mener, at ordføreren gør sig skyldig i en tilsværtning af fortiden, som er helt uretmæssig. Problemet er jo, som Steen Clod Poulsen også understreger, at man ved en overakademisk undervisning, hvor man bygger projektarbejde op på indre motivation og ikke bruger gentagelsen og hukommelsen, så favoriserer nogle, der i virkeligheden har en hel masse med hjemmefra, mens dem, der ikke har så meget med hjemmefra, tabes. Det er jo simpelt hen undervisningens struktur, det er undervisningens indretning, der gør det. Så det vil sige, at man altså bruger en masse kræfter på at give til dem, der har, for faktisk at tage fra dem, der ikke har. Og det er noget, man kan ændre ved at ændre strukturen i AT; ved simpelt hen at gøre det mindre omfattende og f.eks. henlægge eksamensforberedelser til skolerne, så eleverne ikke kan bruge deres forældre eller deres netværk. Så det er noget, som man kan gøre op med ved at ændre på strukturen og ikke nødvendigvis ved at give sociale taxametre, hvilket jo kun er et økonomisk tiltag.

KI. 20:53

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

KI. 20:53

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg vil heller ikke have, at ordføreren skal tro, at jeg står heroppe og afviser det hele, faktisk tværtimod. Jeg synes, det her er rigtig, rigtig vigtigt, og jeg synes også, at ministeren har givet udtryk for, at nu ser vi på det hele. Vi ser på AT, og vi ser på fordelingsudvalg, og vi ser på eksamensform osv. For vi ønsker jo alle sammen det samme, nemlig at få så gode ungdomsuddannelser som muligt og få flest mulige med. Der er helt sikkert nogle ting, og her skal der drejes på nogle knapper. Men jeg synes også, det er en lidt sjov debat i dag, for fra DF's og fra Venstres side kommer der kommentarer, som om det er os, der har haft magten i 10 år. Men lad det nu ligge, for jeg er sikker på, at vi alle sammen gerne vil videre og få ryddet op i nogle af de børnesygdomme, der måske også er.

KI. 20:54

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Mai Henriksen for en kort bemærkning.

KI. 20:54

Mai Henriksen (KF):

Jeg kunne ikke undgå at bemærke, at SF's ordfører begynder at tale om, at nogle har haft magten i 10 år. Jeg skal bare have ordføreren til at bekræfte, at der altså var tale om et bredt forlig, så hvis man havde ønsket sig ændringer, kunne man jo sådan set bare have foreslået det, dengang aftalen om den seneste reform blev indgået.

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 20:55

hvordan det nye tiltag i gymnasiereformen fungerer. Jeg var selv formand for gymnasieeleverne, da reformen her havde sine første år, og jeg synes, at det er afgørende, at vi spørger eleverne til råds om, hvad de tror der virker og vil virke i forhold til vores gymnasieuddannelser. For udgangspunktet for det må jo være, hvad det er for nogle mennesker, hvad er det for nogle elever, hvad det er for nogle kommende studerende, som kommer ud af vores gymnasiale uddannelser. Det mener jeg skal være udgangspunktet.

Kl. 20:55

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er skam rigtig godt tilfreds med det meget brede samarbejde, som vi har, og som vi skal have på det her område. Jeg synes måske bare, at debatten, ikke så meget fra DF's ordførers side, men herovre fra den yderste højrefløj, bliver lidt aggressiv, i forhold til at det her jo er et meget bredt samarbejde, og at det også er den inddragende stil og det samarbejde, jeg gerne vil fortsætte. Så jeg undrer mig bare en lille smule, for nu skal vi jo videre sammen, og jeg tror ikke, at der er nogen, der har noget at klandre andre for her.

Kl. 20:55

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Mai Henriksen.

Kl. 20:55

En konsekvens af gymnasiereformen har været og er en tidlig specialisering. Unge mennesker skal, når de vælger deres studieretning, også vælge, hvilken uddannelse de vil tage efterfølgende, og dermed skal de allerede som 14-, 15- eller 16-årig vælge, hvordan resten af deres liv skal se ud, altså hvilken uddannelse de vil ind på, og dermed skal de jo også forme de første skridt til deres arbejdsliv. Det mener jeg er forfejlet, for det er jo de færreste, der er afklaret om, hvad de skal resten af deres liv, når de er 15 år. Jeg tvivler i hvert fald på, at jeg var den eneste, som ikke helt vidste, hvad jeg ville, da jeg stoppede i 10. klasse.

Mai Henriksen (KF):

Så hvis jeg opfatter det sådan, at vi har et fælles ansvar, og at alle os, der er med i forliget, står bag gymnasiereformen, så har jeg sådan set ret i det?

Kl. 20:55

Det har også betydet, som Venstres ordfører har været inde på, at vi har set en stigning i antallet af elever, der tager suppleringskurser. Jeg er også meget stor tilhænger af, at vi har et system, hvor det er muligt at supplere fag op, så man kan komme ind på sin drømmeuddannelse, for drømmeuddannelsen kan jo netop nå at skifte mange gange, fra man er 15, til man er 18 år. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi har suppleringskurser.

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 20:55

Det bedste og det mest ideelle for Enhedslisten at se ville være, at specialiseringen ikke skete så tidligt, men at specialiseringen først skete meget senere i gymnasiet – at man altså ikke stod som 15-årig og skulle vælge. Når det er sagt, vil jeg sige, at indtil vi får skubbet den specialisering op, så synes jeg, vi skylder eleverne og os selv at fjerne brugerbetalingen på de her suppleringskurser, netop fordi det ikke skal afhænge af hverken ens egen eller ens forældres pengepung, om man kan tage en uddannelse.

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Ja, vi står alle sammen bag den, og det er også derfor, at jeg måske undrer mig lidt over stilen herovre fra denne side af salen.

Kl. 20:56

En anden konsekvens af gymnasiereformen, som vi også har talt en lille smule om, er tværfagligheden, hvor konsekvensen jo er, at tværfagligheden er blevet begrænset til AT-forløbene. Det vil sige, at man nu ude på skolerne og ude i praksis har sagt: Tværfaglighed skubber vi ind i AT, og så bruger vi det ikke ellers. Det synes jeg faktisk er en rigtig ærgerlig konsekvens af AT-forløbene. Jeg tror, at vi kan få meget positivt ud af AT-forløbene, men jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at man nu har skubbet det tværfaglige sammen og ligesom taget det ud af resten af undervisningen. Tværfagligheden burde være jo noget, som gik igen og igennem alle fag hele tiden. Det mener vi i hvert fald i Enhedslisten.

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til fru Lisbeth Bech Poulsen. Så er det fru Rosa Lund som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 20:56

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil også gerne starte med at sige tak til Dansk Folkeparti for at rejse debatten om gymnasiereformen. Enhedslisten står uden for det her forlig, men det skal jo ikke afholde os fra at have ikke bare én, man mange holdninger til gymnasiereformen.

Jeg er meget enig i det, de tidligere ordførere har sagt, om, at det jo altså er afgørende, at den her reform og de gymnasiale uddannelser har et højt fagligt niveau og er rigtig gode. Jeg er også meget enig med fru Marie Krarup i, at det er afgørende, at der er lighed i vores uddannelsessystem og vores gymnasiale uddannelser, og at de er med til at skabe lighed i samfundet, altså at alle har lige muligheder, uanset om deres mor og far er akademikere, eller om de er tømre eller pædagoger, eller hvilken uddannelse de nu har.

Vi har talt rigtig meget om faglighed, og det er også vigtigt, men jeg vil komme ind på nogle andre konsekvenser af den her gymnasiereform.

Jeg vil starte med at sige, at jeg jo synes, det er sjovt, at ingen af os i den her sal har uddannet sig under den her gymnasiereform, måske på nær hr. Jeppe Mikkelsen fra Det Radikale Venstre. Ellers er der jo ingen af os, som er blevet studenter under den nuværende gymnasiereform. Derfor har jeg en meget kraftig opfordring til ministeren om, at netop elever, som er uddannet under den her gymnasiereform, er med til at lave det her omtalte serviceeftersyn af reformen, for det er netop dem, der har oplevet, hvordan AT fungerer,

Når det så er sagt, er det vigtigt, at vi generelt kigger på AT-forløbene, for en anden konsekvens af gymnasiereformen er, at gymnasiet er blevet en smule akademiseret. AT har for meget fokus på, at man skal videre på universitetet, og i Enhedslisten synes vi det er vigtigt, at gymnasiet ikke kun er forberedende til at gå på universitetet, men også er det til at tage en mellemlang videregående uddannelse, for vi skal huske, at universitetet ikke er den eneste vej for studenter. Og netop hvis vi laver AT om, kan det være med til at skabe lighed i stedet for at skabe ulighed, som det gør i dag, som fru Marie Krarup var inde på.

Nu kan jeg se, at jeg skal stoppes. Jeg vil bare tilføje, at problemet med 24-timers-eksamen kan løses ved at sætte vejledere på, ikke ved at fjerne 24-timers-eksamen.

Kl. 21:01

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til Enhedslistens ordfører. Fru Mette Bock som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 21:01

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for initiativet til en spændende og meget vigtig debat. Den seneste gymnasireform har, som man jo også kan høre på de respektive ordførere, haft både nogle positive og nogle negative effekter.

Opgøret med lærernes isolation i klasseværelset var en nødvendig modernisering af arbejdsformen, og reformen har dermed givet et skub til et stærkere kollegialt samarbejde og et stærkere fagligt samarbejde. Tiden er også løbet fra den privatpraktiserende gymnasielærer, og lærerne skal udvikle sig både fagligt og pædagogisk i samarbejde med kollegaerne. Men der er et stykke vej endnu. Stik imod hensigten med gymnasireformen viser undersøgelser jo, at mange lærere stadig oftest arbejder på egen hånd, når de skal udvikle deres undervisning. Det tværfaglige samarbejde, som der er lagt op til, synes vi understøtter videnssamfundet og arbejdsmarkedets ændrede behov rigtig godt. Vi er derfor meget tilfredse med, at GL har taget initiativ til sammen med lederforeningen at gennemføre et udviklingsprogram, som skal sætte yderligere gang i implementeringen af gymnasireformens intentioner på det her felt.

Til gengæld må vi også konstatere, at gymnasireformen ikke har ført til, at vi kan konstatere et fagligt løft. Enhver, der har arbejdet med undervisning og uddannelse, ved, at et højt fagfagligt niveau er forudsætningen for at kunne arbejde både tvær- og flerfagligt. Et højt fagligt niveau er også det bedste grundlag for succesfuldt at komme videre i både uddannelsesforløb og arbejdsliv, da det er en billet til uafhængighed og personlig frihed. Med en god ungdomsuddannelse og en solid faglig ballast i bagagen kan de unge komme ind på den uddannelse, de drømmer om, og de kan få arbejde både inden for og uden for landets grænser.

Det er klart, at det faglige niveau, uanset den seneste gymnasireform, er under pres, når gymnasieuddannelsen er blevet en masseuddannelse. Det er rigtig fint, at så mange som muligt tager en ungdomsuddannelse, men det stiller altså store og nye krav til den uddannelse, som de lærere, der skal undervise på de gymnasiale ungdomsuddannelser, kommer med. Det er både fagfagligt, pædagogisk og didaktisk. Så den pædagogiske udfordring er ikke blevet mindre, men den er tværtimod blevet større og meget anderledes i de senere år. Derfor synes vi også, at det kunne være en idé, at der måske i en anden sammenhæng gås til roden og kigges på de uddannelsesforløb, som fører til, at man bliver lærer på en gymnasial ungdomsuddannelse. Det er i dag uddannelser, som ikke er rettet imod den pædagogiske og didaktiske udfordring, lærerne står over for. Det er noget, der bliver klistret på bagefter, og det er vi ikke sikker på er den rigtige måde at gøre det på, sådan som samfundet ser ud i dag.

Jeg vil også nævne, at Liberal Alliance er bekymret for regeringens tanker omkring en reform af taxametersystemet. Det er ikke, fordi det ikke trænger til en reform – det mener vi bestemt – men taxameteret er i dag med dets fokus på gennemførelsen blevet slidt, eller rettere sagt slider det faktisk på det faglige niveau på gymnasierne og i øvrigt også på de videregående uddannelser. Sådan som vi har forstået det, er regeringens plan at reformere taxametersystemet med henblik på at sende flere penge til udkantsområder og til gymnasier, der er i stand til at udpege mange unge med særlige sociale vanskeligheder. Vi tror ikke på, at det vil føre til et løft for gymnasieskolen, tværtimod.

Gymnasireformen er fortsat ret ny. Vi har ikke ret mange år ganget at vurdere den ud fra. Derfor synes vi også, at man skal væbne sig med en vis tålmodighed, men vi ser gerne, at der gennemføres et serviceeftersyn og en evaluering af, hvad der eventuelt yderligere kan gøres for at løfte det faglige niveau i gymnasierne. Vi har en bekymring i forhold til det nuværende meget store antal studieretninger. Vi vil gerne kigge på også at udvikle prøveformerne yderligere, og vi vil gerne være med til at kigge på den faglige effekt af faget almen

studieforberedelse. Vi ved jo, at et stigende antal unge bruger tid på supplerende fag efter endt gymnasieuddannelse, på trods af at vi faktisk har så mange studieretninger. Vi ser derfor gerne, at antallet af studieretninger forenkles og formindskes, og at elevernes muligheder for at sammensætte et fagligt forløb forbedres.

En eventuel revision eller justeringer af gymnasireformen synes vi skal ske i tæt samarbejde med også de mellemlange og de videregående uddannelser. Der skal nemlig skabes et bedre link imellem ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser, og vi skal motivere gymnasieskolerne til at se ud over gymnasiets matrikel. En gymnasieuddannelse er ikke en afslutning; det er begyndelsen på noget andet.

Kl. 21:06

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Marie Krarup for en kort bemærkning.

Kl. 21:06

Marie Krarup (DF):

Jeg har et spørgsmål, og det er mest et opklarende spørgsmål, for jeg er simpelt hen ikke sikker på, at jeg forstod, hvad ordføreren mente. Så vidt jeg forstår, deler ordføreren min bekymring over det med det faldende faglige niveau, som Dansk Industri gør opmærksom på, som EVA-rapporten gør opmærksom på, og som universitetslærerne gør opmærksom på. Men jeg forstod ikke, hvor det var, at ordføreren mente, at det fald i fagligheden kom af. Var det noget, der kom af, at det nu er 75 pct. af en årgang, der går i gymnasiet, eller mener ordføreren, det er noget, der kommer af, at lærernes uddannelse, altså deres efteruddannelse i forhold til at blive lærer, dvs. pædagogikumuddannelsen, er for dårlig? Hvad var ordførerens bud på det?

Kl. 21:07

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 21:07

Mette Bock (LA):

Det er en kombination af begge ting. Det er klart, at gymnasieskolen i sin konstruktion, altså også med de forskellige retninger, der er, i en tid, hvor der er så mange, der gennemfører en gymnasial ungdomsuddannelse, er fuldstændig anderledes i forhold til, hvad den var for 25, 30, 40 år siden, hvor det kun var en lillebitte del af ungdommen, der gennemgik en sådan ungdomsuddannelse. Så det er klart, at det stiller os over for nogle nye udfordringer. Det er ikke noget, vi ønsker skal føre til, at det faglige niveau falder, og hvis vi skal løse den udfordring, bliver vi selvfølgelig nødt til ikke kun at se på fagfagligheden, men også se på, hvad det er for et uddannelsesforløb, der fører til, at de mennesker, som bliver ansat i gymnasieskolen, kommer til at undervise der. Jeg har ingen færdige løsninger på det, jeg rejser det bare som en problemstilling, som jeg synes man skal kigge på. For pædagogik og didaktik er noget, der fylder relativt lidt i de uddannelser, som typisk fører til, at man i dag bliver lærer i gymnasieskolen.

Kl. 21:08

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Marie Krarup.

Kl. 21:08

Marie Krarup (DF):

Så tror jeg, jeg er enig i det, der står i analysen, og så tror jeg, jeg hørte rigtigt, for selvfølgelig er det jo et problem, at der er flere og flere, der kommer i gymnasiet, samtidig med at man altså har lavet en gymnasireform, som stiller nogle akademiske krav, der bliver større og større, og hvor strukturen bliver mere og mere løs. Al

forskning viser jo, at man, hvis man kommer fra et hjem med en ikke-baggrund, så har brug for nogle fastere og tryggere rammer, og der er netop de løse rammer og den overdrevne akademisering noget, der er et meget stort problem. Så det er en cocktail, der må give problemer.

Men jeg tror så, jeg forstod ordføreren rigtigt, og jeg deler det synspunkt, der her kom frem.

Kl. 21:09

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Mette Bock.

Kl. 21:09

Mette Bock (LA):

Jeg har lige en enkelt kommentar til det; jeg har aldrig helt kunnet forstå det der med, at man taler om en overakademisering. Jeg synes sådan set, at akademien er fornuftig og godt, og at det er noget, der tilfører de fleste mennesker et videre udsyn og en dybere indsigt, som man kan bruge i alle mulige sammenhænge, også hvis man bagefter tager en erhvervsfaglig uddannelse osv. Så jeg ser ikke det med en akademisering som noget dårligt. Dertil kommer, at den store udfordring, som jeg altså heller ikke har nogen klare svar på hvordan vi får løst, er, hvordan vi, samtidig med at vi sikrer, at det faglige niveau ikke daler, så støtter op om, at der faktisk er mange, der skal have en ungdomsuddannelse. For det er jo nemt nok at skovle en hel masse mennesker igennem en gymnasial ungdomsuddannelse, hvis man bare slækker på de faglige krav. Så det er en opgave, der er rigtig svær, vi står over for, og derfor vil jeg også håbe, at Liberal Alliance, som af indlysende grunde ikke er med i den nuværende forligskreds, eventuelt bliver inviteret til drøftelserne. Dem deltager vi rigtig gerne i.

Kl. 21:10

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Lotte Rod for en kort bemærkning.

Kl. 21:10

Lotte Rod (RV):

Jeg hæftede mig ved, at fru Mette Bock talte om taxametersystemet, og så vidt jeg hørte det, og det må ordføreren meget gerne bekræfte, ser Liberal Alliance nogle uhensigtsmæssigheder i forbindelse med færdiggørelsestaxameteret. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om Liberal Alliance gerne vil være med til at kigge på taxametersystemet.

Kl. 21:10

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 21:10

Mette Bock (LA):

Det vil vi rigtig gerne, for vi mener, at taxametersystemet, sådan som vi kender det i dag, var godt tænkt, da det blev indført, men at tiden nu har udviklet sig. Vi ved jo, at den slags systemer er adfældsregulerende, og det vil sige, at man retter indsatsen mod at få så meget taxameter som overhovedet muligt. Så vi er helt åbne over for at se på en reform.

Der, hvor vi er kritiske, er, når vi begynder at tale om sociale taxametre eller udkantstaxametre. Vi vil hellere se en reform, hvor der i højere grad tages afsæt i, at man på de gymnasiale ungdomsuddannelser også bliver belønnet, i forhold til hvor de unge bevæger sig hen, når de har færdiggjort deres gymnasiale ungdomsuddannelse. For i dag ser man kun frem mod, at huen er på hovedet – farvel og tak – og så er det ligegyldigt, hvad der videre sker.

Vi vil gerne se en taxameterreform, som også kigger på, hvordan det lykkes at få de unge bragt videre, uanset om det så er på en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, altså at man rækker ud over bøgerhækken på de gymnasiale uddannelser.

Kl. 21:11

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Lotte Rod.

Kl. 21:11

Lotte Rod (RV):

Men deler Liberal Alliance holdningen og synspunktet i: 1) at vi skal sikre, at der fortsat er gymnasier overalt i Danmark, 2) at der er forskel på, hvad det koster, og hvilken indsats der skal til for at få elever igennem, afhængigt af hvad baggrund de kommer med?

Kl. 21:11

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 21:11

Mette Bock (LA):

Det, at man får så mange som muligt igennem og dermed også får hjulpet unge, som ikke nødvendigvis har en boglig stærk baggrund derhjemme, igennem, er ikke nødvendigvis kun et spørgsmål om økonomi. Det kan også være et spørgsmål om det, som jeg nævnte tidligere, nemlig det, at vi får lærere, som er fagligt og didaktisk rustede til at tage imod en bredere kreds af unge.

Til det andet vil jeg sige, at jeg er enig i, at der skal være et tilbud om at få en gymnasial ungdomsuddannelse overalt i landet. Det er jeg et hundrede procent enig i, men jeg tror på, at løsningerne kalder på, at vi også kigger på andre veje. Det kan f.eks. være at lægge de gymnasiale ungdomsuddannelser sammen på campusser, som gør, at det også bliver lettere at skifte studieretning osv. Man kan dele lærere, på tværs af hvad det er for en gymnasial ungdomsuddannelse, der er tale om. Det ved jeg har fundet sted med stor succes flere steder i såkaldte udkantsområder i Danmark.

Så jeg tror, at man skal tænke utraditionelt og ikke kun i at tilføre flere midler, når vi taler om at løfte og løse de her problemer.

Kl. 21:13

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren. Så er det fru Mai Henriksen som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 21:13

(Ordfører)

Mai Henriksen (KF):

Jeg vil starte med at rette en stor tak til fru Marie Krarup for at have rejst den her debat. Gymnasireformen blev vedtaget som et bredt forlig i Folketinget til ikrafttræden den 1. august 2005, men fra første dag har gymnasireformen været kritiseret, og der er mange, der står i kø for at kritisere. Det er alt lige fra politikere, som vi også har hørt her i salen i aften, til kritik fra mange lærere, til kritik fra afdelingsledere, industrien og de videregående uddannelser.

Vi Konservative har også været ude at kommentere gymnasireformen, og det var i form af flere konkrete forslag til, hvordan gymnasireformen kunne ændres. Forslagene blev udarbejdet af den konservative uddannelsesordfører i tæt samarbejde med vores daværende uddannelsesordfører, og det samarbejde har jeg heldigvis overtaget. Forslagene er flere, og jeg nævner ganske kort bare et par forslag, som har med almen studieforberedelse og studieretninger at gøre.

Konservative foreslår bl.a., at antallet af studieretninger slankes, så den studerende har en solid, faglig ballast frem for smarte studie-

retninger, som muligvis ser godt ud på papiret, men som måske har vist sig ikke at være så anvendelige i den virkelige verden. Vi foreslår, at AT, altså almen studieforberedelse, afkortes til et fag i de sidste 2 år af gymnasiet, og at eksamen i AT i 3. g kobles med studieretningsprojektet i 2. g med det formål at øge fordybelsen og relevansen, og desuden skal en studieretning give adgang til tilsvarende videregående uddannelser. Antallet af studerende, der har brug for suppleringskurser, er steget, og det er for højt, og det har flere ordførere været inde på her i aften.

Man kan spørge sig selv: Står det så slemt til, som kritikerne siger? Hvis ikke der er tale om en såkaldt krise i det danske uddannelsessystem, så er der i hvert fald tale om en form for paradoks. På den ene side forlader 15 pct. af eleverne folkeskolen og har ikke de basale færdigheder i forhold til at kunne læse, regne eller skrive, og i internationale målinger præsterer danske uddannelser kun middelmådigt. På den anden side er der aldrig blevet investeret så meget i det danske uddannelsessystem, og der er opstillet ambitiøse målsætninger. På trods af dette sakker Danmark længere bagud i uddannelsesniveau i forhold til de lande, som vi skal konkurrere med i fremtiden. Det er et paradoks.

Jeg tror, vi må erkende, at det er det faglige indhold, som det kniber med i det danske uddannelsessystem, og det er fatalt, når vi ikke længere bare er på vej ind i et vidensamfund – vi er her allerede. Jeg tror, vi alle egentlig føler, at vi skal gøre noget, altså os, der debatterer her i aften, men hvad skal vi gøre? For os Konservative er sagen egentlig meget klar. Vi skal hverken tilbage til den sorte skole eller reformere uddannelsessystemet fuldstændig, så vi river alle kendte dele op med rod. Vi skal derimod forandre det nuværende uddannelsessystem for at bevare de gode ting, som vores uddannelsessystem også indeholder. Det er jo den konservative uddannelsespolitik i en nøddeskal. Vi skal forandre for at bevare.

Samtidig må vi ikke være bange for at luge ud i de dårlige ting, som erfaringen viser uddannelsessystemet også er kommet til at indeholde. Et moderne uddannelsessystem kan forene respekten for viden, kundskaber og faglighed på den ene side med udviklingen af selvstændighed, kreativitet og tværfaglighed på den anden side. Man har i de senere årtiers uddannelsespolitik desværre troet, at det var tilstrækkeligt at udvikle selvstændighed, kreativitet og tværfaglighed, og at viden, kundskaber og faglighed ville komme helt af sig selv. Men det har vist sig ikke at være tilstrækkeligt. Som Konservative er vi ikke bange for at sige, at vores selvstændige og kreative unge også skal have en faglig viden som ballast, som de kan udfolde deres selvstændighed og kreativitet ud fra. Vi glæder os over, at den debat kun er startskuddet.

Vi har lyttet til debatten her i aften, og vi kan se, at der er en stor velvilje til at ville forbedre vores gymnasier, og det er rigtig positivt. Så vi er fortrøstningsfulde, og vi ser frem til, at børne- og undervisningsministeren indkalder os til møde om ændringer af gymnasierereformen. For vi er ambitiøse, det er ingen hemmelighed. Og derfor fremsætter vi også som Konservative et forslag til vedtagelse, som lyder sådan her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at gymnasierereformen fra 2005 blev indgået af et bredt flertal, men efterfølgende har været genstand for hård kritik flere steder fra. Det er til trods for, at reformens primære formål var at styrke elevernes faglighed og studiekompetencer.

Kritikken har især handlet om faget almen studieforberedelse så vel som om samspillet mellem studieretning og efterfølgende uddannelsesvalg, hvor flere studerende i dag har brug for suppleringskurser, selv om de har taget den studieretning, der øjensynligt skulle give de bedste forudsætninger.

Folketinget pålægger regeringen at være mere ambitiøs end blot at udføre et serviceeftersyn. Således bør regeringen tage den vigtige opgave på sig at få identificeret de afgørende knaster, der i dag forhindrer stigende faglighed og forberedte studiekompetencer.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 51).

Kl. 21:17

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Det oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger, hvis der bliver videre forhandlinger i aften. Det ved jeg ikke, men det vil i hvert fald indgå i afstemningen, hvor der skal stemmes om det.

Så er det børne- og undervisningsministeren.

Kl. 21:18

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Tak for ordet og for muligheden for at samle op på nogle af de synspunkter, der har været i den i øvrigt udmærkede debat om gymnasierereformen.

Jeg vil allerførst godt slå fast, at det jo, som alle har nævnt, var en meget stor reform – den er i øvrigt vedtaget af en stor forligskreds – og derfor blev det besluttet at evaluere den løbende. Summen af de evalueringer, der er lavet, viser, at gymnasierereformen på en lang række punkter lever op til det, der også var målet, da reformen blev vedtaget.

Som debatten her også har vist, kan man jo gå ind og diskutere et spørgsmål, som jeg faktisk synes er rigtig relevant, og som bl.a. Enhedslisten har rejst, nemlig hvad man forstår ved faglighed, for det er måske dér, man skal se på, hvad det er, eleverne skal kunne på en lidt anderledes måde. Jeg vil godt illustrere det med et helt konkret eksempel, for jeg kan huske, at da gymnasierereformen blev vedtaget – det første hold af de nye, der startede på gymnasiet efter gymnasierereformen, var dårligt kommet i gang – var der en række undervisere i naturfag, der var meget bekymrede for, at den ville svække naturfagene, selv om målet var præcis det modsatte, nemlig at naturfagene faktisk skulle styrkes. Det var bare nogle af de kritiske røster, der lød.

Det har så vist sig nu, hvor det er evalueret, at det heldigvis ikke er gået sådan. Naturfagene er faktisk blevet styrket, men de er blevet styrket på en lidt anderledes måde. Derfor vil jeg godt referere fra bare en af de evalueringer, der er blevet lavet om naturfagene, og det er bare for at illustrere, hvad vi egentlig taler om, når vi taler om styrket faglighed. Det er faktisk rigtigt, at der ikke er sket en stigning i antal studenter med to A-niveau-fag i naturvidenskab. Det er ikke sket. Men der er altså heller ikke sket et fald. Til gengæld er der langt flere elever end før, der nu kommer ud med kombinationen matematik A, fysik B og kemi B, som giver direkte adgang til de fleste naturvidenskabelige studier. Så har det jo styrket naturvidenskaberne. Det er bare for at sige, at vi ikke kan gøre det op på en meget simpel formel, for det handler om en anderledes måde at se på faglighed. Der er flere, der kommer ud med naturvidenskabelige kompetencer til at kunne starte på en videregående uddannelse, men med nogle lidt anderledes kombinationer, end der var før. Men man kan ikke sige, at de naturvidenskabelige kompetencer er faldet.

Der har jo været en bekymring i forhold til naturvidenskaberne, og derfor har der været sat nogle forsøg i gang, som jeg også gerne vil fremhæve. Der er f.eks. sat forsøg i gang med bioteknologi, som har betydet, at der nu er langt flere piger med naturfag, for det har været rigtig populært, og der er rigtig mange piger, der vælger bioteknologi. Det viser, at hvis man tænker nyt om fagene, ser man, at det så er færre piger, der vælger det, man ville kalde den hårde pakke, altså fysik og matematik, men bioteknologi vil de gerne, og bioteknologi indeholder det, der giver adgang til en række naturvidenskabelige fag. Det er jo godt. Endnu et nyt fag, der er forsøg med, nemlig geovidenskab på A-niveau, tiltrækker på samme måde nye

grupper af studerende til de naturvidenskabelige fag, fordi man tænker dem lidt anderledes. Det er jo også rigtig godt. Det er bare for at sige, at når vi snakker om faglighed, skal vi have et bredere syn på det, for det, der var hele ideen med gymnasireformen, var, at man skulle kombinere kernefagligheden med en øget studiekompetence. Og det, evalueringerne jo viser, er, at de unges studiekompetencer er blevet bedre.

Forespørgeren har spurgt flere af ordførerne om en EVA-rapport, som siger, at nogle af studielederne har peget på, at de i nogle af fagene oplever, at kernefagligheden er faldet lidt. Det er også korrekt. Men det er igen ud fra, hvordan fagene tidligere blev defineret. Derfor vil jeg godt nævne bare en enkelt ting fra den EVA-rapport, der blev lavet på det tidspunkt, nemlig at det, som reformen introducerer, er et nyt faglighedsbegreb, som indebærer en række gevinster, men som nødvendigvis ikke kan dække alle aspekter i det faglighedsbegreb, der var fremherskende før reformen, fordi det, der kombinerer, er nogle andre typer studieretninger, herunder at det bliver sat sammen på en måde, så man bliver langt bedre til at studere fremadrettet.

Dermed også en kommentar til Enhedslisten, der med rette har været optaget af, at når man bliver student, er det lige præcis, fordi man skal kunne starte på en videregående uddannelse, men på hele viften af videregående uddannelser. Det er både på akademisuddannelser, professionsuddannelser og universitetsuddannelser.

Kl. 21:22

Det er jo lige præcis derfor, at en af de vigtige justeringer, som blev lavet af gymnasireformforligskredsen for et par år siden, netop var at justere i forhold til almen studieforberedelse, som har været et stort diskussionsemne også her. Det blev nemlig lavet om til, at det blev et B-niveau-fag. Man skar lidt ned på antallet af timer til almen studieforberedelse, men man gjorde mere end det. Man gik også ind og sagde, at man skulle kigge på selve beskrivelsen af almen studieforberedelse, fordi det selvfølgelig handler om, at eleverne skal introduceres stille og roligt til metode i forhold til en bred vifte – nej, lad mig sige det anderledes: Det, der var kritikken, var, at metoden måske var lidt på sådan et minibacheloruniversitetsniveau, og det var jo ikke meningen. Metode skal selvfølgelig være i forhold til det niveau, eleverne er på, når de starter i gymnasiet, og man er også i gang med at kigge på, hvordan man får det gjort mere virkelighedsnært.

Så der er taget en række initiativer til at få taget højde for den bekymring, der var tidligere, men det ændrer ikke ved, at vi stadig væk synes, at man skal kigge på, om vi er gode nok til at gøre gymnasiet så virkelighedsnært, at alle unge, som har lyst til at få den studieforberedende kompetence, uanset om de kommer fra et hjem, hvor forældrene er akademikere eller ej, får mulighed for det. Og det er nogle af de ting, der er vægtet højt i det udviklingsprogram, som vi inviterer til en drøftelse af med en overskrift, der hedder »Faglighed skal være for alle«. Det, vi vil kigge på i det udviklingsprogram, er som sagt både undervisnings-, evaluerings- og organiseringsformer, der øger alle elevers udbytte, ikke mindst de gymnasiefremmede elevers. Vi vil også kigge på sådan noget som klasserumskultur, for det er fuldstændig rigtigt, som det også er blevet sagt af flere, at der er nogle elever, der har brug for nogle mere strukturerede undervisningsforløb. Og vi ved, at klasserumsledelse i folkeskolen betyder rigtig meget for gode undervisningsforløb for alle, så mon ikke også det betyder noget for gymnasieskolen? Det er også noget af det, vi gerne vil kigge på i udviklingsprogrammet.

Det sidste, jeg vil nævne, er, at flere har peget på, at mange elever er nødt til at tage et gymnasialt suppleringskursus, når de er færdige. Det vil vi også inddrage i det, vi vil prøve at tage fat i, og det har jeg allerede sammen med uddannelsesministeren meldt ud, for der er nemlig flere ting, vi kan gøre. Vi kan for det første tage en diskussion – det er så ikke mig, det er min kollega uddannelsesmini-

steren – med universiteterne, som har lavet nogle ret specifikke adgangskrav, som måske gør det nødvendigt for for mange studenter at tage et andet fag end det, de havde troet. Vi vil selv gå i gang med at se på, om vi kan lave en eller anden slags mærkningsordning, sådan at de studerende bliver lidt bedre vejledt, når de vælger studieretninger, med hensyn til hvad der skal til i forbindelse med deres ønske om videre uddannelse, og endelig vil vi se på mulighederne for, at man skal kunne tage det supplerende forløb, mens man går i gymnasiet, så det ikke nødvendigvis behøver at være, efter at man har afsluttet sin gymnasieuddannelse. Så vi er enige i, at det er noget, der skal kigges på, og det er også noget, som vi allerede nu har taget fat på, sådan at knap så mange behøver at supplere deres gymnasieuddannelse.

Når det så er sagt, vil jeg egentlig gerne afslutte med at sige, at det, jeg hører, er en ret bred opbakning til det, at vi har fået en gymnasireform, som løfter ret mange elever. Der er også enighed om, hvor vi skal fokusere, og det er nogle af de ting, som vi gør med udviklingsprogrammet, hvor vi ser på, om vi kan gøre det endnu bedre i forhold til elever, der har evnerne, men som har brug for en lidt mere håndholdt indsats, hvis de ikke kan få hjælp hjemmefra. Vi skal også kigge på det, som er blevet kaldt for 24-timers-opgaven. Det er rigtigt, at her får man ikke vejledning i dag. Vi skal kigge på, hvordan man i højere grad kan få noget vejledning.

Så jeg synes, der har været masser af ideer, som ligger meget i tråd med det, som regeringen gerne vil gøre med serviceeftersynet af gymnasireformen, men med det udgangspunkt, at vi faktisk har fået en rigtig god reform, som har løftet det op mod det, som var målet, nemlig at få nogle rigtige kompetente unge mennesker, hvad angår den bredde af ting, man skal kunne, når man vil søge ind på en videregående uddannelse, og når man skal være en rigtig god medarbejder ud på arbejdsmarkedet, hvor det ikke kun er kernefagligheden, der gælder, men hvor det gælder både kernefagligheden og evnen til at kunne sætte det i spil i forhold til andre fag og evnen til at kunne arbejde sammen på nye måder, så man kan levere den viden og de produkter, der er brug for i fremtiden.

Kl. 21:26

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er lige et par korte bemærkninger, først fra fru Rosa Lund.

Kl. 21:26

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg skal gøre det kort. Jeg har et enkelt spørgsmål til ministeren, som er noget, vi ikke har været inde på endnu. Det er, at man jo i regeringsgrundlaget kan læse, at den nuværende regering ser uddannelse som en afgørende forberedelse til at deltage både som kritisk og som aktiv borger i et levende demokrati i en globaliseret verden, og så vil jeg bare spørge ministeren, om det er noget, som kommer til at skinne igennem i et serviceeftersyn.

Kl. 21:27

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 21:27

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

I første omgang har vi valgt at fokusere på nogle ændringer, vi kan gå i gang med her og nu, uden at det kræver lovændringer. Det er de overskrifter, som jeg nævnte. Men det bliver i to faser med udviklingsprogrammet, for vi tager en ny runde i efteråret, hvor vi så har god tid til at drøfte, hvad vi ellers bør kigge på for at komme helt i mål med at få en rigtig god gymnasieuddannelse. Så der bliver rigtig mulighed for indspil i forhold til den næste proces. Vi har simpelt hen valgt at dele det i to, sådan at der er nogle ting, som vi mener der

skal sættes i værk allerede nu i forbindelse med det nye skoleår, der starter her allerede i august 2012.

Kl. 21:30

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Rosa Lund.

Kl. 21:28

Rosa Lund (EL):

Det, jeg jo fisker lidt efter, er, at man i regeringsgrundlaget kan læse, at det er afgørende, at vores unge mennesker og elever bliver uddannet til at være demokratiske borgere. I Enhedslisten mener vi, at den bedste måde, vi kan uddanne elever til at være demokratiske borgere på, er ved at give dem indflydelse, altså ved at lade dem udøve demokrati. Så skal jeg forstå det, ministeren siger, som at vi i efteråret kan diskutere elevdemokrati, eller bliver det i den her omgang, altså på den her side af sommerferien, at vi diskuterer elevdemokrati? I Enhedslisten mener vi, at det er en meget vigtig, afgørende diskussion, også for at styrke fagligheden.

Kl. 21:28

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 21:28

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg gjorde som noget af det første, da jeg tiltrådte som børne- og undervisningsminister, at jeg havde et møde med alle elevorganisationerne netop for at høre deres bud, også med hensyn til hvordan man kan styrke elevdemokratiet. Noget af det konkrete, de pegede på, som vi gerne vil tage fat på, er indholdet i de forskellige elevbekendtgørelser, der er, alt efter om man går på den ene eller den anden ungdomsuddannelse. Så det regner jeg med vi vil tage fat i. Om det er nødvendigt, at det ligefrem skal være en del af udviklingsprogrammet, er jeg såmænd ikke sikker på. Jeg tror, at vi kan kigge på nogle af de ting allerede nu. Men vi er opmærksomme på det.

Kl. 21:28

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Marie Krarup for en kort bemærkning.

Kl. 21:29

Marie Krarup (DF):

Når det drejer sig om evalueringen af gymnasiet og evalueringen af fagligheden, synes jeg, at der er nogle uklarheder. Jeg synes, at man er nødt til at se på de her evalueringsrapporter og bruge faglighedsbegrebet på den måde, som de gør. De deler det op i noget, de kalder kernefaglighed og studiekompetencer. Det er et politisk valg, hvad man lægger mest vægt på. I gymnasireformen lægger man mest vægt på studiekompetencerne. Det, vi ser i dag, er, at den faglige viden er blevet mindre, og det siger evalueringsrapporterne jo også. Det er det, der bekymrer. Det er det, man kan se fra Dansk Industris og fra universitetslærernes side. Det er der, de siger, der er et problem. Det kan godt være, at eleverne er blevet bedre til at samarbejde og bedre til at finde viden på internettet, men de ved ikke nok til, at de kan læse en basal matematikbog på DTU. Altså, de har ikke de basale grundredskaber, som man havde før reformen, så den del af fagligheden er tilsyneladende blevet nedprioriteret i for høj grad, og det hjælper jo ikke meget med de her jubevalueringer af, at studiekompetencerne er blevet så meget bedre.

Kl. 21:29

Kl. 21:30

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jamen jeg deler ikke ordførerens opfattelse af, at det er et enten-eller. Der har nemlig været mange synspunkter i den her debat. Der er jo også andre, bl.a. Jens Oddershede fra Syddansk Universitet som rektorformand, der har sagt, at det, de oplever, er, at studiekompetencen er blevet bedre. Det betyder faktisk rigtig meget for deres indgang til også at kunne gennemføre et studium, fordi de hurtigere kan sætte sig ind i det stof, de så skal lære.

Jeg synes, at det, der er vigtigt, er, at vi selvfølgelig også skal have et fagligt stærkt gymnasium. Derfor noterer jeg mig, at det, der går igen i de evalueringer, der er, er at i en række fag har man styrket kompetencerne. Det var derfor, jeg brugte eksemplet inde fra naturvidenskaber. Men det er også korrekt, at en af evalueringerne peger på, at studievejlederne siger, at de oplever, at i nogle af fagene er kernefagligheden faldet lidt. Når man siger lidt mindre kernefaglighed i nogle fag holdt op imod, at man er blevet langt dygtigere til at kunne sætte sig ind i at arbejde med fag, også når man sætter dem i spil i forhold til hinanden, og så målet med, at det skal være nogle rigtig kompetente unge mennesker, der kommer i gang og gennemfører en videregående uddannelse, kan man jo ikke lave sådan et facit på det. Det er i sidste ende et politisk spørgsmål. Der synes jeg det er vigtigt at understrege, at de mål, der var med gymnasireformen, ser ud til at være opfyldt.

Kl. 21:32

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Marie Krarup.

Kl. 21:32

Marie Krarup (DF):

Det er rigtigt, at det er et politisk spørgsmål, hvilken faglighed man vægter højest, men jeg mener, at de her evalueringer viser, at man har vægтет studiekompetence for meget. Derudover viser evalueringerne så også, at det godt kan være, at de har studiekompetence, altså kan samarbejde, har evnen til at finde ting på internettet, tværfaglighed osv., når de starter på universiteterne, men de har ikke den faglige viden, og de mangler vedholdenhed. Det er en studiekompetence, og det er jo et meget, meget stort problem, når man begynder på en ny uddannelse, hvis man ikke har faglig viden og man samtidig mangler vedholdenhed i forbindelse med at gå i gang med noget nyt.

Men det, jeg lige vil spørge om til sidst, vedrører faktisk det her med naturfag. Jeg mener, at naturfag ikke er blevet styrket generelt. Det er blevet smurt tyndere ud, så man har fået flere, der har naturfag, men de har det på et lavere niveau. Det kombineret med, at vi nu har nogle nye naturfaglige studieretninger, er måske o.k., men er det ikke et problem, at vi har 300-400 studieretninger i Danmark? Altså, så kan det godt være, at der er nogle af dem, der er stærke med hensyn til det naturfaglige, men er børnene i stand til at gennemskue det som 15-årige, når de sidder sammen med deres forældre og skal finde ud af, hvilken studieretning de skal gå på? Det ser jeg på med meget stor bekymring, og det vil jeg godt høre ministerens holdning til her til sidst.

Kl. 21:33

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 21:33

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil bare allerførst igen slå fast, at det faktisk er sådan, at der ikke er sket et fald i antallet af elever, der har to højniveaufag. Til gengæld er der kommet væsentlig flere, som har tre naturvidenskabelige

fag i en kombination, så det giver adgang til en videregående uddannelse inden for naturfagene. Så det er faktisk samlet set blevet styrket.

Det ændrer ikke ved, at man selvfølgelig altid skal have en diskussion om studieretningerne. Noget af det, som evalueringerne viser, er jo, at studieretningerne faktisk har givet et stærkere fagligt fokus. Det blev i øvrigt generelt rost, at man gik væk fra lidt mere frit valg, til at der kom de her studieretninger.

Men i forhold til om ... nu tabte jeg tråden, i forhold til hvad bekymringen gik på vedrørende studieretninger, undskyld, må jeg ...
Kl. 21:34

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ja, vi giver lige fru Marie Krarup mulighed for at gentage sit spørgsmål.

Kl. 21:34

Marie Krarup (DF):

Det var det med, at vi har mellem 300 og 400 forskellige studieretninger i Danmark.

Kl. 21:34

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 21:34

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil stadig gøre det inden for min tid. Der skete jo faktisk også ret hurtigt en opstramning, efter at gymnasireformen trådte i kraft, for der var der et helt væld af studieretninger. Der blev strammet op, så der var to højniveaufag, sådan som jeg husker det.

Så man har jo haft fokus på det, og jeg mener, at det fungerer godt nu. For det giver også en mulighed for forskellige profiler til de forskellige gymnasier, som også er rettet mod, at der er et ret stort udbud af videregående uddannelser, som de unge har en eller anden interesse for, og som vi også har en interesse i at de søger efterfølgende.

Kl. 21:34

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet – så vidt jeg kan se i hvert fald – er forhandlingen sluttet. Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted på torsdag, den 19. april.

Kl. 21:35

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. april, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 21:35).